

ПАТЕМ / ByTheWay 2017

ПАТЕМ 2017
ByTheWay

ПАТЕМ / ByTheWay 2017:

ПАТЕМ во Њујорк
Троцрт МКД Надморска без пердуви -
44 - 2764 – 1447м н м в
Радиус на кривината - ПАТЕМ караван
ByTheWay in NYC
Triangulation MKD Featherless Elevation –
44 – 2764 -1447
Curve Radius – BYTHEWAY Caravan

ПАТЕМ настани:

2013

ПатемАрт 1: Кајче за манастир, Глобочица, Струшко, 9 септември

ПатемАрт 2: Се раскажит ли интуитивното?, Езерани - Брајчино, Преспанско, 27 октомври

ПатемАрт 3: 600 м над Магрит, Белица, Порече, 23 ноември

2014

ПатемАрт 4: Ако е бал нека е маскенбал, Вила Лина, Берововско езеро, 13-16 јануари

ПатемАрт 5: Богомила Герила, Богомила, Велешко, 15 и 16 февруари

ПатемАрт 6: Телографија, Битола, Лавци - Битолско, 14-17 и 13 април

2015

ПАТЕМ: Мит во огледало, Коњско, Стење и остров Голем град, Преспанско, 26-29

август

2016

ПАТЕМ: Угоре длабоко, Големо езеро, планина Пелистер, 26-29 февруари

ПАТЕМ: Фолдер со чардак, пештера Алилица, Тресонечко, 15-19 јули

ПАТЕМ: Родилка без TIAsS2, Сифулајки, Гевгелиско, 5-11 август

2017

ПАТЕМ во Њујорк, 19 јуни - 05 јули

Троцрт МКД Надморска без пердуви - 44 - 2764 - 1447м нмв / Бент (15 - 23 јули) - Кораб (04 - 09 август) - Годивле (19 - 26 август)

Радиус на кривината - ПАТЕМ караван, 08 - 18 септември

2018

Ада Б. ПАТЕМ Земја, Green Culture 7, Ада Бојана, Улцин, Црна Гора, 21 - 27 мај

Бдеење две лица, Демир Хисар град на културата 2018, 13 - 19 август

Дикси 3*, Стење, Преспа, 26 август

Изложби:

2014 - Битола, ПатемАрт 1-6, Алтернативен изложбен простор Камарите

- Осижек (ХР), Свежа како домот (Авторски низ појавното 1-5 и ПатемАрт 1-6), Галерија

Казамат (ХДЛУ Осижек)

2016 - Загреб (ХР), ПАТЕМ - 2015/2016, Галерија АЖ

2017 - ПАТЕМ - Друштво со ограничена одговорност 2015 / 2016, ЈОУ Градска

библиотека Гоце Делчев Гевгелија, Народен театар Гевгелија

2018 - Радиус на кривината - ПАТЕМ караван: Платформа за негување ПАТЕМ

заедница, Галерија на современата уметност Чарлама депо

- Читање заедница, Бела ноќ 2018, Музеј на Град Скопје

By TheWayArt Events:

2013

ByTheWayArt 1: A boat for a monastery, Globočica, Struga, Macedonia, September 9

ByTheWayArt 2: Can the intuitive be narrated? , Ezerani – Brajčino, Prespa, Macedonia, October 27

ByTheWayArt 3: 600 m above Magritte, Belica, Poreče, Macedonia, November 23

2014

ByTheWayArt 4: In for a penny, in for a pound, Villa Lina, Berovo Lake, Macedonia, 13-16

January

ByTheWayArt 5: Bogomila Guerrilla, Bogomila, Veles, Macedonia, 15-16 February

ByTheWayArt 6: Bodygraphy, Bitola, Lavci, Macedonia, 14-17 and April 13

2015

ByTheWay: Myth in mirror, Konjsko, Stenje and island Big

city, Prespa, Macedonia, 26-29 August

2016

ByTheWay: Upwards deep, Big Lakes, Pelister Mountains, Macedonia, 26-29 February

ByTheWay: Folder with veranda, cave Alilica, Tresonče, Macedonia, 15-19 July

ByTheWay3: A woman in labor without TIAsS2, Sifulajki, Gevgelija, 5-11 August

2017

ByTheWay in NYC, 19 juni - 05 July

Triangulation MKD Featherless Elevation –

44 – 2764 -1447m / Bent (15 - 23 juni) - Korab (04 - 23 July) - Godivle (19 - 26 August), Macedonia

Curve Radius – BYTHEWAY Caravan, 08 - 18 September

Vigil for two person, Demir Hisar - City of Culture 2018, 13 - 19 August

Diksi 3*, Stenje, Prespa, Macedonia, 26 August

Exhibitions:

2014 - Bitola, BythewayArt 1-6, alternative exhibition space

Kamarite

- Osijek (HR), Fresh as a tomato (Artistically through the

Phenomenal 1-5 and BythewayArt 1-6), Gallery Kazamat

(HDLU Osijek)

2016 - Zagreb (HR), ByTheWay - 2015/2016, AZh Gallery

2017 - ByTheWay - Limited Liability Company 2015 / 2016,

City Library Goce Delchev Gevgelija, National Theater

Gevgelija

Reading Eboracum, MC Gallery, NY

2018 - Curve Radius – BYTHEWAY Caravan: Nurturing

Platform for the BYTHEWAY Community, Charlama Depot

Gallery

- Reading Community, White Night 2018, Museum of the City

of Skopje

ПАТЕМ 2017

Друштво со ограничена одговорност:
Весна Дунимагловска
Горѓи Крстески
Станко Павлески

ByTheWay 2017

Limited Liability Company:
Vesna Dunimagloska
Gjorgji Krsteski
Stanko Pavleski

Тринаесет точки за ПАТЕМ проектност:

- Отворен партиципативен уметнички проект во еднодневни, викенд или повеќедневни патувачки истражувања и камп престои на специфични локации.
- Креативен активизам на променлива група автори од различни области на уметноста.
- Автономен уметнички одговор над социо - политичкиот амбиент.
- Верување во животот како уметност.
- Изразување на социјалното дружење во дела од партиципативен, групен и индивидуален карактер.
- Промислување на креативниот потенцијал на местото.
- Преиспитување на менталните и физичките лимити на личноста во ограничени услови за живеење и за создавање.
- Чекор кон граничните состојби и манифестации во сферите на патувањата, раскажувањата, одморањето, рекреацијата, забавата и животните ефемерии.
- Тематизирање на настаните, без ограничување на индивидуално позиционирање.
- Потенцијал за in situ и site specific проекти, уметнички акции, перформанси, видео дела, фотографии, просторни интервенции и сл. како и иницијации за апостериорна продукција.
- Форми на изложување на локација.
- Фиктивно - виртуелно учество во ПАТЕМ настаните со дело или пред проектно дело со совпаѓачка содржина.
- Негување ПАТЕМ заедница.

Thirteen aspects of ByTheWay projectness:

- Open participatory artistic project consisting of one-day, weekend, or several-day traveling research and camping stays in specific locations.
- Creative activism of a variable group of authors from various artistic backgrounds.
- Autonomous artistic response above the socio-political ambience.
- Believing in life as art.
- Expressing the social gatherings in works of participatory, group and individual character.
- Deliberation of the creative potential of the location.
- Revisiting the individual mental and physical limits in scarce living and creating conditions.
- Approach to the bordering states and manifestations in the spheres of travel, narration, rest, recreation, fun and life ephemera.
- Event thematization without limiting individual positioning.
- Potential for in situ and site-specific projects, artistic actions, performances, video works, photographs, spatial interventions and the like, as well as initiations for a posteriori production.
- Forms of presentation of a location.
- Fictitious – virtual participation in ByTheWay events with work of art or pre-project work of art of overlapping content.
- Cherishing the ByTheWay community.

ПАТЕМ – жива и витална уметност

“ПАТЕМ” претставува ново поглавје на Концептуалната практика кое може да се идентификува како проект на група автори: Весна Дунимагоска, Ѓорѓи Крстески и Станко Павлески, кој приоѓа кон современоста на истражувањето на креативниот потенцијал во рамки на уметничкиот дискурс преку телеолошки принцип, со однапред поставени цели, а патува низ неодреденоста на различни избрани “места” и променливи контексти. Овој отворен партиципативен уметнички проект е конципиран низ епизоди од престојувања од различни временски траења, кои се случуваат надвор од институционалниот апарат, на локации во Македонија и во регионот, во форма на In situ и site specific проекти, акции, перформанси, видео-дела, фотографии, просторни интервенции и иницијации на апостериорна продукција и вклучува партиципација на избрани автори од различни области: Владимир Фрелих (Хрватска), Иванка Апостолова, Златица Илин, Стојан Павлески, Ирена Паскали, Христиан Петковиќ, Ана Петровиќ (Хрватска), Александра Петрушевска, Стефчо Стефанов, Иванчо Талевски (САД), Дамјан Ѓуров, во периодот од 2015-та до 2016-та, кои со сопствен придонес ја дополнуваат проектноста на одредената иницијална поставеност на овој проект.

“ПАТЕМ” како облик кој се телотворува преку витална и жива уметност е конструиран преку *Тринаесет точки за проектноста* меѓу кои создавањето се одредува на специфични локации, во материјална и не-материјална појавност, некогаш тематизирано, генерирано од интерес за идејност, и од таму произлегува и негувањето на “ПАТЕМ друштвото”. ‘Фиктивното или виртуелно чувство’ е уште една специфика кон тринаесетте проектни точки на “ПАТЕМ”. Изложбите на друштвото “ПАТЕМ” (2015/2016) во Галерија АЖ, Житњак, Загреб (2016) и во ЈОУ Градска библиотека “Тоце Делчев” Гевгелија, Народен театар Гевгелија, (2017), го заокружија уметничкото патување, во изминатиот период (2013-16), преку изложување и презентација на селектирани документираните видеа од проект настаните, авторски видео - дела, акции, перформанси, инсталации, фото-инсталации, звучна инсталација, скулптура, цртежи, фото-цртежи и авторски расказ во контекст на визуелното. “ПАТЕМ” во 2018-та, го заокружи својот истражувачки циклус, преку шестдневно престојување на две свети места, во кое друштвото се поклони на искушение на живеењето во тридневно тихување во братство, во манастирот св.Јован Претеча, а последователно на тоа, во тридневно престојување во дворот на манастирската црква Успение на Пресвета Богородица, го заврши своето патување, со бдење во последната вечер со останатите автори, во очи Преображение Христово. Вдомувајќи се во храмот божји, авторите (Станко Павлески, Весна Дунимагоска и Ѓорѓи Крстески) оставајќи дел од себе во истиот, одработувајќи дел од секојдневните задачи заедно со манастирските домаќини, и на тој начин барајќи ги двете лица на живеењето, она кое се бара низ преиспитување на духот во црквена молитвеност, другото кое се бара преку согледување на сопствената посветеност во уметноста.

Читањето Тисовина претставува дело/перформанс изведен во проективна форма на две симултани видео снимки, во Галерија МЦ, Јули 2017, во Њујорк. Делото се состои од две компоненти - две видео снимки, но неговата внатрешност секако е повеќеслојна и артикулира во поширок опфат на околности и авторски намери. Делото како производ на колективен исказ, во кој тројцата автори кои ја негуваат “ПАТЕМ заедницата”, С.Павлески, В.Дунимагоска и Ѓ.Крстески, преку вокализација на текстот од ‘книгата ПАТЕМ 365’, во празна галерија, без публика, преку исчитување, откриваат одредени секвенци од дејствијата и настаните, а отука произлегува соочување со историскиот процес и процесуалноста на делото низ времето и различните контексти. Преку одново исчитување на книгата, овој пат пред публика, произлегува витална уметност, која едновременно претставува повторување на настанот, како репетитивно сведоштво на веќе изведениот перформанс. Се поставува прашањето: Зошто репетиција? Првата снимка е проектирана на ѕидот, како сценографска рамка, пред која се случува вториот дел од Перформансот содржан од читањето на ‘книгата ПАТЕМ 365’, како артефакт на постоењето на креативната оствареност/реализација. Видео проекцијата, во позадина, претставува документирана - снимена симулација на читањето на книгата, во контекст на

BYTHEWAY – Vibrant and Vital Art

‘BYTHEWAY’ is a new chapter in the progress of Conceptual Practice that can be identified as a project of a group of authors: Vesna Dunimagloska, Ćorgi Krsteski, and Stanko Pavleski. It approaches the contemporary research of the creative potential of the artistic discourse through a teleological principle with preset objectives and journeys through the vagueness of various selected ‘places’ and volatile contexts. This open participatory artistic project is conceived through episodes of residences of various duration that take place outside the institutional apparatus – in locations in Macedonia and the region. Through in situ and site specific projects, actions, performances, artistic videos, photographs, spatial interventions, and initiations in an a posteriori production by artists with various backgrounds: Vladimir Frelj (Croatia), Ivanka Apostolova, Zlatica Ilin, Stojan Pavleski, Irena Paskali, Hristian Petković, Ana Petrović (Croatia), Aleksandra Petruševska, Stefčo Stefanov, Ivančo Talevski (USA), Damjan Ćurov – the projectness of the established initial configuration of this project was completed in 2015-2016.

The vital and vibrant art of ‘BYTHEWAY’ has been constructed with the *Thirteen Items of Projectness*. It has been created and set in specific locations, as material and nonmaterial phenomena, some themed, generated because of the artists’ interest in some ideas, and this art has nurtured the ‘BYTHEWAY’ community. The ‘fictional or virtual participation’ is another peculiarity of the thirteen ‘BYTHEWAY’ project items. Exhibits of the ‘BYTHEWAY’ community (2015/2016) in Galerija AŽ, Žitnjak, Zagreb (2016) and in PEI ‘Goce Delčev’ City Library, the Gevgelija National Theatre (2017) have completed the artistic journey that covered the period 2013-16 with an exhibition and presentation of selected documented videos of the project events, video art, actions, performances, installations, photo installations, sound installations, sculptures, drawings, photo-drawings, and artistic short stories in the context of the visual. ‘BYTHEWAY’ in 2018 has completed its research cycle with a six-day-long residence in two holy places, where the participants took a vow of silence for three days during their residence in the St. Jovan Preteča monastery, and afterwards, they spent three days in the yard of the monastery church of Dormition of the Mother of God and finished their journey with a vigil on the final night. They were joined by other artists on the eve of the Transfiguration of Jesus. Making the temple of God their home, the artists (Stanko Pavleski, Vesna Dunimagloska, and Ćorgi Krsteski) left their mark there by helping the monks in their everyday chores, while searching for the two aspects of life – the one sought in the examination of the spirit while in the refuge of prayerfulness and the other discovered through the acknowledgment of one’s own dedication to art.

Reading Eboracum is a work/performance that includes screening of two simultaneous videos in Gallery MC, July 2017, New York. The work consists of two components – two videos, but it is, of course, multilayered and articulates a broader scope of situations and artistic intentions. The work is a product of a collective statement, in which through the vocalization of the ‘BYTHEWAY 365’ book text in an empty gallery, without audience, through reading, the three authors that are part of the ‘BYTHEWAY’ community, S. Pavleski, V. Dunimagloska, and Ć. Krsteski, discover certain sequences of actions and events and exhibit the resulting confrontation with the historical process and the procedural-ity of the work through time and various contexts. A new reading of the book, this time to attending audience, emanated vital art that at the same time was a repetition of an event, a repetitive testimony to an already delivered performance. This raises the question: Why repetition? The first video was screened on the wall, like a sort of a frame for a stage set, and in front of it, the second part of the performance takes place, consisting of the reading of the ‘BYTHEWAY 365’ book as an artifact of the creative achievement/realization. The video-screening in the background is a documented simulation of the reading of the book, in exactly the same context as the repeated reading, recorded the previous day at the gallery without any audience. The synchronized screening of the first Performance now in the presence of audience with another repetition of the Performance, became invisible in the screened image, achieving a perception of

еднакви услови како тие од моментот на повторно читање, одржана претходниот ден во галеријата, без публика. Синхронизираното проектирање на премиерниот Перформанс, пред реално присутната публиката на обновата или повторувањето на Перформансот, станува невидлив на проекционата слика, постигнувајќи на тој начин перцепција за едновремено документирање и негово емитурање во форма на online камера. На тој начин, се преиспитува перцептивноста на гледачот, ставајќи го во неодредена состојба на препознавање на моментот на одржување на настанот и неговата временско - контекстуална поставеност. Во тој процес на одржување на Перформансот, наспроти неговата проективна репетиција, публиката се изложува пред двојно искушение, со својата перцептивна моќ, да одреди и осознае за темпоралниот аспект на делото, имајќи го пред себеси исчитувањето на делата, со и без физичкото присуство на восприемачите. Презентацијата на втекстени проектни дела, кратки приказни инспирирани од настаните и аудио материјал во форма на двоен Перформанс, најверојатно е поттикната од мултислојната структура на ‘книгата’, која само по себе претставува автономно дело, кое прочитано добива своја нова форма на ‘исчитана уметност’, како главна, но не и основна карактеристика на истото. Изборот на насловот на ова дело “*Читање Тисовина*”, експлицитно посочува кон една покомплексна наратива, знаејќи дека во историјата ова дрво Тиса има големо значење како заштитник од духови, дрво кое доживува голема старост, неговата возраст тешко се утврдува бидејќи не создава години, а неговата срж низ времето се разградува, оставајќи ја неговата средишност шуплива. Ова е само едно од објаснувањата кои можеби е пресудно за изборот на оваа насловеност, додека другите значења за ова дрво ги наоѓаме во христијанството, како дрво со кое Јован Крстител го извршувал крштевањето во реката Јордан, а во некои записи постојат податоци дека крстот на кој бил распнат Исус бил исто така од тисово дрво, како и една од можните претпоставки се лоцира во етимологијата на Јорк во основата на Њујорк, каде се реализира делото. Сето ова говори не само за внимателно избраниот наслов на делото, тука и за внатрешната симболика која во себе ја носи ова именување. “*Радиус на кривината – ПАТЕМ караван*” е уште еден концептуален проект - облик на патување, низ кое ПАТЕМ стига до своја уметност. Изложбата што ќе се реализира во галерија Чарлама во Сараево, септември 2018-та, во организација на Јусуф Хацифејзовиќ, според најавите, би требало да опфати три сегменти: А - документирано видео од патувањата и случувањата на истите, Б - ПАТЕМ библиотека (концепт на собирање на книги од колеги и музеи кои попатно се посетени, и изданија кои дополнително се испратени), В – презентација во електронска форма, и презентација на неколку дела создадени на локација. Гледајќи на “*Радиусот на Кривината*” како форма на уметност што се надоврзува на ‘тринастетта точка за проектноста’ на ПАТЕМ, а произлегува од внатрешната потреба на тројцата автори (Дунимагловска, Павлески и Крстески) да се негува ‘ПАТЕМ заедницата’, во еден дел може да се воочи анцестрална врска со поединечниот влог на еден од авторите (Павлески) и неговата постојана заложба за апсорбирање и собирање на текстуални материјали (книги, напишани мисли, текстови и.т.н.), како инхерентна линија во неговото претходно творештво *Книга над Кориците - Моја антологија*, но секако произлегува од заедничкиот консензус на тројцата автори околу неговата содржајност и евентуална перформативна остварливост.

Во ПАТЕМ 2017, зад насловот *МКД Надморска без пердуви 44 – 2764 – 1447 м нмв*, обмислувајќи географски одредишта, преку воздушен пресек на три точки од една дијагонала, одредени како општи места за иницијација, а несекојдневни за вообичаената урбаност на живеењето, друштвото постави најниска точка, 44 м надморска височина, каде што реката Вардар ја напушта територијата на Р.Македонија, на местото нарекувано Бент, Гевгелиско, автори – учесници: Марија Бошкоска, Јордан Дуков, Весна Дунимагловска, Дамјан Гуров, Љупчо Иљовски, Дарко Комненовиќ, Горѓи Крстески, Мет Неф, Миле Ничевски, Станко Павлески, Стојан Павлески, Ирена Пејовиќ, Иванчо Талевски и Перо Танчев, потоа на највисоката точка 2764 м нмв, на планинскиот врв Голем Кораб, учесници: Илина Арсова, Весна Дунимагловска, Горѓи Крстески, Ана Лазаревска, Станко Павлески, Иванчо Талевски, преку караулата Стрезимир – 1256 м нмв, и конечно во средиштето на така создадената воздушна дијагонала помеѓу најниската и највисоката надморска точка (113 од 226-те км), што спуштено во тлото паѓа во Дреновци (732 м нмв.), Прилепско, што од редица причини “незначително” ја беа поместиле во близина на Годивле, учесници: Весна Дунимагловска, Јован Ивановски, Горѓи Крстески, Станко Павлески, Бојана Стојменовска, Благојче Стојчевски, Драган Теодосиевски. Таа средишна точка на

a simultaneous documentation of its screening in the form of an online camera. The perceptiveness of the viewer was thus tested. It was harder for the viewers to recognize when in fact the event took place, that is to say, determine its temporal and spatial configuration. In this process of delivering the performance, as opposed to its screened repetition, the viewers were exposed to a double temptation, to use their perceptive power to determine and discern the temporal aspect of the work, having in front of them the reading of the works with and without the physical presence of the receivers. The presentation of intexted project works – short stories inspired by events and audio material in the form of a double performance – was probably inspired by the multilayered structure of the ‘book’, an autonomous work in its own right, which if read well, would assume a new form of ‘read art’, as its main, but not fundamental, characteristic. The selected title of this work – *Reading Eboracum* clearly suggests a more complex narrative, if we know that the history of this Yew tree (Eboracum) hides the great secret that the tree is a protector against spirits and lives to a ripe old age that is hard to determine because the tree does not create growth rings, and its core decomposes in time, leaving it hollow. This is only one of the explanations, though it is perhaps the crucial reason for the selection of the title, while there are other meanings related to this tree and Christianity: this was the tree that John the Baptist used for the baptism in the river Jordan, and according to some records, the cross on which Jesus was crucified, was also made of yew. Yet another explanation for the choice of the title is the word Eboracum, Common Brittonic for ‘yew tree place’ and the Latin name for the city of York, as part of the name of New York, where the work was performed. All of this speaks volumes not only about the meticulously selected title of the work, but also about its intrinsic symbolism, as its inherent quality. *Radius of the Curvature – BYTHEWAY Caravan* is another conceptual project – a type of journey, through which BYTHEWAY achieves its art. The exhibition will take place in the Sarajevo Čarlama Gallery in September 2018 and is organized by Jusuf Hadjifejzović. According to the announcements, it should focus on three segments: A – a documented video from the journeys and events, B – BYTHEWAY library (a concept of book collecting from colleagues and museums visited on the way, as well as additionally sent editions), C – e-presentations and a presentation in sequels created on the spot. If we perceive *Radius of the Curvature* as an art form that follows after the ‘thirteenth item of the BYTHEWAY projectness’ and resulting from the internal need of the three artists (Dunimagloska, Pavleski, Krsteski) to cultivate the ‘BYTHEWAY Community’, we can make an ancestral connection in one of its segments of the individual investment of one of the artists (Pavleski) with his continuous commitment to absorb and collect textual materials (books, recorded thoughts, texts, etc.), which was an integral line in his previous work *A Book above the Covers – My Anthology*, but it most certainly results from the consensus of the three artists related to its substantiality and its eventual performative feasibility.

In BYTHEWAY 2017, behind the *MKD Above-Sea-Level Featherless 44 – 2764 – 1447 m above sea level*, the artists considered several geographic positions, using an aerial section of three points in one diagonal, and determined them as general places for initiation, uncommon in everyday urban living. They set the lowest point, at 44 m above sea level, where the river Vardar leaves the territory of the Republic of Macedonia, at the place called Bent, near Gevgelija. The artists – participants were: Marija Boškoska, Jordan Dukov, Vesna Dunimagloska, Damjan Ćurov, Ljupčo Iljovski, Darko Komnenović, Ćorĝi Krsteski, Matt Neff, Mile Ničevski, Stanko Pavleski, Stojan Pavleski, Irena Pejović, Ivančo Talevski, and Pero Tančev; while at the highest elevation 2764 m above sea level, at the Golem Korab mountain peak, the following participants took part: Iliina Arsova, Vesna Dunimagloska, Ćorĝi Krsteski, Ana Lazarevska, Stanko Pavleski, and Ivančo Talevski. The project then proceeded through the Strezimir watch tower – 1256 m above sea level, and finally in the centre of the aerial diagonal between the lowest and the highest points above sea level (113 of the 226 km), that on ground level is in Drenovci, near Prilep (732 m above sea level), but it was moved ‘slightly’ in the vicinity of Godivle for a number of reasons. The participants here were: Vesna Dunimagloska, Jovan Ivanovski, Ćorĝi Krsteski, Stanko Pavleski, Bojana Stojmenovska, Blagojče Stojčevski, Dragan Teodosievski. This midpoint of the diagonal is understood as a necessity, a substitute for that of the aerial diagonal, as an imperative goal, although

дијагоналата претставува нужност во замена за онаа на самата воздушна дијагонала, како императивна цел, иако недофатлива за природата на човекот. Во такво создадено поле на насетувања на креативни допири и решенија на повеќе автономни состојби и појави, се згуснува просторот за размисли за сликата на изразливото и за палетата на алатки, материјали и средства за реализација.

Настојувањето и одржувањето на репетитивна практика (од 2013 та година па до денес) – како форма на уметноста е исклучителен пример, откако знаеме дека најголемиот дел *in situ* и site specific форми и хепенинзи, имаат одредено или еднократно време на траење, и како такви се вградуваат во познавањето на процесите во уметноста (според време и место на создавање). Како поместлива, пренослива искуствена активност, видео документирана, каталогизирана, оваа практика се одржува како форма преку темпоралниот аспект (на создавање, постоење и негување). Преку процесот на одржување, повторно повикување на аурноста на созданието на групата и местото заедно, положувањето пред неопходноста за изместување на авторскиот интерспект во минливи и менливи контексти, особеноста на оваа практика е евидентна. Севкупниот чин претставува процес на себистражување на уметниците во создадени услови/не-услови, како обратен процес од продукција кон производ, кон постоење на уметноста и во уметноста сама за себе. Преку овој тип на творештво се менува лицето на уметноста. Фокусот е ставен на исказот (лични придобивки и искуства), дејствување или битисување во кое се ослободува сопствената енергија, преку кое повеќе од се, се премостува визуелниот исказ. Создена на ваков начин сопствена историја, во која неконтаминиран е личниот ракопис на авторите поединечно, говориме за жива обликотна енергија која има карактеристика на тивко отсликување на стварноста, која сама по себе како кумулативна целина, уредува и пренесува колективна меморија.

Заеднички конституенс на авторите поединечно е логосната потрага за дофат на дострелот на мислата, логичниот суд, творчката сила, повисока духовна свест, поимање на проширено наоѓалиште на мислењето, како заеднички императив за сообразување на различности, содржан во една намерна дијалектика на сетилно присуство. Поединечното и заедничко проектирање на различната сликовност и ритмично расудување на поединците во овој проект е карактеристика на овој дијалог, кој како избрана реторика настојува кон спроведување на идејата во една целина. Токму таа умешност да се подредат различностите и хетерогеноста на издвоени авторски сингуларни преобразби е исклучително тешка, бидејќи современоста тежи кон постојано нагласување на индивидуалност, различност и иновативност на ликовниот јазик кој се повеќе води кон расчленетост и раслоеност на историскиот корпус на идејата како двигател.

Реалноста која е само-репрезентативна, а положи на постојани сведоштва, низ својата референцијална природа, тука во оваа проективност, наидува на потреба од солиден кохерентен сојуз, за така да се одрази, креирајќи нов идентитет, сложен, отворен за промислување, но во основа компактен преку крајната излезна форма и својата иницијална идеја. Така подредена постојаната отвореност, низ етапно реализирање и сегментно потврдување, се карактеризира со доследна непроменлива константа на движење кон целта, преку поврзување во композиција од 'различни сценарија' кои наративно се надоврзуваат и се нивелираат на едно заедничко рамниште, а тоа е чиста слика на 'уметност која сама се открива'. Различната авторска појавност и преобразбите на современите тенденции и влијанија, во цврст фундамент, кој како таков го детерминира својот независен статус од останатите дисциплини е карактеристика специфична за овој проект, кој не ангажирајќи ги индивидуалните гестови во детерминирана линија, дозволува отклон и изместување на проектноста на авторите индивидуално. Перманентноста во основните концепти на тројцата автори и нивната репетитивност низ времето и настаните, ја одржува основната идеја во референтен систем, но остава слободен простор за структурално декомпонирање на идејата како значител на оваа практика преку авторските партиципации од страна на останатите субјекти.

Фрагменталната дедукција на основните композиции на идејност, води до посебни точки во кои експлодира енергија на целосно различни авторски појави. Ваквите модели, предлози наведуваат препознавање на

unattainable to the nature of man. In this field created of presentiments of creative contacts and solutions for various autonomous conditions and phenomena, the space for the contemplation of the image of what can be expressed and the choice of tools, materials, and means of realization only thickens.

Insisting on the maintaining of the repetitive practice (since 2013 until today) as a form of art is an outstanding example, as we are aware that the better part of the *in situ* and site specific forms and happenings have an evident expiry date or are one-shot deals, and as such are incorporated into the knowledge of the processes in art (according to time and place of creation). As a movable, transferable, experiential activity, video documented and catalogued, this practice is maintained as a form through its temporal aspect (of creation, existence, and cultivation). Through the process of maintenance and repeated reference to the aural quality of the creation of the group together with its place, the positioning before the necessity to displace the artistic interspect in transient and transformable contexts, the uniqueness of this practice is evident. The overall act is a process of artistic self-searching in fabricated conditions/non-conditions, as a reverse process from production to a product, toward existence of art inside art as art in itself. This type of creation changes the face of art. The focus is on the expression (personal gains and experiences), on the acting or existing that releases one's own energy and through which, more than anything else, visual expression is spanned. In the history created like this, in which the personal script of each individual artist is left uncontaminated, we can speak of a living shaping energy that is characterized by quiet reflection of the reality, and which, as a cumulative whole, arranges and passes on the collective memory.

A shared constituent of each of the artists is their search through the Logos in order to reach the final limits of thought, of logical reasoning, of the creative power, higher spiritual awareness and notion of a broader space for thinking as a joint imperative for reconciliation of differences, within a deliberate dialectics of sensory presence. The individual and joint screening of the different visuals and the rhythmic reasoning of the individuals in this project is characteristic for this dialogue which, as a rhetoric of choice, insists on implementation of the idea in a single whole. This very task to order the differences and heterogeneity of the separate authorial singular metamorphoses is exceptionally difficult because today the stress is always on individuality, diversity, and innovation in the visual language that gradually leads to atomization and disintegration of the historical corpus of the idea as an instigator.

The self-representative reality that is a subject of constant testimonies, is of a referential nature and here, in this projectness, is in need of a solid coherent union, in order to reflect itself, creating a new identity, complex, open to deliberation, but basically compact in its final output form and in its initial idea. Ordered like this, the constant openness, through phased realization and segmentalized confirmation, is characterized by a consistent unchanging constant of movement toward the goal, by linking itself in a series of 'different scenarios' that correlate narratively and even out at a common level, which is a pure image of 'self-revealing art'. The different authorial approaches and the transformations of the contemporary tendencies and influences in a firm foundation that defines its status as independent of other disciplines, is a characteristic specific to this project, which, by not engaging individual gestures in a determined line, allows for deviations and shifting of the projectness by each artist individually. The permanence of the basic concepts of the three authors and their repetitiveness through time and events is what maintains the basic idea in a referential system, but also leaves space for its structural decomposition as a signifier of this practice through the authorial participation of the other subjects.

The fragmentary deduction of the basic composition of ideas leads to specific points where the energy of completely different authors can explode. These models and propositions lead to recognition of 'broad signification' undergoing metamorphous procedurality toward the idea for creation of this scenario. The dynamic constructiveness is synchro-

‘широка знаковност’ во метаморфна процедуралност кон идејата за создавање на ова сценарио. Динамичната конструктивност е синхронизирана низ форма и реторика на литературен концепт дело (книга/каталог), фото, видео и аудио документ, кој освен карактеристика на легитимност на оваа уметност нуди и историзација на ефемерноста на појавите и настаните кои се нижат со остатоци на едно присуство, и тука трансцендентноста на формата на ова дејствување добива своја слика.

Да се биде постојано надвор, овозможува една свежа перспектива внатре, дозволувајќи на таков начин временски проток за структурирање на процесите во креативниот потенцијал, вака поставен мобилен и динамичен, и креирајќи места - состојби за индивидуално авторско позиционирање. Впишувајќи ја својата мисла во водата (Павлески) во материјата ‘неопходна за живот’, оставајќи ја авторската појавност зад себе и водејќи се кон расчленување на создавателниот капацитет кон редуктивна продукција, создавајќи на тој начин ‘сакрамент’ (Крстески) во отворена релација со поезијата, и користејќи го телото како инскриптивна површина (Дунимагловска), авторите се позиционираат пред конечно достигнување на нулта точка во временскиот оптимум.

Дијалогот на авторот (Станко Павлески) со книжевниот модел на концептуализирање на мислата и отворената критичка мисла упатена кон критиката како форма на медијален дискурс е започнат рано во почетокот на минатата деценија, како пролог на актуелните авторски појави и реторики во неговото творештво денес. “Ненапишаната книга до посредувачот” 2002, и потоа “Книга над кориците” 2004 (моја антологија – македонската уметност и критика 1954-2004), говорат за тоа - дека авторот иако ги поставува овие две дела – книги во рамките на поширока проектна концепција, тие сами за себе претставуваат непретенциозен опфат во историзирање и широк поглед на уметничките случувања и проекција на ликовната критика и полемики низ периодиките во половина век. Во оваа прагматична ликовност, авторот се изземал себеси од процесите на просудување, едновременно одземајќи го толкувачкиот модел кон ликовната уметност, отстапувајќи им доволно место на авторите (ликовни уметници и критичари) да проговорат за сопствените ликовни/критички остварувања и искази за појавите во општеството и културата. Преку ваков концепт на ликовно дело, скулптурирано во својата излезна форма (вградено на постамент), се потврди проникливоста на авторот низ истражувачките процеси и постапки (ликовни, литературни, книжни), оставајќи доволно простор и отвореност кон проблемите кои се внатре, но и вон кориците на овие книги – дела, во неговиот претходен концептуален опус. Негувајќи го во континуитет личниот ракопис кој непосредно се вградува во ликовната сфера како знаковен јазик, испишувачки, но нималку скромно покажува владеење со материјата која ги остава со полни раце критичарите и историчарите на уметност, дело кое методолошки артикулира особен личен влог, временски и интердисциплинарно.

ПЕТ ВИДЕО ЕТИДИ ЗА РАДОСТА НА ЖИВЕЕЊЕТО, ПАТЕМ 365 2015/2016 (4’54’) претставува концептуален проект во рамките на “ПАТЕМ” на Станко Павлески, кој демодулиран наоѓа своја излезна форма во Делото: *Глава 55 – според мајка ми и Сиоран 3: Мека Вода – Тврдо писмо*, август 2015; фотографија (101x103cm) од перформанс на пишување врз вода и расказ Есеј од патопис за Коњско и Иронијата; сведочи за искусствените патувања на авторот и обидот да артикулира особен своевиден запис (испишување на текст со пеликан пердув) врз водата, која ја стекнала нестварноста на *хартија за пишување*, водата која содржи мемориски капацитет, пренослив до историската Мега мета меморија за дешифрирање светови, а во исто време и внатрешно лично помирување со сите светови, во останатиот хроничен творечки кусок време. Изјавата повторно ја прати авторската линија низ силата на делото како пишувана уметност, неопходна за изместување на појавни, материјални или предметни функции и значења, така одново потврдувајќи го специфичниот Концептуален пристап и ракопис на Станко Павлески. *Глава 55 – според мајка ми и Сиоран 11: Водорамна*, август 2016 година, видео перформанс (53’’) на емитирање на паралелен ласерски зрак над заезерената вода на речниот слив Сифулајки, Гевгелија. *Одмараме од 2004 / Одмараме пред Денегри* е проект кој во релација со проектот *Уметникот на одмор, 2012-2016, Пореч Хрватска*, наспроти АНП искусството (Авторски низ Појавното-Уметничко дејствување во природа) 2004-2015, на различни локации низ Македонија, а произлегува од идејата да се престојува (домува) во природата,

nized through the form and rhetoric of the literary concept for a piece of work (book/catalogue), photo, video, and audio document, which, in addition to legitimizing this art, also offers historization of the transience of the phenomena and events that string along with the remnants of a presence, and here the transcendence of the form of this action assumes its visualization.

By being constantly outside, one is permitted a fresh perspective of the inside, and thus the allowed temporal flow of time in order to structure the processes in the creative potential is positioned to be mobile and dynamic, and create places – conditions for individual authorial positioning. By inscribing his thought on water, on a matter necessary for survival, (Pavleski) by leaving the authorial appearance behind and moving toward disintegration of the creative capacity for reductive production; (Krsteski) by creating a ‘sacrament’ in an open relationship with poetry; and (Dunimagloska) by using the body as an inscriptive surface – the artists position themselves before the final achievement of the point zero in the temporal optimum.

The dialogue of the artist (Stanko Pavleski) with the literary model of conceptualization of thought and the open critical thought directed at the critique as a form of medial discourse began early, at the beginning of the past decade, as a prologue to his current authorial outputs and rhetoric of his works. ‘The Unwritten Book to the Mediator’ 2002 and then ‘A Book beyond Covers’ 2004 (My Anthology – Macedonian Art and Criticism 1954-2004) speak of the fact that, although he has envisaged these two works – books as part of a broader project concept, they are, in their own right, an unpretentious attempt at historization and a broad overview of the artistic events and of the art criticism and polemics through the periodicals during half a century. In this pragmatic undertaking, the artist has exempted himself from the processes of appraisal, at the same time taking away the interpretative model toward art, and leaving sufficient space for the authors (artists and critics) to speak about their own artistic/critical achievements and relate their opinions about social and cultural phenomena. This concept of a work of art, sculptured in its output form (fixed on a pedestal), corroborated the author’s insight via research processes and actions (artistic, literary), and left sufficient space and openness to the problems that reside inside, but also outside the covers of these books – works, throughout his previous conceptual work. Continuously cultivating his personal script, directly inserted in the artistic sphere as a sign language, in writing, but not modest in the slightest, the artist demonstrates his mastery of the matter that leaves critics and historians of art with a handful, with a work of art that methodologically articulates considerable personal investment, both in time and interdisciplinary.

FIVE VIDEO ETUDES ON THE JOY OF LIVING, BYTHEWAY 365 2015/2016 (4’54’) is a conceptual project within Stanko Pavleski’s ‘BYTHEWAY’ project which when demodulated, finds its output form in the work: *Chapter 55 – According to My Mother and Sioran 3: Soft Water – Hard Letters*, August 2015; photograph (101x103 cm) taken during a performance of writing on water and a short story called ‘An Essay about a Travelogue on Konjsko and the Irony’. It tells the story about the experiential travels of the author and about the attempt to articulate a special kind of record (writing with a pelican feather) on water, a medium that has acquired the unreality of *writing paper*; water has a capacity to remember, transferrable to the historical mega meta memory for deciphering worlds, and at the same time the capacity for internal personal reconciliation with all the worlds, in the remaining chronic shortage of time for creation. The statement follows the author’s line through the power of the work as written art, necessary for the shifting of phenomenal, material, or objective functions and meanings, thus once again corroborating Stanko Pavleski’s specific conceptual approach and script. *Chapter 55 – According to My Mother and Sioran 11: Horizontal*, August 2016, video performance (53’’), emission of a parallel laser beam over the still water of the river basin of the Sifulajki, Gevgelija. *We Are Resting since 2004 / We Were Resting before Denegri* is a project related to the *Artist on Vacation* project, 2012-16, Poreč, Croatia, and opposed to the AtP experience (Artistically through the Phenomenal – artistic

без наложби да се создава уметност, ставајќи акцент врз самото престојување и очекуваните случувања како Доволно уметност сами по себе, а проектот има евентуална остварливост и историска преносливост. *Хаику проектност: Метафокус* – е предлог дело, Паралелна линија над големата вода, со која се потврдува фактот дека “уметноста не била апсурд”; *Сензација* – сечење на водата со линија, која повторно зарамнува низ криви на болката што ги памети; *Искусство* – исфрлање на Прачка која има потенцијал пропелерно да одрази; *Обиди* – игра во која престојува Музата (лична и поседувана), *Надживување* – присторувајќи крила што не подгоруваат од сонцето; *Ретровизор*; *Инвенција* ... сите овие секвентни делови од целината, се отворени за исчитување и промисли, но со предзнаење претходно, за авторските патувања низ времето и личната историја.

“*Искусството како едно од убиствениите работи во животот ја скратува слободата*” вели Павлески, и токму затоа личниот влог за одново создавање и раѓање со уметноста, која претендира чиста да произлезе, во нова форма, е исклучително голем, влегувајќи така во сфера на неодреденост, каде авторот и после лимитите на дофат, секогаш останува непотполно реализиран, имајќи го во предвид авторскиот максимум. Така редуцирајќи ја формата кон повеќе идеја, но никогаш не напуштајќи ја димензијата на содржината, авторот говори канализирано и чисто преку јазикот на Концептуалата, која како аналитичка пропозиција, излегува во чиста форма во оваа проективност (ПАТЕМ), и како таква извесно ги поместува актуелните тенденции на ликовното. Авторот преку својата партиципација во друштвото ПАТЕМ, го менува дискурсот на внатрешниот дијалог со чистата форма на концептуална уметност, имајќи го во предвид преминот во неговото творештво од скулптурата кон скулптура – концептуално дело, претходно на почеток на 2000 год. Генеалогски негувана во “Авторски низ појавното”, оваа идеја (ПАТЕМ), преку кумулација и создавање граѓа од и низ слободниот простор на авторска љубопитност (АнП), како процес во кој се поттикнаа нови очекувања и размена на творечки енергии, едновременно како лоцирање на мир и контемплација на индивидуите и нивна отвореност за “собирање” во природата и просторите, тука се израмнува во потполност концептот кој има за цел да проникне во суштина.

Имајќи го во вид фактот дека сите автори од оваа заедница (С.Павлески, В.Дунимагловска, Ѓ.Крстески), подеднакво го дале својот личен влог, особено прозвучје има моментот, од кој што заедничките дела произлегуваат. Кохезија, хармонија, сесодржаност во една излезна форма е можеби најспецифичниот аспект на оваа битисување. Исказот кој содржи длабока канализација на предлозите, прочистеност од една страна, и силна авторска сугестија од друга, конечно може да се доживее како монада, целост неделива по својата природа, неделива суштина на постоењето, која содржи во себе небројни партикули од различни ентитети, енергија во која се насетуваат различни човекови другости и соединувања.

“*Трагајќи по концепт кој може низ насловеност да опфати сè, и при тоа созданието да има способност да апсорбира и емитура сè*” (Павлески) авторот се положува на посветено создавање “*секој ден парче уметност*”, решенија кои одговараат на претходните искуства, но и држење и одржување на елементите во онтолошка форма. Создавајќи сопствена нова концептуална патека, Станко Павлески преку фотографии и видеа, поставки со текст, документира предлози, контекстуализира мали наративи, кои гледано во времето на создание на место и локација, би можеле да се толкуваат како облик на ‘темпорални скулптури’, кои како претходно обмислени проекти се производ на експлицитна потреба на авторот да се изрази ликовно. Таа експлицитност произлегува од некогашниот обид да се направи фракција на монолитот - “објект” од сопственото минато на авторот и преобразба на личната обликотна заложба, низ “најдени” специфични контексти и инверзии на состојби (внатрешни), преку одново себе-спознавање (во истите тие контексти). Барајќи се низ полето на специфични појавности на природата и на природата во перформичката, *in situ* и сајт специфик продукција, авторот проектира стварност и фикции, прекршени низ лична уметничка призма. Преку методолошки и процедурални промени, извесно се возобновува фокусот од уметникот како прогенитор на значењето, кон обновување и одново впишување на авторскиот отисок во историјата. Како анцестор на скулптурата во македонското творештво во последните две децении на минатиот век, Павлески денеска е еден од малкумината кои ја негуваат

action in nature) 2004-15, realized on various locations throughout Macedonia, and stems from the idea to reside (live) in nature, without the pressure to create art, emphasizing the residence itself and the expected events as art in their own right. The project is feasible and transferable historically. *Haiku projectness: Metafocus* – is a proposed work consisting of a parallel line over some great water, to confirm the fact that ‘art is not absurd’; *Sensation* – cutting water with a line, that evens out through remembered curves of pain; *Experience* – throwing a stick that has a propelling potential; *Trials* – a game in which the Muse (personal and owned) is residing, *Outliving* – occasioning wings that the sun cannot singe; *Rearview Mirror*; *Invention*... all of these, envisaged as sequences of the whole, are open to rereading and deliberation, but with prior knowledge about the author’s journeys through time and his personal history.

‘Experience as one of the murderous aspects of life shortens freedom’, Pavleski says, and this is why the personal investment for a new creation and rebirth through art, which tends to exit clean, in a new shape, is exceptionally big, entering a sphere of uncertainty, where the author, having in mind the artistic maximum, remains feeling unfulfilled, even after reaching the limits. In this way, reducing the form to more of an idea, but never leaving the dimension of content, the author channels his voice clearly speaking through the language of the Conceptual, which as an analytical proposition, exits in clean shape from this projectivity (BYTHEWAY) and as such shifts to a degree the actual tendencies of art. The author through their participation in the BYTHEWAY company, changes the discourse of the internal dialogue with the clean form of conceptual art, having in mind the transition in his works from a sculpture to a conceptual sculpture, at the beginning of 2000. This idea (BYTHEWAY), genealogically cultivated in ‘Artistically through the Phenomenal’ through a cumulation and creation of building blocks from and through the available space of the artists’ curiosity (AtP), is a process in which new expectations and exchange of creational energies are incited; at the same time it is a location of peace and contemplation of individuals and their openness to ‘gathering’ in nature and spaces – which reveals the goal to comprehend the essence and the entire concept evens out completely.

Having in mind the fact that all the authors in this community (S. Pavleski, V. Dunimagloska, Ѓ. Krsteski), have equally invested themselves, particularly resonates the moment from which the joint works result. Cohesion, harmony, substantiality in an output form is perhaps the most specific aspect of this existence. The expression containing deep channeling of the propositions, purification on the one side, and strong artistic suggestion on the other, can finally be experienced as a monad, a whole indivisible in its nature, indivisible essence of existence that contains in itself countless particles of various entities, energy in which various human othernesses and unifications can be sensed.

‘Searching for a concept with a title that encompasses everything, and at the same time creating something with the ability to absorb and emit everything’, the author (Pavleski) subjects himself to dedicated creating ‘every day a piece of art’, solutions that correspond to previous experiences, but at the same time keeping and maintaining elements in their ontological form. Creating his own new conceptual path, Stanko Pavleski through photos, videos, and text presentations documents propositions, contextualizes small narratives; which seen through the place and location at the time of their creation, could be interpreted as a type of ‘temporal sculptures’ that as previously thought-out projects are a product of an explicit need of the author to express himself artistically. This explicitness results from a previous attempt to create a fraction of the monolith – ‘object’ from the author’s own past and metamorphosis of the personal shaping commitment, through ‘found’ specific contexts and (internal) condition inversions leading to a new self-cognition (in the same contexts). Searching for oneself in the field of specific phenomena of nature and nature in the performing *in situ* and site specific production, the artist projects reality and fictions, dispersed through the personal artistic prism. Through methodological and procedural changes, certainly renewed is the focus of the artist as a progenitor of the meaning, toward renewing and leaving a fresh artistic imprint in history. Being among the ancestors of sculptural art in Macedonia, today after four decades, Pavleski is one of the few that cultivate the Conceptual Practice,

Концептуалната практика, супер-индивидуална структура на ликовен јазик, која впишана во историјата на ликовното во последните две децении, генерира нова солидна знаковна форма.

Демистифицирајќи го трансценденталното во концептуалната уметност, Павлески говори преку чист и јасен ликовен јазик, кој во релација со апостериорните мисловните процеси, инструира суптилен облик. Процесите на создавање и делото како преносно средство за комуникација, хомогено се надоврзуваат на предвидливиот / предвидениот редуктивен флуks на поимливост на делото во целина и таа заемна потребност (на делото и неговата поимливост) авторот константно ја бара преку впишување, втекстување, создавајќи преку документирање на процесите - меморија за една вистина.

Започнатиот дијалог со тишината, во 1991 преку неговите скулптури “*Времемер*”, “*Духовна вертикала*”, “*Сетилниот жртвеник*”, тука својата тежина / излезна форма, ја наоѓа во и низ “вредувањето во каменот” на влезот во пештерата Алилица. Заемната потребност на авторот и космичкото е читлива, знаејќи за “*Созвездувањето на сводот во нешттерата*”, *Впишувањето* (претходно создаден текст), длабокото втекстување со стапалки во снегот, на авторот и човековите “*Состојби, за кои што кога ќе ги посочиме на овој начин, зборуваме познати нешта*”, вели Павлески. “*Ставајќи се назад во ателје, ги немате овие позиции, точки, сензации*”... кои создадени на интелектуално ниво, низ заемна потребност и условеност едновремено, креираат процес кој репетитивно функционира постојано барајќи материјал за дело, низ претпоставки кои водат до концепт, во екстремни состојби, низ варијабилни контексти.

Весна Дунимагловска, во својот ликовен исказ, низ целокупниот авторски опус, неисцрпно го постулира прашањето на уметничкиот статус - вон институционалната практика, во реверзибиелен процес, од авторот кон делото и од делото / исказот кон авторот повратно, во (не)уметничкиот дискурс, обидувајќи се низ хетерогени пристапи да создаде комплексна особеност во јазикот. Генерирајќи револуционерен процес, рано во 1999 та година, преку делото “*Танцовачот*” (перформанс, документиран и повторно изложен во 2001), покренува прашања кои артикулираат во рамки на социо-општествениот домен, будејќи ги аморфните сетила преку *детската игра*, понатаму процесуираат низ духовна трансмисија во вид на *комуникација со гледачот*. Позиционирајќи ја токму *енергијата на пренос* како непобитен елемент во доминантната генеалогска природа на перформансот како медиум, Дунимагловска ја поместува појавноста на уметноста во вон временска рамка, обидувајќи се да излезе преку исказот, од секаква естетска препознатливост. Повеќеслојноста на концептуализацијата на не-уметничкиот исказ, во “*Избор*” 2000; “*Becoming a bride*”, 2001; “*The bad*”, 2001; “*Represent*” 2002, ја позиционираат Дунимгловска како еден од позначајните млади автори на преминот кон 21 век, која носи во себе силни сугестии за системско истражување на културно уметничкиот контекст генерално. Авторот е во отворена комуникација со *функцијата на уметноста*, во време кога исказот се движи низ дигитална фаза, оставајќи “*дел од себе*” во секое дело, ослободувајќи се од секаков вид на актуелности и временски дијалектики кои наложуваат постојано барање на нови форми и медиуми и приклонување кон постоечки стереотипи. Преку делото “*Долгорочен проект*” 2005, документира серија на интимни состојби, градејќи ликовен идентитет, базиран на *мисловниот процес* кој во некоја метареалност егзистира и преминува низ делото кон читачот/восприемачот, силната поставеност на авторот од другата страна на камерата, не ја исклучува субјективната лирска сценографска наметливост, обраќајќи се и преиспитувајќи ја моќта на институциите. Експлицитна *способност за диспозиција* во проширена концептуализација, покажува низ делото “*Nebojsa Vilic is dead*” 2005, гест кој во свое време, во екстензии предизвика медиумски рекации и провокации, дело во дијалогска форма, на кое статусот *уметничко/не уметничко*, отвори низа нови прашања околу неговото поставување во рамки на институционалниот систем. Ваквиот дијалог, кореспондира преку *асоцијативна концептуализација* и контекстуализација на *читливост/не читловост*, во поширока временска поставеност, обновувајќи го статусот и ефемерноста на *уметничкиот говор како појава*. Енергијата содржана во секое дело, поминува низ непредвидлива линија, движејќи се од авторот, низ делото, кон крајниот рецепиент, служејќи се со медиумот како трасмитор, таа поминува и ја носи суштината, непобитноста на духовниот свет

a super-individual artistic language structure that inscribed in the history of art of the last two decades, generates a solid new sign form.

By demystifying the transcendental in conceptual art, Pavleski speaks with a clean and clear artistic voice, which in relation to the *a posteriori* thought processes instructs a subtle shape. The creation processes and the work as a means of transmission, that is, of communication are homogeneously following the predictable / predicted reductive flux of the understanding of the work as a whole and the author constantly searches for this mutual need (of the work and its intelligibility) through inscribing, intexting, creating through documenting the processes – a memory of a truth.

The initiated dialogue with silence in 1991 through his sculptures *Timekeeper*, *Spiritual Vertical*, *The Sensory Altar*, finds its weight / output form in and through ‘stone engraving’ at the entrance of the Alilica cave. The mutual need of the author and the cosmic is readable, knowing that *Constellating of the Arc in the Cave*, *The Inscription* (of previously created text), the deep intexting by imprinting in the snow the artist and man’s ‘Conditions which when pointed out in this way, sound familiar’, says Pavleski. ‘Putting oneself back at the atelier, we do not have these positions, points, sensations’... that created at the intellectual level through mutual need and conditionality at the same time, create a process which repeatedly and constantly searches for inspiration, through assumptions that lead to a concept, to extreme conditions, and variable contexts.

Vesna Dunimagloska, in her artistic expression, through her entire work as an artist, inexhaustibly raises the question of the artistic status – outside the institutional practice, in a reverse process, from the artist toward the work and from the work / the expression toward the artist, in the (non)artistic discourse, trying to create a complex feature in language through heterogeneous approaches. Generating a revolutionary process, early in 1999, through the work *The Dancer* (performance, documented and again exhibited in 2001), raises social issues by awakening amorphous senses through *child's play*, which then engage in *communication* with the viewer through a kind of spiritual transmission. Positioning the very *energy of transmission* as an irrefutable element in the dominant genealogical nature of the performance as a medium, Dunimagloska shifts phenomenality of art outside the temporal frame, her expression leaving the realm of recognizable esthetic. The conceptualization multilayeredness of the non-artistic expression in *Selection* 2000; *Becoming a Bride* 2001; *The Bad* 2001; *Represent* 2002, positions Dunimagloska as one of the more significant young authors at the beginning of the 21 century, carrying strong propositions for systemic research of the cultural and artistic context in general. The artist is in an open communication with the *function of art*, at a time when the expression moves through the digital phase, leaving behind ‘part of herself’ in each work, liberating herself from all types of actualities and temporal dialectics that impose a constant search for new forms and media and incline toward existing stereotypes. Through her work *Long-Term Project* 2005 she documents a series of intimate conditions, building artistic identity, based on the *thought process* which exists in some metareality and is then transmitted through the work onto the reader/receiver; the strong position of the author on the other side of the camera, does not exclude the subjective lyric intrusiveness of the scenography, calling to and testing the power of the institutions. Through her work *Nebojsa Vilić Is Dead* 2005 she displayed her explicit *disposition capability* in expanded conceptualization, a gesture that in its own time provoked extensive media coverage. The artistic/non-artistic status of the work set in a dialogic form raised a range of new questions related to its institutional presentation. Such dialogue corresponds through *associative conceptualization* and contextualization to *legibility/illegibility* in a broader temporal setting, renewing the status and the ephemerality of the *artistic speech* as a *condition*. The energy contained in each work crosses an unpredictable line, moving from the artist through the work toward the final recipient, using the medium as a transmitter, it passes carrying the essence, the irrefutability of the spiritual world of the artist (Dunomagloska), the incessant energy circulating as an aural shell around the being, and traveling and penetrating into the world of the expressed, of the legacy, bursting in

на авторот (Дунимаглоска), нестивливата енергија која кружи како аурна обвивка околу битието, а патува и продира во светот на изјавеното, на оставштината, распрснувајќи се во космосот, преку секоја нејзина раскажана приказна. Отука произлегува можеби најзначајната специфика што ја издвојува Дунимаглоска како автор кој со својот моќен импулс, силно влијае и исклучително вешто делува врз замилсата на восприемачот. Моментот на соединување или разделување на телесноста и за нас непознатиот духовен свет, насетливиот асемблаг на спокој и немир, таа го трансформира и пренесува, се реинкарнира внатрешно, и преку одново раѓање, излегува низ возобновена форма преку исказот. Трагајќи постојано по нематеријалното, на самата граница на материјалноста, авторот поминува низ различни интелектуални контексти, и понирајќи подлабоко во својата неисцрпна креативност, таа постојано го возобновува современиот уметнички формат.

Колективното создавање, е една од карактеристиките на “ПАТЕМ друштво”, произлезено како резултат на убедливо пресретнување на лични ментални и интимни насоки, придвижени од битисувањето надвор од субјективната реалност, издржано/одржливо во процес на прекрстување на флукс на енергии кои неминовно наидуваат на нови двигатели и придвижувачи на заедничкиот момент. Ваква форма на дело/дела, создадни на основа на колективна одлука, се почесто се надоврзуваат на егзистенцијалната природа на уметноста на по новото време. Повеќето колективни дела, вообичаено се еднократни и иницирани од настан, место и други фактори, и се во партиципативна форма, а нивната уверливост секако не е производ на едноумие. Станува збор за кохезичност во одлучноста, присутна во самиот творечки чин. Оттука вакви забележителни рефлексии на соединување наметнуваат зголемен влог за препознавање и обмислување кај восприемачот.

Употребувајќи го телото како медиум за трансмисија во ПАТЕМ, авторот Весна Дунимаглоска, допира до теми кои го разгледуваат односот на единката и системот во целина како друштвено – социолошки феномен, а изникнувајќи од постојаната меѓусебна привлечност на телесноста и системската целина која го ресорбира постојано. Барајќи на тој начин рамнотежа на поединецот и системот, индивидуален и институционален, произлегува ритуална форма на лабораторија во друштво, “*Блу Блад Бејби*”, допирајќи до биолошкото и физичкото на начин кој вклучува форми на процесуални перформанси, каде се ослободува егзистенцијален порив, акумулиран од непредвидливи релации на единката (уметникот) во систем на група. Најчесто фотографски записи и видео документација, сведочат за идејата за одржливост на развојот и на системската фузија, како и за вградувањето во постоечките структури на проективната замисла, но и за заедничкото живеење при престојувањето на одредени ПАТЕМ локации.

Во видео предлогот “*Хипоксија хипертензија*”, 2016 (документиран материјал од перформанс, 2’7”, камера Ирена Паскали, Весна Дунимаглоска ја разгледува психо-физичката изместеност и адаптацијата на променети односи на телесните содржини, од реален и сугестивен фактор, одржана на локации на голема надморска висина, ниски температури и други временски феномени. Комплексните видеа перформираат подвижни слики и манипулативни медиумски интервенции, кои креираат подсилен концепт на нова реалност и сурова стварност со збунувачки сликовни моменти, што малку, а доволно ја изместуваат овоземната гравитација и другите атмосферски сили. Дунимаглоска на таков начин постојано ја преиспитува релацијата на простор, време, празнина и смисла на телесното и духовното. Визуелниот говор води кон димензии на Дума, Дом, Мир, Смир, (В)Домување, документ за повеќе од уметност - комуникација/релација, иницијатива/хуманост, провокација/духовност. Пристапот на авторот сместен во доменот на лични субјективни, логични и нелогични слики со неочекуван реалистичен исход – Чин/дела, природно се провлекуваат низ рамките на дружењето, разговор како двоканална позиција, од точка А – затекната реалност до точка Б – креирана реалност, барајќи постојано димензија која ќе го премости визуелниот говор, авторот постојано ја возобновува идејата и смислата за создавање.

Авторите низ севкупниот процес на создавање, идејно, плазибилно, се надополнуваат со својата природа, а особено авторот Ѓ.Крстески, наметнува една друга поразлична парезијанска природа, преку своето пишано, а

the cosmos through each story told by her. This is perhaps the most meaningful characteristic that distinguishes Dunimagloska as an artist which with her powerful impulse strongly and exceptionally skillfully influences the idea of the receiver. The moment of unification with or separation from the physicalness and the spiritual world unknown to us, she transforms and transfers the discernible assemblage of tranquility and restlessness, then reincarnates intrinsically, and by bearing it anew she allows it to exit renewed through her expression. Searching constantly for the non-material at the very boundaries of materiality the artist goes through various intellectual contexts and descending deep in their inexhaustible creativity, she constantly renews the contemporary artistic format.

The collective creation is one of the characteristics of the ‘BYTHEWAY company’, resulting from the convincing interception of various mental and intimate directions, moved by what exists outside the subjective reality, endured/sustainable in a process of crossing an energy flux that inevitably arrives at new instigators and engines of the shared moment. This form of work/works created on the basis of a collective decision, more often than not follow the existential nature of art of recent times. Most of the collective works are usually one-shot deals and initiated by an event, place, and other factors, they are participatory, and their persuasiveness is of course not the product of single-mindedness. This is about cohesion of decisiveness, present in the creatural act itself. Therefore, such noticeable reflections of unification impose increased investment related to recognizing and thinking through in the receiver.

Using the body as a transmission medium in BYTHEWAY, Vesna Dunimagloska touches on topics that review the relation between the individual and the system as a whole, as a sociological phenomenon; and emerge from the constant mutual attraction between corporality and the systemic whole that constantly resorbs it. The ritual form of a company laboratory results from such searching of a balance between the individual and the system, between the individual and the institutional. ‘*Blue Blood Baby*’ touches on the biological and the physical in a manner that includes forms of processual performances, where the existential drive is released, accumulated by unpredictable relations of the individual (the artist) in a group system. Most often photographs and video documentation testify of the idea of sustainability of development and system fusion, as well as of incorporation of the existing structures in the project idea, but also of the shared living during the residence at certain BYTHEWAY locations.

In the ‘*Hypoxia Hypertension*’ proposed video, 2016 (documented performance material, 2’7”, camera by Irena Paskali), Vesna Dunimagloska contemplates the psychophysical shifting and adaptation of altered relations of bodily content from real and suggestive factor perspectives, taking place in locations with great altitude, low temperatures, and other weather phenomena. The complex videos feature movable images and manipulative media interventions, that created a fortified concept of a new and cruel reality with confusing artistic moments, that slightly, but sufficiently, shift Earth’s gravity and other atmospheric forces. Dunimagloska constantly tests the space, time, emptiness and sense of the bodily and spiritual relation in this way. The visual speech leads to dimensions of Thought, Home, Peace, Reconciliation, Residence, it is a document about more than art – communication/relation, initiative/humanity, provocation/spirituality. The approach of the artist is categorized as personal, subjective, logical, and illogical images with an unexpected realistic outcome – act/works that naturally slip through frames of socialization, conversation as a two-channel position, from point A – found reality, to point B – created reality, searching constantly for a dimension that will span the visual speech, the artist constantly renews the idea and the sense of creation.

The artists during the entire process of creation – from idea to feasibility – complement each other’s nature, and the author Ѓ. Krsteski in particular imposes another slightly different parrhesian nature, through his written, and then read, spoken letter. The letter is born at a given location and then it is read to an audience. History teaches us that poetry as a form of art never dies, it is genealogically classified as free art, not only for being grammatical, rhetorical, and logical

потоа и искажано, изречено писмо. Писмото се раѓа на дадена локација, а потоа пред својата одредена публика, добива искажана форма. Секако знаејќи од историските сведоштва за поезијата како форма на уметност која никогаш не умира, таа генеолошки припаѓа во поле на слободни уметности, и не само како граматичка, реторичка, и логичка посредност, туку и како “*Универзална уметност на умот*” Хегел. Нејзината форма е пренослива непосредно во моментот на исчитување, а нејзината драматичност дотолку повеќе додава кон нејзината поимливост и восприемливост.

Репетитивно барајќи простор помеѓу објективната и субјективната реалност, простор за преиспитување, мешање и прочистување, каде мислата и духот во бесконечна кружница стануваат едно, говори за соочување на авторот Ѓорѓи Крстески со светот, преку лична поетика која во прошетка низ етерот на комедија, иронија, живот, надреалност, иницира проектност во *Мезанин π*, поетски видео перформанси (*Мезанин π/5*) започнати во 2014 година во рамките на проектот АНП 6, а сега во ПАТЕМ се состои од четири поетски видео перформанси, реализирани на четири локации низ Македонија, во форма на видео перформативна збирка на поезија, инспирирана, изведена и аудио и видео документирана. Создавајќи на ваков начин Сакрамент, концептот на Крстески носи во себе скриени семантики, скриена мисловност, која преку зборот како приказна за јазикот директно се положува пред фокусот на исказот. Творечкиот континуитет на Крстески, во рамки на авторската убедливост преку претпоставка за поетиката како алатка за поширок опфат на личните размисли и внатрешни дијалози, претставува заокружен референтен систем кој е отворен за толкување и проникнување во ликовниот ракопис.

Помеѓу останатите автори кои ја надополнуваат перформативноста на овој проект, **Ана Петровиќ**, мултимедијален уметник од Хрватска, во своето дело ги истражува границите на медиумите, низ фотографијата како метафора за реалноста и преслика за светот, експлицитно ја преиспитува онтологијата на медиумот како поле за создавање на трајни слики, во потрага по нов поглед и разбирање за фотографијата како артифициелен реликт на визуелно промислување. Ваков авторски приод ненаметливо се надоврзува на идејата за “ПАТЕМ”, низ искуство на промена и адаптација на различни услови и специфики на отворени амбиенти кои како променливи контексти директно се вградуваат во создавањето на делото. Хрватскиот уметник кој истражува во мултимедија (инсталација-објект-скулптура), **Владимир Фрелих**, во овој концепт партиципира со сопствен проект “*Silent disco*”, 2016, (видео 2мин), делумно создаден на локација, а потоа дополнително технички обработен, дофаќајќи ги силуетите на раздвижените динамични фигури кои го слават постоењето, а едновременно поигрувајќи се со капацитетот на крајниот партиципиент – немо, тивко да ја осознае радоста на учесниците. Импулсот на заедништвото ги унифицира различностите на ентитетите во природата како интерактивни животни системи, кои ставени во вибрантна енергична контекстуализација, емитираат неисцрпна животна енергија. **Стојан Павлески** (инженер архитект и ликовен уметник), во делото *Отсутна присутност (лек потребен за учество во ликовен проект)*, 2016, дигитален печат на плексиглас, 210x65см, ги разгледува релациите: контекст – присутност, состојба – отсутност, преиспитување – потврдување, на релациите: тема – концепција, облик – симбол. Авторот, инфилтрирајќи се во сцена (која ги надминува каноните), надоградувајќи ја со рефлексивна на нејзината силуета, нуди експлицитна метафора изразена преку формата (капсула) – додека на следно ниво ја доведува во прашање неговата неминовност (на лекарството), поради бремето на авторството (дали е вештина или вдахновение). Во делото “*Над ниво и Под кола*” (фотографија - објект, дигитален печат на фореке) забележителна е одредена дихотомија на изразот (авторски интерспект и ликовен одраз) се потврдува во ова дело, а верувајќи во моќта на преносната енергија преку уметноста, како еден од посибилитетите на единката, авторот тука ги поставува над секако контекстуално, историско и социјално ниво – праизбликот на создавањето и енергетското поле што живее после смртта. Во делото *Да, да, таа е патеката*, 2015, звучно говорна композиција, 5 мин, **Христиан Петковиќ**, пренесува наратива – дијалог помеѓу сопатниците, во кој се наметува прашањето околу подобноста на уметничката визија, релативноста на излезната форма на уметничкото дело и едновремено потврдување на онтолошката поставеност на уметникот во светот. **Ирена Паскали** во своето дело *2202 м*, 2016, видео HD, 3 мин, ја негува посветеноста кон подигањето на креативната

directness, but also for being a ‘*Universal art of the mind*’ Hegel. Its form is immediately transferable in the moment of reading, and its drama adds even more to its intelligibility and receptiveness.

The confrontation between the artist Ѓорѓи Крстески and the world is shown through the repetitive search for space between the objective and subjective reality; a space for reevaluation, mixing and purification, where the thought and the spirit in the infinite circle become one through personal poetics that in the promenade along the ether of comedy, irony, life, unreality, initiates projectness in *Mezzanine π*, poetic video performances (*Mezzanine π/5*) begun in 2014 within the AtP 6, and now in BYTHEWAY consists of four poetic video performances, realized at four locations through Macedonia in the form of a video performative collection of poems, inspired, performed, and audio and video documented. Krsteski’s concept carries hidden semantics, hidden thoughtfulness, which through the word as a story of the language directly positions itself in front of the focus of the expression, creating in this manner a Sacrament. The creational continuity of Krsteski, within the artistic persuasiveness through assumption of poetics as a tool for a broader scope of personal thoughts and internal dialogues, is a complete reference system which is open to interpretation and penetration into the artistic script.

Among other authors that complete the performativeness of this project is **Ana Petrović**, multimedia artist from Croatia, researches media limits, through photography as a metaphor for reality and a copy of the world, explicitly reevaluates ontology of the medium as a field for the creation of permanent images in the search of a new view and understanding of photography as an artificial relic of the visual deliberation. Such artistic approach is unobtrusively related to the ‘BYTHEWAY’ idea through the experience for change and adaptation of various conditions and specifics of open ambients which as changeable contexts are directly inbuilt in the creation of the work. The Croatian artist researching multimedia (installation-object-sculpture) **Vladimir Frelih**, participates in this concept with his own project *Silent Disco 2016* (2 min. video), partially created at the location and then additionally technically processed, reaching for the silhouettes of movable dynamic figures that celebrate existence, simultaneously playing with the capacity of the final participant – mutely, silently to understand the joy of participants. The impulse of community unifies differences of entities in nature as interactive life systems, which vibrantly and energetically contextualized emit inexhaustible life energy. **Stojan Pavleski** (architectural engineer and artist) in his *Absent Presence (a medicine needed to participate in an artistic project)*, 2016, digital print on plexiglas, 21x65cm, considers relations: context – presence, condition – absence, reevaluation – confirmation, of the relations: topic – conception, shape – symbol. The artist infiltrating himself into a scene (surpassing cannons), upgrading it with the reflection of its silhouette, offers explicit metaphor expressed through the form (capsule) – while in the following phases brings into question its inevitability (of the medicine), due to the burden of artistry (whether it is a skill or inspiration). Certain dichotomy in the expression (artist interspect and artistic reflection) is evident and confirmed in the *Above Level below Elevation* work (photograph – object, digital forex print). By believing in the power of transferable energy through art as one of the possibilities of the individual, the artist here positions himself above any contextual, historical, and social level – the ancient surge of creation and the energy field that lives after death. In his work *Yes, yes, that’s the path*, 2015, a spoken composition, 5 min., **Hristian Petković**, shares a narrative – dialogue between fellow travelers that raises the question of the suitability of artistic vision, the relativity of the artistic work output form and the simultaneous confirmation of the ontological positioning of the artist in the world. **Irena Paskali** in her *2202 m*, 2016, HD video, 3 min., work cultivates the dedication to the creative thought provoking, in an attempt to capture the lamentation of the artist *to be understood*, through a segmented illustration of the outstanding photographic composition in a video frame, searching again for that internal correlation of the spiritual experience and the space (as a spiritual place) located in some other time (from the past) following in the footsteps of those that took that path before them, searching for their own deviation at the crossroads of those same paths, landscapes, territories, in which one can sense the remnants of an existence. **Zlatica Ilin** completes the hetero-

мисла, во обид преку сегментиран приказ на извонредна фотографска композиција во видео рамка, да долови ламентацијата на авторот *да биде разбран*, барајќи одново внатрешна корелација на духовното искуство и просторот (како спиритуално место), лоцирани во некое друго време (време од минатото), следејќи ги стапките на оние што претходно чекореле по тие стапки, барајќи го сопствениот отклон на крстосниците на тие исти патеки, предели, територии во кои се насетуваат остатоци од едно постоење. Преку делото *ПАТЕМФрагментс*, 2016, дигитално обработени и печатени аналогни фотографии (поединечно 10x15cm), **Златица Илин**, ја надополнува хетерогеноста на концептот на ПАТЕМ. Низ обидот да се опфати лична фрагментирана перспектива, но и евокација на авторските доживувања за време на престојот на избраната локација Сифулајка, авторот користи нетипична алатка за секојдневна употреба за ова време - стар фотографски руски апарат Зенит, со кој продуцира фотографии кои доловуваат доминантна тематика - природа, при тоа со дополнителна графичка обработка ја извртуваат истата до состојба која говори низ јазикот на современоста, а наративата однапред вградена, асоцира на некое време од минатиот век. Играјќи на тој начин со времето како релативна димензија, со употребата на стариот апарат и новиот дигитален концепт за обликување, се дозволува отклон од линеарноста на времето и повторно отвореност кон можни резигнации. Преку композиција од четири сегменти; *Две Скали*; *Страв*. *Белило*; *Празнотија*. *Да те има*. *Ангелот од Тарковски*; *Откровение*; *од 2016*, *јаглен на хартија 56x56cm*; **Иванчо Талеvски**, негува концептуален приод евидентен во изборот на цртежот како мисловна алатка за преиспитување на нештата, така и во обидот да се трансформира изложбениот простор во колаборативна и преформативна платформа во која се овозможува дискусија, контрадикции и несогласувања, трагајќи по нови визуелни форми. Темите кои ги окупираат авторските размисли произлегуваат од преглед на моменталните и историските центри и системи на моќ, како и постојаната потрага по фрагменти од опкружувањето кои би можеле да бидат податлив материјал за обработка. Барајќи го статусот на уметникот како независен субјект, изолиран од социјално – општествениот систем, како интелектуалец кој има свој сопствен став во однос на работите кои го опкружуваат, не дозволувајќи при тоа да биде манипулиран, **Александра Петрушевска** со делото “*Good place-no place*” фотографија во варијабилни димензии, се доближува до утописко размислување кое ја привлекува нашата мисла кон бесконечноста во што и се состои брилијантноста на една таква смела замисла, која историски ја добива својата целина. Ослоновувајќи се на концептот за идеализам и утопија во денешно време како неопходен за уметниковата егзистенција и потврдување на неговото постоење и статус низ времето, авторот ги разгледува можностите за прифаќањето на идеалот за совршена заедница и живот, кој априори треба да биде прифатен, а потоа како фантазија и уметност. Низ човековата аспирација за социјална перфекција и изедначување на личните состојби во некое “добро место” Петрушевска говори низ изграден ликовен ракопис. Граничните состојби на издржливост за присуство низ интензивните природни предизвици на патот кон пештерата Алилица и престојот таму, кои неминовно навлегуваат во духовната аморфност на човекот, **Иванка Апостолова** ги положува во предлог – дело *Од другата страна на мовта*, (серија на дигитални фото-цртежи) во форма на Анти-манифест за алпинистичка неподготвеност. Прекршувајќи ја на таков начин солидната структура на секојдневието и урбаноста, ова патување, во суштина е искуствена придобивка за авторот, во кое се ослободува и прочитува духот и се положува не супериорноста на природата. ПАТЕМ, како сублимат на животното искуство на група на автори и висока концептуална практика која одговара на сопствениот референтен систем, продолжува да патува одново собирајќи нови искуства кои положуваат на концепт за проникнување во суштината.

Текстот претставува истражување за уметничката продукцијата на ‘ПАТЕМ’, во времески оквир од 2015 - 2016, со најава за колективната продукција во периодот кој следи (2017/2108), со предлинција кон творечкиот опус на авторите на Друштвото

Натали Рајчиновска Павлеска

geneity of the BYTHEWAY concept through the *BYTHEWAYFragments* 2016 work, digitally processed and printed analog photographs (individually 10x15cm). With the attempt to include the personal fragmented perspective, but also the evocation of the artistic experience during the residence at the selected location Sifulajka, the author uses an atypical tool for everyday use in this age – old Russian camera Zenit, with which she produces photographs that capture a dominant theme – nature, at the same time with additional graphic processing twist it to a condition that speaks through the language of contemporariness, and the narrative is pre-inbuilt, reminiscent of the last century. Playing in this way with time as a relative dimension, with the use of the old camera and the new digital shaping concept, a deviation from the linearity of time is allowed and again openness to possible resignations. **Ivančo Talevski** cultivates a conceptual approach evident in the selection of the drawing as a thinking tool for reevaluation of things through a composition of four segments: *Two Ladders*; *White Fear*; *Absence. You, here. Tarkovsky’s Angel*; *Revelation*; 2016, (charcoal technique 56x56cm), and in the attempt to transform exhibition space in a collaborative and performative platform where discussion, contradictions, and disagreements are enabled, searching for new visual forms. Topics that occupy his artistic thoughts result from a review of the momentary and historical centers and power systems, as well as from the constant search for fragments in the surrounding that could be material suitable for processing. In his works he searches for the status of the artist as an independent subject, isolated from the social system, as an intellectual with personal attitude toward things that surround them, not allowing at the same time, to be manipulated. **Aleksandra Petruševska** with her *Good Place, No Place* work, photograph of varying dimensions, approaches utopian thinking that leaves us contemplating infinity, thus demonstrating the brilliance of such a bold idea, reaching its final shape throughout history. Relying on the concept of idealism and utopia today as a necessity for the existence of the artist and confirmation of their existence and status through time, the artist reviews the possibilities of the acceptance of the ideal for perfect community and life that should be accepted *a priori*, and only afterwards should one accept the fantasy and art ideals. Petruševska speaks with a mature artistic voice about man’s aspiration for social perfection and balancing personal conditions in some ‘good place’. **Ivanka Apostolova** presents the proposed work *On the Other Side of Moss* (a series of digital photo-drawings) in a form of anti-manifesto for alpine unpreparedness and nearing the limits of endurance due to the participation in the intensive natural challenges on the way to the Alilica cave and the residence there that inevitably enter the spiritual amorphness in man. Breaking in this way the solid structure of everyday life and urban living, this journey, is essentially an experiential benefit for the author, in which the spirit is released and purified and surrenders to the superiority of nature. BYTHEWAY, as a sublimate of the life experience of a group of artists and high conceptual practice that corresponds to one’s own reference system, continues to travel gathering new experiences that rest on a concept for penetrating essence.

The content of the text represents research for the art production of ‘BYTHEWAY’, in time frameworks from 2015 - 2016, with announcement of the collective production in the following period (2017/2108), with an interlace to the creative opus of the authors of the Community

Natali Rajčinovska Pavleska

ПАТЕМ / ByTheWay in NYC 2017

Весна Дунимаглоска, Ѓорѓи Крстески и Станко Павлески

Читање Тисовина, 2017, триесет минутен трогласен перформанс на читање на книгата ПАТЕМ 2013-2016 и поставка од две видео проекции, Њујорк, MC Gallery, 27 јуни – 05 јули;
Негување на ПАТЕМ заедница: ПАТЕМ на Staten Island Ferry, 2017;
Индивидуални дела

Vesna Dunimagloska, Gjorgji Krsteski and Stanko Pavleski

Reading Eboracum, 2017, thirty minute three-voice reading performance of the book PATEM 2013-2016 and a set of two video projections, New York, MC Gallery, June 27 - July 5;
Nurturing the PATEM Community: PATEM on Staten Island Ferry, 2017;
Individual works

Читање Тисовина / Reading Eboracum

Читање Тисовина

Перформанс на читање на книгата ПАТЕМ 2013-2016, издание 2017., произлезена од заедничките уметнички дејствувања на авторите и ПАТЕМ Друштвото, во просторна релација со проекцијата на неговата видео предизведба, потоа и со видео премиерата на истиот од самиот настан.

Во Книгата, освен документарниот визуелен материјал од настаните, поместени се и значаен број текстови: втекстената генерална проектност, авторски дела и текстови за индивидуалните уметнички ставови на застапените уметници, раскази инспирирани од настаните и транскрипти на аудио материјал и фикции градени врз документаристиката. Повеќеслојноста во структурата на книгата не' наведе на идеја истата да прерасне во дело по себе - вградената уметност во неа да преобрази во исчитување на уметноста, како носечки сегмент во делото. Со тоа книгата станува основа за исчитување и на новото дело, што пак, во својата целост содржи перформативна изведба на читање на книгата, проследена со видео проекција од истата, реализирана ден пред, во празен галериски простор, без публика и звук. А деновите потоа и проекцијата на перформансот од самото отворање на изложбата, и пулт-аранжманот за читањето со поставката од книги, во отсуството на авторите, како портал - платформа за влез во ПАТЕМ и опфат на целостта на проектот.

Сето видливо и насетено во делото ја втурнува публиката во преиспитување на вистините во погледот и промислување на визуелноста и нејзините надсодржини, во амбиент на паралелно перманентно присуство и исчезнување на елементарностите во делото. Во еден фокус недостасува и звукот и публиката, во друг тие се тука, во трет недостасуваат субјектите, а во визуелната игра на случувањата во која се вовлекува публиката, се проблематизира и фактичката на времето и се' така, прелетувајќи од слика до слика се влегува во вертигот на некаква своевидна измама, во уметничкото што комотно опстојува во случувањето замена на сликовноста на визуелното со вокалноста на говорењето, како одсликување.

Сведочиме контролирано поигрување со одложувањето на вистинскиот момент за поврзување на елементите во целостта на сликата за делото: условно празното, просторот, времето, актерите, самиот чин на читањето и очекуваното насетување на контекстуалноста, публиката и предметностите како да се пресретнуваат и одминуваат истовремено и истопросторно.

Не е за занемарување и впечатокот за некако наиндивидуализирање на актерите во истоста што се чита, во трогласјето пронаоѓајќи го личниот звук за самото поимање на прочитаната втекстена уметност. Дали е тоа побарување на сликата за сопственото субјективно "читање" на уметноста, како во вообичаената вушност на специфичното авторско доживување, та била таа и во чинот на нејзиното исчитување.

Патемци

Reading Eboracum

Performance composed of reading the BYTHEWAY 2013-2016 book, 2017 edition, a product of joint artistic actions of the authors and the BYTHEWAY Company, in a spatial relation with the projection of its video pre-performance, and then also with the video premiere of the same of the event itself.

In the Book, aside from the documented visual material of the events, there is also a considerable number of texts: intexted general projectness, original works, and texts for the individual artistic stances of included artists, short stories inspired by the events and the audio material transcripts and fictions built on documentaristics. The multilayered structure of the book has given us the idea to turn it into a work of its own – art built into it to be transformed into reading art, as a pivotal segment of the work. With this the book becomes a foundation for reading of the new work, that in its entirety contains a performational performance of the reading of the book, coupled by a video projection of the same, prepared the day before, in the empty gallery space, with no audience and with no sound. And the days after, also the projection of the performance from the very opening of the exhibition, and the desk-arrangement for reading the presented books in the absence of the authors, as a portal-platform for entering BYTHEWAY and the scope of the project entirety.

All visible and sensed in the work propels the audience into reviewing the truths in the looks and contemplation of the visuality and its supercontents in an atmosphere of parallel permanent presence and disappearance in the fundamentalities of the work. In one focus both the sound and the audience are missing, in another, they are here, in the third the subjects are missing, and in the visual game of happenings in which the audience is drawn in, even the facticity of time itself is questioned, and so, skipping from one image to the next, one enters the vertigo of a con of sorts, in the artistic that comfortably perseveres in the replacement of the picturesqueness of the visual with the vocality of speaking, as a reflection.

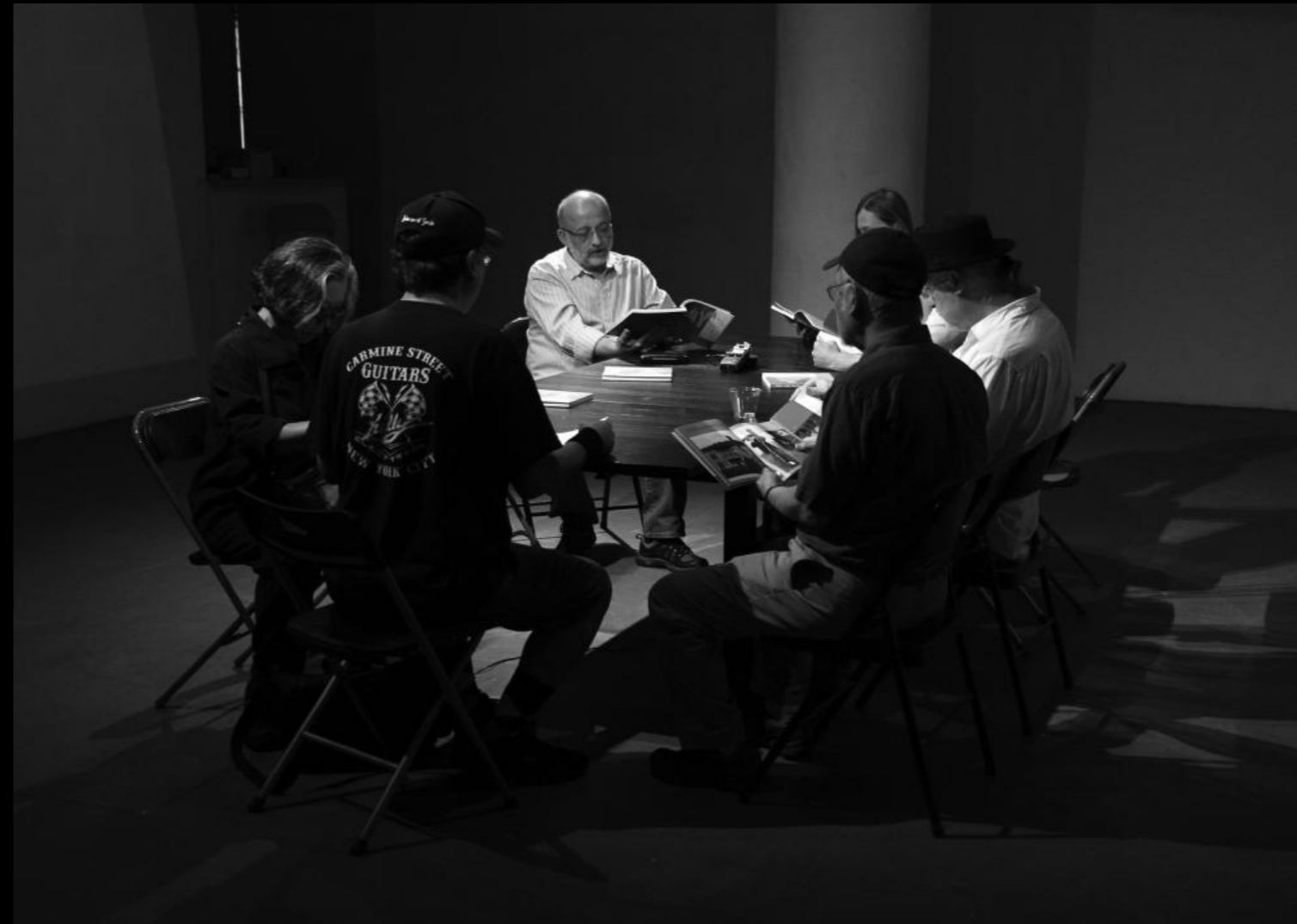
We witness controlled toying with the postponement of the right moment to connect the elements in the completeness of the picture of the work: the conditionally empty, space, time, actors, the very act of reading and the expected sensing of contextuality, the audience, and subjectivities as if meeting and bypassing each other at the same time and in the same space.

The impression of a type of superindividualization of actors in the sameness that is being read is also not to be neglected, in the trio finding the personal sound of the very understanding of the read intexted art. Is this requirement of the picture for one's own subjective 'reading' of art, as in the usual actually of the specific author experience, even if it is so in the act of its own reading.

Patemci

*Читање Тисовина /
Reading Eboracum*

**Негување на ПАТЕМ заедница /
Nurturing the BYTHEWAY Community:**

Ѓорѓи Крстески и Станко Павлески /
Gjorgji Krsteski and Stanko Pavleski

ПАТЕМ на Staten Island Ferry, 2017, четири фотографии од подарувањето и оставањето на книгата ПАТЕМ 2013-2016, за нечие наоѓање; Ѓорѓи Крстески, подарување на книгата на семејство од Москва, две фотографии;

Станко Павлески, оставање на книгата на бродот..., две фотографии, дигитален печат на форекс (поединечно 30x40cm)

BYTHEWAY on the Staten Island Ferry, 2017, four photographs from giving and leaving the book PATHEM 2013-2016, for someone else's finding; Gjorgji Krsteski, giving the book as a gift to a family from Moscow, two photographs; Stanko Pavleski, leaving the book on the ship..., two photographs, digital forex print (30x40cm each)

Станко Павлески / Stanko Pavleski

Благодарам Кети Браун... / ПАТЕМ на Staten Island Ferry, 2017, кон акцијата на оставање на книгата ПАТЕМ 2013-2016 на бродот, за нечие наоѓање, дигитален печат на форекс, 100x100cm, дело поттикнато од комуникацијата со пронаоѓачот Г-ѓа Kathy Brown (сликарка) од Халифакс, Нова Шкотска, Канада, и испратено на нејзината адреса како подарок од ПАТЕМ

Thank you Kathy Brown... / **PATEM on Staten Island Ferry**, 2017, towards the action on leaving the book PATHEM 2013-2016 on the ship, for someone else's finding, digital forex print, 100x100cm, a work inspired by the communication with its finder Ms. Kathy Brown (artist) from Halifax, Nova Scotia, Canada, and sent to her address as a gift from PATHEM / ByTheWay

Ѓорѓи Крстески, Станко Павлески и Весна Дунимагловска /
Gjorgji Krsteski, Stanko Pavleski and Vesna Dunimagloska

Троцрт МКД Надморска без пердуви во најава, 2017, фото објект од шест фотографии од непланиран уметнички прилог на Друштвото, на четири листа А4, во уметнички проект на колеги од Јужна Кореја, дигитален печат на форекс (поединечно 40x60cm)

Threeline drawing MKD Above sea level without feathers in announcement, 2017, foto object of six photographs of an unplanned artistic addition to the Society, on four A4 sheets, as part of an art project by colleagues from South Korea, digital forex print (40x60cm each)

1

3

Да се живее ПАТЕМ 2017

Весна Дунимагловска

ПАТЕМ Друштвото и проектностите на негувањето и ширењето на 'заедницата' подразбираат да се патува и создава низ колективното и индивидуалното, да се живее и учи (со)уметноста на другиот низ животот, искуствата и ефемериите.

Паралелно на колективниот концепт на ПАТЕМ во Њујорк 'да се чита уметноста' на ПАТЕМ заедницата од книгата ПАТЕМ 2013-16, со перформансот *Читање тисовина*, како замена за изложбеното презентирање на истата продукција, произлегува и индивидуалниот поглед, да се допре до есенцијата и радоста на живеењето, конзумирањето и создавањето уметност и (на,со) другите во градот Њујорк. Свест која е неизбежна за секој вљубеник во уметноста при посетата на Големото Јаболко. Непосредно низ деновите во занесот на љубопитното трагање по градските галерии и музеи, во замаеноста од прекумерно конзумирање уметност, ја димензионирам идејата за делото *In a relationship, undefined*. Документарните фотографии на Патемци од посетата на Њујоршките музеи, фокусирајќи ги просторните кадри од актуелните поставка на Витни биеналето и колекцијата на уметничките дела во музејот Гугенхајм, во присуство на посетителите, се подлога за дигиталните интервенции. Во нив, изложените дела стануваат неважни, погледот се свртува кон присутните, кон амбиентноста на нивната фокусација и атмосферата во просторот. Обид да се создаде дело од публиката, од причината кон последицата, конзумирањето и живеењето уметност. Испразнета слика во отсуство на материјална уметност.

На следното заедничко концептуално патување, Друштвото како и многупати до сега, ја побарува идеалната локација за создавање уметност, овој пат фокусирајќи се на потенцијалот на: *нај ниското, нај високото и средишното* географско тло во рамките на границите.

На Границата со најниското, 44м нмв, пограничен појас со Грција, Земјата на реката Вардар, едвај крепејќи не нас Патемци, кој од кој попатемни се докажуваме на полето на идната стратегија за продлабочување и проширување на 13 - те точки за проектноста, што сме си ги усвоиле како постулат на живеењето ПАТЕМ уметноста. Под притисок на вишок насобрани гасови од прекумерната есенција, во контекст на заложбите да се одржува заедницата над социо - политичкиот амбиент, утредента, превземена е индивидуална *ад хок* интервенција на брза рехабилитација насловена како *ПАТЕМ Папочиња, издиши ден без уметност*. Отварање на 'дупка - вентил за издишување' од 1 см во земјиното дно од реката за ослободување на насобраната Содржина етерични мисли и олеснување на тензиичност во ПАТЕМ заедницата. Интервенцијата е проследена во концентриран видео кадар од деталот и апостериорно галериски изложен во минимален видео објект налик на *гаџет* што го нормализира

Living ByTheWay 2017

Vesna Dunimagloska

The ByTheWay community and the projectness of cherishing and spreading of the "community" implies travelling and creating through the collective and the individual, living and learning (with) the art of the other, through life, experiences and ephemera.

Parallel to the collective concept of ByTheWay in New York "*reading the art*" of the ByTheWay community from the book ByTheWay 2013-16, with the performance *Reading Eboracum*, as a replacement of the exhibitionary presentation of the same production, comes the individual viewpoint, to touch the essence and the joy of living, consuming and creating art and (of, with) others in the city of New York. An awareness, which is inevitable for every lover of art while visiting the Big Apple. Spontaneously, during the days of infatuous and curious searching of the city galleries and museums, in the daze of over consummation of art, I dimension the idea of the work *In a relationship, undefined*. The documentary photographs of ByTheWayers while visiting the New York museums, dimensioned in spatial frames of the ongoing Vitney Biennale exhibition and the collection of works of art at the Guggenheim Museum in the presence of the visitors, are groundwork for the digital interventions. In them, the exhibited works lose their importance and the focus is directed towards the present visitors; towards the ambience of their focus and the atmosphere of the space. An attempt to create a work of art from the audience; from the cause to the consequence; consuming and living art. Emptied image in the absence of material art.

During the next joint conceptual travelling, the Community is in search of; for the countless of times; an ideal location for creating art and focuses on the potential of: *the lowest, the highest and the middle* geographic ground within the borders.

At the Border of the lowest, at 44 meters elevation, the Ground of the river Vardar, barely holding us – ByTheWayers, at the border area with Greece, each smarter than the other, we are each making a point about the future strategy for deepening and extending the 13 points of the projectness, which we have adopted as a postulate for living the ByTheWay art. Under the pressure of the excess accumulated gases resulting from the excessive essence, in the context of our efforts to maintain the community above the socio-political environment, the next day, an individual ad hoc intervention of fast rehabilitation is undertaken, titled *ByTheWay belly buttons, breathe out a day without art*. Opening "*a hole – an exhalation valve*" of 1 cm in the earth's bottom of the river in order to release the accumulated Content of etheric thoughts and easing the tension in the ByTheWay community. The intervention is captured in a concentrated video frame of the detail and a posteriori exhibited in a gallery in a minimal video object resembling a *gadget*, normalizing the gallery ambience.

галерискиот амбиент.

Во сферите на мистеријата и непознатото, чести за време на заедничарењето, започнува и нарацијата за делото *Мртв Жив*. Во доцните часови крај огништето од нигде-никаде се појави Т.К.А, откривајќи ја пред другите легенда за него од 1975, а за мене веќе позната како “*Војникот изеден од белата мечка во зоолошката градина во Битола*“, сега во својство на рибар, случајно нас - Патемци не пронајдува жив. Низ разговорното и довербата, споделувајќи ја документарната архива на случката, нанесените телесни и духовни рани, дружбата станува подлога за градење на документарна текстура за реактуелизирање на погрешно интерпретирана случка од минатото.

Највисоко воздигнато на 2764 м мнв под влијание на болест од нарушен физикус, се фокусирам на инхалирачка терапија за едвај преживување, после која го славам животот над сите амбиции, суети и расказности. Дотогаш за мене споредни, скоро безинтересни сцени, длабоко во сетилата како емотивно снажни но недефинирани слики оставаат видео печат на секвенци по патот до кампот. Ритуалните танци на летот на пеперутките, прекршувањето на светлината во реката и каменот..... се претопуваат во двоканално видео како нечујни музички слики насловени 7th of August Love We transfer.

И во третата точка, Средиштето на двете точки, на 1447м, нмв, ПАТЕМ ја приземјува “*Надморска*“ во полињата со тутун, случајно или не, во селото на потеклото на мојот татко. Патемци побарувајќи го својот привремен дом за престој, Дунимагловци нудејќи им го гостопримството, вилаетот и една од ливадите, “*заедницата*“ го уточнува своето огниште, а јас наоѓајќи го одамна потенцијалот за уметност во херметичноста, посветеноста и фокусираноста на мислата и кај другите битисувања, професии на човекот или групата, го наоѓам процесот на живеењето и посветеноста кон тутунот како фамилијарен перформанс, равно на ритуалот во уметноста. Низ заедничкото живеење, дружење и разбирање на другиот настанува двоканалната видео-фотографија *Зелени Змејови*. Во строј од два реда, фамилијарна портретна композиција, во очи публиката/ камерата, е снимен кадар на 2 минутно исчекување да се биде фотографиран. Во автентичноста на појавното и аурното, за историјата, собрана е целата есенција на нивното битисување.

Потаму од Средиштето на историјата на *личното*, во широчината на идејноста на ПАТЕМ “*Радиусот*“, следејќи ги заедно со Патемци вкрстените животни патишта на уметниците од Концептуалата и други поконцентрирани сличности на мислата, ја добивам идејата за делото *Во Аурата на Божидар Мандиќ*, дигитална интервенција врз документарнат фотографија од уловен момент на комуникацијата и субјективното доживување/споделување на животната филозофија на еден од посетените автори. Верувањето во еросот, како негов концепт на создавање оставаќи печат врз неговата појава, мисла, расказ, па од тука натаму патувајќи низ животот, секој негов гест, збор, глас, станува пиксел од слика за уметност, која проектирала во живот.

Мојот интерес е присуството на аурата, која ја остава зад себе секоја појавност.

In the spheres of mystery and the unknown, which are quite common during the togetherness, a narration of the work *Dead Alive* begins. In the late hours by the camping fire, T.K.A appeared out of nowhere and revealed a legend about him from 1975 in front of the others, while I, have already heard about it as the legend of “*The soldier eaten by a white bear in the zoo in Bitola*”. Now as a fisherman, he accidentally finds us – the ByTheWayers alive. Through the colloquial and the trust, sharing the documentary archive of the event, the inflicted bodily and spiritual wounds, the interaction becomes the groundwork for building a documentary texture for reactualizing a misinterpreted event from the past.

The highest elevation at 2764 meters elevation, under the influence of an illness of a damaged physical balance, I focus on the inhaling therapy of a mere survival, after which I celebrate life, above all ambitions, pride and narratories. Up until then, the irrelevant, almost uninteresting scenes for me, deep in the senses as emotionally strong, but undefined images leave a video trail of the passing sequences of nature. The ritual dances like the flight of the butterflies on the way to the camp, the refraction of the light in the river and the stone ...transition into a two-channel video as silent musical scenes titled 7th of August Love We transfer

And at the third point, at 1447 meters elevation, in the Middle of the two points, ByTheWay lands the “*Altitude*” in the tobacco fields, accidentally or not, in the village of origin of my father. ByTheWayers are in search of their temporary home for stay. The Dumimagloski family offering their hospitality, the vilayet and one of the meadows, “the community” settles the hearth, while I, finding long ago a potential for art in the hermetics, the dedication and the focus of thought to other ways of life, professions of man or group, I find the process of living and dedication to the tobacco as a family performance, equal to a ritual art. Through the common living, hanging out and understanding of the other, the two-channel video-photography *Green Dragons* happened. In a line of two rows, a family portrait composition, eye to eye with the audience/the camera, a frame of the 2 minute wait to be photographed is taken. In the authenticity of the phenomenal and the aural, for the history, the whole essence of their existence was captured.

Further from the Center of the history of *the personal*, in the breath of the idea of the ByTheWay *Radius*, following together with the ByTheWayers the crossed life paths of the artists from the Conceptual and other more concentrated similarities of thought, I come up with an idea for the work *In the aura of Bozidar Mandikj*, a digital intervention on a documentary photograph, of a caught moment of communication, inspired from the subjective experience/sharing of the life philosophy of one of the visited authors. The belief in the Eros, as his concept of creation, leaving a mark on his figure, thought and story; and from here onwards; his every gesture, word and voice becomes a pixel of an image for art, projected into life.

My interest is the presence of the aura, which leaves behind every phenomenality.

Весна Дунимагроска/ [Vesna Dunimagloska](#)

In a relationship, undefined, 2017, дигитален принт на форекс со дигитална интервенција врз документарни фотографии на Патемци од посетата на музеите во Њујорк, четири 60x80 см и една 150x200см

In a relationship, undefined, 2017, digital print on forex with digital intervention on the documentary photographs of ByTheWayers while visiting the New York museums, four 60x80cm and one 150x200cm

Ѓорѓи Крстески, Мезанин π , збирка на поетски видео перформанси

Видео перформативна збирка на поезија, која е инспирирана, напишана, изведена и аудио - видео документирана на различни локации низ Македонија и една во Њујорк. Започната е 2014 година во рамките на проектот Авторски низ појавното 6 (АНП6), с. Вишни, Струшко, од каде произлегува нејзиниот прв дел *Мезанин $\pi/5$* , кој се состои од пет поетски видео перформанси. Вториот дел, кој е застапен во книгата ПАТЕМ 2013 -2016, *Мезанин $\pi/4$* , а во проектот ПАТЕМ365, се состои од четири поетски видео перформанси, реализирани на четири локации: с. Стење, Преспа, 2015.; Големо езеро, Пелистер; пештера Алилица, с. Тресонче и Сифулајки, Гевгелиско, 2016. Третиот дел, кој ја затвара целината на збирката, претставен во оваа книга *Мезанин $\pi/3 +1$* , составен е од четири поетски видео перформанси, реализирани во: Њујорк, САД; Бент, Гевгелија; Голем Кораб, Стрезимир и с. Годивле, Прилеп, Македонија, 2017.

Мезанин π е простор помеѓу објективната и субјективната реалност, простор за нивно преиспитување, мешање, прочистување, каде мислата и духот во бесконечната кружница стануваат едно. Поетика фатена под рака со Дада, на прошетка низ етерот од комедија, иронија, живот, надреалност, а сепак вистинита, излезена од авторското соочување со себе си и светот.

Gjorgji Krsteksi, Mezzanine π , a collection of poetic video performance

Video performative collection of poetry, which is inspired, written, performed, and audio – video documented in various locations throughout Macedonia and one in New York. It was initiated in 2014 as a part of the ‘Artistically through the Phenomenal 6’ (ATP6) project, village of Višni, Struga, where its first part ‘*Mezzanine $\pi/5$* ’, consisting of five poetic video performances, originates from. The second part, which is included in the book ПАТЕМ 2013 -2016, ‘*Mezzanine $\pi/4$* ’, while in the BYTHEWAY365 project, consists of four poetic video performances realized in four locations: Stenje village, Prespa, 2015; Great Lake, Pelister, Alilica Cave, Tresonče village, and Sifulajki, Gevgelija, 2016. The third part, which closes the whole of the collection presented in this book, *Mezzanine $\pi / 3 +1$* , is composed of four poetic video performances, realized in: New York, USA; Bent, Gevgelija; Golem Korab, Strezimir and v.Godivle, Prilep, Macedonia, 2017.

‘*Mezzanine π* ’ is a space between the objective and subjective reality, space for their revisiting, mixing, purification, where the thought and the spirit become one in the infinite circle. Poetics hand in hand with Dada, on a walk through the ether of comedy, irony, life, surreality, and still remaining true – a result of the author facing himself and the world.

Мезанин π +1, 4 - ти јули, 2017, Њујорк, САД, камера: Весна Дунимаглоска, монтажа: Ѓорѓи Крстески,
 превод: Игор Котески
Mezzanine π +1, 4 July, 2017, New York City, USA, camera: Vesna Dunimagloska, editing: Gjorgji Krsteski,
 translation: Igor Koteski

Ѓорѓи Крстески, *Мезанин π/3 +1*, 2017, четири поетски видео перформанси, 5'
 Gjorgji Krsteski, *Mezzanine π/3+1*, 2017, four poetical video performances, 5'

4 – ти Јули

Простете, извинете
 Колаж од мравки
 Раскината мисла
 Колаж од души во боја
 Држам пикавец од испушена цигара
 Пардон!
 Ново зреење на врвот
 Нова приказна на дното
 Мислата раскината во средина
 Мур во Челзи
 Рондиноне насекаде
 Харлем – Пардон!
 Менхетен – Пардон!
 Бруклин – Пардон!
 Квинс – Пардон!
 можеби и Бронкс – извини?
 Бело – жолто
 црно – бело
 жолто – црно
 Бесконечно парчење, составување,
 ебење, молчење
 На Мезанин бучава
 црвеното го нема

4th of July

Excuse me, I'm sorry
 An ant collage
 Shredded thought
 A collage of colored souls
 I hold the butt of a smoked cigarette
 Pardon me!
 Another ripening at the top
 Another story at the bottom
 The thought shattered in half
 Moore in Chelsea
 Rondinone everywhere
 Harlem – Pardon me!
 Manhattan – Pardon me!
 Brooklyn – Pardon me!
 Queens – Pardon me!
 Maybe also Bronx – I'm sorry?
 White - yellow
 Black - white
 Yellow – black
 Endless tearing, assembling
 Fucking, keeping silent
 Noise on Mezzanine
 Red is gone

Во ПАТЕМ 2017*, Павлески го пронаоѓа и својот личен авторски интерес во контекстите на негување и ширење на ПАТЕМ заедницата, зацртани во програмата на Друштвото. Колку што се тоа (над) релации со/во нивните два проекта, конципирани врз тие аспекти, в причинети и во неговите патемни самостојни остварувања, толку му се поаѓалиште до специфични решенија што ги тестираат крајностите во отстапувањето за бивање во таквата проектност.

Со Патемци во Њујорк, ја шири идејата за отворена креативна заедница кон аспектите на природата во природата на човекот, низ перформансот Читање Тисовина, всушност, исчитувајќи текстови од книгата ПАТЕМ 2013-2016, што таму промотивно ја претставуваат. Во перформансот, нивното почетно трогласје во читањето на напишаното за уметноста, како уметност, се претвора во колективен перформанс со публиката, преминувајќи во возбудливо какафонично повеќегласје. Притоа, поединци што беше ја насетиле пораката и приликата, речиси се надвикуваат за доминација во вознемирувачки монотониот ритам на какафонијата. А тој уживал во моќта на зборовите и говорењето, во замките на нивната морфолошко-синтаксичка структура во отсликување на мислењето. Ништо помалку и во трепетот на говорот и говорливоста на звукот и така створената амбиенталност за превезување во над значењата на опростореното недофатливо, посредувано доживеаното низ читањето на уметноста и неговото поимање во рамките на визуелното. Го славеле јазикот во јазикот на визуелното, тенчејќи ги ограничувањата.

Патем, тој во деновите на нивниот престој во Њујорк, фокусиран на возбудливото во и од станот, завлегува во своевиден “воајерски” проект *Пет Њујоркики фото етиди*. Бил заведен од погледот и доживувањата, иако по четврти пат меѓу истото што никогаш не било исто, колку и тој самиот, до емпатичност кон другите и другостите во неговата околност, во особената природа на просторноста на луѓето и на предметите. По враќањето дома, кога реши да го оформи делото, на флешови го расеваше фокусот, поаѓајќи и од запрашаноста - колку подизгубената сила на доживеаното во сеќавањата има влијание во апостериорноста на создавањето, можеби предност, во процесите до специфичен резултат на изразното? Се навраќаше и во своето поранешно творештво. А таму, поприлично такви места, но тогаш не оптоварен да ги загатнува и да им ги бара значењата и степенот на влијанието кон вредностите во создавањето, иако свесен за важноста на овие аспекти кај себе.

Веруваше дека во аурноста на сеќавањата од силно доживеаното лежи есенцијата на креативниот амалгам за создавање, кон чистотата на формите на, низ време, здржаниот занес и смирената возбуда во контролирана артикулација, по моќна од било која креација на моментална, еуфорична емоција што ете, просто веднаш, речиси не посредувано повлијаела да се случи дело.

Така тој се доведуваше во поле на флуиди и сетилност, концентрација, како и во случајов со Петте фото етиди, за едноставно да допре до нај решението од можните, избегнувајќи го ризикот да му се случи обичност, некаков фото есеј од некако подредени фотографии, дал погусто ил поретко. Тој во секое ново дело го бараше токму тоа, иако не секогаш му успеваше, нестандартното, чудното, изненадувачкото, инвентивното, иновативното во формите и односите помеѓу нив и отаде нив во концептуалното и контекстите.

* Читање Тисовина, MC Gallery, Њујорк; Троцрт МКД Надморска без пердуви - 44 - 2764 - 1447 м нмв - 1 / 2 / 3: Бент, Гевгелиско / плански врв Голем Кораб / Годивле, Прилепско; Радијус на кривината - ПАТЕМ караван.

In BYTHEWAY 2017*, Pavleski finds also his personal authorial interest in the contexts for nurturing and spreading the BYTHEWAY community, projected in the program of the Company. As much as they are (super) relations with/in their two projects, conceived on the basis of those aspects, incaused in his independent bytheway realizations, they are also his starting point leading to specific solutions that test the extremes in the concessions for being in such projectness.

With Bythewayers in New York he spreads the idea of an open creative community toward the aspects of nature in the nature of man, though the Reading Eboracum performance, actually, reading texts from the BYTHEWAY 2013-2016 book that they premiere there. During the performance, their initial trio in the reading of the written of art, as art, turns into a collective performance with the audience, transforming into an exciting cacophonous choir. At the same time, individuals that have sensed the message and the opportunity almost outscreeam for domination in the disturbingly monotonous rhythm of the cacophony. And he enjoyed the power of words and speaking, the traps of their morphological/syntactic structure in the depiction of meanings. He equally enjoyed the flicker of speech and the glibness of sound and the so created ambientality for transference in the supermeanings of the inspaced intangible, the indirectly experienced through the reading of art and its understanding in the frame of the visual. They celebrated the language in the language of the visual, thinning out borders.

By the way, he in the days of their stay in New York focused on the exciting in and from the apartment, enters a ‘voyeur’ project of a kind called *Five New York Photo Etudes*. He was seduced by the view and the experiences – although for the fourth time between the same that was never the same, as he himself – down to empathy toward others and othernesses in his surrounding, in the exceptional nature of the spaciousness of the people and objects. After returning home, when he decided to shape the work, sowed the focus in flashes, starting from the question – how much the somewhat lost force of the experienced in memories influences the emiricism of creation, maybe an advantage, in the processes to a specific result of the expressional? He went back to his former works. And there were quite a few such places, but at those times he was not burdened with the task to announce and search for the meanings and degree of influence on values in creation, although aware of the importance of these aspects within himself.

He believed that in the auralness of memories from the powerfully experienced lies the essence of the creative amalgam for creation toward the clarity of the forms of the, through time, preserved zest and calm excitement in a controlled articulation, more powerful than any creation of momentary, euphoric emotion, that has, simply right away, almost directly influenced the creation of a work.

So he brought himself to a field of fluids and sensitivity, concentration, as in this case with the Five Photo Etudes, to simply reach the best of the probable solutions, avoiding the risk of normality – a certain photo essay from photographs arranged in a certain way, more densely or more sparsely. In each new work he was looking for just that, although it didn’t always work, the non-standard, the odd, the surprising, the inventive, the innovative in the forms and relations between them and beyond them in the conceptual and the contexts.

* Reading Eboracum, Gallery MC, New York; Triptych MKD Above-sea-level Featherless – 44 – 2764 – 1447 m above sea level – 1 / 2 / 3: Bent, near Gevgelija / Golem Korab peak / Godivle, near Prilep; Radius of the Curvature – BYTHEWAY Caravan.

А на самиот почеток во “етидите”, а велеше - нужно е да се согледува од А, тој повремено, во и од станот на 9-а авенија 856, спрат 5-ти, помеѓу 55-та и 56-та улица, се заглудувал во сенешта што го привлекувале неговото внимание: во сензациите на рефлексот врз речиси апсолутната црна на ТиВи-то - во таа темнина што препознавал ил вообразил дека постоело, провоцирајќи значења - во светликавите места ко згаснати ѕвезди - во променливите присуства на нивните, кога една, кога две, три, четири фигури во различни пози и композиција со масичката и троседите од двете страни неа, за да сето тоа, како и следното зад точка-запирките, го види во кадри за делото во настанување; во потем мантрата со ТиВи-то, беше завлегол во мантра со фотелјата со чудна наметка, доживувајќи ја разнолико силно, живо светлосно и живо просторно, ко развишана вистинитост до самите поимања за нејзината физичност и функциите; во погледот надвор од станот, во спротивата - во стаклената фасада и динамичните сцени на скротената, дисциплинирана младост од форми на актерите, зад просирноста на Alvin Ailey American Dance Theater-от, денски, свуматирани од силното сонце и треперливите испарувања над асфалтот, вечерно, пак, контрастирани од внатрешното светло и надворешната темнина; - во прозорец од викторијанската зграда, каде внатрешно ползечко цвеќе ја опшива рамката, таму и лаптоп на масичка, подлабоко и фрижидер, низ неизменично присуство на маж и жена, никогаш заедно, во сето интриганто статично, пре повторливо празно, тишина и осаменост, независно немоќта на фотоапаратот да допре до полната вистина на насетеното во неговото око; - во просторната тераса без никакво присуство, што и гулабите ја прелетувале, а чиниш, си велел, во секој момент некој ќе се појави и ќе го в човечи кадарот.

Колку само му требало за да му кликне она, нему вистинското решение, што во секое дело го беше побарувал, дури и сега видливо среќен поради тоа. Резултатот што и мене не ме остави рамнодушен, а тоа да ти било, ете - што во композицијата од петте реда со по пет фотографии, тоа што горниот ред од фото инсталацијата, низ неговите креативни флуиди, што ти почнал да го согледува како пет фото објекти. Што практично значело, да од фотографиите на кадрираната плазма ТиВи, отсекувајќи ја нивната предметна форма, различна од кадар до кадар поради различната перспектива, тие да стануваат објектни, напуштајќи ја дводимензионалната илузија. Со тоа и не стварноста на заробениот рефлекс во отсечениот кадар станувала уште по нестварна, што и не му било најважното, ами, особено тоа што во горнината на формируваниот правоаголник од фотографии на 30x40см се добива своевидна раздвиженост и омекнување на неговата строгост, чинејќи ја и целата претстава објектна.

Потем неговите кадриања, следејќи си ги идеите, тој на бродот за Статен ајленд, каде еден ден се упатиле, едноставно ги остава книгите Авторски низ појавното 1-5, ПАТЕМ 2013-2016 и деплијанот од Читање Тисовина, за некој да ги пронајде, за и преку ... ПАТЕМ на Staten Island Ferry да ја шири заедницата, сметајќи и на остварливата можност од контакт со пронаоѓачот преку наведените адреси во книгите. Та така и било. За не цели две недели, неговото шаманско повикување во заедница на кој/а и да е N.N., ја изродува Kathy Brown од Халифакс, Нова Шкотска, Источна Канада, полу остров на сам брег на Атланскиот океан што гледа на Њујорк. Весела и комуникативна дама во средовечни години, случајно или не и таа уметник, акварелист, не случајно дојдена во Њујорк. Нивната возбудлива колегијална имејл комуникација, отпечатена на А4, станува дел од фото претставата од пет фотографии 30x40см, во два реда, поставена во редоследната празнина на местото за, евентуално, шеста фотографија.

Во некоја, пак, од Њујоршките галерии на Челзи, се вклучува во интерактивниот проект на група Кореански уметници, под прилично просторен шатор, како простор во просторот, реализирајќи три минималистички скици цртежи на А4 со коишто ги најавува трите следни настани во ПАТЕМ 2017: МКД Надморска без пердуви..., на Бент, на Кораб, во Годивле. Така тој го расева Друштвото..., до непредвидливи места и луѓе, зависно патиштата на ова дело.

‘A’ in the very beginning of the ‘Etudes’, ‘A’ he used to say – it is necessary to consider it from ‘A’. Occasionally, he would start staring at anything and everything that would attract his attention in and from the apartment on 9th Avenue 856, fifth floor, between 55th and 56th Street: at the sensations of the reflex of the almost absolute black of the TV – at this darkness that he recognized or imagined that it existed, provoking meanings – at the shimmering spots like extinguished stars – at the changing presence of their, once one, once two, once three, four, figures in different poses and composition with the little table and the couches on both sides of it, so all that as what follows after the semicolon to be seen in shots of the work to be; in the after mantra with the TV he had even entered into a mantra with the chair with the odd cape, experiencing it variously strongly, vibrantly, shiningly, and alive spaciouly, as shaken truthfulness to the very understandings of its physicity and the functions; at the view outside of the apartment, in the acrossness – at the glass façade and the dynamic scenes of the tamed, disciplined young forms of the actors, behind the transparency of the Alvin Ailey American Dance Theater, during the day sfumated by the strong sun and the flickering evaporations above the asphalt, at night established by the internal light and the external darkness; - at a window of the Victorian building where the internal vine laces the frame, there is also laptop on the table, deeper a fridge, through the alternate presence of a man and a woman, never together, in all the intriguing static, everrepeating empty, silence and loneliness, regardless of the powerlessness of the camera to touch on the full truth of the captured with his eye; - at the spacious terrace with no presence that even doves overflowed, as if, you used to say, at any moment someone will show up and humanize the shot.

How much it was needed for it to click, the true solution for him that he used to look for in every work, even now visibly happy because of it. The result that didn’t leave even me indifferent, and it was, there – partly in the composition of the five lines with five photos each, in the top line of the photo installation through his creative fluids, that he started to perceive as five photo objects. Which practically meant that by severing the shape of the plasma TV shots as items, different from shot to shot due to the different perspective, they become objects, leaving the two-dimensional illusion. With this the unreality of the captured reflex in the severed shot became even more unreal, that was not even the most important to him, especially that in the uppermost area of the formed rectangle of the 30x40 cm photographs there is a movement of sorts and softening of its severity, making the entire presentation objectly.

Then his shooting following his ideas, he on the boat to Staten Island they had headed for one day, simply leaves the books Artistically through the Phenomenal 1-5, BYTHEWAY 2013-2016 and the flyer from the Reading Eboracum, for someone to find, in order for and with... *BYTHEWAY on the Staten Island Ferry* to spread the community, considering the achievable possibility of contact with its finder through the stated addresses in the books. And so it was. In no more than two weeks his shaman calling to a community of whoever J.D., gives birth to Kathy Brown from Halifax, Nova Scotia, Eastern Canada, a peninsula on the very shore of the Atlantic Ocean looking at New York. A bubbly and communicative middle aged lady, accidentally or not an artist herself, aquarellist, not accidentally in New York. Their exciting collegial email communication, printed in A4, becomes a part of the photo presentation of five 30x40 cm photographs in two lines, set in the void for, eventually, a sixth photograph.

In some of the New York galleries of Chelsea, he becomes a part of the interactive project of a group of Korean artists, under a relatively spacious tent, as space in space, realizing three minimalistic sketch drawings on A4 announcing the following three events in BYTHEWAY 2017: *MKD Above-sea-level Featherless...* on Bent, on Korab, in Godivle. This is how he sows the Company... to unforeseeable places and people, depending on the paths of this work.

On Bent, the lowest of the planned locations, aside from the exciting times spent with the group housed at the very junction with the wide Vardar on the very Macedonian-Macedonian hedges, he becomes thrilled and expresses his respect for the engagement of the SEE group by photographing himself while reading their seriously prepared elaborate about their planned *in situ* and site specific production. The title *Reading the Art of the Other* he instantly finds truthful and intriguing for it scratches the unusual – for the artists to glorify the art of the other, especially the

На Бент, најниската од предвидените локации, освен возбудливото дружење со групата, в домени на сам спој со широкиот Вардар, на самите македонско-македонски меѓи, бива воодушевен и ја изразува својата почит кон ангажманот на групата SEE, фотографирајќи се како го исчитува нивниот сериозно подготвен елаборат за предвидената им in situ и site specific продукција. Насловот *Исчитување уметноста и на другиот*, веднаш му се видел за вистинит и интригантен, бидејќи загребува и по невообичаеното да уметниците ја величаат туѓата уметност, особено не онаа на, помалку или повеќе, генерациски блиските. Во делото, покрај фотографијата на 101x136см, ги гледаше и елаборатот на SEE, како и неговиот расказ – патепис, опишан нешто подолу.

Деновите потоа, фокусиран на она што однапред го беше замислил, го пронаоѓа вистинскиот кадар на Вардар на самите одавде и отаде македонски меѓи, за сликата на неговото друго дело *Граничење вода*, градено врз апсурдноста на секаквоста од граници. Конечно дело е едноставна фото-шопска интервенира врз фотографијата со жолта линија, како граничење, а изложбено, планираше дигиталниот отпечаток 101x136см да го згужва, та подизрамни, и така да го прикачи на ѕид со шајчиња. Скулптурата му беше првенствена љубов, та неслучајно во се’ ја побаруваше.

Патем, не пропуштил да отстапи простор и на својата раскажувачка страст, влегувајќи во разно-разни приказни со колегите, особено љубопитен во оние каде ќе насетел ексклузивен потенцијал, како онаа што потем ја срочува на три и пол страници во *Ланачи на Бент** капачиња, поаѓајќи од нечијата одлепена идеја да се уништеле сите капачиња, оти капачињата ги сметале во се’ непотребни, речиси ерес, за над тоа тој да надгради описи и специфики на карактерите, однесувањето и патемни видувања за уметничките активности на колегите, како своевиден патепис. Пред и да го започне расказот, беше на идеја истиот да биде само еден од *Пет-те расказни етиди за настаните ПАТЕМ 2017*, во последователноста на предвидената трилогија со веќе реализираните *Пет видео етиди и Пет фото етиди*, на што бил посветен, но за тоа, потоа, а нему треба да му се верува.

Кон Кораб, во кампот крај караулата Стрезимир, просто влетал во мантра со жуборот на двете води што го сочинувале островчето каде думувале, фокусиран во при сторената светлосно жолта зад затворените очи, предизвикана од јакото сонце. Звукот од неговата *Мантра во домот на две води*, деноноќно им се врежувала на сите, како подлога за своевидна колективна мантра во која, сакајќи или не, завлегувале длабоко. Во делото, константното аудио на жуборот публиката ќе може го следи на слушалки, исправени пред дигиталниот отпечаток на “празната” површина 101x136см.

Во Годивле, кампирајќи над селото на ливада под длабока сенка, една вечер полна ѕвезди се вдал да одлети со погледот кон средишната воздушна точка од дијагоналата помеѓу најниската и највисоката надморска точка на Македонија, проектно конципираните, пронаоѓајќи ја со вкрстување на неговите два моќни ласера. Ја заробува на фотографија 97x254см, за така да се вдоми и во небесата, над она спуштено на земја, независно гравитацијата и немањето крилја за *Домување-то средиште*.

А уште во деновите кога се подготвувале за настанот и ја побаруваат средишната спуштена точка на дијагоналата..., којашто, всушност, паѓала во близина на микро акумулациите Десово 1 и 2, се присетил дека истите ги има фотографирано и од врвот на планината Кадица, при престојот на Авторски низ појавното 3 (АнП), 2009-та, та *Коинциденции*-те го навеле на истоименото дело од две фотографии 101x136 на истата претстава од различна перспектива, поставени една под друга, загатнувајќи по доживувањата и оттаму и одавде и не случајноста на преклопувањата што силно го израдувале, но и замислиле.

Радијус-от на кривината – ПАТЕМ караван, дефинитивно е најтемелно во идејата за уметничко заедништво, нотирани и во поднасловот *Платформа за негување на ПАТЕМ заедница*. Патемци поминуваат речиси 2500 километри по EX YU просторите, кампирајќи со шатори и патем, остварувајќи средби, разговори и размена

one of the more or less, same generation of artists. In the work besides the 101x136 cm photograph he looked at the SEE elaborate, as well as his short story, travelogue, described below.

In the days to follow, focused on what he had initially conceived, he manages to find the true shot of Vardar on both sides of the border for the image of his other work *Bordering Water* built on the foundation of the absurdity of limitations per se. The final work is a simple photoshopped yellow line intervention in the photograph, as bordering; exhibition-wise he planned to crumple the 101x136 cm digital print, then flatten it out and pin it on the wall using nails. Sculpture was his first love and so he searched for it everywhere.

By the way, he never failed to make room for his story-telling passion, engaging in the oddest stories with his colleagues, especially curious for those in which he would sense exclusive potential, as the one that he afterwards strings together on three and a half pages in *Kids Who Forbid the Bent** Lids, starting with someone’s crazy idea to destroy all the lids, for the lids were considered unneeded everywhere, almost heresy, for him to improve it by including descriptions and specifics of characters, the behavior and bytheway views of the artistic activities of his colleagues, as a travelogue of sorts. Before even starting the short story he had the idea to make it only one of the *Five Storytelling Etudes* for the BYTHEWAY 2017 events, in the sequentiality of the foreseen trilogy with the already realized *Five Video Etudes and Five Photo Etudes*, which he was dedicated to, but more on that later, and he should be trusted.

Toward Korab in the camp by the Strezimir sentry he simply entered a mantra with the gurgling of the two streamlets that made the island where they housed, focused on the luminous yellow behind the closed eyes, product of the mighty sunshine. The sound of his *Mantra in the Home of the Two Waters*, was day and night embedded in everyone, as a foundation for a collective mantra of sorts in which, willingly or not, they entered deeply. In the work the audience will be able to follow the constant audio of the gurgling water on headphones, erected before the 101x136 cm digital print of an ‘empty’ surface.

In Godivle, camping above the village on a meadow in the deep shadow one night full of stars his stare had flown away toward the middle aerial point of the diagonal between the lowest and the highest above-sea-level points in Macedonia, the projectly conceived, finding it by crossing his two mighty lasers. He captures it on a 97x254 cm photograph, to find so his home in heaven, beyond what is lowered above the ground, regardless of gravitation and the lack of wings for the *Housing Center*.

And in the days preparing for the event and searching for the middle lowered point of the diagonal..., which actually fell near the Desovo 1 and 2 microaccumulations, he remembered that he had photographed the same also from the Mt. Kadiica peak, during his stay for the Artistically through the Phenomenal 3 (AttP), 2009, and so the *Coincidences* led him to the work bearing the same name with two 101x136 cm photographs of the same presentation but from a different perspective, set one below the other, announcing the experiences from there and from here as well as the intentionality of overlaps that brought him great joy, but also had him pondering.

Radius of the Curvature – BYTHEWAY Caravan is definitely most profoundly in the idea for artistic unity, noted also in the subtitle *Platform for Nurturing the BYTHEWAY Community*. Bythewayers pass almost 2,500 kilometers of the exYU spaces, camping in tents and by the way, meeting, conversing, and exchanging issues with around fifty significant colleagues, part of which old acquaintances, part newly established contacts in the so nurtured community. They didn’t cross paths with only a small portion of the contacted, and also a small portion hadn’t warmed up to their idea, nonetheless, they were all his community. He carried the impression that the Radius... is an exceptional project lifting emotions, expanding views and notions, (re)actualizing and popularizing, reconciling egos, refining and celebrating life as art.

And when in part of the project closure he begun the download of the transcript from the lengthy audio material, he was once again reminded of the same that he had gathered during the meetings, that this is a wonderful

на изданија со педесетина значајни колеги од кои дел, ним веќе познати, дел ново остварени контакти во така изнегуваната заедница. Со мал дел од контактираните не им се вкрстиле патиштата, а исто мал дел не се пронашле во нивната идеја, но независно, сите му беа заедница. Го носеше впечатокот дека Радијусот... е исклучителен проект што ги поткрева емоциите, проширува видици и сознанија, (ре) актуелизира и популизира, помирува суети, оплеменува и го слави животот како уметност.

А кога во дел од затворањето на проектот, се зафатил со спуштање на транскриптот од долгиот аудио материјал, му се потврдило истото што беше си го стекнал уште при самите средби, дека тоа е прекрасен искусствен материјал што обилува со бисерни искази за уметноста и животот, преплетени низ набиената патувачка агенда, осведочена во видео материјалот за документарното видео, креативно видено во едно, низ двата пара очи на неговите сопатемци.

Помисли дека тоа четиво може да биде значајна лектира за студенти, за раст во уметноста, а не помалку занимлив материјал и за секого во нивниот занает и нему блиските. Си вети дека таквата книга секако ќе ја отпечатат, независно формата на в коричување, како баш книга или “поевтино”, се’ едно.

Беше радосен што таквиот проект им успеа, а велеше, колку само нешта ни се препречуваа за непремостливи на патот и колку само моменти не поколебуваа во намерата, иако убедени дека тоа е фантастична приказна, та колку и нескромно да звучи.

Патувајќи ја рутата, не пропуштал да допре дело и во патемни возбудливи нешта, насетувајќи го нивниот потенцијал за уметност. Кај Божидар Мандиќ во Породица бистрих потока, Брезовица, Горњи Милановац, Србија, неверојатната уметничка комуна-приказна којашто трае дури од 1977-та, цели четириесет години, во својата вреќа за спиење пронашол залутан лешник, веројатно заробен при пакувањето на вреќата по нејзиното проветрување под лешникот во неговиот двор, подготвувајќи се за патувањето. Утрото, по преспаниот случај, решава лешникот да му го подари на новостекнатиот пријател, во име на нивното вкрстување, така братимејќи се преку истородното Вкоренување во нивните дворишта. Делото е од две фотографии 70x100см.

Во Шемпас, пак, на седумдесетина километри од Љубњана, каде уште од 1971-та, на периоди престојува Марко Погачник (последниве години и постојано), гуруто на култната уметничка комуна ОХО, тие пристигнале приквечер. Во брзањето да се в дошат пред стемнување, пронашле мала куќичка издвоена во нивите крај селото, што неверојатно, но веднаш ја почувствувале за своја, за без двоумење таму да ги поставуваат своите шатори. Куќичката што просто волшебено им се открила за да им биде стожер, тој пак, фатил да ја доживува како да е на самиот Погачник, што во мракот и би можело да се случи да ја пронашле токму неговата. Веројатно бил повлијаен и од тоа што со него не успеал да договори средба и покрај вистинска негова желба да се вклопи во нивниот патувачки тајминг, до последен момент предлагајќи им слободни тернини во обврските како Амбасадор на културата на УНЕСКО. Тоа го навело, да утрото, на една пронајдена летвичка помеѓу други при оставени нешта под тремот на куќата, со маркер да ги испише имињата на Марика и Марко Погачник и неа да ја потпре на прозорецот до влезната врата, чувствувајќи се како да отвора Ново седиште на ОХО, патем, дишејќи го нивниот воздух и некогашното славење на уметноста. Делото е во четири фотографии 60x80см.

За ова го известил Погачник, нормално, да не би се изненадил зошто селото фатило да му се чуди на умот, бивајќи в чуден и повеќе од нив, иако навикнат на тоа уште од младоста.

Патем, што уште не им се случувало, но тоа е вредно за нови страници. Среда, 21 јуни 2018, точно на пладне.

Герил Брутски

experiential material abounding in precious quotes about art and life, intertwined through the dense travelling agenda, recorded in the material for the documentary video, creatively seen in one, through the two pairs of eyes of his co-bythewayers.

He thought that this reading can be meaningful literature for students, for growth in art, and not less interesting material for everyone in this and the related trades. He promised himself that the book will surely be printed, regardless of the shape of its binding, as a real book or ‘cheaper’, whatever.

He was happy that such project was successful despite all the things that got in the way as insurmountable and all the moments that wavered us in our intentions, although we were convinced that it is a fantastic story, immodest as it may sound.

Travelling the route he didn’t miss out on touching a work in bytheway exciting things, sensing their potential for art. At Božidar Mandić’s Family of Clear Streams in Brezovica, Gornji Milanovac, Srbija, the incredible artistic commune – a story begun in 1977, lasting for entire forty years, when in his sleeping bag he found a stray hazelnut, probably trapped during the folding of his bag after its aerating below the hazelnut tree in his yard, preparing for the journey. The morning after having slept, he decides to give the hazelnut as a gift to his new friend in the name of their uniting, thus fraternizing through the homogenous *Inrooting* in their yards. The work consists of two 70x100 cm photographs.

In Šempas, some seventy kilometers from Ljubljana, where in 1971 Marko Pogačnik, the guru of the cult artistic commune OHO, stays for certain periods of time (in the last years even constantly), they arrived at dusk. In the hurry to house themselves before it gets dark, they locate an isolated little house in the fields near the village that unbelievably, but right away, felt as their own, and without hesitation they started setting up their tents there. The house that simply magically revealed itself to them to be their pivot, he started to experience as it is Pogačnik’s, in the darkness it was possible to find exactly his. He was probably influenced by the fact that he didn’t manage to arrange a meeting with him despite his honest efforts to fit in their travelling timing, until the last minute suggesting free terms in his schedule as a UNESCO Ambassador of Culture. One morning it led him to write the names of Marika and Marko Pogačnik with a marker on one found slat between other left things below the house porch and to recline it on the window next to the entrance, feeling like opening a *New OHO Headquarters*, by the way breathing their air and the former celebration of art. The work consists of four 60x80 cm photographs.

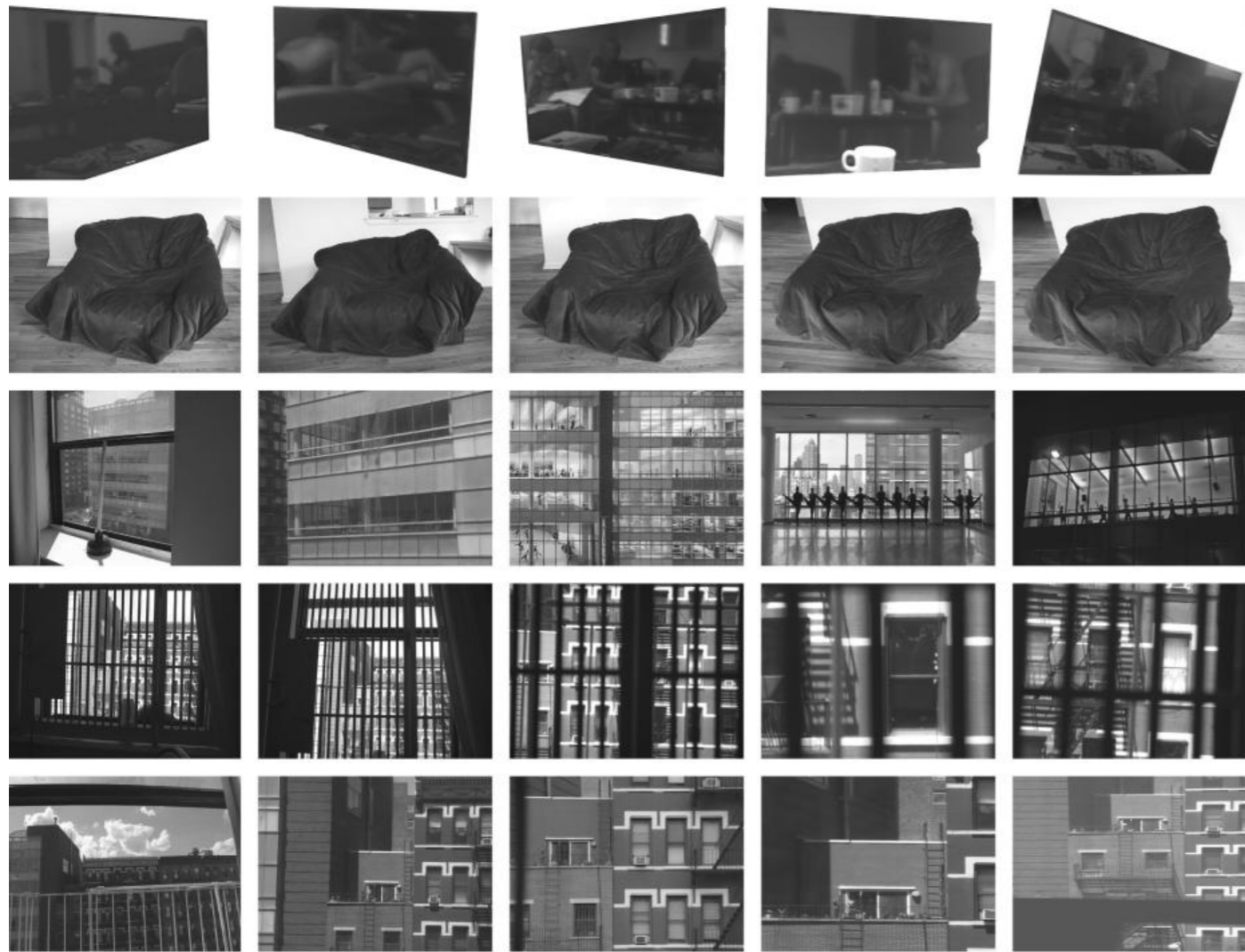
He notified Pogačnik of this, so he would of course, not be surprised if the village considers him to be out of his mind, being shocked even more than them, although used to it since youth.

By the way, many more things happened to them, but these require new pages. Wednesday, June 21, 2018, exactly at noon.

Guerril Brute

Станко Павлески / [Stanko Pavleski](#)

Пет њујоршки фото етиди, 2017, ред од пет фото објекти и четири реда фотографии, дигитален печат на форекс (поединечно 30x40см), од станот на 9 авенија, 856, спрат 5, редоследно во поставката фотографија 1, 11 и 23, Ѓорѓи Крстески, останатите, авторот **Five New York photo études**, 2017, a row of five photo objects and four rows of photos, digital forex print (30x40cm each), of the apartment on 856 9th Avenue, Apt. 5 F, NYC, orderly in the setting, photo 1, 11 and 23, Gjorgji Krsteski, the rest photos, the autor

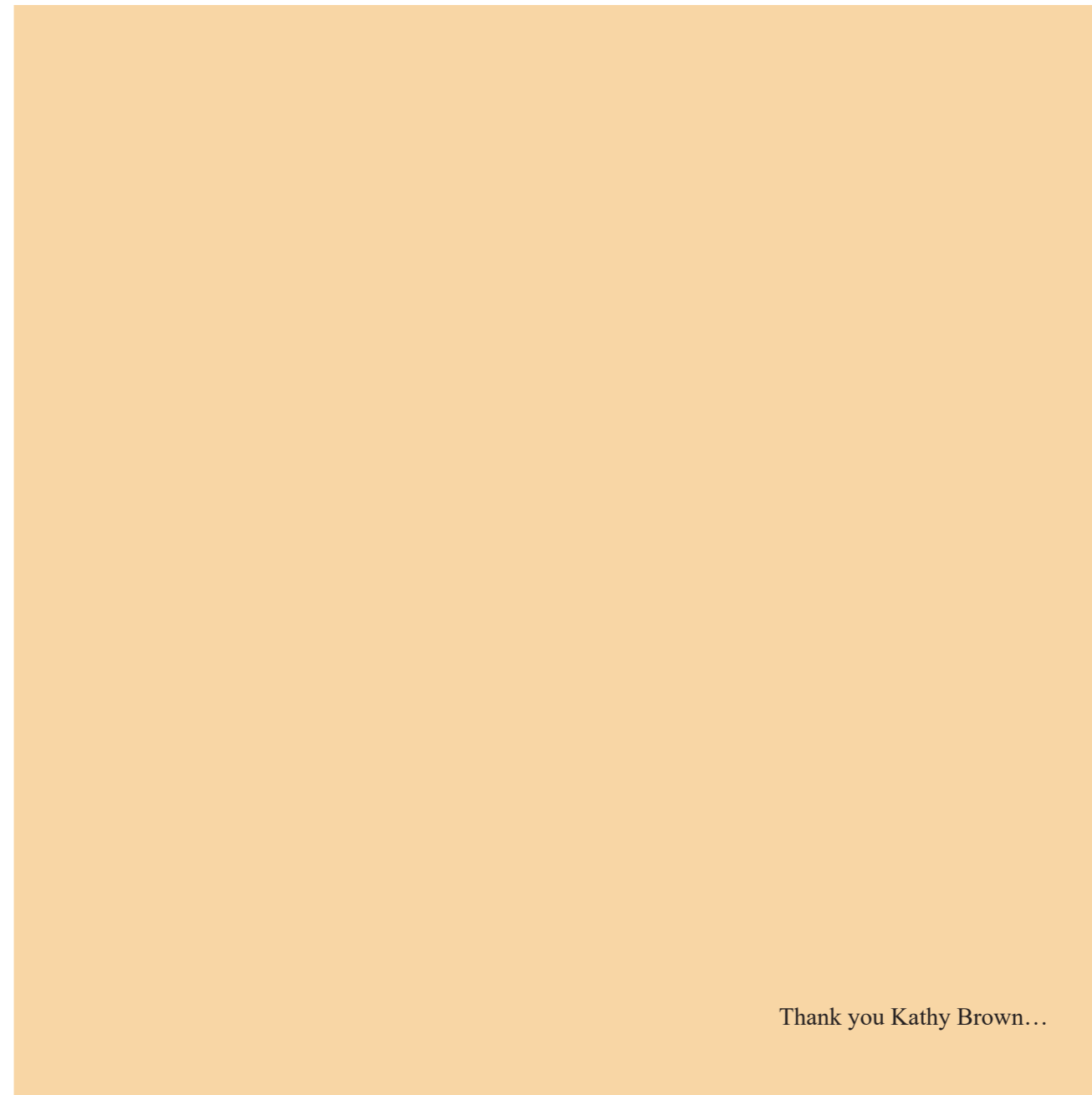

Пет њујоршки фото етиди (детал) / **Five New York photo études (detail)**

Станко Павлески / [Stanko Pavleski](#)
Благодарам Кети Браун... / ПАТЕМ на Staten Island Ferry, 2017, кон акцијата на оставање на книгата ПАТЕМ 2013-2016 на бродот, за нечие наоѓање, дигитален печат на форекс, 100x100см, дело поттикнато од комуникацијата со пронаоѓачот Г-ѓа Kathy Brown (сликарка) од Халифакс, Нова Шкотска, Канада, и испратено на нејзината адреса како подарок од ПАТЕМ

Thank you Kathy Brown... / *PATEM on Staten Island Ferry*, 2017, towards the action on leaving the book PATEM 2013-2016 on the ship, for someone else's finding, digital forex print, 100x100cm, a work inspired by the communication with its finder Ms. Kathy Brown (artist) from Halifax, Nova Scotia, Canada, and sent to her address as a gift from PATEM / ByTheWay

Thank you Kathy Brown...

Горан Деспотовски
Јордан Дуков
Весна Дунимаглоска
Дамјан Гуров

ГРУПА SEE:
Марија Бошкоска,
Љупчо Иљовски,
Дарко Комненовиќ и
Перо Танчев

Ѓорѓи Крстески
Мат Неф
Миле Ничевски
Станко Павлески
Стојан Павлески
Ирена Пејовиќ
Иванчо Талевски

Goran Despotovski
Jordan Dukov
Vesna Dunimagloska
Damjan Gjugov

Group SEE:
Marija Boškoska,
Ljupčo Iljovski,
Darko Komnenović i
Pero Tančev

Gjorgji Krsteski
Matt Neff
Mile Ničevski
Stanko Pavleski
Stojan Pavleski
Irena Pejović
Ivančo Talevski

44 м нмв Бент, р. Вардар, Гевгелија, 15 - 23 јули 2017

Bent, r. Vardar, Gevjelija, 15 – 23 July 2017

Троцрт МКД Надморска без пердуви 44 – 2764 – 1447 м нмв

Triangulation MKD Featherless Elevation

Проектот истражува три точки од една дијагонала на надморска Македонија, каде создаваме привремен дом за Друштвото, како општи места на иницијација за своевидно човекување и уметност, во амбиент од низа особености во врзувањето деноноќие, несекојдневни за вообичаената урбаност што ја живееме. Кон тоа и тестирањето на личните моќи и вештини во себепомирување на телото и душата во одржливост на духот, низ своевидната динамична растрепереност на сетилата од секаквоста на сензациите на природата, на зрачењата и значењата на местото и на привременото општествување во вдумувањето Друштво.

На најниската точка, 44 м, каде што реката Вардар ја напушта територијата на Р. Македонија, на местото нарекувано Бент/д/, Гевгелиско, веројатно етимон од англиско потекло со значење на регулирање/скротување/потчинување на реката за потребите од наводнување на плодната долина, како и за заштита на Гевгелија од поплави.

Од минатата година местото Бент, како и Идомени, од другата страна на македонско – грчката границата, се актуелни поради случувањата со бегалците од Сирија, како и со посетата на Аи Веивеи со белото концертно пјано на кое и беше овозможено, по подолга пуза, повторно да засвири талентираната сиријка Нуар Ал Казам (под мотото Уметноста ќе ја победи војната) и Анџелина Џоли во својство на Амбасадор на добра волја на UNHCR, обајцата со таква помпа како да се работи за премиера на скап холивудски филм.

На највисоката, 2764 м, како едnodневно искачување на планинскиот врв Голем Кораб, преку Караулата Стрезимир - 1256 м, каде што кампираме, провоцирајќи ги физичките и ментални капацитети, како состојби за истражување и нивна артикулација во можна продукција.

И во средиштето на така создадената воздушна дијагонала помеѓу најниската и највисоката надморска точка (113 од 226-те км), што спуштено на тлото паѓа во Дреновци (732 м нмв.), Прилепско. По извидувањето на локацијата, имајќи ги во прдвид неопходните услови за престој, Друштвото, од ред причини, кампуваше во близина на с. Годивле.

Вдумувањето на Друштвото во спуштената средишна точка на дијагоналата е нужност во замена за онаа на самата воздушна дијагонала, како наша императивна цел, иако “недосеглива” за природата на човекот. Состојбата провоцира низа прашалници за нашите физички ограничувања и за некаквата, можна, фиктивна или витруелна премостливост и дофатливост на неможното. Тоа не втурнува во поле на насетувања креативни допири и решенија на релациијата на повеќе антоними состојби и појави, како: факт – фикција, присутно - отсутно, угоре - удолу, густо - етерично, полно - празно и сл., што силно го згуснува просторот на размисли за сликата на изразливото и за палетата алатки, материјали и средства што таквоста би ја опфатиле.

Од оваа година, учеството на поканетите автори во проектот или, пак, оние што најавиле заинтересираност, а од ред причини не ќе бидат во можност да се дел од учесниците на самата локација, ќе биде остварливо преку можноста фиктивно да се биде во ПАТЕМ настаните, всушност преку споделувањето продукција поттикната од фото, видео и аудио документацијата што уредно ќе им биде доставена.

Фиктивното или виртуелното учество станува уште една специфика кон Тринаесете проектни точки на ПАТЕМ.

Герил Брутски

The project researches three points on a diagonal of above-sea Macedonia, where we create a temporary home for the Company, as general places for initiation of peculiar being and art, overflowing with an array of particularities while interlacing day and night, unusual for the regular urbanity we are living. Add to that also the testing of personal powers and skills in the self-reconciliation of the body and soul in sustainability of the spirit through a peculiar dynamic trembling of the senses from the profundity of sensations of nature, of beamings and meanings of the place, and of the temporary societizing in the settling of the Company.

In its lowest point, 44 m, where the river Vardar leaves the territory of the Republic of Macedonia, in the place called Bent/d/, near Gevgelija, probably an etymon of English origin with the meaning of regulation/taming/submission of the river to the needs for watering the fertile valley, as well as protecting Gevgelija against floods.

Both Bent, as well as Idomeni, located on the other side of the Macedonian-Greek border, became very well known since last year with the Syrian refugee crisis, as well as due to the visit of Ai Weiwei with the white concert piano on which, after a longer pause, was once again able to play the talented Syrian Nour Alkhzam (under the Art Will Overcome War motto); and Angelina Jolie as UNHCR Goodwill Ambassador – both events were marked by such pomp as if it were a big Hollywood premiere.

In the highest, 2764 m, a one-day climb on Mount Korab, through the Strezimir Watch Tower – 1256 m, where we camp, provoking physical and mental capacities, as conditions for research and their articulation in possible production.

Then, in the middle of thus created air diagonal – between the lowest and the highest elevation (113 of the 226 km) that lowered on the ground falls in Drenovci (732 m нмв.), near Prilep. After investigating the location, keeping in mind the necessary conditions for stay, the Society, for a number of reasons, camped near the village Godivle.

The settling of the Company in the projected midpoint of the diagonal is a necessity replacing the one from the air diagonal, as our imperative goal, although ‘unreachable’ for human nature. The state provokes an array of question marks for our physical limitations and for the some kind of, possible, fictional or virtual bridgeability and attainability of the impossible. It propels us in a field of sensing creative touches and solutions on the relation of more antonymous conditions and phenomena, such as: fact – fiction, present – absent, up – down, thick – etheric, full – empty, etc. which strongly condenses the space of contemplation about the image of the expressionable and the palette of tools, materials, and means that would encompass this suchness.

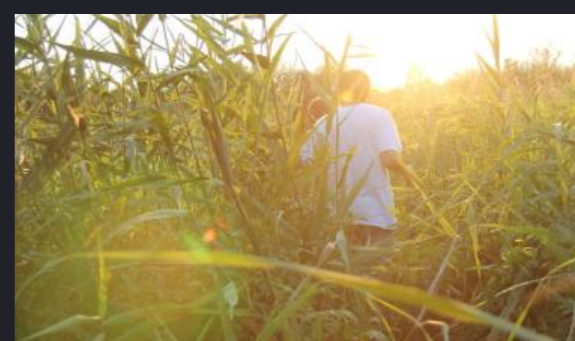
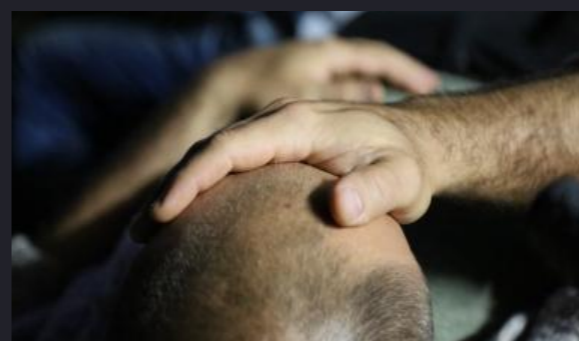
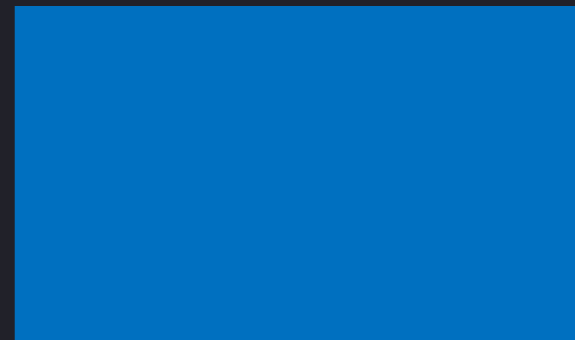
As of this year there is a possibility of fictitious participation in the BYTHEWAY events of the authors invited in the project, or of those that have shown interest, but due to various reasons will not be able to participate. The fictitious participation will actually be realized through sharing of a production inspired from the complete photo, video, and audio documentation which they will receive.

The fictitious or the virtual presence becomes another specific item in BYTHEWAY’s Thirteen Aspects of Projectness.

Guerril Brute

ПАТЕМ/ ByTheWay, *Троцрт МКД Надморска без пердуви 44 – 2764 – 1447 м нмв, Бенд 44м, река Вардар, Гевгелија*, видео 10 мин. монтажа: Весна Дунимагловска
Triangulation MKD Featherless Elevation 44 -2764-1447 m, Bent 44 m, river Vardar, Gevgelija, video 10 min. editing: Vesna Dunimagloska

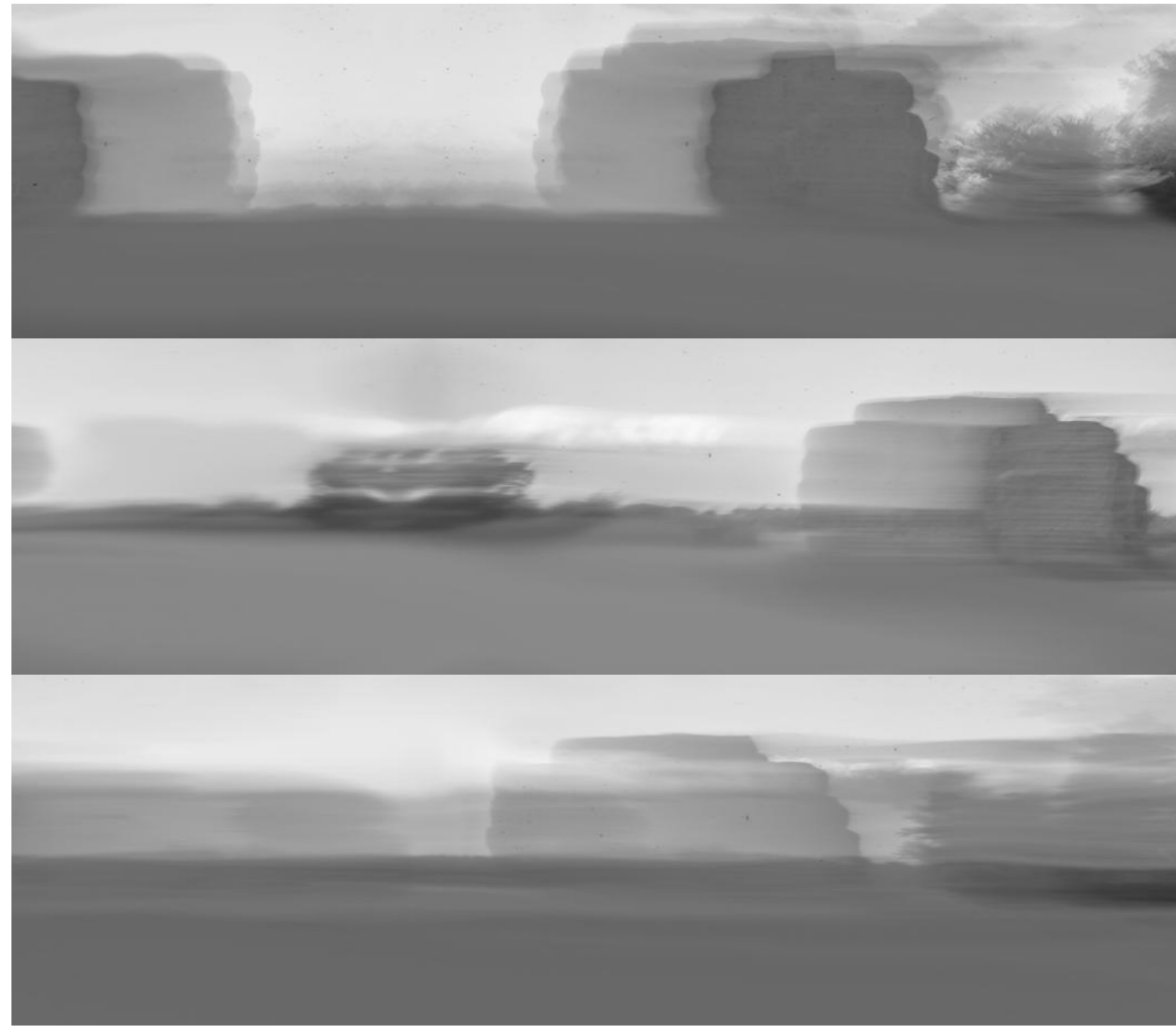
Горан Деспотовски / Goran Despotovski
Мала планина / *Small Mountain*, 2018, video / BW, 35 “

Мала планина

Концептот на делото е базиран на визуелна интерпретација низ поимот на онтолошкото и тоа како можна релација помеѓу ирационалното и нештото... *нештото што веќе било*. Дали како субјективно доживување или можна дискурзивна форма, делото *Мала планина* кореспондира на *транс-односот* низ анализа во релации кон просторот, природата, географското потекло на областа и на човекот. Просторот како припадност во наследените траги на геномите и сеќавањата или како мем. Фактор, кој се пренесува и виртуелно приврзува. Просторот како сеприсутна визибилна формула во разбирањето. Простор во кој можеме да бидеме сите и кој може да ни припаѓа на сите. Сето тоа претставува парадоксален принцип, провлечен во спојот на природата и човекот, географските специфики и номадскиот фактор на човековата асимилација кон областа, местото, транзицијата. Вака поставената транс област е всушност шпекулација на проблемот во кој дадените релации не можат да се видат и егзактно да се претстават, туку само делумно може да се отвори пат кон доживувањето кое што поставува стари или нови значења во кои е присутен принципот на поимот како доволна причина.

Мала планина се сведува на место, едноставно и еднолично, константно во генерираниот фактор на повторување. Тоа е минимален траг во човековото доживување, недостасување на димензиските природни моќи и исчитувањето на просторните големини. Контрадикторно на тоа, *Мала планина* е фактор кој сублимира дисбалансни, дехармонизирани односи на човекот и природата со присутниот хоризонтален, а изоставено вертикално движење. Движењето по хоризонтала е еднолично, субверзивно, тоа е меланхолија во сите нас, тоа е збир на општествена контрола и инструмент на одвојување на природните фактори од нас.

Конкретно делото *Мала планина*, преку панорамски видео приказ на вештачки поставена симулирана природа, прикажува форма на константно хоризонтално движење како фокус на човековото премерување, сугерирајќи на денешниот тек во движењето на човекот. Човекот во овој приказ е стилизиран преку линија, набиени, генерирани хоризонтални форми. Вака поставената линија е во благи осцилации на движење удољу или угоре, како тек на движењето на маса луѓе и опшествените движења низ поимот на трансфузија од простор во простор. Движењето на линиите, е интеракција на просторното согледување блиско на денешното.

Small Mountain

This work is a visual interpretation created from the ontological perspective, as a possible relation between an irrational and a thing...a thing that used to be. Both as a subjective experience and a possible discourse, the work *Small Mountain* can correspond to the trans-connection through the analysis of the relation among the space, nature and a geographical origin of a surrounding and a human being. The space, that belongs to hereditary genome particles and memories, or a mem factor, can be transferred and virtually bound together. The space as an omnipresent visibility formula towards the understanding. The space we can all belong to and that can belong to everyone. All this represents a paradoxical principle introduced through a connection between a human being and the nature, geographical features and a nomadic property of human assimilation to the surrounding, place, transition. The trans-surrounding prepared in this manner is actually a problem-solving study where the given relations cannot be neither seen nor accurately presented, but can only partially open the door to the experience that establishes old or new meanings which contain a principle of the notion as a plausible reason for itself.

Small Mountain is a reduced place, simple and uniform, perpetual in the generated factor of repetition. It is a slightest trace in the human experience, the absence of dimensional natural power and a reading of spatial capacity. On the other hand, *Small Mountain* is a factor which sublimes the unbalanced and unsynchronized relations between a human being and the nature with the present horizontal and the absent vertical migrations. The horizontal migration is uniform, subversive. It is a melancholy within all of us, it is a sum of social control and an instrument of natural factors departing from ourselves.

More specifically, the work *Small Mountain*, through the panoramic video view of artificial and simulated nature, depicts a form of perpetual horizontal migration as a focus of human remeasuring and suggests the current course of the human migration. In this depiction, a human being is represented as a stylized line of thick, generated horizontal forms. The line established like this is slightly oscillating upwards and downwards, as a course of mass human migration and social shifts presented in an idea of transfusion from one space to the other. The movement of lines is an interaction of spatial concept which is close to the contemporary one.

Јордан Дуков / Jordan Dukov
Месечарење на сонот, 2017, две фотографии 30 x40 см.
Dreaming of the dream, 2017, two photos, dim. 30x40 cm.

Сонуваат ли соновите?
Шетаат ли соновите?
Може ли мојот сон да биде и твој?
Можеме ли во ист момент да сонуваме еден ист сон?

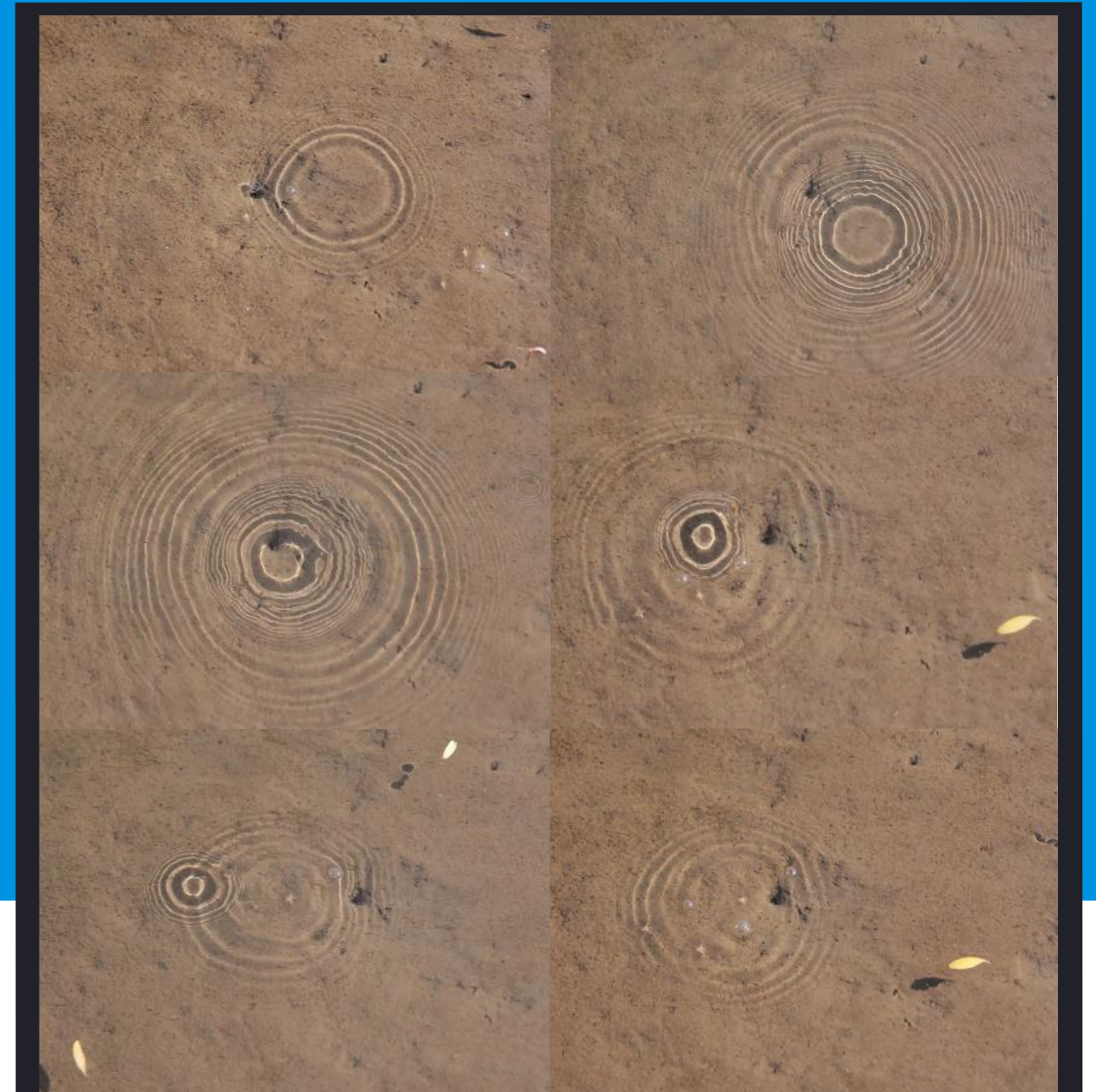

Are dreams dreaming?
Are dreams walking?
Could my dream be yours?
Can we dream the same dream at the same time?

Весна Дунимагловска / Vesna Dunimagloska

Папочиња, издиши ден без уметност, 2017, видео објект, проекција на таблет, ад хок интервенција на отварање дупки од 1 см. на земјиното дно од реката Вардар, после долги разговори околу уметноста, за олеснување Содржина етерични мисли и тензијност во ПАТЕМ заедницата.

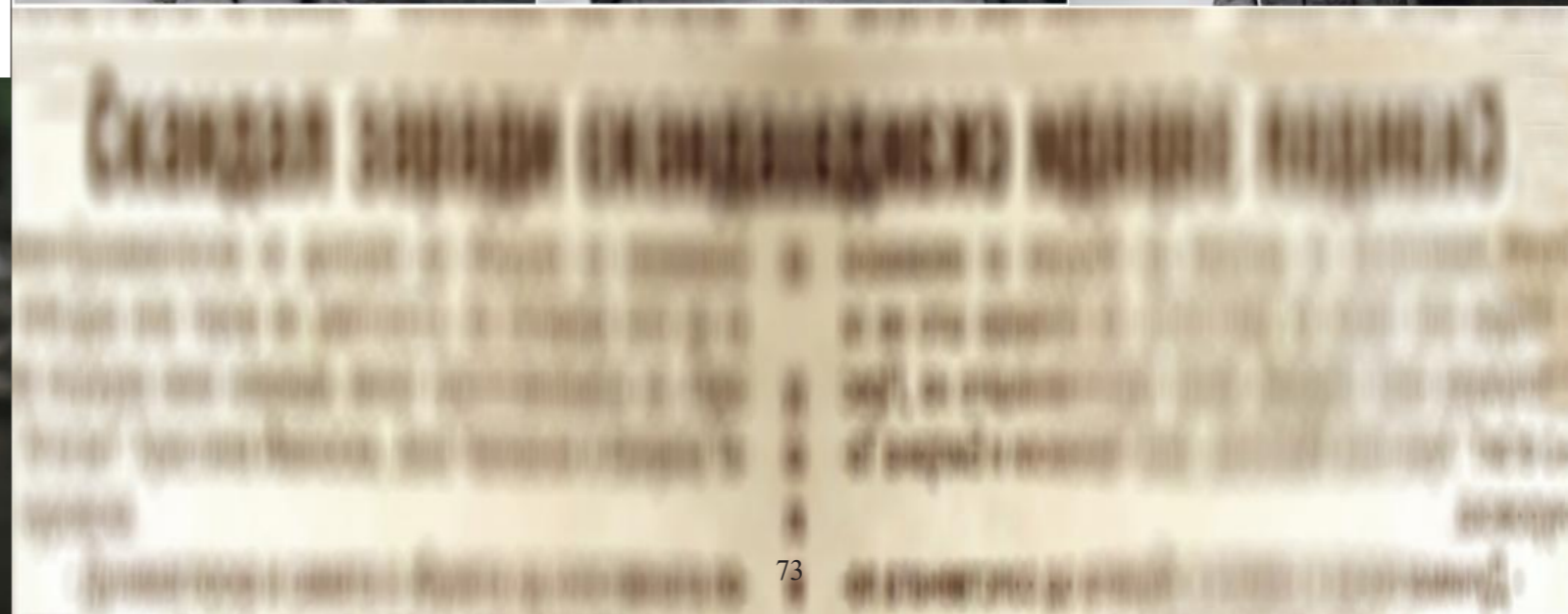
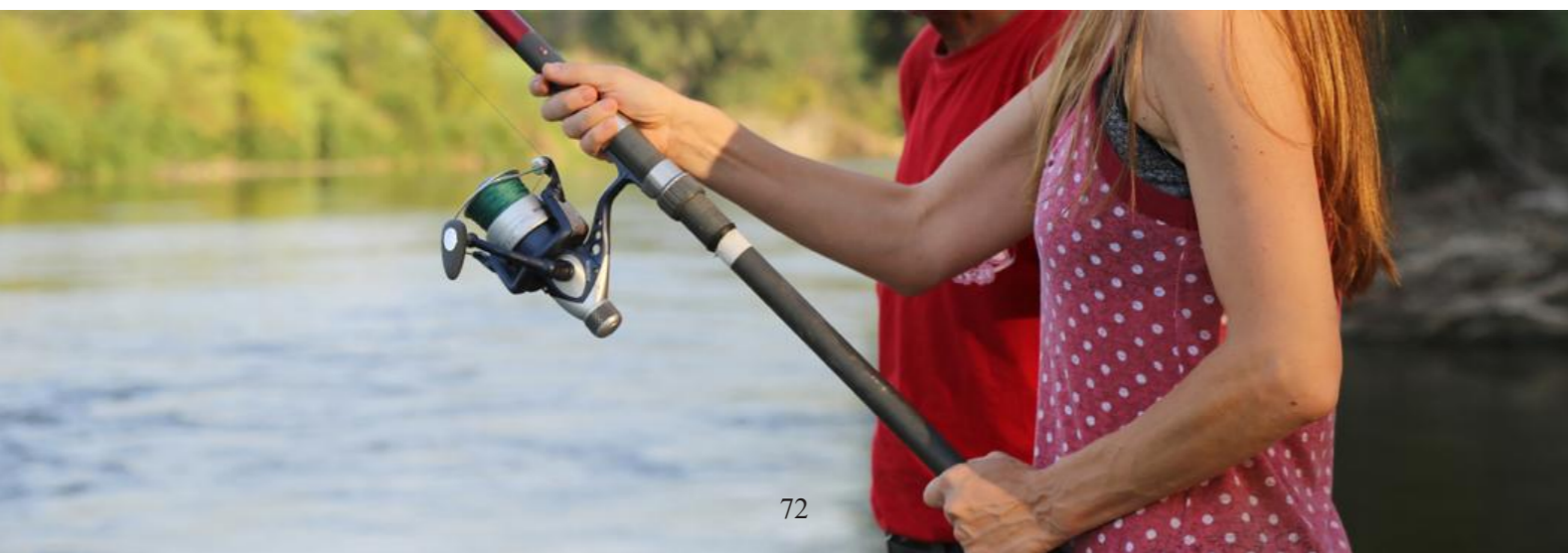
ByTheWay belly buttons, breathe out a day off art, 2017, video object, projection on a tablet, ad hoc intervention of opening a hole of 1 cm. in the earth's bottom of the river Vardar, after long conversations about art, in order to release the Content of etheric thoughts and the tension in the ByTheWay community.

Весна Дунимаглоска / Vesna Dunimagloska

Жив Мртов, 2017, инсталација од документ, фотографии и текст, 120x180см., од средбата со Т.К.А - Војник изеден од бела мечка, случајно Патемци не пронајде жив, река Вардар, Бенд, пограничен појас со Грција

Dead Alive, 2017, Installation of document, photographs and text, 120x180cm., from the meeting with T. K. A soldier eaten by a white bear, in the zoo in Bitola finds us the ByTheWayers alive, river Vardar at the border area with Greece

Уметничка група SEE / Art group SEE

Ровко, колективно дело Бент, Гевгелија, јули 2017, интервенција (ископ на ров) 15м x 0,5м, фотографија: Ѓорѓи Крстевски

Rovko, collective work, Bent, Gevgelija, July 2017, Forex Print White Foam PVC Sheet 70x60 cm, intervention (excavation of the ditch) 15m x 0.5m, photography: Gjorgji Krstevski

Ровко / Rovko

Престојот на локацијата Бент, Гевгелија од 17 до 23 јули (2017) поделен на теренско и виртуелно делување. Колективната интервенција со својата поставеност заедно со делата “Премин во пресек” и “Сеништа” поврзува релации од точки на коридор во лак, низ светлост која сигнализира и симулира предодредена насока на движење кон ликвидна површина.

The stay at the location Bent, Gevgelija from 17 to 23 July (2017) is divided into field and virtual activities. Collective intervention with its setup, along with the works “Crossing into a cross section “ and “ SENISHTA “, connects relations from points to corridors in a bow, through the light that signals and simulates a predetermined direction of movement towards a liquid surface.

К. ВенТилл... / K. VenTill ...

Како интегрален дел од проектот на ПАТЕМ заедницата, групата „SEE“ изготви проектно студиско истражување како дел од презентациската изложба на ПАТЕМ 365, 2017 година. Имплементирајќи прифатени принципи, методолошки пристапи и практики кои обединуваат проектна фокусираност од авторски интереси. Дислоцираноста од привидниот центар побарува студиозна подготовка која помага во соработката помеѓу колективи кои споделуваат идеи и интереси, разменувајќи искуства и погледи на состојби за уметноста. Токму природата на уметноста е нужност која побарува да се биде со ослободена потсвест, од наметливите глобални постмодернистички – поткултурни теоретизирања за уметноста, надвор од својата декларирани оправданост. Споделувајќи интереси во локација лоцира точка од прошарани рововски линии која овозможи реализација на различни концепти и низ интервенција како колективно дело како воспоставена пракса на групата. Состојбите на засилено омеѓени линии како дел од глобалната хегемонска карта и врв на хипокризија, преклопува периоди од присилно повлечени империјалистичко – идентитетски желби на “контролиран вентил”.

As an integral part of the project of the By The Way community, the group SEE prepared a project study research as part of the presentation exhibition of By The Way 365, 2017. Implementing accepted principles, methodological approaches and practices that unite project focus on copyright interests. Dislocation from the apparent center requires studious preparation that helps in the cooperation between collectives who share ideas and interests, exchanging experiences and views of art situations. It is precisely the nature of art that necessity is required to be with the liberated subconscious mind, from the intrusive global postmodernist - subcultural theorizing of art, beyond its declared justification. Sharing interests in a location locates a point of intricate trench lines that enable realization of different concepts and through intervention as a collective work as established practice of the group. The conditions of intensely bridged lines as part of the global hegemonic map and the tip of hypocrisy overlap periods of coercively withdrawn imperialist-identity wishes of a “controlled valve”

Марија Бошкоска / Marija Boškoska

Ж...ш... З'ш, Бент, јули 2017, согорување на комбинирани материјали, принт на форекс 70 x 60cm, димензии на дело од терен 1m x 1m, теренски реализатори на студискиот концепт: Дарко Комненовиќ и Перо Танчев, фотографија: Ѓорѓи Крстевски.

Zh ... sh ... Z'sh, Bent, July 2017, combustion of combined materials, Forex Print White Foam PVC Sheet 70cm x 60cm, work on field 1m x 1m, field implementers of the studio concept: Darko Komnenović and Pero Tančev, photography: Gjorgji Krstevski.

Во акција која продуцира реакција, согорувањето е чин кој деструктурира неприепознатливост, истовремено продуцира трансформација. Автосугестивноста наведува постоење на “извик” од болка, испуштајќи звук, соочува губење на својата примена. Звучноста на Ж’Ш кореспондира со јазичната прашалност З’Ш и во акционост посетнува да воспостави спој на резонантен круг во азбучен ред. Тежнее во стремеж да се приближи до првиот да создаде круг и да интегрира форма (јазична форма).

In an action that produces a reaction, combustion is an act that destroys unrecognizability, and simultaneously produces a transformation. Autosuggestion indicates the existence of a “scream” of pain, emitting sound, faces the loss of its application. The soundness of the Zh’Sh corresponds to the language issues of Z’Sh and in action makes it possible to establish a connection of a resonant circle in alphabetical order. Tighter in striving to approach the first to create a circle and integrate a form (linguistic form).

Љупчо Иљовски / Ljupčo Iljovski

Конвертирана дехуманизација, Скопје, јули 2017, 8 парчиња изведени од пепел, шеќер, паралоид во кутија 13.5 cm x 10 cm x 1 cm и метален модел 6,7 cm, интегрирани во рамка од форекс исполнета со пепел 53.5 x 36.5 x 2 cm, фотографија: Уметничка група „SEE“

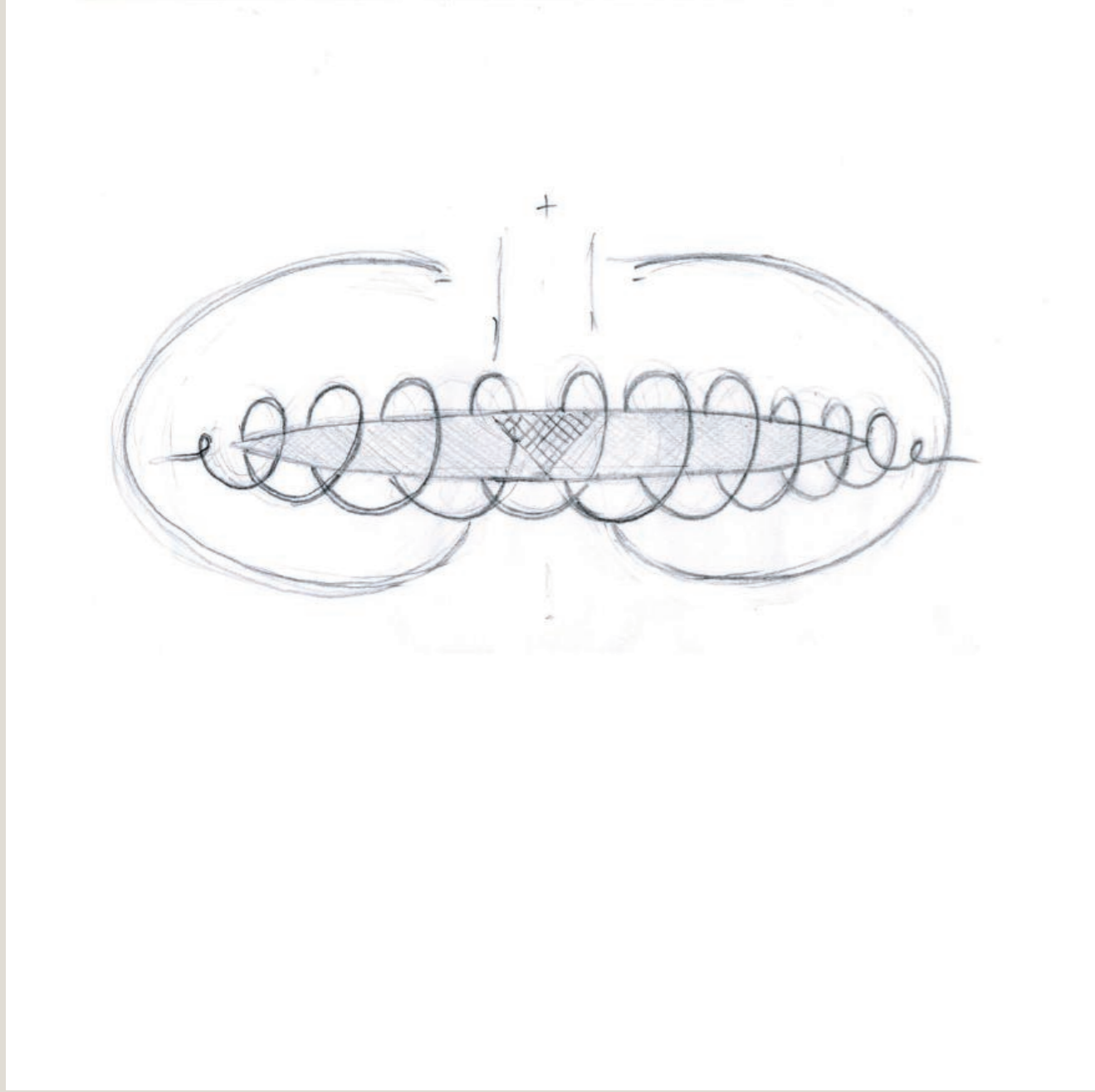
Converted dehumanization, Skopje, July 2017, 8 pieces derived from ash, sugar, Paraloid B-72 thermoplastic resin set in a box 13.5 cm x 10 cm x 1 cm, model of metal 6.7 cm, integrated in Forex White Foam PVC Sheet frame 53.5 x 36.5 x 2 cm filled with ash, photography: Art group SEE

Конвертирана дехуманизација / Converted dehumanization

Студискиот концепт, имплементира неколку конгенитивни шеми, кои во својата трансформација создаваат билатерална симетрија. Спирално пулсирачките циклуси од повторувања во кружни движења обединуваат форма интегрирајќи ги низ линија, воспоставувајќи непрекинато на движење во точка. Премостува омеѓени простори во рамка и тежнее да кореспондира со површини надвор од неа обединувајќи ги во едно. Конвертирана дехуманизација е ослободена од наметнатите или прифатени одредби на ментални модели, нивниот начин на делување и средства. Отфрла градби кои тежнеат да воспостават контрола, поделба или трагична заробеност. Во оличен и знаковно надграден концептуализиран медиум повратно поништува простор.

The study concept implements several congenial patterns, which in their transformation create bilateral symmetry. Spiral pulsating cycles of repetitions in circular motions unite the form by integrating them across a line, establishing continuous motion at a point. Bridges the bridged spaces in a frame and tends to correspond with the surfaces outside it by uniting them into one. Converted dehumanization is confined to the imposed or accepted provisions of mental models, their mode of action and means. It rejects buildings that tend to establish control, division or tragic capture. In a stylized and signally upgraded conceptualized medium, it reverses the space.

Љупчо Иљовски / Ljupčo Iljovski

Когнитивна шема-билатерална симетрија, Скопје, јули 2017, цртеж 44cmx32cm, дел од студија, фотографија: Уметничка група „SEE“.

Cognitive scheme - bilateral symmetry, Skopje, July 2017, drawing 44cm x 32cm, part of the study, photography: Art group SEE

Дарко Комненовиќ / Darko Komnenović

Премин во пресек, документирано дело низ видео „СКРЕЧ“ 1’10”, Бент, Гевгелија, јули 2017, инсталација на вода 10м x 0,5м, луминисценција, дрво и филц, камера: Ѓорѓи Крстевски, монтажа: Вероника Камчевска, аудио: Горан Москов.

Crossing into a section, documented work through video “SK-RACH” 1’10 “, Bent, Gevgelija, July 2017, water instalation 10m x 0.5m, luminescence, wood and felt, camera: Gjorgji Krstevski, editing: Veronika Kamčevska, audio: Goran Moskov.

Конвексноста на премин во релација со конкавноста на ровот заедно со линијата на хоризонтот од водата прават пресек во знак на поништување. Нестабилната врска помеѓу различните медиуми при недостаток на видливост, со сигналните треперења од вградените светла, градат ликвидна патека во беспосторност.Треперењето од светлоста и звуците од просторот создаваат репетативен наред од сигнали и крици.

The convexity of the passage in relation to the concave of the trench along with the line of the horizon from the water makes a cross-section in a sign of revocation. The unstable link between the various media in the lack of visibility, with the signal flicker of the built-in lights, build a liquid trail in the impenetrability. The trembling of light and the sounds of the space create a repetitive mess of signals and cries.

Перо Танчев / Pero Tančev

СЕ – ништо, СЕ – ништа, СЕНИШТА, Бент, Гевгелија, јули 2017, принт на форекс 70 см x 50см 6 објекти 1м x 1,5м на површина од 60 м2, луминисценција, дрво и филц, фотографија: Ѓорѓи Крстевски.

SE – nishto, SE - nishta, SENISHTA, (Shadows) Bent, Gevgelija, July 2017, Forex Print White Foam PVC Sheet 70x50cm 6 objects 1m x 1.5m on an area of 60 m2, luminescence, wood and felt, photography: Gjorgji Krstevski.

Уметноста соочува потсвест и својствено на себе, детектира форма при редуцирано светло. Токму во постоењето на внатрешен и надворешен простор не подвојува целост. Сеништа рефлектира препреки и во нив дефинира волумен на апстрактен остров во апсолутна форма. Поигрувајќи се со знаковноста низ јазик, делото гради модел на предтекст и како таков станува и идентификува проблем, наведува трагичност и заробеност во време и простор.

Art faces subconsciousness and inherently to itself, detects a shape in a reduced light. It is precisely in the existence of the internal and external space that it does not dissolve completely. Grids reflect obstacles and define the volume of an abstract island in absolute form. By playing with sign language, the work builds a model of pretext and as such becomes and identifies a problem, cites tragedy and captivity in time and space.

Перо Танчев / Pero Tančev

Koj su/Kaj su?, Бент, Гевгелија, јули 2017, пронајдена лична идентификација како артефакт интервенција на принт на фореке 50см x 30см, фотографија: Ѓорѓи Крстевски.

Who Are You / Where Are You?, Bent, Gevgelija, July 2017, found personal identification as an artefact intervention on a Forex Print White Foam PVC Sheet 50cm x 30cm, photography: Gjorgji Krstevski.

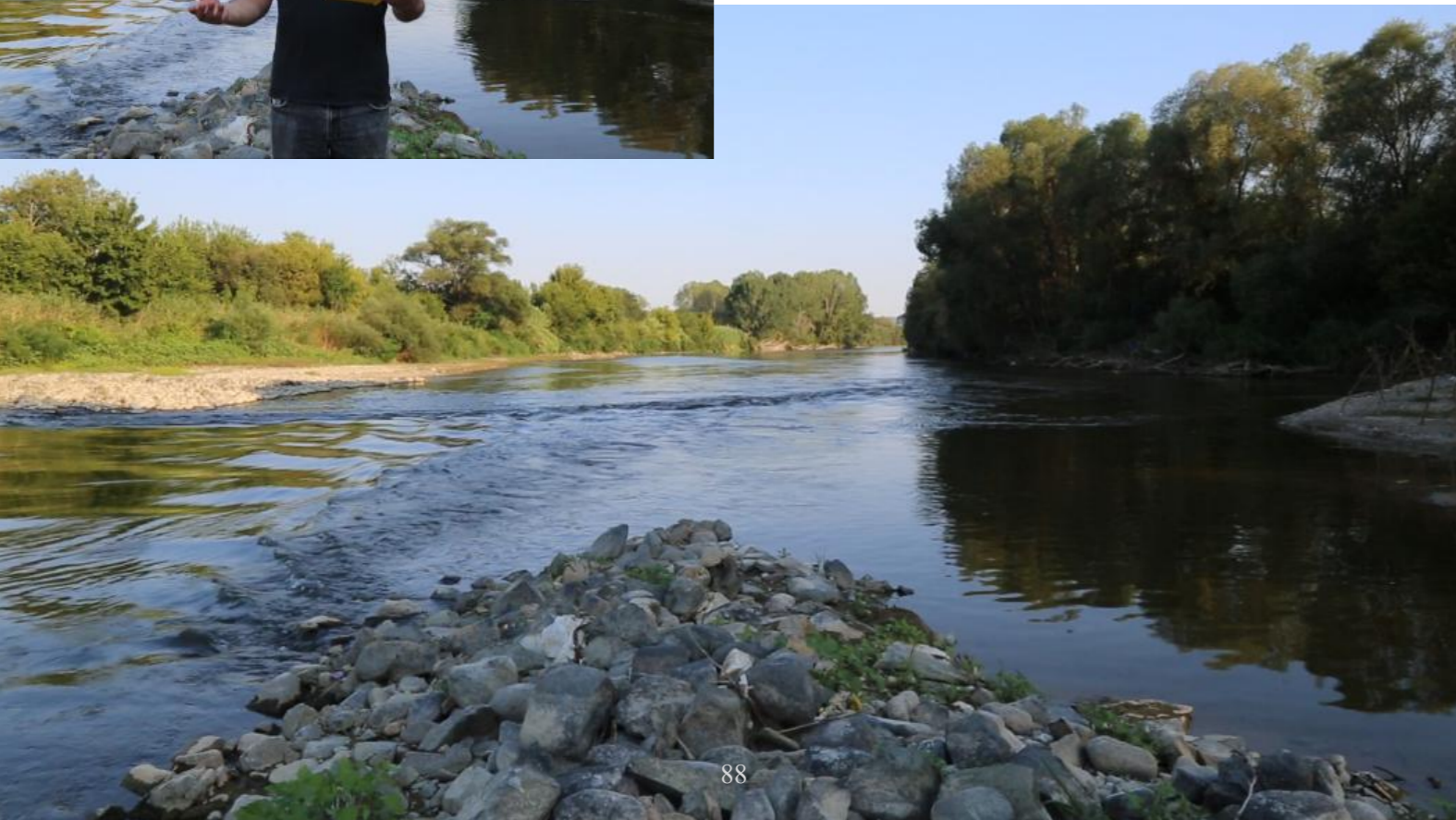
Девастираната идентификациска карта е артефакт, изгубен или отфрлен во чин „со“ или „без“ намера, создава подлога за делото, надградувајќи „идентитет“ кој интерпретира и иницира емпатија во сеќавање на нему сличните.

The devastated identification card is an artifact, lost or rejected in an act of “with” or “without” intention, creates a basis for the work, upgrading the “identity” that interprets and initiates empathy in remembrance of the like.

Ѓорѓи Крстески, *Мезанин $\pi/3 + 1$* , 2017, четири поетски видео перформанси, 5'
Gjorgji Krsteski, *Mezzanine $\pi/3+1$* , 2017, four poetical video performances, 5'

Мезанин $\pi 1$, Jet leg, 2017, Бент, Гевгелија, Македонија, камера: Весна Дунимагловска, монтажа: Ѓорѓи Крстески,
превод: Игор Котески
Mezzanine $\pi 1$, Jet leg, 2017, Bent, Gevgelija, Macedonia, camera: Vesna Dunimagloska, editing: Gjorgji Krsteski,
translation: Igor Koteski

Jet Lag

Од брумот на урбаната симфонија
До форте импосибиле на штурци, жаби
И една речна арија
Од Нујорк до Гевгелија
Од тебе до периферија
Ете ме, меѓу три води
Во друштво на три стршлени
Солист на виолина
Ги допирам лузните, од влакненцата
На твојата наежена кожа...
...повторно се спуштам со Air Serbia во Скопје

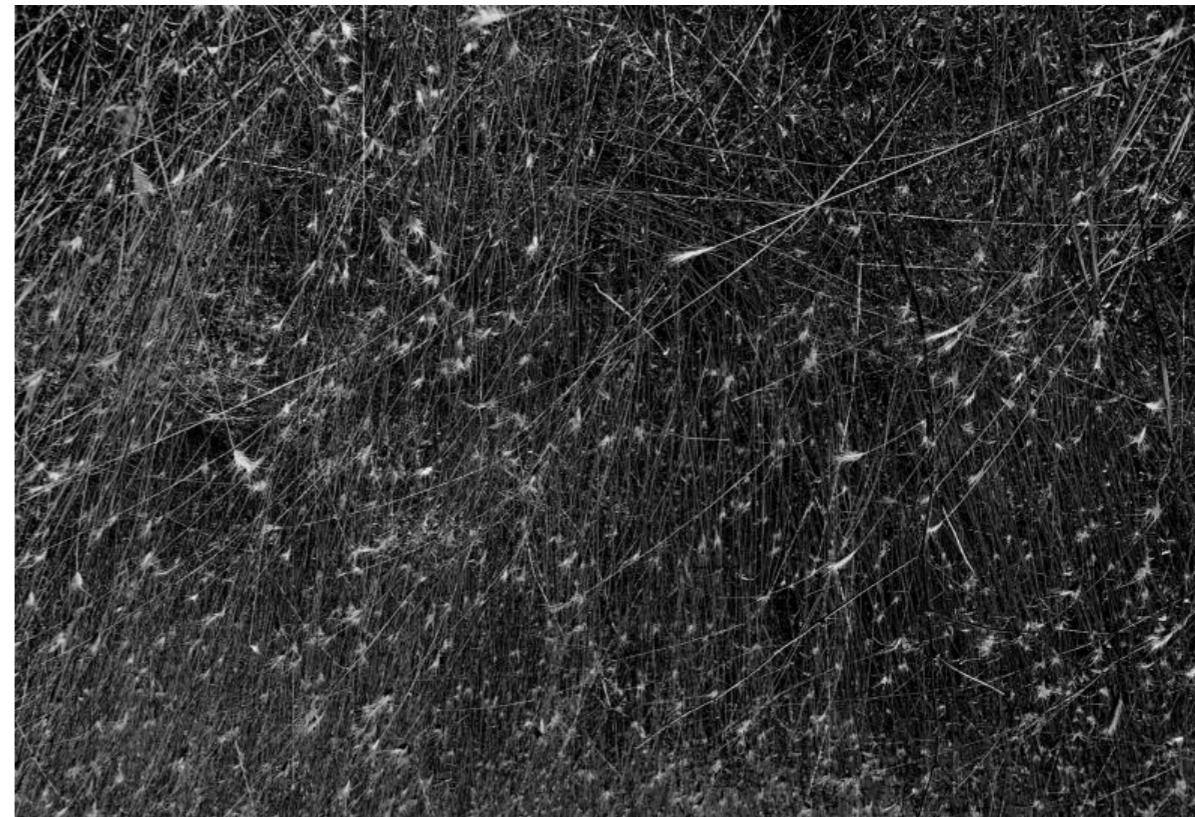
Jet Lag

From the vroom of the urban symphony
To a forte impossible of grasshoppers, frogs
And a river aria
From New York to Gevgelija
From you to the outskirts
There I am, between three waters
In the company of three hornets
A violin soloist
I touch the scars, from the little bristled
Hairs on your skin ...
...again I land with Air Serbia in Skopje.

Мат Неф / Matt Neff

Cosvezdue I. Дигитална фотографија,
28см X 38см. 2018 / *Constellation I*,
digital photography, 11" x 15", 2018

Cosvezdue II. Дигитална фотографија, 39см X 28см. 2018 /
Constellation II, digital photography, 15.5" x 11", 2017

Моето творештво анализира историски и мометални релации на центри на моќ и привилегија, со фокус кон расна, родова и класна проблематика, будно гледано низ различни призми, систематски, меѓучовечки и лични. Овие многуслојни процеси се рефлектираат во многустран пристап на работа, формално и концептуално гледано, резултирајќи во непостојани дела. Предходно, фокусиран кон процеси и идеи поврзани со бришење на визуелни претстави, многубројност и менување на особини на познати и често употребувани материјали, резултирајќи во дела задоени со мистерија, често користејќи материјали како шеќер, графит, воздух, пепел, каде самите материјали, нивното значење, историја и симболика, представуваат теми за обработка. Во поновите циклуси користам отфрлени, најдени и комбинирани предмети, во комбинација со различни видови на фотографски и печатарски процеси, креирајќи визуелни претстави кои поседуваат карактеристики на преклопување и само обвиткување иницирајќи инстинтивни реакции и љубопитност.

My work is concerned with historic and current negotiations of power and privilege regarding race, gender and class – ideas I refract through multiple lenses, including the systemic, the interpersonal, and the self. These layered thought processes are reflected in my varied approach to making, both in concept and in form, and result in work marked by a fragile impermanence. Formally, I am interested in the absence of image, anti-icons, and the repeated and shifting use of common materials, which I transform into works imbued with mystery. I use sugar, graphite, air, and ash as pigment and subject matter, as well as discarded, found, and assembled objects and a variety of print and photographic processes, to create overlapping and self-enveloping images and objects that evoke visceral reactions and curiosity.

Дамјан Ѓуров / **Damjan Gjurov**

Бент 1, 2018, скулптура (камен, метал), дим.35x19 см.
Bent 1, 2018, sculpture (stone, metal), dim. 35x19 cm.

Каменотиметалоткакоматријали, потребата од комбинирање и нивно спојување се јавува како првична причина во процесот. Во фокусот на моето интересирање а можеби и најважниот дел од процесот е разбирањето и чувствувањето на матријалите како автентични, изворни па дури и како носители на архаични својства. Различниот пристап и третман што ни ги нудат овие два матријала може да се види во делата кои ги изработив.

За делото Бент 1 важи едноставноста во комбинирањето, функционирањето на двата материјала во една, би кажал монолитна содржина и нивната текстурална синтеза. Додека пак во делото Бент 2 третманот е многу поразличен. Реплицирана е формата на каменот во иста метална форма така што каменот добива еден по различен завршеток или целина.

The stone and the metal as raw materials, the necessity to combine and join them together is the primary reason in the process. The main point of my interest and perhaps the most essential part of the process itself lays in understanding and feeling the materials as genuine, authentic and even as a medium of archaic character. The different approach and processing of these materials is evident in my artwork.

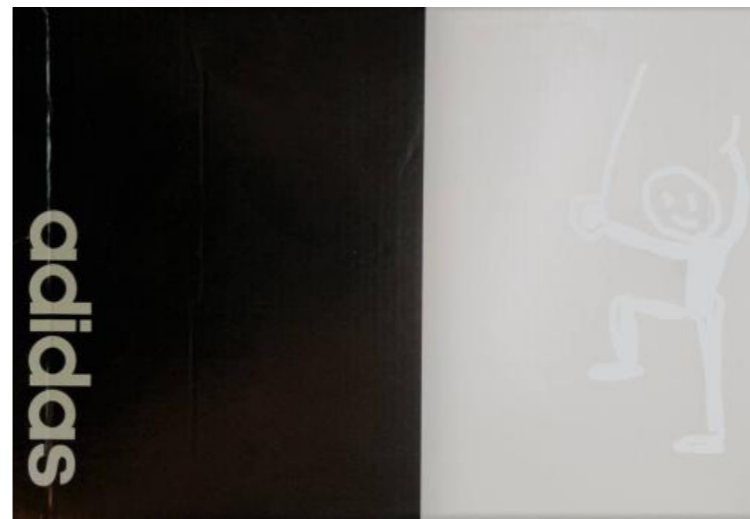
I believe that the artwork "Bent 1" stands for simplicity in combining, the cohesion of both materials in a monolith content and textural synthesis. The artwork "Bent 2" however, embraces/includes quite different process/technique. The shape of the stone is replicated in metal and as such it gives a contrasting finish and entirety.

Бент 2, 2018, скулптура (камен, метал), дим.62x42 см.
Bent 2, 2018, sculpture (stone, metal), dim. 62x42 cm.

Миле Ничевски / **Mile Ničevski**

Графички есеј „*Како го поминав летниот распуст*“, 2017, 4 постери, димензии 50x30см.
Graphic essay „*How I spent my summer vacation*“, 2017, 4 posters, dim. 50x30 cm.

“*Дон Вејн - Диего Марadona*”
“*John Wayne - Diego Maradona*”
“*Марadona по вторпат во Матејче*”
“*Maradona for the second time in Matejce*”

“*Малјевич во Берлин, 1937*”
“*Malevich in Berlin, 1937*”

- After the accidental murder of the holy mouse, we found ourselves in the cave "Moyce Hole", straightened up before the karmic fate...

- По случајното убиство на светиот миш, се најдовме во пештерата "мишја рупа", исправени пред кармичката судбина...

Станко Павлески / [Stanko Pavleski](#)

Граничење вода, 2017, дигитален печат на форец на фотографија со дигитална линеарна интервенција, дим. 87x130см, кадар на реката Вардар на самата гранична линија со Грција

Bordering Water, 2017, digital print on forex, photography with a digital linear intervention, 87x130cm, a shot of the river Vardar just alongside the Greek border

Станко Павлески / [Stanko Pavleski](#)

Исчитување уметноста и на другиот (во друштво со Миле Ничевски), 2017, фотографија од разгледувањето на сериозно елаборираниот “Пратекст за проект на меѓу уметничка соработка на групата SEE и ПАТЕМ”, дигитален печат на форец, дим. 87x130см, проект - елаборат на Групата SEE и расказ на авторот *Ланачи на Бент капачиња*

Reading the Art of the Other (in the company of Mile Ničevski), 2017, photography from the review of the seriously elaborated “Prehistoric Text on a Project for Interartistic Cooperation between BYTHEWAY and the SEE Group”, digital print on forex, 87x130 cm, project – elaborate of the SEE Group and a short story by the author *Kids Who Forbid the Bent Lids*

Лапачи на Бент капачиња*

Било што да ја запечатувало мислата не им било по кејф. Не поднесувале таа да станувала конечна, не променлива. Оној што на своето искажување ќе зафатеше да му над глави капаче, го игнорираа и просто го замолчуваа. Само што ќе насетеа нечие, дури и најмало при токмување на некаква капачеста сенка во момент на придвижување кон мислата, нему другите во еден глас му го попречуваа муабетот со разно-разни скршнувања. Во нетрпеливоста оној да заврши, но не и, над сето, да за капачи, климаа со главата и втреничениот поглед по секое негово спуштање на гласот, ококорени, небаре на браникот на идеалната мисла за голиот живот. Знаеше и по некој пис лаф, неартикулирано гласно да им излета јаве, та да им ја открие намерата уште во нејзината почетна ударност на “крикот” за некавата им слободоумност, анархија и леснотијата како суштина, оставајќи ги соговорниците без здив од восхит или во немајкадето.

Не ги поднесуваа капачињата дури и на камперските повеќенаменски метални лончиња за вода, ракија, пиво, вино..., супа, чорба и останато, независно што им овозможуваа на мувите, москитосите, мравките и другите гадинки да го окупираат прстенот помеѓу содржината во нив и опколноста на формата. Одмавнуваа со раката, секогаш задоцнето и немарно, кога испивајќи од алкохолот, без гадење ќе исплукаа дел од ситните тврди содржини удавени во него. Неретко, со палецот и показалецот, измолкнуваа од меѓу забите и по некое парче од надрапниците, без гримаси, бивајќи задлабочени во муабетите или во ковањето на нивното за искажување на сцена, за така подготвено да ги пресретнат секаквите елиптически сенки и во најниските фреквенции на нивното пројавување, оти се ежеа и од помислата за в конечност на било што, камо ли на мислата.

Настрадаа сите капачиња, оние метални и најголеми, како и секаквите пластични во различна големина, со што и мноштвото видови гадинки беа доведени под ризик да исчезнат.

Се уништувањето го разгласуваа за нивна мисија за одбрана на се пре формулирањата, се пре обликувањата и се пре контекстуализирањата, не сапејќи ги гледиштата нит делата на досегањето вистини, пред самата им слепа ококореност. Се шегуваа дури и со застапувањето универзалност во искажувањата ил делоизразувањата, избличувајќи ги лицата во врескањето дека се било субјективно, та уметноста ниту сакаа да ја чепкаат, оти неа, секој што научил и ја создал.

Кога гадрот од “печалбарски” замајувања ќе им го пробиеа и воинственото ќе им омекнеше, губејќи смисла и во поединечното натпреварување во себе прилепувањето заслуги кон каузата, спотнуваа комична разврска со драматичен аплауз и лудачко смеење, шетајќи со погледите ту кон еден, ту кон друг, трет, четврт, за ронка одобрување. Тогаш релативизираа дури и ноторност дека реките течат, дрвјата дека коренат, дека мажите и жените биле едно цело на две половини..., мрморевјќи и континуирано исплукувајќи од недоразбирањата во себе и од оние заробени во обескапачените лименки. Сето, ним определено со свездите и карактерот, просто излегуваше на

*Бент (на Вардар), Гевгелија, најниската надморска точка во Македонија во релацијата со највисоката и средишната во ПАТЕМ проектот МКД Надморска без пердуви.

Бент и Идомени, на македонско-македонските меѓи, актуелни со бегалската криза, та и со млакиот активизам на Аи Веивеи со белото концертно пијано за Нуар Ал Казам и мотото Уметноста ќе ја победи војната, та и со засебната емпатија на Анџелина Цоли и Орландо Блум коко Амбасадори на добрата волја на UNHCR, со таква помпа меѓу страдалниците, како пред премиера на скап холивудски филм. Надуени гревотички! Лицемери!

*Kids Who Forbid the Bent * Lids*

Anything that sealed the thought they didn't like. They couldn't bear for it to become final, inalterable. The one trying to screw a lid on their own utterance, they ignored, and simply silenced. The moment they'd sense even the slightest dimness of an approaching liddy shadow in the moment of its moving toward the thought, they would unanimously start obstructing conversation with various digressions. In the impatience for the person to finish, but not, above all, to put a lid on it, they'd nod their heads with a piercing stare at each lowering of the person's voice, wide-eyed, as if at the frontline of the ideal thought of life itself. A couple of dirty words would unwillingly and loudly slip here and there, only to reveal their intention in its initial force of the 'cry' for their kind of open-mindedness, anarchy, and simplicity as an essence, leaving interlocutors breathlessly thrilled or cornered.

They couldn't stand even the lids on the camping multifunctional metal pots for water, rakija, beer, wine..., soup, stew etc., despite thus enabling the flies, mosquitoes, ants, and other vermin to occupy the ring between the contents in those pots and the surroundingness of their shape. They'd wave their hand, always late and reckless, while taking a sip from the alcohol and without disgust would spit out part of the firm contents drowned in it. Often, with the thumb and index finger they'd produce from between their teeth a piece of the intruders, not making a face, being preoccupied with the conversations or with the forging of their articulation on the stage, to prepare themselves to meet all the various kinds of elliptic shadows in the lowest frequency of their appearance for they were all goose bumps even at the thought of the finality of anything, let alone the thought.

All the lids ended up as casualties, the metal and the biggest ones, as well as all the plastic ones in various sizes, putting the multitude of vermin at a risk of disappearing.

They declared omnidestruction as their mission to defend the omnireformulations, omnireshapings and omnirecontextualizations, not paying any attention to the views, or the deeds of reaching truths, before their very blind wide-eyedness. They'd even make fun of those standing for universality in utterances or artistic expression, distorting their faces while screaming that everything is subjective, and they never wanted to touch art, for everyone that intended has created it.

When their guard consisting of 'expat' nonsense would be breached and the warrior in them would soften up, losing sense even in the separate competition with self-attributed credit for the cause, they'd initiate a comical finale with a dramatic applause and hysterical laughter, eyes wandering from one to another, then third, and fourth, for a hint of approval. Then they'd even relativize the notoriety that the rivers flow, that the trees have roots, that men and women are one whole made of two halves..., murmuring and continuously spitting the misunderstandings from within themselves and from those trapped in the delidded cans. All of this, written in their stars and embed-

* Bent (on Vardar), Gevgelija, the lowest above-sea-level point in Macedonia in relation to the highest and the medium in the BYTHEWAY project MKD Above-Sea-Level Featherless.

Bent and Idomeni on the Macedonian-Macedonian hedges, popular with the refugee crisis, with the mild activism of Ai Weiwei with the white concert piano for Nuwar Al Kazam and the 'Art Can Defeat War' motto, and with the separate empathy of Angelina Jolie and Orlando Bloom as UNHCR Goodwill Ambassadors, with such pomp among sufferers as before the premiere of an expensive Hollywood movie. Poor high bastards! Hypocrites!

виделина, та понешто и од при стекнато на улица, од при сознаеното низ клупите ил при усвоеното во зачадените читални на животот. Напразно си велиш, белки и убавината ќе си дофати место на таквите вредносни скалила, оти тишината не им беше на цена. Бранови тестостерон и естроген непрестано им го испумпуваа либидото во траскање сенешта, до просто гушење од заумности и смеење. Ризикував површноста и демонстрираната леснотија на постоењето да ме зграбат, на работ помеѓу различната концентрација со чудесните луѓе, та да ме плесне некоја идеја над идеите што не би ја препознал.

Прогласениот за крал на Гевгелиската секс сцена, големиот Подморски, ликуваше во пласираните признанија од локалните фраери за неговата надмоќ. На отворената ПАТЕМ Бент сцена и лично од ценетите Милцин и Телмин, од нај изгорените на кои им ја лапнал момичката, на едниот од пред носот, на другиот, дури од под себе!?

А и двајцата со фантастичен мирис за добра риба како и Кралот.

Подморски просто мелеше женски срца, а најмногу ги славеше креаторите на тангите и хеланките.

И лично знам што момички вртеше мангупот, а бев присуствувал на дружба и бев видел како на Кралот просто омаени му се нудат за берба, која попрво да се избори за неговото внимание и прегратка, во надежта дека ќе и' успее таа да е онаа што вечерта ќе го легне. А тој имаше љубов за сите светови и им се предаваше и доверуваше подеднакво, што најверојатно беше формулата се' до фајронт како муви да ги навлекува кон себе. Во брзањето со последната пијачка пред фаќање цаде, случајот одлучуваше на која ќе и се по среќи, од оние најблизу до него, доволно итрите да се излактаат и измилкуваат за позиција во неговиот веќе заматен поглед.

Тој во ретките паузи помеѓу жените и журките пееше стихови на сет глас за чудесата земни, надземни и подземни, од личните искуства, видувања и над видувања, не одвојувајќи се од тетратката во која што континуирано ги бележеше. Кога тие ќе набременеа, просто драматично ги исплукуваше од себе, низ мимики и гестови насочувајќи не' те десно – те лево – те угоре – те удољу. И кога пееше ангажирано – општествено – политички, чиниш и оттаму сирка и се смешка некоја возбудлива зајачица.

А исто славниот Милцин, од ценетите, веројатно своето презиме го беше стекнал според месноста Милци, од другата страна на Вардарот. Дали поради ливадите/млаките врз милот, прибежиште за младите парови, дал што и самиот беше мил во суратот и во лафот? Не дека нему му се беше сронал бисерот што Подморски му го разбрал харемот, но очигледно тоа го имаше мотивирано на докажување и на сопствениот репертоар заведувања, та си развезуваше од се' мило – помилно, лексикон алузивни либидо конструкции, слатко-горка/топло-ладна/остро-тапа медовина што и слон ќе обори, камоли жена. А таа, една и единствена, несекојдневна, просто егземпляр за тврдина, вешто ја возеше прикаската, иако нему, просто не можеше да му се одолее. Та не и' помагаа несигурните гестови на неодобрување, мимиките и ишаретите дека не и е баш до играта, оти уметноста и била пред се', ако отсечно не зафатеше гард. Си велев, иако не верувам и со острото секирче на Комитски да заиграше дека ќе имаше некакво фајде. Алфа кројка си беше нашиот Милцин, та се играше по негово, иако чупата континуирано го држеше на нерешено. А момчето, чуда! Либидото му високо, треперливо, просто медиум привлечност, та во натигањето од нерешеното да извлече позитивен резултат, случајот натокмил под него да настрада едно кутро глувче што по трошка љубов се мушнало под патосот на неговиот шатор, намирисувајќи го неговото енергетско поле и пригревајќи му се на емоциите. А тоа, тогаш кога тој низ заведувањата, во некои од пладневно самовилските снисhta фатил бавно да се превртува врз него, ко престегнат валјак врз графичка плоча што подлизнува, пред да му ја истера душичката. Судбина! Е тоа, тоа, тоа - тоа вистина многу го растажи.

Секако, секако, видете, се случуваше и баш уметност, што ја викале, не дека она со глувчето не можело да биде токму таа, како што и вистина би во најавениот стрип за *Светиот миш* на Милцин. Таа беше извесна

ded in their character simply gushed in plain sight, there was even something acquired from the streets, or perceived in a schoolroom, or adopted in the smoky reading rooms of the library of life. In vain you say to yourself 'maybe beauty will after all find its place in such system of values', for they didn't value silence. Testosterone and estrogen waves ceaselessly pumped out their libido into dropping loads of anything and everything, until utterly suffocating from wit and laughter. I risked letting superficiality and the demonstrated easiness of existence grab a hold of me, on the edge between the different concentration with the marvelous people, and an idea above all ideas to slap me without me being able to recognize it.

Crowned the King of the Gevgelija sex scene, the big Submarine, pranced around upon receiving acknowledgement for his supremacy by the local hotshots. At the open BYTHEWAY Bent stage also by the esteemed Milcin and Telmin themselves, the most damaged, for he had snatched their girls; from one of them from before his nose, from the other from underneath him?!

And both with a fantastic nose for high quality goods, just like the King.

Submarine simply ground female hearts, and most of all celebrated the creators of the thong and the leggings. I personally know how many ladies fell for him, I have been present at the gatherings and have seen how they simply entranced offer themselves to the King, eagerly waiting in line for his attention and embrace, each hoping she'd be the one he'd go to bed with that night. And he had love for all of them and he gave himself to and confided in each one equally, which was obviously the formula to attract them as flies to light until closing time. In the hurry to hit the road with the last drink, it was pure luck which one was leaving with him, from the ones standing closest to him of course, the ones shrewd enough to kick and lick their way into his already blurred vision.

He, in the rare breaks between the women and the parties used to sing as loud as he could for earthly wonders, above and underground, from personal experience, views and superviews, not separating himself from the pad in which he would continuously note them. When they'd become too heavy, he would simply dramatically spit them out of himself, through mimics and gestures directing us one moment to the left and the other to the right, one moment up and the other moment down. And when he used to sing socially engaged — political, it felt like an exciting playmate was peeking and smiling.

And the equally famous Milcin, from the esteemed, had probably acquired his last name from the Milci* region, on the other side of the river Vardar. Whether for the meadows/swamps above the silt, a refuge for young couples, whether because he himself had a sweet face and diction? It's not like he was less of a sultan because Submarine raided his seraglio, but it was obvious that it had motivated him to prove himself and to perform his own repertoire of seductions, and he would start off sweeter than sweet, a lexicon of allusive libido constructions, bitterly sweet/hotly cold/sharply dull mead that could take down an elephant, let alone a woman. And she, the one and only, extraordinary, a simple exemplary fortress, was skillfully leading the story, although he was simply irresistible. And her insecure gestures of disapproval, the mimics and the glances that she's not all that into games, that art was her priority, wouldn't have been of much help if she hadn't been determinedly on guard. I'd say to myself, even if she played with Komitadji's sharp axe it wouldn't make any difference. Our Milcin was alpha material, so everyone played by his rules, although the girl held a constant tie. And the boy, wonders! His libido tall, vibrant, a simple medium of attraction, and in the tug of war to score and break the tie, a poor mouse that had slipped under the floor of his tent in search for a drop of love, sniffing on his energy field and warming up to his emotions, ended up a victim. In the course of his seductions in some of his afternoon fairy dreams he even started to slowly turn over on top of it, moving like a roller trundling

*The Macedonian verb caress and the adjective dear come from the same root мил = mil. [Translator's note]

да се случи и од неговите перформички игри на заплетување љубовен кафез од прачки, низ насмевките на “птицата” Роф во него. Секако, над она основното, што кампувањето на десетина автори во десетина дена веќе било уметност и авторство - проектен одговор за насетените естетички движења во уметноста и социо-политичките контексти во кои таа прпелка за да надживее.

Оставете сега тоа, што ете, си фатив да ве рашетувам по дејанијата за уметност, но таму за уметноста најмалку се зборуваше, не сметајќи ги оговарањата на домашните и потврдувањето на светските имиња, та и заведувањата со муабети за важноста на некаквиот си уметнички пазар за вредносна категорија, а всушност непотребен алиби говор за помирување на лични позиции, што неслучајно ќе поттикнеше да за глаголи и по некоја луцидно опонирачка мисла без шумови и капачиња.

Телмин, пак, претпазливо со дигиталецот, користејќи го крајно концентрирано ко да функционира на 36 пози, регистрираше само сцени во коишто согледуваше уметнички потенцијал. Те го спушташе аголот, те го креваше, неуморно барајќи го вистинскиот, за да се убеди дека тоа е токму тоа што го беше забележал. Ги бркаше алузивните над содржини што две-три тела или објекти би не внеле во вртлогот на можните исчитувања, свесен дека тој поглед и најдобро му го обезбедува допирот до гледачот, вешто манипулирајќи со читливоста на нивоата на содржинските трансфери. Не ќе да шкљоцна повеќе од триесет и шестпати.

Едниот од другите, и тој престојувајќи кусо, речиси онолку колку и ценетиот Телмин, беше фокусиран со мобилката да ни ги открива телесните термо сензации меѓу нас. Истовремено в средиштен и на некавата слика над, како и состојбите под котата / реката, каде што паралелно со неа течеа и нашите дејанија, до магиска процесција и ритуалност. Во двата негови дена, не пронаоѓав ни трага кон неговиот фокус, чиниш загледан во сето друго, најмалку кон вистинските точки на неговите проектирани намери.

Другата од другите, “птицата” Роф, патем прпелкајќи се пред милноста на Милцин, се беше фокусираше на возбудливата случка на еден локален рибар којшто ни раскажа што преживеал одамна, како војник во Битола, а таа осетлива, оти и самата славна Битолчанка. Нејсе, тој во тамошната зоолошка, едвај сочувал глава од мечката што го искористила неговото невнимание и го зграбила на своја територија. Другото можете да си го претпоставите и отсликате, до засмејување од сцената, ко во цртан филм неверојатна, за да ја разберете нашата вчуденост гледајќи го како дух пред нас. Од она што подразбрав, таа ја градеше целоста на елементарностите множејќи ги, та самиот бог знае како ќе и успее сето да го присобере во артикулирана слика ил да го намножи до единственост. Ех, и други чуда имаше во патемноста нејзина. Во некое си меѓу време, прикрадено, чупето да си се заиграло и со стап, правејќи дупки во плиткото, во милот Вардарски. Ќе остане загатка што и како, та и зошто, но скокаше од радост што по секое нејзино дупење, редица меурчиња и’ низеле нагоре, засветкувале во разбранетото огледало. Нејзината истовремена веселост и збунетост што и се читаше од очите, ко небаре индијанец пред монистра, беше причината да ја чепнам и распрашам за вчуденоста, да би можел публицистички кусо, најважното да го откријам и вака подредам.

Третиот и четвртиот од другите, преку големо-барската двојка, всушност нашиот американец и сицилијанскиот, приврзани и по професура, си беа ко сраснати со нас. Разбирливо, не пропуштаа да почувствуваат се’ од убавините и дружбата, иако напаи со благ немир и загриженост, како во некаква зона на пресек на флешови оттаму домата и од овдешнината. Засенувања, појавувајќи им се на лицата во совршен ритам, без манифестации видлива отсутност и под загубеност во некаквоста на тукашното бивање заради уметноста во чудесата земни.

Петтиот и шестиот од другите, и тие двојка, но исто ко еден да беа, а всушност четворица сосе оние двајца што тие ги покриваа во нивното фиктивно и виртуелно учество, посветено си ја фатија работата и во кусо време почнаа да никнуваат кулите на нивната идејност. Дел објекти од прачки, обвиткани во транспарентни наметки, преку кои им се прозираше сеништниот костур линии; дел пловна, долга и тунелна

tightly over a plate, before taking its soul. Fate! That really truly saddened him.

Of course, of course, you see, art, as everyone knows it was indeed happening here, not that the mouse case couldn’t be just it, as it happened in the announced comic about the Holy Mouse by Milcin. It was about to emerge also from his performing games of weaving a love cage from twigs, through the smiles of the Thunder ‘bird’ in him. Of course, above the elementary, that the camping of ten or so artists in ten or so days was already art and authorship – a project response to the sensed aesthetical movements in art and socio-political contexts where it struggled to survive.

Well, let’s forget about my trying to walk you through acts for art, but art there was the last topic of discussion, not counting the gossiping of domestic and confirming the value of world-famous names, and even the seduction with conversation for the importance of the so called artistic market as a value category, and in reality unnecessary alibi speech for reconciliation of personal positions, which would undoubtedly trigger a couple of lucidly opposing thoughts murmurless and lidless.

Telmin, on the other hand, carefully with the digital camera, using it fully concentrated as if it is a 36 frame roll, would catch only the scenes in which he would see some artistic potential. He was constantly changing his angle, restlessly looking for the perfect shot to convince himself that it is exactly as he had perceived it with his naked eye. He would chase after the allusive supercontents of two or three bodies or objects inserting us in a vortex of the possible readings, aware that this view is his most secured contact with the viewer, skillfully manipulating the readability of the levels of content transfers. He didn’t click more than thirty six times.

One of the others, he too being here for not that long, almost as much as the esteemed Telmin, was focused on revealing the bodily thermo sensations between us with his cell phone. At the same time concentrated also on some kind of image above, as well as the conditions below the point/river, where parallel to it run our acts, to a magic procession and rituality. In both his days I couldn’t find even a trace leading to his focus, as if he had been staring at everything else, least at the true points of his projected intentions.

The other of the others, the Thunder ‘bird’, by the way wallowing before Milcin’s mead, was focused on the exciting event with a local fisherman that told us all about his ordeal long time ago, as a soldier in Bitola, and she was sensitive, being a famous person from Bitola herself. Nevertheless, in the Bitola ZOO he barely kept his head on his shoulders from the bear that took advantage of his inattention and dragged him to its territory. The rest you can probably imagine in order to understand our astonishment looking at him as a ghost before us, up until the aftermath laughter at the scene, incredulous like out of a cartoon. From what I understood she was building the whole from the fundamentals by multiplying them, and God only knows how she will succeed in gathering all that in an articulated image or in multiplying it to unification. Oh, there were other wonders in her bythewayness. In some in-between time, sneaking, the girl would play with a stick, making holes in the shallow in the Vardar silt. It will remain a mystery what, how, and why, but she would jump joyously because after each of her drilling, a row of bubbles would thread upwards, shimmering in the wavy mirror. Her simultaneous joyfulness and confusion that were visible in her eyes, as if an Indian standing before beads, was the reason to nudge her and ask her more about her amazement, so I would be able to, journalistically short, reveal the most important and organize it like this.

The third and the fourth of the others, over-the-big-pond duo, actually our American and the Sicilian, related through their professorship too, were somehow part of us. Understandable, they didn’t miss out on feeling everything from the beauties and the gatherings, although at times with mild restlessness and worriedness, as in some kind of a zone which is a cross section of flashes from home and from hereness. Shadows, showing up on their faces in a perfect rhythm, without manifestations of a visible absence and mild lostness in the somehowness of the here-existence for art’s sake in earthly wonders.

The fifth and the sixth of the others, they too a couple, but as if they were one and the same, and in fact four

хоризонтала од истите материјали, волшебна и светлосно треперлива навечер, ко нападната од светулки; дел, пак, обликувачка процесија марифети со каша од пепел и шеќер, ко некаква алхемија од којашто допрва се очекуваше делото, од калапот каде го втиснуваа; дел некакви збирштини, архивирани од околните сенешта; та и дел разновиден материјал, потем јагленисан, како сензација и суштина во сликите на неговата менливост од огнот. Комплексно! Сето, убаво при токмено во нивниот крајно сериозно подготвен елаборат за настанот, што го беше навело...

Седмиот од другите, дури и да се фотографира со брошурата, пласирајќи ја јавно сопствената љубопитност и возбуда, поттикната од впечатливите пристапи и проекции на колегите. Делото го контекстуализира невообичаеното, бидејќи да се разгледува и велича другиот е вистинска реткост меѓу актерите на уметничката сцена, на која и да е точка на планетата, независно нијансите. Иако тој, прво беше планирал да го допре апсурдот и симболично да го в граничи течението на реката, оптегнувајќи јаже ниско над водата, та смислуваше како да ги премости и приврзе двата краја на широка вода, сепак, не пропуштајќи најпрво да ја врами така изразената почит кон уметноста на другиот. Притоа и на расказов му ја приврзуваше структурата, говорејќи ми за насетените креативни видувања.

Осмата од другите, иако непланирана, запознавајќи ја кусо во една од вечеринките до рани саати, да ти била вистинската за вакви концепти, та не долго по настанот ги чести Патемци дело во три концептуални фотографски видувања, сондирајќи сопствени погледи, впечатоци и поимања на релациите со локацијата, низ истражување на менталното средиште во себе наоѓањето и местото. А овдешна, на привремен престој во Големото јаболко, нормално обременета со емоционална географија.

Деветтиот ни беше домаќин и логистика, во кусок време за уметност, згора и пред фаќање паде за Беломорјето, во традиционалната летна окупација на нашето море. Сам господ знае со што ќе не почести неговиот инвентивен ум по прочистувањето.

Се превезуваа погледи се' до нивната рамка..., опис, номој, врамувањето е истиот ерес ко и в капачувањата! Ти се молам, да не го провоцираме Кралот.

Колку ли излегоа сите? Девет? Машала! Оти имаше двојки, та и два по два имаше - едните со нас, другите дома со себе, на штрек да разјаснат секаква нејаснотија за нивното дело во настанување од нивните претставници на местото на настанот. Некои пак, ко со двојниците да си беа, некои со љубовите, а некои, чиниш цели народи набремениле на рамениците. Оди сега пријателе, пресметај непресметливото, освен ако не ја повикаш Роф за точно да ги искалкулира и демоните.

Герил Брутски

together with those two that they covered in their fictional and virtual participation, threw themselves at work dedicatedly and in a short time the towers of their ideas started to rise. Part of the buildings from twigs, wrapped in transparent capes, through which the ghostly skeleton of lines peered; partly flotation, long and tunnel-like horizontal from the same materials, magical and flickering at night, as if attacked by fireflies; and part of it a shaping procession of tricks with ash and sugar mush, as if some kind of alchemy from which the work was yet to be expected, from the mould in which they imprinted it; partly some kind of pile of junk, archived from the surrounding odds and ends; and partly various material, then charred, as a sensation and essence in the images of its diversity caused by fire. Complex! All of this, nicely systematized in their deadly seriously prepared elaborate for the event, that he had mentioned...

The seventh of the others, even photographed himself with the brochure, displaying publicly his own curiosity and excitement, inspired by the impressive approaches and projections of his colleagues. The work contextualizes the unusual, because to review and glorify the other is a true rarity between actors on the artistic stage, on whichever point on the planet, regardless of the nuances. Although he was initially planning to touch the absurd and to symbolically border in the running of the river, stretch out a rope low above the water, figuring out how to secure the two ends of the wide water, still, he didn't forget to primarily frame the so expressed respect toward the art of the other. At the same time, he was tying up this short story, telling me about the sensed creative aspects.

The eighth of the others, although not planned, having met her only briefly in one of the evenings lasting until the early hours, was actually the chosen one for these concepts, and not so long after the event she treats Bythewayers to a work in three conceptual photographic aspects, exploring her own views, impressions, and understandings of the relations with the location, through research of the mental center in self-finding and the place. And she was from here, with a temporary stay at the Big Apple, of course burdened with emotional geography.

The ninth was our host and logistics, in the shortage of time for art, on top of everything just before hitting the road leading to the Aegean for the traditional summer occupation at our sea. Only God knows what his inventive mind will treat us with after its purification.

Looks were carried all the way to their frame..., oops, don't, framing is the same heresy as lidding! Please, let's not provoke the King.

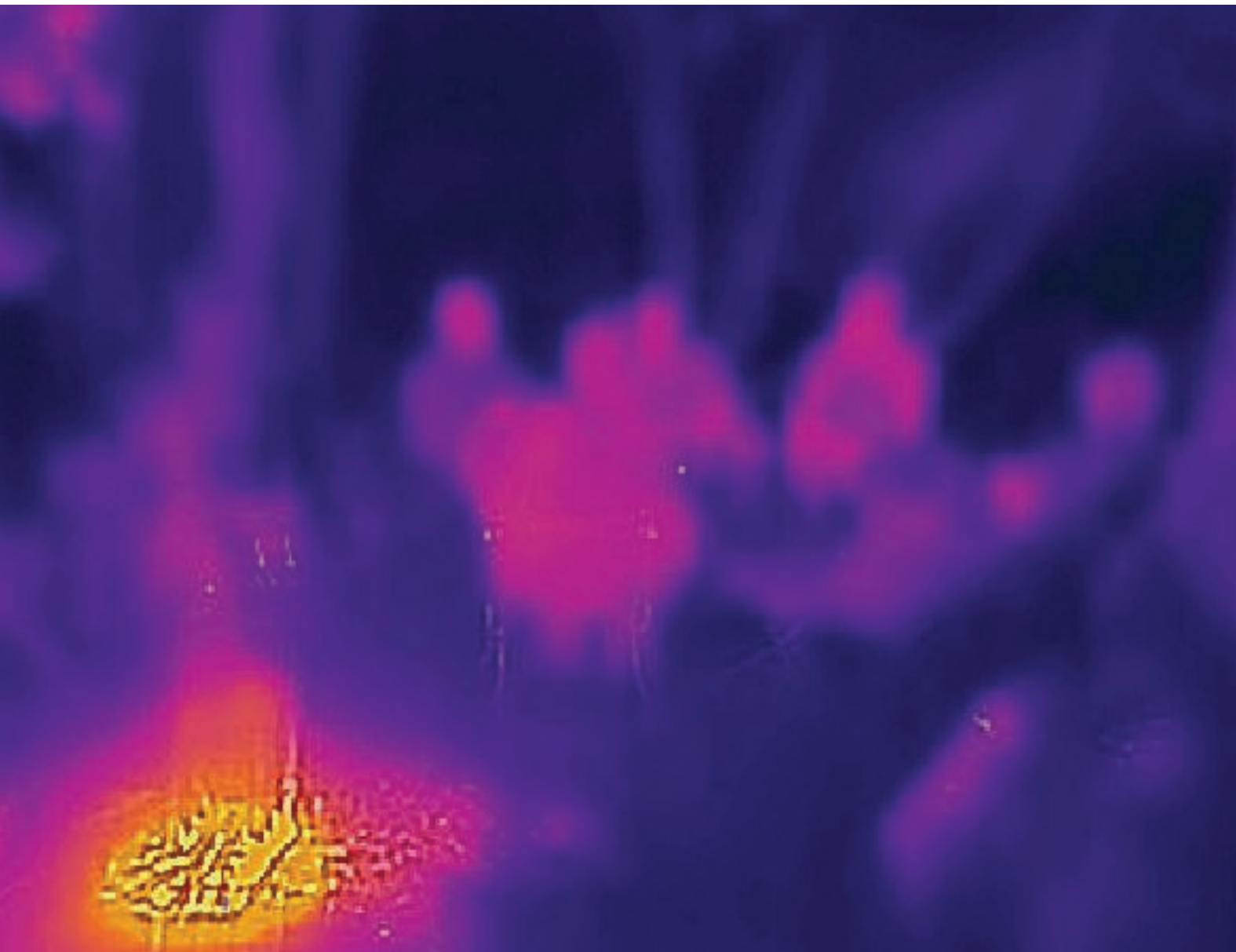
How many did they turn up to be in the end? Nine? Bravo! For there were couples, there were two plus two – one group with us, the others at home with themselves, to alertly clarify every uncertainty about their work created by their representatives at the scene. Some of them, as if they were with their doppelgangers, some with their loved ones, and some, as if having many peoples weigh down on their shoulders. Go now my friend, calculate the incalculable, unless you call Thunder to precisely calculate the demons too.

Guerril Brute

Стојан Павлески / *Stojan Pavleski*

НАД НИВО, 2017, дигитален печат на форекс, фотографија со термо камера, дим: 50 x 70 см

ABOVE LEVEL, 2017, digital forex print, thermal camera photograph, dimensions: 50x70cm

Стојан Павлески / *Stojan Pavleski*

ПОД КОТА, дигитален печат на форекс, фотографија со дигитална доработка, дим.:50 x 70 см

BELOW ELEVATION, digital forex print, digitally altered photograph, dimensions: 50x70cm

Отсутна присутност

Постојаната двојност на изразот (авторски интерспект и ликовен одраз) е проследена во делото насловено *Над ниво* и *Под кола*, 2017, фотографија - објект, дигитален принт на форекс, и *Штурецот*, 2017, документиран видео запис, каде одново се потврдува размислата околу авторството и неговата вредност, која останува да постои како жива енергија после биолошката отсутност.

Верувајќи во моќта на преносната енергија преку уметноста, како еден од посибилитетите на едниката, тука се поставуваат над секакво контекстуално, историско и социјално ниво – праизбликот на создавањето и енергетското поле што живее после смртта.

Она што во фотографијата *“Над ниво”* е содржано како замрзната слика и бесконечно репродуктивна меморија на случувањето, во видео – записот *“Штурецот”* ја доловува пулсирачката енергија на субјектите – уметниците, во замаглена присутност во неизбежноста на постоењето или физичкото присуство во дадениот контекст.

Имобилноста и значењето кое со себе го носи фотографијата, ја запечатува во себе минливоста на моментот, заедно со уметничкото дело кое исто така претставува завршен процес, наспроти неа - видео записот ја лови живата авторска енергија која антагонистички се спротивставува на темпоралноста на моментот. Овој процес на ламинација, во делото *“Над ниво”* и во делото *“Под кола”* од една страна говори за внатрешните размисли во егзистенцијална смисла, за одново раѓање со секое ново дело, од друга страна преку видео записот *“Штурецот”* се осврнува кон нестивливата, неумирачката природа на авторското верување во меѓупросторот на креативниот потенцијал. Ловејќи го енергетското поле преку видео записот *“Штурецот”* се навестува биолошката присутност на живиот свет – симфонија на живиот свет и неговата репродуктивна материја. Со дадената компарација, во која нелогичноста на неуморниот звук на штурецот пркоси на авторскиот импулс и постојана акумулација вон чинот на создавање, линерано се подвлекува невидливата состојба на одржливост на постоењето во и надвор од дадениот контекст (историски, социјален, културен) содржан во делото *“Под кола”*, кое одновременно претставува набљудување во асоцијален контекст, во предел опкружен со апсолутна празнина, каде сопствениот креативен потенцијал кружи во неизвесност.

Трите компоненти кои го чинат ова дело повеќеслојна композиција на наративи, го поставуваат субјектот во спрега помеѓу - потрагата во светот на место за себе, надвор од временскиот дискурс и неизбежната природа на постоењето во сопственото време на овој свет.

Presence in possessions

The constant duality of the expression (artistic interspect and expression) is included in the work titled *Above Level and Below Elevation*, 2017, photograph – object, digital forex print, and in *The Cricket*, 2017, documented video, where again the deliberation related to authorship and its worth is confirmed, which remains to exist as a live energy even after biological absence.

Here, the age-old surge of creation and the energy field that persists after death are set above any contextual, historical, and social level by believing in the power of energy transferable through art, as one of the possibilities of the individual.

The frozen image and the infinitely reproductive memory of the event in the *Above Level* photo captures the pulsating energy of subjects – artists in blurred presence in the inevitability of existence or the physical presence in the given context in *The Cricket* video.

The immobility and the meaning that the photograph carries within itself, seals the transience of the moment, along with the artistic work that is also a finished process. Videos, on the other hand, capture the vibrant artistic energy that antagonistically opposes the temporality of the moment. This lamination process in *Above Level and Below Elevation* on the one side speaks of the internal processes of the existential thought, of a new birth with every new work, on the other hand through *The Cricket* video, the lamination process reflects on the unceasing, undying nature of the artist’s belief in the gap of the creative potential. Capturing the energy field through *The Cricket* video, the biological presence in the living world is announced – the symphony of the living world and its reproductive matter. With the given comparison, where the illogicality of the incessant sound of the cricket defies the artist’s impulse and permanent accumulation outside the act of creation, it linearly underlines the invisible condition of sustainability of the existence in and outside the given context (historical, social, cultural), contained in the *Below Elevation* – work that is simultaneously an observation in a social context, in a landscape surrounded by absolute emptiness, where one’s own creative potential circles in uncertainty.

The three components that make this work a multilayered composition of narratives position the subject in a dependent relationship with the search for a place under the sun, outside the temporal discourse and the inevitable nature of existence in one’s own time in this world.

Ирена Пејовиќ / Irena Pejović

Мостот е средината.

Затоа што поврзува две страни.

Реката е средината, затоа што дели две страни.

Просторот измеѓу едната страна на мостот и другата, тоа е исток и запад.

...измеѓу исток и запад, тоа е средината.

Моето разбирање на патот, до кампот, тоа е средината.

Тоа што го поминувам сега, тоа е средината.

Мостот, е средината.

Реката која ја гледам, денес не е река, туку е средината.

За да ја видам источната и западната страна, морам да ја поминам средината.

Во далечината, некој нешто пресекува.

Линии поминуваат, нагоре, хоризонтално. Измеѓу таа горна линија и мостот, е средината.

Скрежевите...чиј звук, минува некаде низ хоризонтот. Тоа е средината.

За да го слушнам петелот, и оној што пресекува, морам да поминам низ средината.

Го гледам истиот трактор кој го видов пред пет минути, времето измеѓу, тоа е средината.

Кесиња закачени на дрвја покрај реката...истите ги гледам на источната страна. Тоа е средината.

Повторување на нештата. За да се повтори нешто, мора да се помине низ средината.

Од западната, до источната страна.

Повторно мостот, и другиот мост, истата река која денес не е река, туку е средината.

Звукот, кој пресекува...низ средината.

The bridge is the middle.

Because it connects two sides.

The river, is the middle, because it divides two sides.

The space between one side of the bridge, and the other - that is east and west.

...in between the east and the west, is the middle.

My understanding of the road to the camp, is the middle.

That, what I am passing now, is the middle.

The bridge, is the middle.

The river that I am looking at...is not a river today, but it's the middle.

To see the east and the west side, I have to go through the middle.

In the distance, someone is cutting something.

The lines are going up, and horizontal. In between the top line and the bridge is the middle.

The crickets...their sound passes somewhere through the horizon. That's the middle.

To hear the rooster, and the one that is cutting, I have to go through the middle.

I see the same tractor that I saw five minutes ago... the time in between, that is the middle.

Bags are hanging on trees by the river. I see the same bags on the east side as well. That is the middle.

The repeating of things. To repeat something, you have to go through the middle.

From the west, to the east side.

The bridge again, and then the other bridge, and the same river that is not a river today, but it's the middle.

The sound, that is cutting...through the middle.

Мостот е средината, 2017, видео, 8:48 минути, со повторување
The Bridge is the Middle, 2017, video, 8:48 minutes, on loop

Иванчо Талевски / *Ivančo Talevski*

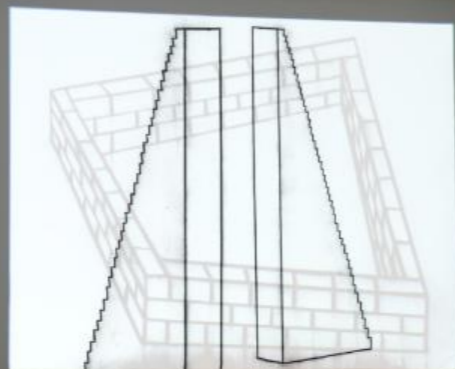
Дејствува помеѓу два дома, два физички и историски простори, Република Македонија и САД. Тој работи и твори и во двете земји, кои воедно, сами по себе, се соочуваат со испреплеткани и комплицирани истории, а уште покомплицирана сегашност. Поради неговата посветеност кон овие две локации, тој е изложен да се соочи со прашања околу припадност и дефинирање, кои влијаат на начинот како тој егзистира како индивидуа, како граѓанин, како уметник.

Тој зазема позиција која одбива да биде ставена во рамки. Ова станува очигледно во неговиот ликовен израз. Неговото творештво е подвиг кон стварање на простор во кој е возможно повеќе истории да коегзистираат како темпорални фрагменти, одбегнувајќи еден единствен наратив.

Цртежот зазема централна позиција во творештвото на Иванчо Талевски. Овој медиум на Талевски му овозможува да тој посегне кон феномени и проблематики, да разгледа и преиспита идеолошки рамки и структури, а воедно да го забележи времето и просторот во кои тој постои. Во неговиот пристап на работа цртежот преминува во сликарски изрази, графики, предмети и инсталации. Во неговите понови циклуси тој го претвора изложбениот простор во платформа за перформанс и соработка со други уметници, културни работници, музичари, поети, сивари итн. Како и во неговите цртежи, со ваквиот гест тој отвара простор за нови асоцијации и моменти на контакт.

Цртежите изработени со јаглен, произлезени од неговото искуство како гостин на Патем 365 во летото од 2017та, се сегмент од поголем циклус цртежи на кој Талевски работи од 2015та година. Талевски забележува секојдневни случувања, како во некој дневник, каде исцртани метафори, низа феномени, ликови и ситуации ја бележат сегашноста. Во овие дела Талевски ствара простор во кој коегзистираат пресеци на личното и историското, егзистенцијалното и спиритуалното. Воедно поривот и присапот со кој Талевски размислува за цртежот се длабоко информирани од цртежите на Марко Цепенков, познатиот македонски самоук етнолог и фолклорист од крајот на 19тиот и почеток на 20 век, творештво кое Талевски со години го истражува.

Народна Умотворба бр. 2,
2017, видео 4 мин.; звук Васко
Дуковски / *Folk Tale No. 2.*
2017, video 4 min. sound by
Vasko Dukovski

Ако застанит некој чоек
спроти сонце и сенката
да му се сени во темело,
кај што ќе клаат првио камен,
не чинело, оти сенката ќе му
се засидат, здравјето му се
засидувало во темелот
и од тој саат ќе венал човекот
и ќе црнеел, дури да умрит.

Ivančo Talevski navigates between two homes, two physical and historical spaces. He was born and raised in the Republic of Macedonia, and moved to the US at the age of 15. He continues to split his time between the two. Both of these spaces deal with entangled and complicated histories, and even more complicated present. By existing in both, questions of belonging and definition, of frameworks and locality arise and shape his attitude and the way he navigates and exists as an individual, as a citizen, and as an artist.

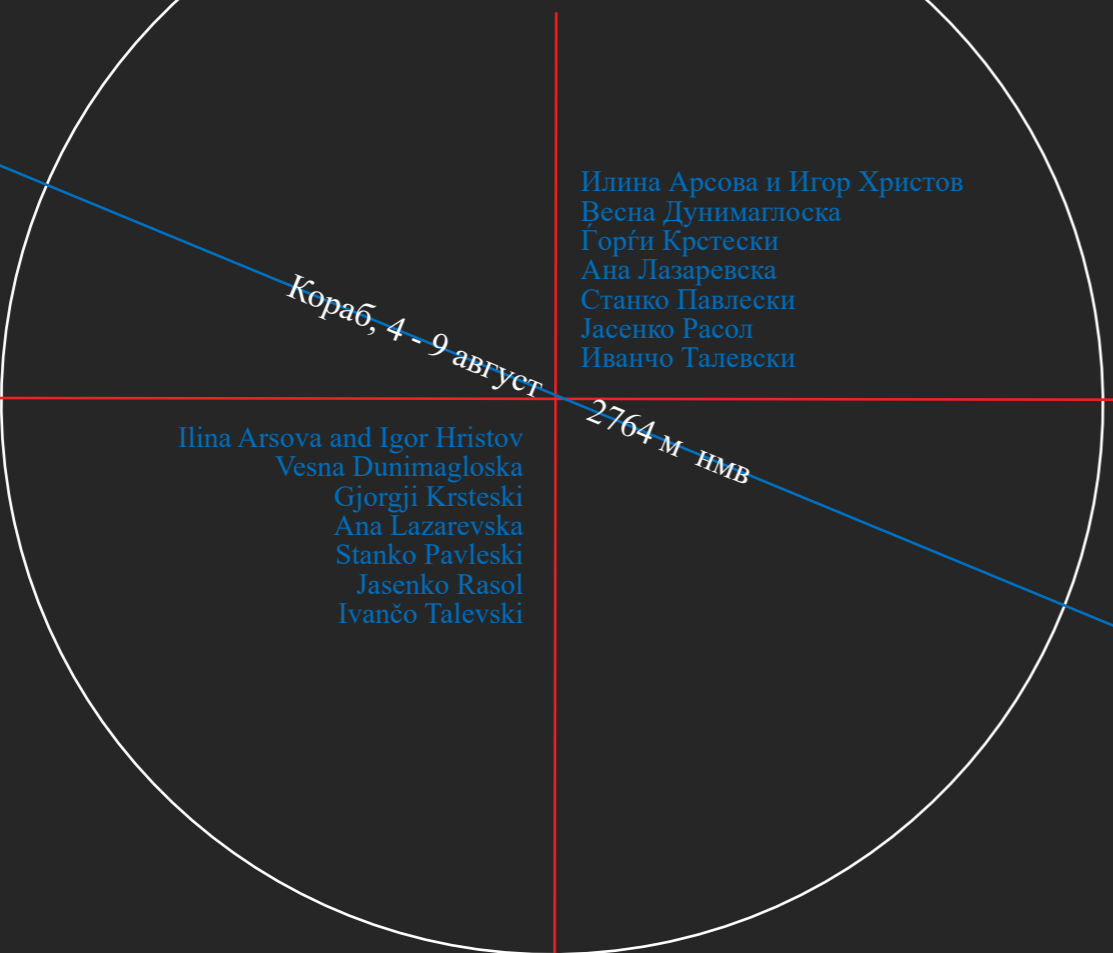
This state of non-belonging delineates one as psychological refugee with split consciousness; resulting in unhomlessness, or refusal to conform to a single fixated position. This becomes apparent in his approach in working with images, language, objects and collaborations with others. His focus shifts towards temporality and groundlessness, refusal of calculable linearity, and liminal spaces where things exist at the threshold, in a state of in-betweenness. His work is an attempt to render a new kind of space, in which multiple histories collide and collapse into one another, and fragments are suspended temporary. Images and objects conjure refusal to a single narrative. The gestures in his work reflect on summoning positions and undermining them at the same time in order to generate new associations and relationships.

Drawing is central to his work. In his most recent work he often turns the exhibition space into a collaborative performance environment. This gesture, much like his drawing process, becomes a space of invention in which a range of associations are drawn, and new connections are possible. Some of the recent projects have brought together musicians, composers, painters, spoken word artists and stone masons.

The drawings made during his time at the PATEM 365 residency in 2017 are a group of works that belongs to a larger body of work, charcoal drawings that he has been working on since 2015. This group of charcoal drawings are an ongoing endeavor of recording and reporting, in which the political and the personal, the existential and the spiritual intersect and coexist. They are attempts to develop ethnographic notations, specific, but often absurd, they collapse into one another and open up space in which histories, characters, places and situations evoke the unspeakable and the traumatic. Talevski's approach in thinking and making these drawings is further informed and contextualized by his long lasting fascination and research on the drawings by the Macedonian ethnographer and folklorist from the late 19th and early 20th century, Marko Cepenkov, who during his life time has archived record amount of stories, proverbs, rituals, games, notes on people's beliefs, habits, etc.

Народна Умотворба бр. 1, 91x
83см, јаглен на хартија, 2018. /
Folk Tale No. 1. 2018. 91x83cm.
charcoal on paper.

*It is an ill fate if a person stands still
against the sun and their shadow
casts upon the foundation of a home
that is to be built, this exact place
where the first stone of this founda-
tion will be laid, and their shadow
shall become part of the stone wall,
their health shall be walled-in in
those walls, and from that hour on
they shall wither, and perish./*

Илина Арсова и Игор Христов
Весна Дунимагловска
Горѓи Крстески
Ана Лазаревска
Станко Павлески
Јасенко Расол
Иванчо Талевски

Ilina Arsova and Igor Hristov
Vesna Dunimagloska
Gjorgji Krsteski
Ana Lazarevska
Stanko Pavleski
Jasenko Rasol
Ivančo Talevski

Кораб, 4 - 9 август

2764 м нмв

Korab, 4 - 9 August
Троупа МКД Надморска без пердуви
Triangulation MKD Featherless Elevation

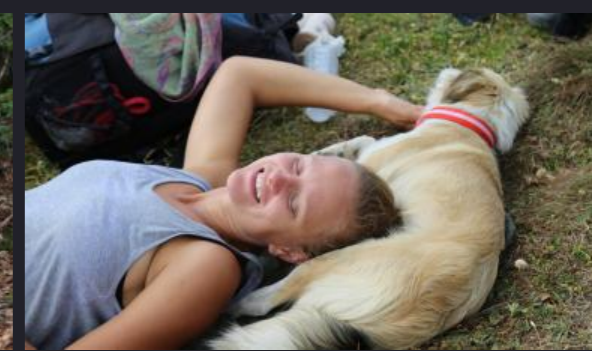
44 - 2764 - 1447 м нмв

ПАТЕМ/ ByTheWay

Троцрт МКД Надморска без пердуви 44 – 2764 – 1447 м нмв, [Кораб 2764 м](#), видео 10 мин. монтажа: Весна Дунимаглоска

Triangulation MKD Featherless Elevation 44 -2764-1447 m, [Korab2764 m](#), video 10 min. editing: Vesna Dunimagloska

*Илина Арсова и Игор Христов /
Ilina Arsova and Igor Hristov*

ЗЕРО (НУЛА)

Нулата е еден постојан круг на движење. Процес на растење и зреење на сопствената личност! Овој чин е поклон кон планината, каде телото и душата го наоѓаат својот мир, комплетна реализираност и среќа далеку од светот со искривени вредности. Понекогаш треба да го доведеме телото до работ на издржливоста за да видиме колку далеку може да стигнеме, поместувајќи ги сопствените физички и ментални граници. Овој процес на истражување опфаќа долги години интензивно искачување на највисоките светски врвови вклучувајќи го и Монт Еверест во 2013 година.

Перформансот во својата развојна фаза менува географски предели и надморски височини. Притоа се задржува фетусната положба на голо женско тело, која освен што дава визуелно естетска префинетост збогатена со повремена емоционална експресија, истовремено ги симболизира зародишот и маленоста на човештвото во однос на природата, во која ние - луѓето сме една обична „нула“. Овој интимен чин претставува долгогодишна поврзаност со природното, инспирација и благодарност, надеж кон едно друго човештво поблиско до корените, со поскуромни апетити и поголема почит кон природата која не е само наша туку треба да ја оставиме во ред и за следните генерации.

ZERO

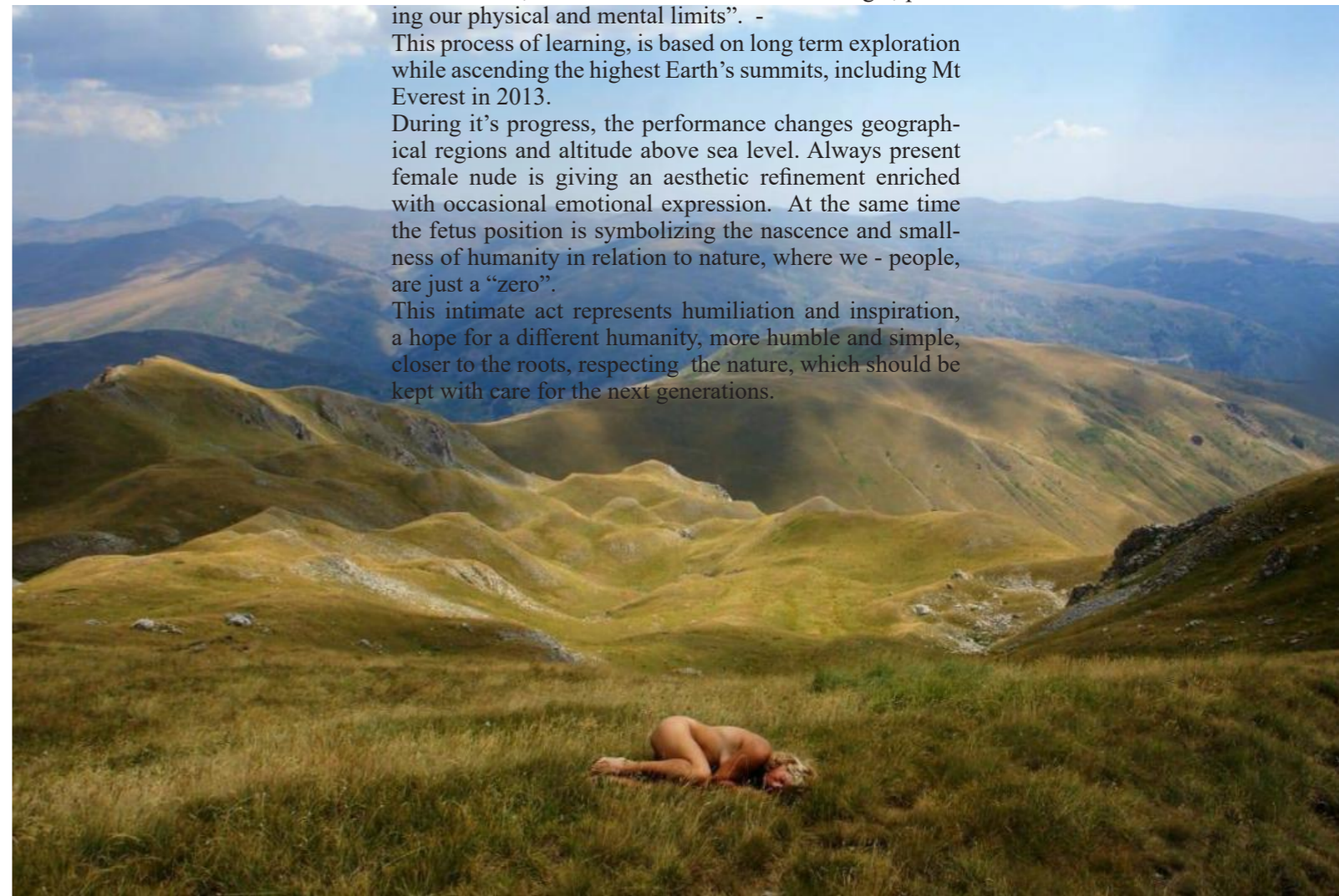
The ZERO is a circle of eternal movement. A process of growing and maturing our personal being. This act shows gratitude towards the nature, where the body and the soul find their peace, far away from the world of fake values.

“Sometimes we need to bring ourselves at the edge of the comfort zone, to see how much further we can get, pushing our physical and mental limits”. -

This process of learning, is based on long term exploration while ascending the highest Earth's summits, including Mt Everest in 2013.

During it's progress, the performance changes geographical regions and altitude above sea level. Always present female nude is giving an aesthetic refinement enriched with occasional emotional expression. At the same time the fetus position is symbolizing the nascence and smallness of humanity in relation to nature, where we - people, are just a “zero”.

This intimate act represents humiliation and inspiration, a hope for a different humanity, more humble and simple, closer to the roots, respecting the nature, which should be kept with care for the next generations.

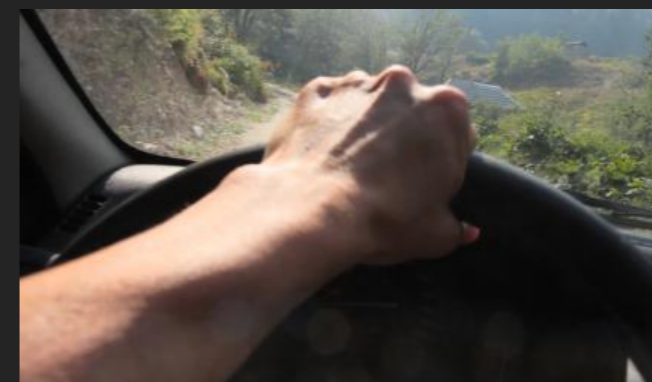

Спокој / Calm, 2017, две фотографии / *two photographs* 70x100см, една / *one* 120 x 150см
Чекори од 0 до 8848 м / Steps from 0 to 8848 m, 2017, видео / *video* 1'15”

Весна Дунимаглоска / Vesna Dunimagloska

7th of August Love We transfer, 2017, дво - канална видео инсталација, 2 мин.

7th of August Love We transfer, 2017, two – cannal video installation, 2min.

Мезанин π 2, Светилиште, 2017, Голем Кораб, Стрезимир, Македонија, камера: Весна Дунимагловска,
монтажа: Ѓорѓи Крстески, превод: Игор Котески
Mezzanine π 2, Shrine, 2017, Mount Korab, Strezimir, Macedonia, camera: Vesna Dunimagloska,
editing: Gjorgji Krsteski, translation: Igor Koteski

Ѓорѓи Крстески, *Мезанин π/3 +1*, 2017, четири поетски видео перформанси, 5'
Gjorgji Krsteski, *Mezzanine π/3+1*, 2017, four poetical video performances, 5'

Светилиште

Секое ново место – ново светилиште

На Мезанин звонат две чинели
Раскажуваат приказни за емоции
Растопени во буриња со вино
Ми доаѓаш брановито
Со вкус на тазе корабски мед
Истурен во казан идеи
Лебдам над 2764 метри надморска висина
Си вообразувам соништа
Со главата ничкум
Повторно ми доаѓаш брановито
Ме довикуваш
Со вкус на ферментирана малина
Се гледам и си се чудам
Мислата ми залутала
Во шумските јагоди
Размачкани на твојата дланка
Ми доаѓаш брановито
Ме забавуваш брановито
Те мислам брановито

Shrine

Each new place – a new shrine

Two cymbals ring out on Mezzanine
Telling stories of emotions
Dissolved in wine barrels
You come to me all wavy
Tasting like a sailing ship's honey
Poured into a cauldron of ideas
I float above an altitude of 2764 meters
Imagining dreams
With my face on the ground
You come to me all wavy again
Calling me
Tasting like fermented raspberry
I gaze and wonder at myself
My thoughts have gone astray
Following the wild strawberries
Smear on the palm of your hand
You come to me all wavy
You embellish me all wavy
I think of you all wavy

Ана Лазаревска / Ana Lazarevska

Ставаш вода во чаша, добила форма, а телото е првото нешто од каде границите почнуваат. Кога си чист како капка, светот се рефлектира и огледува во тебе.

Огледало на себе постоело е твоето его, огледало на вистината е се што не си ти.

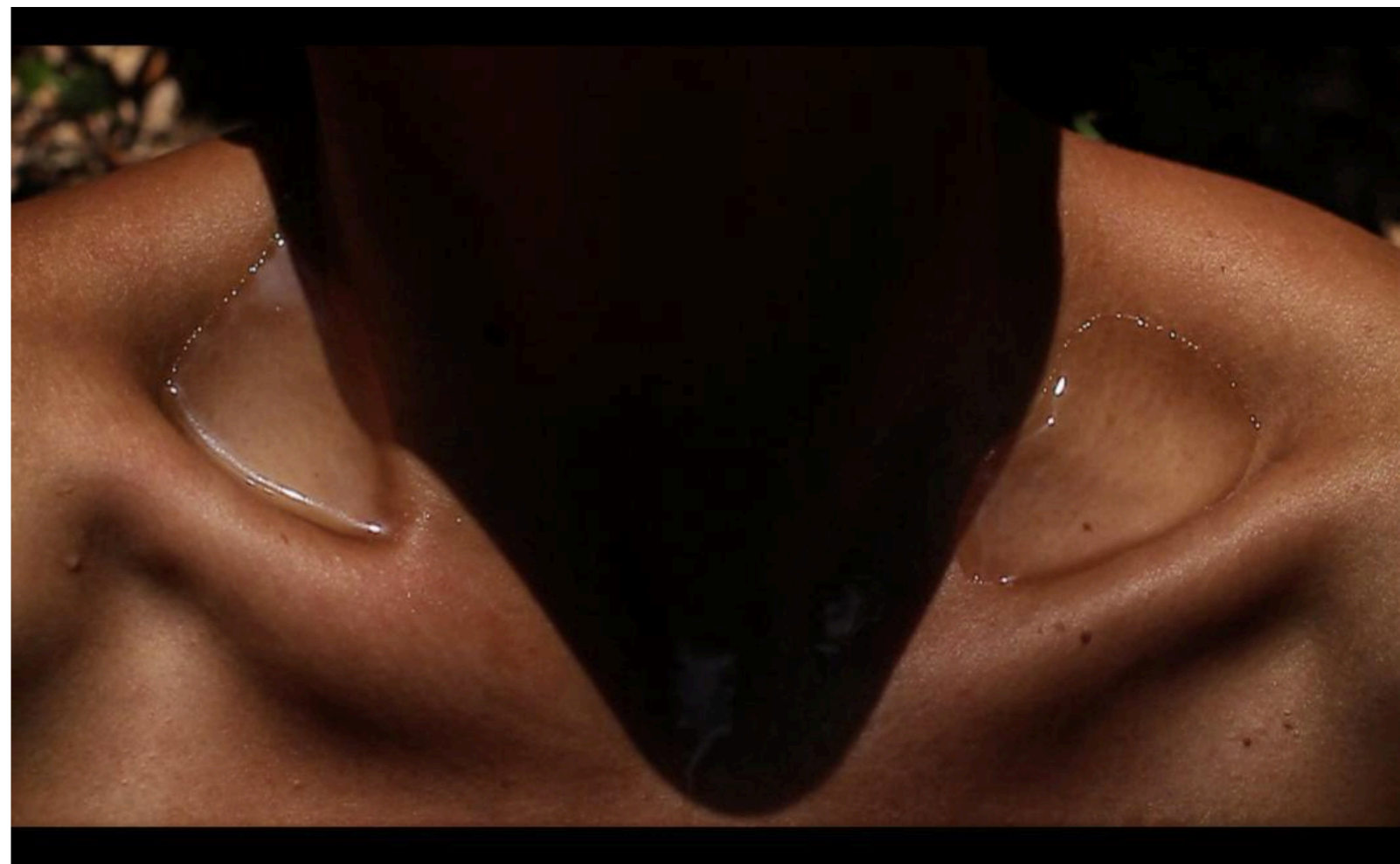
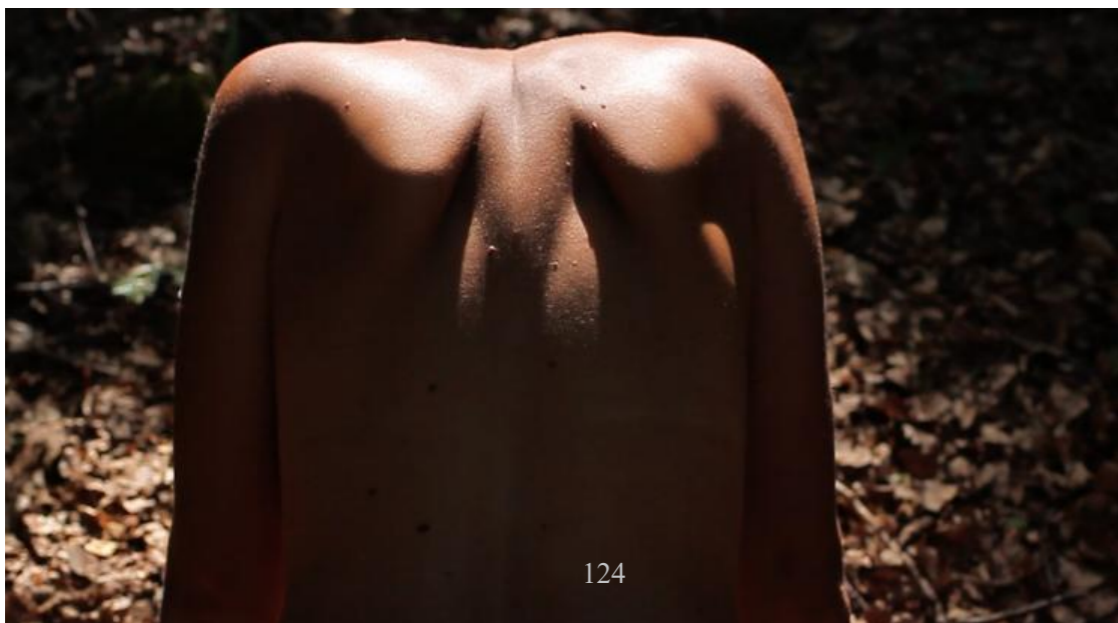
Да останеш мирна и трпелива на бубачките кои те лазат и комарците кои те касаат, на сонцето кое те пече, на помислата на змии и диви свињи... да ја истрипиш болката на телото и да го смириш треперењето на мускулите... да останеш фокусирана на мислата за една капка која стои на твоето тело за да ја задржиш неподвижна без никаква вибрација, како би се рефлектирала целата безвременска вистина врз неа...

You pour water in a glass, it gets a shape, and the body is the ultimate beginning of any frontier.

When you are as clear as a drop, the world reflects and mirrors itself in you.

The mirror of self-existence is your ego, the mirror of truth is all that you are not.

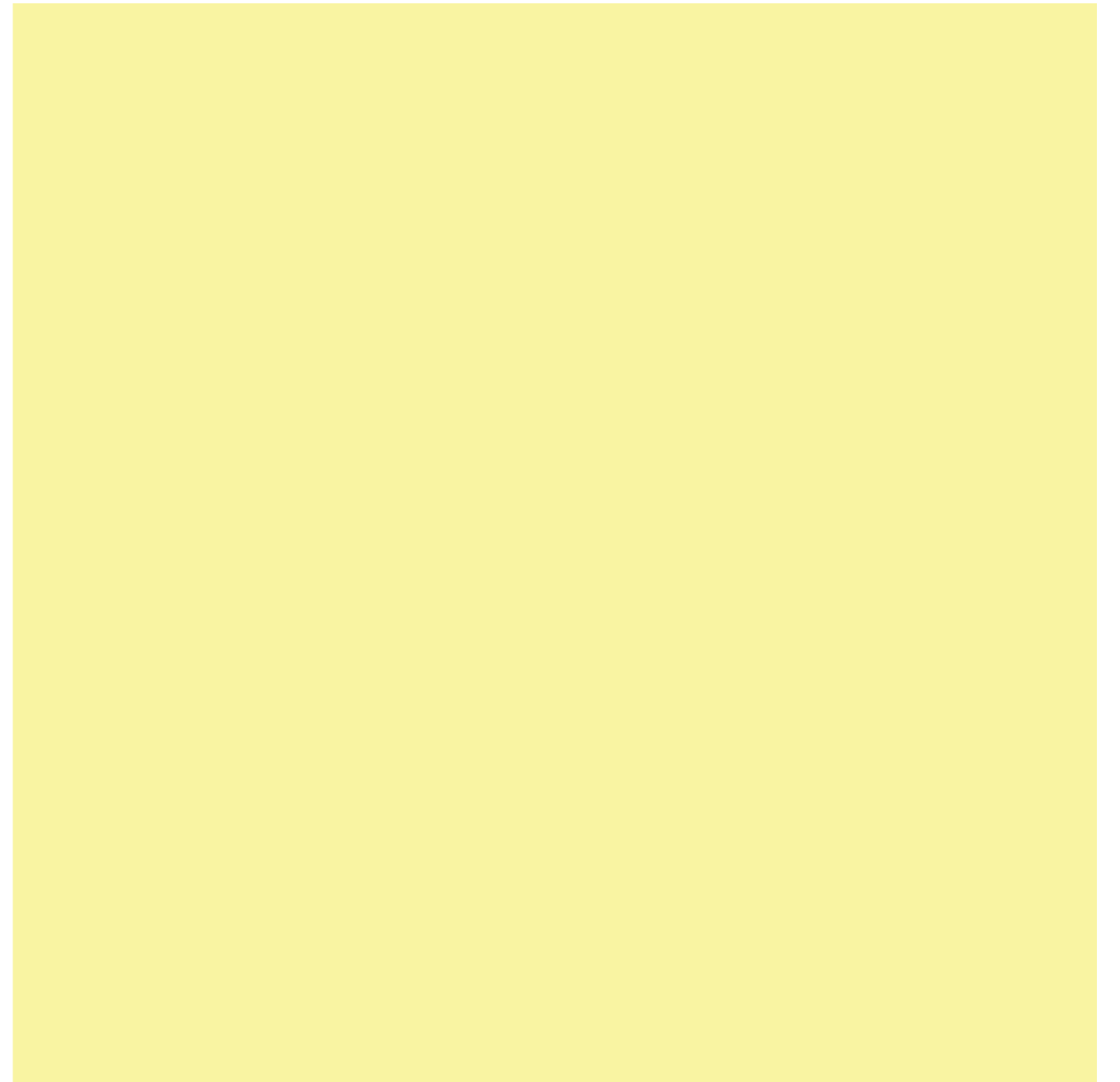
To stay calm and patient while insects are crawling over you and mosquitoes are biting. To stay that way at the scorching sun and the idea of snakes and wild boars... to endure the pain inside the body and to soothe the trembling muscles... to remain focused on the idea of a single drop laid on your body. If you can keep that drop still and deprived of any vibration, the entire eternal truth would reflect upon it...

Капка / 2017 / видео, 1 мин / документација на перформанс
A drop / 2017 / video, 1 min / performance documentation

Станко Павлески / [Stanko Pavleski](#)

Мантра во домот на две води, 2017, аудио: 5' и дигитален печат на светлосно жолта на форекс, дим. 130x130cm
Mantra in the house on two streamlets, 2017, audio: 5' and digital print of luminous yellow on forex, dim. 130x130cm

Јасенко Расол / [Jasenko Rasol](#)

ПАТ, фото инсталација од 14 фотографии 30x40cm / *WAY*, photo installation of 14 photos 30x40cm

ПАТ

Секогаш одиме по ист пат. Никогаш ние двајца или најчесто во тројка. Во недела и за празник. Руде-Оштрц според Хофман за горе и Оштрц-Руде преку Птичјин врв... за долу.

Ги гледам фотографиите што настануваат по таа патека и секогаш ми се чинат исти; а какви и би биле кога патеката е секогаш иста... а и годишните времиња наликуваат на минатогодишните.

Оскар се менува и тоа ме тера да фотографирам. Тоа може да значи дека ништо никогаш не е исто... дека патот е секогаш нов.

Ко дете, четири години живеам во Сомбор. Секоја недела ни доаѓаа пријатели на моите родители со децата, да би планинареле заедно со нас.

Ги гледам фотографиите од Роналд на мене, во денес Оскарови години, на патеката за Оштрц.

И се повторно ми изгледа исто... без разлика на просторот и на времето.

Јасенко Расол, Загреб, есен 2012.

P.S.

29.03.2015. околу 17 часот, на патот за долу, нешто пред Птичјиниот врв... Се обидов да го фотографирам Оскар на очигледно незгодно место. Правам непромислен чекор или два па завршувам 200-отини метри удола со 8 скршени ребра, 4 скршени торакални пршлени, фрактура на градната коска и зглобот на 'рскивицата и десниот пневмоторакс (наведено во отпусната листа).

По враќањето од болница Оскар одбива натамошно фотографирање... и така престана нашата заедничка работа на серијата ПАТ.

THE PATH

We always take the same path. Sometimes just the two of us, or, more often, the three of us. On Sundays and holidays.

We go from Rude to Oštrc, taking the Hofman route up and then back, from Oštrc to Rude, via Ptičji vrh, on our way down.

When I look at the photos taken as we went along the path, they all look the same; but how could they be different when the path is always the same... and every season is so much like the season last year.

Oskar changes and that fact compels me to take photos. What that might mean is that nothing is the same, ever... the path is always new.

As kid, I lived in Samobor for four years. Every Sunday, my parents' friends would come to visit, with their kids, and we'd go hiking together. Today, I look at Ronald's photos of me, when I was Oscar's age, on our way up to Oštrc.

And again, everything looks the same... in spite of the time and space.

Jasenko Rasol, Zagreb, autumn 2012.

P.S.

On 29 March 2015, at around 5 p.m., on our way down, just before we reached Ptičji vrh, I tried to take a photo of Oskar in what was obviously the wrong spot. I took a careless step or two backwards and fell about 200 metres, landing in a ravine with eight broken ribs, four broken thoracic vertebrae, a fractured sternum and the costo-chondral junction, and right-sided pneumothorax (to quote my discharge letter).

On my return from hospital, Oskar refused to let me photograph him, thereby ending our joint endeavour to produce the series of photographs entitled THE PATH.

Перо Атанасов / Pero Atanasov

Дел од нашата ланска уметничка ПАТЕМ експедиција на Кораб беше и Перо Атанасов, во својство на водич, планинар, љубител на природата, на дружењето. Во неколкуте заеднички денови тој ни помогна поубаво да го запознаме прекрасниот масив на Кораб, да го искачине највисокиот врв во Македонија, и да уживаме во прекрасната природа. Перо или „Црна Стрела“, како што тој самиот си се нарекуваше, поради планинарските подвизи и „перчењето“ дека е побрз од многумина, зрачеше со ведрина и неповторлив и непоправлив оптимизам. За време на неколкудневното дружење со него се изнаслушавме прекрасни приказни за Македонија, за искачениите и се уште неискачени врвови, за Матка која ја обожаваше, за тревките што ги береше таму, но и за печурките кои ги береше последниве години, и главно, сам ги јадеше! Перо Стрела покрај планините ја сакаше и ја почитуваше и уметноста во сите облици и форми, секако и уметниците, честопати доживувајќи се како уметник, што и беше поради својата искрена и детски чиста природа. За жал неговото „големо,“ срце не издржа, запре на Шар Планина, во еден прекрасен, сончев јануарски ден. Перо или Стрела не напушти, но спомените и сеќавањата за него на сите што бевме дел од ПАТЕМ 2017 – Троцрт МКД Надморска без пердуви 2/Кораб/: 44-2764-580 „Кораб 2017“ нема никогаш да избледнат.

A part from our last year artistic “PATEM” expedition on “Korab” was Pero Atanasov, as a guide, a mountain climber, nature lover... During the days we spent together, he introduced us to the beautiful massif of “Korab” mountain, he helped us to climb the highest peak in Macedonia, and enjoy the beautiful nature. Pero or “Black Arrow”, as he called himself, due to the mountaineering feats and the swanking that he is faster than many, exuded with serenity, unrepeatable and incorrigible optimism. In those days we have listened many beautiful stories about Macedonia, about the peaks he climbed, about the ones he has not climbed yet, about Matka which he adored, about the herbs that he picked up there, but also about the mushrooms that he picked up in the recent years, and mainly he ate them himself!

Pero “Arrow” besides the mountains, loved and respected the art in all shapes and sizes, of course the artists too, often experiencing himself as an artist, which he was because of his sincere and pure nature. Unfortunately his “big” heart has stopped on one beautiful sunny day in January on “Sharr Mountains”. Pero or “Arrow” left us, but the memories for him will never fade.

PATEM 2017 – Ground plan MKD Altitude without feathers 2/Korab/: 44-2764-580 „Korab 2017“

1447 м нмв

Годивле, Прилеп, 19 - 26 август, 2017

Весна Дунимаглоска
Јован Ивановски / Бојана Стојменовска
Ѓорѓи Крстески
Ката Мијатовиќ
Зоран Павелиќ
Станко Павлески
Благојче Стојчевски / Драган Теодосиев

Троцрт МКД Надморска без пердуви 44 - 2764 - 1447 м нмв

Triangulation MKD Featherless Elevation

Godivle, Prilep, 19 - 26 August, 2017

Vesna Dunimagloska
Jovan Ivanovski / Bojana Stojmenovska
Gjorgji Krsteski
Kata Mijatović
Zoran Pavelić
Stanko Pavleski
Blagojče Stojčevski / Dragan Teodosiev

ПАТЕМ/ ByTheWay

Троцрт МКД Надморска без пердуви 44-2764-1447м нмв, Годивле 1447 м, видео 10 мин. монтажа:
Весна Дунимагловска *Triangulation MKD Featherless Elevation 44 -2764-1447 m, Godivle 1447 m*, video
10 min. editing: Vesna Dunimagloska

Весна Дунимаглоска, Ѓорѓи Крстески, Станко Павлески
Vesna Dunimagloska, Gjorgji Krsteski, Stanko Pavleski
Немајкаде, 2016-18, видео 5 мин. / *Nowhere to go*, 2016 -18, video 5 min.

Весна Дунимаглоска
Зелени Змејови, дво канална видео - фотографија, 2 мин.

Vesna Dunimagloska
Green Dragonse, two channal video - photography, 2 min.

Јован Ивановски / [Jovan Ivanovski](#)
Бојана Стојменовска / [Bojana Stojmenovska](#)

„ЛЕНД-АРХ“ (АРХИТЕКТУРАТА НА ПЕЈЗАЖОТ)

Патувањето и искуствата од повеќедневниот престој во природниот амбиент на пелагониското село Годивје ја претставуваат основата на проектот, кој се занимава со истражување на темата на пејзажот, сфатен како култивирана хоризонтална природна површина со топографски карактер и изразени материјални и перформативни карактеристики.

Предмет на интерес на проектот не е пејзажот како формален модел на природна композиција, туку како модел на развој на одредена структура која никогаш не може да биде потполно контролирана и на која променливоста низ времето и претставува клучно својство.

Насочен кон проучување на заемната врска помеѓу пејзажот и силите кои соучествуваат во неговото формирање, дефинирање и доживување, проектот е истовремено и истражувачки и креативен. Од една страна, тој е насочен кон откривање и документирање на трагите од процесите кои придонеле за култивирање на природната територија во пејзаж, обидувајќи се на различни начини да ја мапира (не)видливата географија на неговите физички, механички, економски, инфраструктурни, културни и имагинарни слоеви. Од друга страна, преку создавање на неколку ефемерни уметнички интервенции на самата локација кои ги користат елементите на околната природа како медиум за создавање на (нов) пејзаж, проектот експериментира со претходно препознаените противречни феномени кои ја дефинираат структурата на пејзажот: живо/неживо, планирано/спонтано, негувано/диво итн.

LAND-ARH (THE ARCHITECTURE OF THE LANDSCAPE)

The journey and the experiences from the many-day stay in the natural ambient of the Pelagonija village of Godivje represent the basis of the project, which deals with research of the theme of the landscape, understood as cultivated horizontal natural surface with topographic character and material and performative properties.

The subject of interest of the project is not the landscape as a formal model of natural composition, but as a model of the development of a particular structure that can never be completely controlled and to which the variability over time is a key feature.

Focused on the study of the mutual connection between the landscape and the forces that participate in its formation, defining and experiencing, the project is at the same time both research and creative. On the one hand, it is aimed at discovering and documenting the traces of the processes that have contributed to the cultivation of the natural territory in the landscape, trying in various ways to map the (in)visible geography of its physical, mechanical, economic, infrastructural, cultural and imaginary layers. On the other hand, by creating several ephemeral artistic on-site interventions that use the elements of the surrounding nature as a medium for creating a (new) landscape, the project experimented with previously recognized contradictory phenomena that define the structure of the landscape: live/still, planned / spontaneous, cherished / wild, etc.

+++

Серијата дигитални колор фотографии со документарен карактер, насловени „**ПЕЈЗАЖНИ СЛОЕВИ**“ претставува збир од кадрирани претстави од територијата на пелагониското поле. Пејзажното ткиво, погледнато одозгора, се доживува како колаж на мноштво контрастни текстури кои ги формираат зелените полиња со тутун, мирните степски просторства ниска сува трева, линиските насади против еолска ерозија, дрвјата-меѓници, кривулестите патишта, тракторите, стоката, туноберачите, жештината... Фотографиите го документираат односот помеѓу култивираната и природната топографија кои се наоѓаат во состојба на постојано преиспитување на нивниот заеден допир и нивниот премин од едно во друго. Мноштвото разнородни елементи се проткаени едни со други на начин што го преобразуваат пејзажот до степен да може да биде доживеан како уметничка претстава.

„**ПРОТКАЕН ПЕЈЗАЖ**“ е инсталација од конец поставена на специфична локација чија што цел е трансформација на постојната топографија преку нејзино реконфигурирање во геометриски пејзаж. Конецот е избран како материјал бидејќи ја поседува таа способност да биде претворен во „ткаенина“ преку креативната постапка на ткаењето, како метод на генерирање на комплексна површина составена од голем број на меѓусебно поврзани елементи. Инсталацијата се референцира и на интензивната „рачна работа“ која се наоѓа и во средиштето на традиционалните форми на уметничката работа, но и на мачната земјоделска работа на нижење на тутун карактеристична за непосредната околина.

„**ПЕЈЗАЖЕН ОДШЕПНУВАЧ**“ е пасивен уред наменет за „слушање“ на природниот пејзаж, кој преку рефлектирање и фокусирање (концентрирање) на звучните бранови овозможува набљудување на акустичната структура на пределот. Фиксиран на внимателно избрана локација, во својство на нова опрема на местото, негова основна цел е да го повика посетителот да ги истражува звуците на пејзажот на многу тактилен начин. Во позадина на оваа интервенција, како инспирација, стои лично доживеаното сетилно искуство на соочување со драматичната, речиси застрашувачка сила на ноќните звуци на природата кои тенката треперлива површина на шаторот во кој престојувавме дополнително ги засилуваше.

+++

The series of digital color photographs with documentary character, entitled “**LANDSCAPE LAYERS**”, is a collection of framed images from the territory of the Pelagonija field. Landscape tissue, seen from above, is seen as a collage of a multitude of contrasting textures formed by the green tobacco plantations, the peaceful steppe spaces of low dry grass, the linear plantations against wind erosion, the trees, the winding roads, the tractors, the livestock, the tobacco harvesters, the heat. .. The photographs document the relationship between the cultured and the natural topography that is in a state of constant review of their common touch and their transition from one to the other. The multitude of various elements are woven into each other in a way that transforms the landscape to the extent that it can be experienced as an artistic representation.

“**INTERWOVEN LANDSCAPE**” is a thread installation set at a specific location whose purpose is to transform the existing topography by reconfiguring it into a geometric landscape. The thread is chosen as material because it possesses the ability to convert to a “fabric” through the creative process of weaving as a method of generating a complex surface composed of large number of interconnected elements. The installation also reflects on the intensive “manual work”, which is located in the middle of the traditional forms of artistic work, as well as the hard agricultural work of harvesting tobacco characteristic of the immediate environment.

“**LANDSCAPE UNWHISPERER**” is a passive device for “listening” to the natural landscape, which through the reflection and focusing (concentration) of the sound waves allows observing the acoustic structure of the landscape. Fixed in a carefully selected location, as a new equipment at the site, its main purpose is to invite the visitor to explore the sounds of the landscape in a very tactile way. In the background of this intervention, as an inspiration, is the personally experience of confronting the dramatic, almost frightening power of the nocturnal sounds of nature which we were additionally strengthened by the surface of the tent we were staying at.

Јован Ивановски / Jovan Ivanovski
Бојана Стојменовска / Bojana Stojmenovska

Пејзажен одшепнувач 1, 2, 3, 2018, дигитален
колаж, дигитален принт, 35x52,5cm; *Landscape
Unwhisperer 1, 2, 3*, 2018, digital collage, digital
print, 35x52,5cm;

Пејзажни слоеви 1, 2, 3, 2017, дигитален принт,
35x52,5cm; *Landscape Layers 1, 2, 3*, 2017, digital
prints, 35x52,5cm;

Проткаен пејзаж 1, 2, 3, 2017, документарна
фотографија од инсталација, дигитален принт,
35x52,5cm ; *Interwoven Landscape 1, 2, 3*, 2017,
documented photograph of an installation, digital
print, 35x52,5cm, фотографија: Јован Ивановски;
photography: Jovan Ivanovski

Ѓорѓи Крстески, *Мезанин π/3 +1*, 2017, четири поетски видео перформанси, 5'
 Gjorgji Krsteski, *Mezzanine π/3+1*, 2017, four poetical video performances, 5'

Годивлје

Додека ми се тресеш под кожава
 Вознемилено барам низ стариот дрвен
 сандак,
 Алатка да ја преобликувам патетиката
 Ми студи, па си ја трпам мочката
 Да ме грее
 Седам на сред ливада
 На Икеа столче
 и еве си, ми студиш
 А убаво ми е...
 А убавината...
 Понекогаш бара реконструкција
 А и мислата за неа
 но... за патетиката зборував
 Застаната на прсти пред провалија
 А долу патосот со емотивни апетити и
 погана мисла
 Гладува
 И додека му спремам ребра
 Печени на скара
 Пред мене се отвара нов настан,
 Нов мезанин
 Ново друштво од истурени креативни
 умови
 Ми даваат чекан!

Godivlje

As you tremble under my skin
 I anxiously rummage through the old wooden
 chest,
 Looking for a tool to reshape pathetics with
 I'm cold, so I hold the pee in
 To keep me warm
 I stand amidst a meadow
 On an Ikea chair
 And there you are, I feel you cold
 And I feel beautifully ...
 And beauty ...
 Sometimes requires reconstruction
 As well as the notions of it
 But ... I was speaking about pathetics
 Standing on its toes next to an abyss,
 While the pathos lies down starving
 with emotive appetites and foul thoughts
 and as I prepare barbecued ribs
 for it
 a new event opens up before me,
 a new mezzanine
 a new company of poured creative minds
 hands me a hammer!

Мезанин π 3, Годивле, 2017, Годивле,
 Прилеп, Македонија, камера: Весна
 Дунимаглоска, монтажа: Ѓорѓи Крстески,
 превод: Игор Котески
Mezzanine π 3, Godivlje, 2017, Godivle, Prilep,
 Macedonia, camera: Vesna Dunimagloska,
 editing: Gjorgji Krsteski,
 translation: Igor Koteski

Ката Мијатовиќ / *Kata Mijatović*
Преместено, 2018, дигитална
интервенција врз фотографија /
Relocated, 2018, photo digital in-
tervention

Преместено / Relocated

На трите избрани фотографии од проектот “Троцрт МКД Надморска без пердуви 1: 44 - 2764 - 1447 / ПАТЕМ”, беше применет дел од предметот / артефактот од фотографијата на инсталацијата на авторот “Cargo Transfer”. Споменатиот артефакт е бела гондола која се користи во перформансот и истоименото видео “Unconscious: Canal Grande” / Венециско Биенале, 2013 /, а во инсталацијата “Cargo Transfer” / MMSU Rijeka, 2018

On the three selected photographs of the project “Троцрт МКД Надморска без пердуви 1: 44 - 2764 - 1447 / ПАТЕМ”, a part of the object/artifact from the photograph of the author’s installation “Cargo Transfer” was applied. The aforementioned artifact is a white gondola used in performance and the same name video “Unconscious: Canal Grande” / Venice Biennial, 2013 /, and in the installation “Cargo Transfer” / MMSU Rijeka, 2018

гласот на уметникот

гласот на уметникот

На фотографиите избрани од ПАТЕМ проектот “Тлоцрт МКД Надморска без пердуви: 44 – 2764 - 1447”, авторот интервенира со примена на реченицата - “ The Voice of the Artist”, на македонски јазик - “Гласот на уметникот”. Реченицата “The Voice of the Artist” / Гласот на уметникот е насловот на авторското дело / перформанс од 2003 година.

Истата фраза подоцна се користи во форма на етикети поставени на дневните хрватски весници на изложбата “Преименување” / Галерија Прозори, Загреб, 2010 /, на пример: *Глас Славоније, Глас Далмације, Глас Истре, Глас Концила, Слободна Далмација, Барањски дом, Нови Лист, Огласник*. Ова дело беше реализирано и по повод други изложби, на пример, во Суботица - *Суботичке новине*, во Сараево - *Ослобоѓење*, во Љубљана - *МЛАДИНА*, во Будимпешта - *Magyar Nemzet* или во американските весници - *Voice of Amerika, Daily News*, трансформирајќи ги во *Глас Умјетнице, Глас умјетника, Глас Сlike, Глас Сликара, Слободна Умјетност, Сликирски Дом, Нови Кист, Умјетник, Умјетничке новине, Уметничке, УМЕТНИЦИ, Magyar Művész, Voice of Artists, Daily Arts*.

On the photographs selected from the PATEM project “Троцрт МКД Надморска без пердуви: 44 - 2764 – 1447”, the author intervened by applying the sentence / text - ‘The Voice of the Artist’, in Macedonian language - ‘Гласот на уметникот’.

The sentence ‘The Voice of the Artist’ / Glas umjetnika is the name of one author’s work /performance from 2003. The same phrase later is used in the form of labels set to dailies Croatian newspapers in the exhibition “Renaming” / Gallery Prozori, Zagreb, 2010/, for example: *Glas Slavonije, Glas Dalmacije, Glas Istre, Glas Koncila, Slobodna Dalmacija, Baranjski Dom, Novi List, Oglasnik*. This work was also realized on the occasion of other exhibitions, eg in Subotica - *Subotičke novine*, in Sarajevo -*Oslobođenje*, in Ljubljana - *MLADINA*, in Budapest - *Magyar Nemzet*, or American newspapers - *Voice of Amerika, Daily News*, transforming them into *Glas Umjetnice, Glas umjetnika, Glas Slike, Glas Slikara, Slobodna Umjetnost, Slikarski Dom, Novi Kist, Umjetnik, Umetničke novine, Umjetničke, ARTISTS, Magyar Művész, Voice of Artists, Daily Arts*.

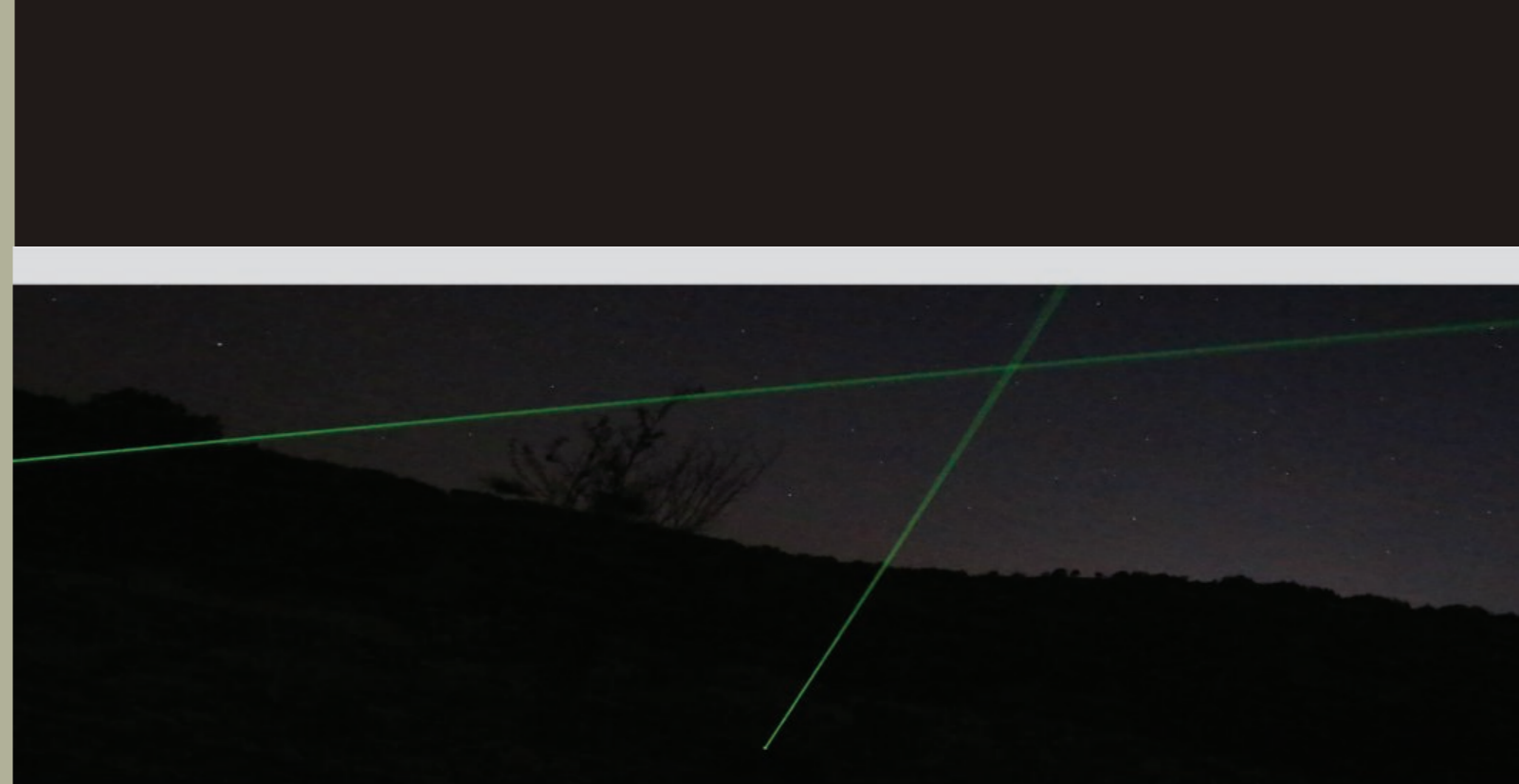
гласот на уметникот

Станко Павлески / [Stanko Pavleski](#)

Коинциденции 2008 - 2017, 2017, фотографија, дигитален печат на форекс, 87x130см, езерата Брани с. Десово од врв Кадица, Велешко, август 2008., при настанот Авторски низ појавното 3, а случајно одбрана локација за третиот настан на ПАТЕМ 2017

Coincidences 2008 – 2017, 2017, photography, digital prints on forex, 87x130cm, Brani lakes, village of Desovo from the Kadiica peak near Veles, August 2008, at the Artistically through the Phenomenal 3 event, and accidentally chosen the location for the third event of PATHEM 2017

Станко Павлески / [Stanko Pavleski](#)
Домување средиште, 2017, фотографија, дигитален печат на платно, дим. 97x254см, од вкрстување два ласера во проектираната воздушна средишна точка од дијагоналата помеѓу најниската и највисоката надморска точка на Македонија
Housing Center, 2017, photography, digital print on canvas, 97x254 cm, from the crossing of two laser beams in a projected aerial midpoint of the diagonal between the highest and the lowest above-sea-level points in Macedonia

Благојче Стојчевски / [Blagojche Stojčevski](#)
Драган Теодосиев / [Dragan Teodosiev](#)

ПАТЕМ - Друштво со ограничена одговорност:
Весна Дунимагловска, Ѓорѓи Крстески и Станко Павлески
BYTHEWAY - Limited Liability Company:
Vesna Dunimagloska, Gjorgji Krsteski, Stanko Pavleski

*Радиус на кривината - ПАТЕМ караван
Платформа за негување на ПАТЕМ заедница
Curve Radius – BYTHEWAY Caravan
Nurturing Platform for the BYTHEWAY Community*

Радиус на кривината - ПАТЕМ караван Платформа за негување на ПАТЕМ заедница

Љубопитството на ПАТЕМ за 2017., наспроти растргнатоста на живеењето политичност, како доминантна слика на овдешниот општествен амбиент, го концептуализира во платформа за негување на ПАТЕМ заедница, во форма на партиципативно дело - со цел иницијативата за уметничкиот чин да ја побара низ патувачка “on the road” потрага, споделување на искуства, дружење и уметничко живеење, , низ (не)формални едnodневни или неколку часовни разговори, со кафе / чај / пиво, договорени како (не)официјални попатни средби со автори или групи во нивното место на живеење. Со тоа ПАТЕМ сака да ја надпростори идејата за субјективното доживување на овој вид уметнички искуства.

Својствено уметничкиот концепт на создавање, Патемци: Весна Дунимагловска, Ѓорѓи Крстески и Станко Павлески, каравански ќе тргнат во доистражување на нивни блиски уметнички состојби и автори на територијата на поранешна Југославија, што манифестираше/ат идејни концепти за уметноста и животот како едно, своевидно испровоцирани од категоријата на границите, историјата, системите и идеологијата (што во општеството, што во уметноста), ако може така да се каже. Истите, дали самостојно или во група, носат радикални одлуки за егзистенцијално изместување од урбанитетот на живеењето или, пак, институционалната комодија и паралелно градат/воспоставуваат самоодржливост на поинаква филозофија на живеење и естетичност на теоријата и праксата во уметноста, дотолку што некои од нив и луцидно се впуштаат во самоизградба на свој сопствен музеј или резиденции во рамките на своето живеалиште или, пак, креираше виртуелни институции, утописки нудејќи го и поигрувајќи си со индивидуализмот како реално остварлив чин.

Патемци, лице в лице со колегите, а над толкувањето на колективната меморија на историјата и на историјата на уметноста, кажаното и прераскажаното, во контекст на читањето / препрочитувањето на историските факти, го иницираат партиципативното дело Радиус на кривината - ПАТЕМ караван. Сето тоа е видено низ интертекстуалноста, интермедијалноста и интердисциплинарноста на користените документи од остварената комуникација, во форма на текст, фотографија, видео материјал и друг вид на однапред (не) планирани форми на креативно бележење на содржини, искуства, случки и настани од специфичните состојби во уметноста на овие простори.

Во договорените караван средби со планираните автори, Патемци иницираат заедничко неколку часовно дружење и размена на искуства, не нарушувајќи го нивното секојдневие, а онолку колку што времето им дозволува, во име на уметноста.

Учесници: Божидар Мандиќ (Породица бистрих потока, Брезовица, Горњи Милановац, Србија); Зоран Поповиќ, Неша Париповиќ, Селман Тртовац, Иван Петровиќ, Уна Поповиќ, Арион Асллани, Владан Јеремииќ, Рена Редл, Драган Петровиќ и Драгана Николеќиќ. Контактирани: Мишко Шуваковиќ, Ера Миливојевиќ, Мирослав Кариќ и Боба Мирјана Стојадиновиќ (Београд, Србија); Слободан Тишма, Бора Виторац и Драгољуб Павлов, Светлана Младенов, Сања Којиќ Младенов, Бранка Курчиќ и Зоран Тодовиќ. Контактирани: Мирослав Мандиќ, Славко Богдановиќ, Никола Цафо, Драган Матиќ и Живко Грозданиќ Гера (Нови Сад и Вршац, Војводина, Србија); POPUP Осиеќ: Владимир Фрелих и Ана Петровиќ (Осиеќ, Хрватска); Ателјери Житњак: Борис Грејнер, Алем Коркут, Предраг Павиќ и Фране Рогииќ. Контактирани: Ката Мијатовиќ, Зоран Павелиќ, Горан Трбуљак, Сања Ивковиќ, Далибор Мартинис, Борис Цвјетановиќ, Јасенко Расол и Игор Кудуз (Загреб, Хрватска); Контактирани: Марко Погачник (Група ОХО, Шемпас, Словенија); Бранко Церовац, Славен Толј и Давор Дундара (Ријека, Хрватска); Студио Голо Брдо: Томислав Брајновиќ (Ровињско село, Ровињ, Хрватска); Јусуф Хаџифејзовиќ (Галерија савремене уметности Чарлама, Сарајево, Босна и Херцеговина); Контактирани: Павле Пејовиќ, Јелена Томашевиќ и Петар Куковиќ (Подгорица и Ада Бојана, Црна Гора)

Весна Дунимагловска

Curve Radius – BYTHEWAY Caravan Nurturing Platform for the BYTHEWAY Community

The curiosity at BYTHEWAY for 2017, as opposed to the crucifixion of living in politicity, as a dominant image of local social ambiance, conceptualizes in a platform for nurturing a BYTHEWAY Community, in a form of a participatory work – with the aim to search for the initiative for an artistic act in a travelling ‘on the road’ search, sharing experiences, socializing, and artistic living, through (in)formal one-day or few-hour conversations, over coffee/tea/beer, arranged as (un)official on-the-way meetings with authors or groups in the places where they live. With this BYTHEWAY wants to outdistance the idea of the subjective experience of this type of artistic experiences.

The characteristic artistic concept of creation. Bythewayers: Vesna Dunimagloska, Ѓorѓi Krsteski, Stanko Pavleski, and Aleksandra Petruševska will set off caravanning to complete their research of artistic states and authors they relate to on the territory of Ex-Yugoslavia which manifest or at the moment manifest concepts/ideas for art and life as one, provoked in a way by the existence of borders, history, systems, and ideology (both in society and in art), if it can be said so. The same, whether individually or in a group, adopt radical decisions for the existential shifting from the urbanicity of living or the institutional commotion and at the same time build/establish self-sustainability of a different philosophy of living and estheticism of theory and practice in art, that some of them lucidly embark on building of their own museums or residences within their living quarters, or, have created virtual institutions, utopianly offering and toying with individualism as a truly plausible act.

Bythewayers, face to face with their colleagues, and above the interpretation of collective memory in history and history of art, the said and the narrated, in context of reading/rereading of historic facts, initiate the participatory work Curve Radius – BYTHEWAY Caravan. All of this is seen through the intertextuality, intermediality, and interdisciplinarity of used documents from realized communication, in the form of text, photograph, video-material, and other type of beforehand (un)planned forms of creative recording of contents, experiences, happenings, events from the specific conditions in art in this region.

In the arranged caravan meetings with the planned authors, Bythewayers initiate a few-hour gatherings and exchange of experiences, not disturbing their everyday lives, and as long as the time allows, in the name of art.

Participants: Božidar Mandić (Family of clear streams, Brezovica, Gornji Milanovac, Serbia); Zoran Popović, Neša Paripović, Selman Trtovac, Ivan Petrović, Una Popović, Arion Asllani, Vladan Jeremić, Rena Redl, Dragan Petrović i Dragana Nikoletić. We contacted: Miško Šuvaković, Era Milivojević, Miroslav Karić i Boba Mirjana Stojadinović (Beograd, Serbia); Slobodan Tišma, Bora Vitorac i Dragoljub Pavlov, Svetlana Mladenov, Sanja Kojić Mladenov, Branka Ćurčić i Zoran Todović. We contacted: Miroslav Mandić, Slavko Bogdanović, Nikola Dzafo, Dragan Matić i Živko Grozdanić Gera (Novi Sad i Vršac, Vojvodina, Serbia); POPUP Osijek: Vladimir Freljih i Ana Petrović (Osijek, Croatia); Ateliers Žitnjak: Boris Grejner, Alem Korkut, Predrag Pavić i Frane Rogić. We contacted: Kata Mijatović, Zoran Pavelić, Goran Trbuljak, Sanja Iveković, Dalibor Martinis, Boris Cvjetanović, Jasenko Rasol i Igor Kuduz (Zagreb, Croatia); We contacted: Marko Pogačnik (Grupa OHO, Šempas, Slovenija); Branko Cerovac, Slaven Tolj i Davor Dundara (Rijeka, Croatia); Studio Golo Brdo: Tomislav Brajnović (Rovinj, Croatia); Jusuf Hadzifejzović (Gallery of Contemporary Art Čarlama, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina); We contacted: Pavle Pejović, Jelena Tomašević i Petar Ćuković (Podgorica i Ada Bojana, Montenegro)

Vesna Dunimagloska

Станко Павлески / Stanko Pavleski
Вкоренување, 2017, две фотографии, дигитален печат на форекс, поединечно 70x100см, случајно залутан
лешник од мојот двор, подарок за дворот на Божидар Мандиќ
Roofing, 2017, two digital prints on forex, 70x100 cm each, of a stray hazelnut from my yard, a gift for Božidar Mandić's yard

Станко Павлески / Stanko Pavleski

Ново седиште на ОХО, 2017, четири фотографии, дигитален печат на форекс, поединечно 60x80см, од преименувањето куќа на Шемпас, Словенија, во Марика и Марко Пogačnik, крај која што кампиравме, славејќи ја култната уметничката група ОХО, која што во Шемпас дејствуваше во 70-те години на минатиот век

New Headquarters of OHO, 2017, four digital prints on forex, 60x80 cm each, of a house on Šempas, Slovenia, by which we put up camp, being renamed in 'Marika and Marko Pogačnik', celebrating the cult artistic group OHO which was active in Šempas in the 70s of the last century

ПАТЕМ - Друштво / BYTHEWAY Company

Радиус на кривината - ПАТЕМ караван: Платформа за негување на ПАТЕМ заедница, 2017/2018, документарно видео 1ч

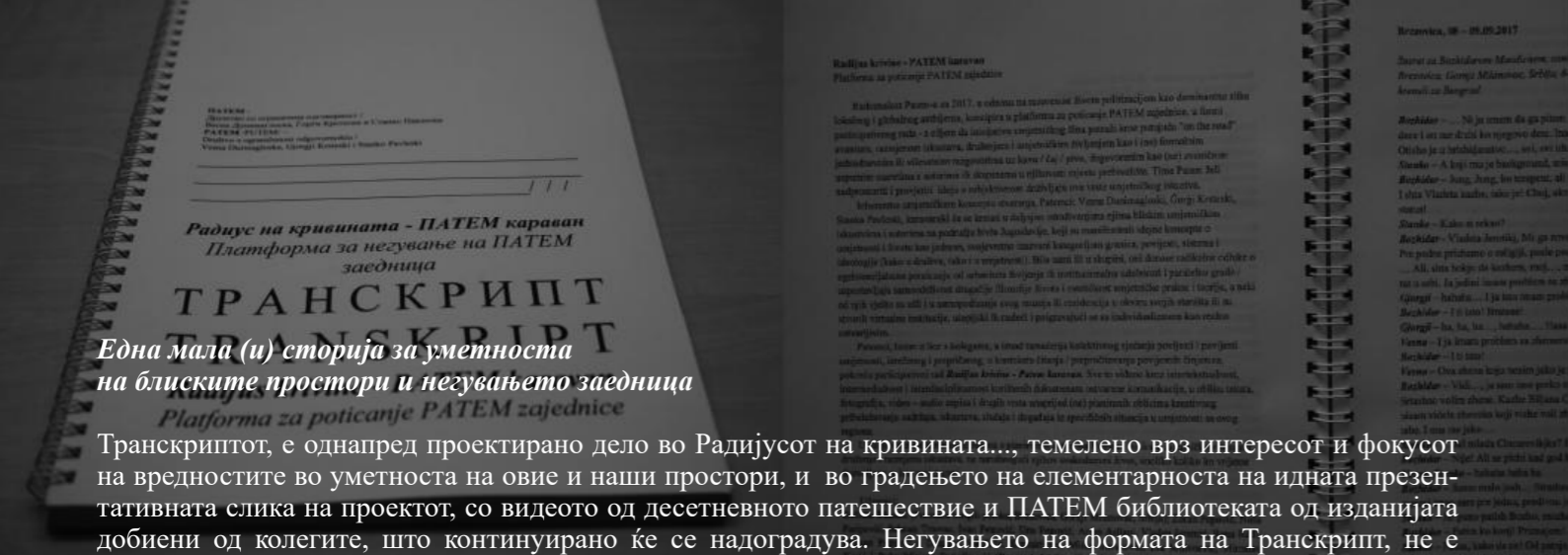
монтажа: Весна Дунимагловска и Ѓорѓи Крстески

Radius of the Curve - ByTheWay caravan: Platform for nurturing ByTheWay Community, 2017/2018, documentary video 1h

editing: Vesna Dunimagloska and Gjorgji Krsteski

Библиотека - ПАТЕМ заедница
Library - PATEM Community

Една мала (и) историја за уметноста на блиските простори и негувањето заедница

Транскриптот, е однапред проектирано дело во Радијусот на кривината..., темелено врз интересот и фокусот на вредностите во уметноста на овие и наши простори, и во градењето на елементарноста на идната презентативната слика на проектот, со видеото од десетдневното патешествие и ПАТЕМ библиотеката од изданијата добиени од колегите, што континуирано ќе се надоградува. Негувањето на формата на Транскрипт, не е

ПАТЕМ ангажманите, и ако до сега не третирана во ваква книшковна/скриптовна форма, бидејќи обработката на аудио материјалите снимени на ПАТЕМ настаните, е наша континуирана практика, да и преку извадоци од суштината на разговорите ја дооформиме создавачката амбиенталност на ПАТЕМ уметничкото живеење. Особеноста на овој текст е во тоа што, неговата проектна димензија, зафаќа во сликата за широчината на животната и професионална филозофија и практики на актерите во Радијусот..., исклучително занимлива за допир до творечките патеки во оформувањето на нивните уметнички појдовници, пристапи и постапки, погледите, ставовите и естетиката, како и во пошироките контексти на дејствувањето во општественоста и опфатот взаемни влијанија на овие, релативно, просторно тесни широчини. Овој избор, референтен на нашиот интерес и согледувања, бевме свесни дека е само една можна слика, особено концентрирана на историските уметнички движења од средината на шесетите, седумдесетите и осумдесетите години, вклучително, и најшироко, и на нивните влијанија и исходништа во уметничките состојби и поединечни практики до денес. Таа слика е нецелосна и истата треба да се надополнува, што во рамките на изодениот простор, но особено со предвиденото изодување по македонските искуства што, логично се чини, нам поблиски и поразбирливи, а допрва ќе се види во реотсक्रивањата, та и тие сместени во, барем слично издание. Изборот на актерите во проектот, е плод на нашата генерална блискост со нивната уметност; блискоста со ПАТЕМ филозофијата во најширока смисла; кај повеќето - нивното меѓно место во креирањето на уметничките состојби и развојот на вредностите на овие простори, та во таа смисла и на нашето љубопитство за нивните мемориски видувања и толкувања на историзациите; на нивното пошироко значење и, евентуално, нивното живеење во особеностите на современата уметничка продукција. Интересот, во себе ја носи и потребата од некаква своја (ре) валоризација на таргетираното време, настани, актери и практики, според нас, битни за развојноста во уметноста денес и овде, градена и во контакт - споредбено со светските процеси во уметноста на минатото и онаа на нашето време, колку и некому, навидум, некои вредности од опфатениот простор и време во проектот да му делуваат анахроно.

Чинам дека овој резултат ќе е примамлив за исчитување, особено за студентите на факултетите за ликовни уметности и оние од другите уметности, ним за раст во занаетот, та во таа широчина и за колегите, иако исказите дигресираат во различни насоки на живеењето со и за уметноста, таму и кон животот како уметност, што вистина го тестира вниманието и концентрацијата, но ја заведуваат љубопитноста да му се допре крајот, та нека таа и да е од автор до автор.

Герил Брутски

<https://www.scribd.com/document/395221828/ПАТЕМ-Друштво-со-ограничена-одговорност-Транскрипт-од-проектот-Радиус-на-кривината-2017-ByTheWay-Limited-Liability-Company-Transcript-of-the-radius-of-the-curve>

Транскрипт од Радијусот на кривината – ПАТЕМ караван
Transcript of the Radius of the Curve – ByTheWay caravan

A little (hi)story of the art of closeness and nurturing the community

The Transcript is a work projected in advance in the Radius of Curvature.... It is based on the interest and the focus of artistic values in the region; as well as the building of fundamentality of the future representative project image along with the video from the ten-day adventures and the BYTHEWAY library composed of collections received from colleagues that will be continuously expanded and increased. Cherishing the Transcript form is not new to the BYTHEWAY engagements, for the processing of audio material recorded during BYTHEWAY events has been our continuous practice. However, it has not been the subject of any written work related to the project until now. We have managed to shape the final outline of the creatonal ambience of the BYTHEWAY artistic life also using excerpts containing the essence of conversations. What makes this text special is its project aspect touching on the image of breadth of the life and professional philosophy and practices of the actors in the Radius... It is exceptionally interesting to follow one's creatonal path of shaping their artistic starting points, approaches, and actions, views, stances, and aesthetics, as well as the broader contexts of acting in society and the scope of mutual influence of these, relatively, narrow spaces.

We are aware that this selection, suited to our interest and perceptions, is only one of many possible perspectives. The selection is particularly focused on conceptual but at the same time historical artistic movements from the mid sixties, seventies, and eighties, including their influence and outcome in artistic states and individual practices to date. Generally, we followed our closeness to their art; the closeness to the BYTHEWAY philosophy in the broadest of senses; in most of them – their neutrality in the creation of artistic states and the instilment of values in the region, and in this sense also our curiosity about their memories and interpretation of historicization; public and professional awareness of the meaning of such concepts in a broader sense of the word and eventually their life with all the particularities of contemporary artistic production. The interest carries within itself the need of a kind of (re)valorization of targeted time, events, actors, and practices, significant for the development of art here and today, regardless of certain values of the space and time in question seeming anachronous. The picture is incomplete and it should be finished, partly in the spaces already experienced, but especially in the planned Macedonian experience that, logically, seems closer and more understandable to us, and they are yet to be shown in the rediscovering works to follow, collected in a similar edition.

I consider this result an alluring read, especially for art students as it will contribute to their professional development, and not only to theirs but to their fellow colleagues' too. Although the statements digress in different directions of living with and for art, of life as art; this indeed tests the attention and concentration, ultimately one's curiosity is aroused by the proximity of the end, be it only in some of the authors.

Guerril Brute

Божидар Мандиќ / *Božidar Mandić*

Иван Петровиќ, Зоран Поповиќ, Неша Париповиќ, Селман Трговац
Ivan Petrović, Zoran Popović, Neša Paripović, Selman Trtovac

За ПАТЕМ караванот во списанието Нова Економија / *O PATEM karavani u časopisu Nova ekonomija i NIN*
<http://novaekonomija.rs/artikli/konceptualno-putovanje-kroz-zivot>

► *Makedonska grupa Patem*

KONCEPTUALNO PUTOVANJE KROZ ŽIVOT

Makedonska grupa konceptualnih umetnika Patem putuje kroz prostore bivše zajedničke zemlje, osmišljavaju i prave svoju umetnost na terenu. Ideje i instalacije koje tada osmisle i naprave, potom izlažu. Na ovim kampovanjima po divljim predelima ulaze u "dubinski kontakt sa sobom". Neko izdžži, a neko ne

Mnogi se umetnici ushđuju da bi zajedno stvarali i pozicionirali se na sceni u okviru jedinstvene patetike. Samo se makedonska grupa Patem, u prevodu Uspat, združila da bi sklopno kula i u bespćama tražila nadahnuća za svoje grupe i pojedinačne umetničke radove. Il, samo su oni tako došli, ne prekidajući praksu kampovanja po vrelima i ćukama domovine u širem smislu od 2004. godine. Na jednoj od etapa puta, a u okviru projekta Radijus krivine, PABM karavan, troje njih - Vesna Đurić-majloška, Stanko Pavleski i Đeord Krestski - zanoćilo je u svojim šatorima u Parku prijateljstva kod Uliča, među platformama koje su davno zasadiili lideri Pokreta nesvrstanih. Maja Patema je ovog puta bila - pronaći sibi oćine dštem bivše Jugoslavije, pa je i mesto bilo kako zgodno, tako i simbolično. Poljica ih nije dirala, iako su škakali iz uoćajenog prisora šetalili, prolaznici bili ljubazni, prema zašudeni što koriste javnu ćerenu kao privatno kupatilo. Ipak je tu toplu maholjisku noć trojac proveo shuzant ivesnom nelagodom.

Oćolina je bila previše urbana, ambijent kojim kamp ne pripada, objanila je Vesna svu posredstvu (blagi) neprilnosti. Baš zato što su navikli na radikalnu divljinu, malo su se i šakili, predlažući da uspostave "štrah" na po dva sata do jutra. Predlog je samo nekakzobno razmatran, ne samo zbog manjka realne opasnosti, već i zbog viška umora. Geo prethodni dan su pravili u razgovoru sa beogradskim kolegama. To je valjalo pred san "avanti", smisliti u "šajove" malog moega, da bi doćirje bilo i umetnički obrađeno. Jer, sve što su ću i videli, podili, kao i ono što se uteci kasnije izravati, postaća doo rada, iako je i sami dogadjat rad za sebe. A devedesetini karavan od Skoplja do Ljubljane, preko Beograda, vrista medijuma, pokretne pokretne platforme. Oćomljeni pod nazivom Autorski kroz pojavno te 2004, promenili ime, promenili su i pristup putovanjima 2013. Više im nije bilo dovoljno osvajanje malih zaravni kraj potoka, švadica pomeđ skrivitih jezera. Usmerili su se na drastićnije zadatke, pa su birali nepristupaćne pećine i najviše planinske kote. Princip je ostao isti, umetanje iz gradskog mećeta i ponovno spajanje sa prirodom, bez imperativa da se nešto na tom putu i materijalno ostvari, već da se o umetnosti ću i o životu diskutuje. "Ali, nijedan se umetnik neće ćuati prićke da, ako mećo, porećito i naprav", smeje se Pavleski ćubnoj umetnićkoj naravi. Radikalniji poduhvati traćili su oćbiljnje pripreme i organizaciju, zbog ćupa su poćili da se angaćuju vodić, a po potrebi i spolecnici. Stare su sada toľko streme, da se uz njih tećko ven, a kamoli vuklja prijatj. Tu su od pomoći lokalni momci kojima tepaju "šerpas" zbog neverovatne snage i većtine. Ali, što je izrazit već, time je privlaćnije. Smećna oćolnost je to što njihovom konceptualnom jeziku nije potreban štaklać, ni platno, ni ćilna, pa ćak ne aćakće. Dakuću šta ćilno, dovoljan je fotoaparati i par vlasti kесе kojim će neko švajem da naćni ćreći po beću. Dovoljno je opalo liće da stvori pitoresni prićor sa tlom strasitih nogu, kao nekćosmićeni pokazatelj jedinstva sa oćo-

NOVA EKONOMIJA — 79

Рена Редл, Владан Јеремиќ, Арион Асллани
Rena Redl, Vladan Jeremić, Arion Asllani

Драган Петровиќ, Драгана Николетиќ
Dragan Petrović, Dragana Nikoletić

Зоран Тодовиќ / *Zoran Todović*

Владимир Фрелих, Ана Петровић / *Vladimir Frelih, Ana Petrović*

Светлана Младенов / *Svetlana Mladenov*

Бора Виторац, Драгољуб Павлов / *Bora Vitorac, Dragoljub Pavlov*

Алем Коркут, Предраг Павиќ, Фране Рогич, Борис Грејнер / *Alem Korkut, Predrag Pavić, Frane Rogić, Boris Grejner*

Сања Којиќ Младенов / *Sanja Kojić Mladenov*

Слободан Тишма / *Slobodan Tišma*

МСУМ - Музеј на современата уметност Метелкова, Љубљана
MSUM - Muzej suvremene umetnosti Metelkova, Ljubljana

Томислав Брајновиќ / *Tomislav Brajnović*

Јусуф Хаџифејзовиќ / *Jusuf Hadjifejzović*

Шемпас, Словенија, каде дејствуваше групата Охо / *Šempas, Slovenija, gde je dejstvovala grupa OHO*

Бранко Церовац, Давор Дундара, Славен Тољ / *Branko Cerovac, Davor Dundara, Slaven Tolj*

Извадоци од Транскриптом Радиус на кривината – ПАТЕМ караван: Платформа за негување на ПАТЕМ заедница. / Izvodi iz Transkripta Radius krivine – PATEM karavan: Platforma za poticanje PATEM zajednice

Brezovica, 08 – 09.09.2017. *Sa Bozhidarom Mandichem, osnivachem umetnichke komune Porodica bistrih potoka (1977), Brezovica, Gornji Milanovac, Srbija.*

Bozhidar - ... Ali, shta hokju da kazhem, moj, moj concept je ni sa kim da se svagjam. Okju da sprechim rat u sebi. Ja jedini imam problem sa zhenama. ... Verujte, ne da se hvalim, ja imam energiju, mushka energija, ja i kad pricham, zhene se zaljubljuju.

... A vidi, da ipak ne stvaram neka umetnichka dela, bio bi ono, najgori chovek na svetu. Ja ipak neshto i stvorim, ha, ha, ha, pa tu ima neki balans.

... Chujte, Indijanci imaju tu prichu o Ashi. To je oblak. I kad imash malo dobrote, odnesesh dobrotu u Ashu. I kad je nekom tesho, ode u Ashu i uzme dobrotu, i bude mu lakshe. E ja tako zhivim. ...

... Moj stav je da umetnost u ovom trenutku trebala da pomogne slobodi, koja bi preporodila umetnost istovremeno. Razumete?! Umetnost ka slobodi, da bi sloboda dala intonaciju...

... A ovde dolaze mladi, kazhu, trendsi je biti ko i svi ostali. Mi smo uchili da budesh razlichan..., znash, da budesh individual.

... Ja sam to nazvao pali jezik. Ljudi su pali. Nemaju odnos prema rechi. A ne poshtuju misao unutar, samo interes. ... A i interes, inache ta rech interes, neverovatno, ima koincidenciju sa rechi, chuj, na nemachkom - inter ese! - sushtina! hahaha...

... Onda kje te Marka pozdraviti. (*misli na Pogachnika iz grupe OHO*)

... Mi se jako razlikujemo od Shempasa. Od prvog dana oni su didaktichki centar, ali sa najvechim kredibilitetom. A dok smo mi emocionalni, mi nismo nikog nishta uchili, a da budem iskren, od nikog nishta i ne uchimo. hahaha Ali smo imali taj zagrljaj, zagrljajnost je ovde kulturna rech. A dok kod Marka mozhesha da nauchish.

... Znachi, ja volim ljude. Chesto me pitaju, pa kako to izdrzhish? Pa ja volim! Jebote, hahah, pa ja bi platilo da zhivim sa divnim ljudimaaa.

... To treba, da se spajamo, da komuniciramo, da ne odustanemo, znash, od toga da ipak mozhe da se zhivi bolje i drugachije. ...

... Nekju da odustanem. ... Ovo je centar narativne topline. Ovde se jako puno razgovara. To je mozhdha moj najvekji posao. hahaha... Jer ja verujem da kje posle elektronske epohe, dochi oralno doba, ponovvvo!

... E to je sushtina rechi. Narativna zagrljajnost, ta toplina, koju chovek nevidi. ... Jeste i znachenje, al ti morash da znash da to postoji i da oslushkujesh taj procep, kazhem, kroz koji ide sushta pojavnosti, pred stvarnosti, a zove se rech, i stvara stvarnost. ...

... Jeste, sada mladi neznaju da slushaju. Inache, moj prijatelj je bio sa Majkom Terezom i pitao je - majko, kad vi molite bogu, shta vi njemu kazhete? Ona - ja nishta njemu ne kazhem, ja samo slusham. - A shta vama bog kazhe? Ona - i on meni nishta ne kazhe, samo slusha. Jel da je genijalno?!

... A idem ja Pogachniku... Dobar je, dobar je. ... U osam – devet uveche, gde god idem meni su objasnili samo idi, tu je kukja njihova. Ja kako idem, pomera se neko svetlo, a to je nebo svetilo, al ja sam mislio da je to kukja. I tako sam ih trazhio nekih tri sata, a u megjuvremenu sam stalno vikao – Maaarkooo! Maaarkooo! I sad, vidi, oko jedanaest sati, neko sa lampom... - koje!!!!? - Bozhidar Mandikj!!! A on – Bom prishol! Bom prishol! I pazi, on je chuo da ja njega vichem, al on mislio da ga bog to zove. (*snazhno pleshkje rukama*) hahaha...

Beograd, 09 – 10.09.2017. *Sa Zoranom Popovikjem, Neshom Paripovikjem, Ivanom Petrovikjem i Selmanom Trtov-*

cem na okruglom stolu u galeriji Menjachnica, Gete instituta u Beogradu, na ljubaznoshkju direktora Trtovca.

... **Zoran** - ... Mi nemozhemo ni jednu..., ova Grupa Shestorice u Zagrebu, oni imaju pet-shest knjiga, mi nemamo ni jednu. Niko ne hokje da pishe o nama, niko nekje, a svi smo bili, bash...

... Ovi od Muzeja nekje da se pomere, sve se ide na lake stvari, niko nekje da povuche.

... **Ivan** – ... Ustvari, ta kulturna istorija fotografije, to je bash vredno, i ne samo kao umetnost, zato shto to je neki kontinuitet, znash. I sad treba neshto da radim u Vrnjachkoj banji, to je neki Banjski gost, shto je ishao tamo u onu veliku banjo i prilazio ljudima i snimao ih. Svi su oni pozirali, a znali su i pristali su da budu snimani. Oni su voleli da se slikaju, bili ponosni na to, a danas to da pitash...

... **Zoran** – Svi govore da ima u SKC, a u SKC nema nishta. Ja sam napravio osamdeset sedme, film sa performans mitinga, internacionalnog, sat i po filma. Sve ove, strane umetnike, i dali od nashih bili Era i Rasha, tu i Marinin performans. I Dunja (Balazheviki), poshto je tada platila film, onu traku, kazhe – to je nashe, ne mogu da ti dam na chuvanje, da ti to imash. A ja bi to producirao..., i sachuvao. ... A ona to nije sachuvala, to nju ne zanima. ...

... Imali smo neku energiju i zhelju. ... Meni je Dunja rekla razne gadarije - pa shta se ti stalno boorish za to? A sada, kada je doshla iz Sarajeva, je rekla - samo si ti imao svest za to. Nema ona nikakve dokumente. A bilo je vrlo dinamichno, radilo se mnogo, mi smo ceo svet dovukli ovde...

... Ja imam josh malo vremena da saberem svoje stvari i da..., jer ja nemam, ja jedini od njih nemam ni knjigu ni katalog. A sve sam radio, i za njih sam radio prelome kataloga i ovo...Katalog postoji samo shto sam ja napravio za SKC, koji je potpisan Dragan Stojanovski. Dunja nije dala meni shest meseci da to da shtampam... Izborili se prvi put da ima samo nas shest u katalogu, tako da to je jedini katalog koji i dan danas dobro izgleda... Ali nema teksta, nema teksta o tim radovima. ... Ono shto smo mi radili, to je godinama ragjeno, to mora da se radi deset godina na prikupljanje materijala i da se prover i da bude smisleno...

Vesna – Zanimljivo je ovako putovati i kjuti sve te priche koji su nekako povezani, kao, znash, par tu ljudi iz 70-ih naovamo i sad, kako, mi idemo od jedan grad u drugi, sve se, nekako, te price ukrshaju.

Ivan – Pa to je beskonachna pricha, stalno nekakav diskontinuitet, znash.

... **Zoran** – Ja sam im uvalio jedan moj film, te neke moje aksiome, ali oni to nisu sachuvali. I kad je taj film postao popularan, poshto se u filmu pojavljuje jedna, kasnije Oskarovka... Oni su taj film izvadili sa DVD-a koji su dobili i... Ona je u moj film igrala '76-e... I onda, sad oni prikazhu nekom auditoriju... A ovde to nikoga nezanima.

... Ali ja kju da ti kazhem neshto (pricha Vesni, koja mu je objasnila PATEM projekat MKD Nadmorska bez perja), ja imam drugu logiku. Kako ste bili na najnižoj i najvishoj tachki, i ako je trekja, kao centar te dijagonale padala u sred jezera, ja sam isti chas pomislio da bi vi trebali da idete na dnu jezera. Poshto tachka i dalje pada. E vama je bog isushio jezero, i vi bi trebali da budete na tu tachku, da se nepomera. Vazhna je ideja! ... A shta je bog hteo kad je vama isushio jezero? Pogreshili ste malo. To su znaci, jer, pazi, da ti kazhem, ti morash da se izborish za tu umetnost, mora da bude logika umetnosti. Ako ti je bog rekao drzh se umetnosti, bog je tamo... Kazhi da je Zoran Popovikj bio bozhji transfer, da se ta tachka posveti. Vidi ovo – da se posveti, jer, ovaj..., pazi, tri je idealan broj – jedan, dva, tri, mislim, imate jednu tachku, drugu, i tu trekju. To je ta trekja!

Vesna – Dobar zavrshetak.

Beograd, Park Prijateljstva, 09 -10.09.2017. *Susret sa Arionom Imeriem, Vladanom Jeremikjem, Rene Ridl, Unom Popovikj i Ivanom Petrovikjem, i sledekji dan sa Draganom Petrovikjem i Dragani Nikoletikj u PATEM kampu u parku Prijateljstva iza MSU Beograd.*

... **Arion** – Imate neverovatan program, ko Tramp, jebote! Hahaha Pa Tramp nema takvu...

Vesna - Krenuli smo da trazhimo prijatelje, to je nash problem...

... **Vladan** – Mora da artikulishesh. Umetnik, mozhe da bude i nepismen...

Stanko – Nepismen? Nemozhe, nemozhe..., sada, chak i umetnik nemozhe da bude nepismen.

Vladan – Ali mozhe, ako je pun para i shta ja znam. Pa kupi neku galeriju i eto.

... **Vesna** – ... Posvagjali se za jednog kamena. Ona (*Snezhana Altiparmak*) je radila neki rad, ovako, markirala neki kvadrat i kopala, vadila je iz njega ceo sadržaj. I naishla na jedan veliki kamen, iskopala ga, jer je sadržaj. Kasnije doshao jedan umetnik (*Mitko Gogov*), i nije znao da je to njen kamen, bacio ga u vodu, da bi on neshto uradio, meditirao, ne znam shta. I ona, kad je to videla da je taj kamen bacio u vodi, vrisnula - shta si mi uzeo kameen! Hahaha... To je moj kameen!!!

Arion – Da, hteli su da se biju.

Stanko – A Ivane, jako je.

Ivan – Ne, ne, neverovatno. Jako je, i za fotografiju..., da se napravi druga fotografija...

Arion - Mitko Gogov je najveći trend pesnik u Makedoniji. Jedan od najvećih pesnika... Pa ko mozhe na Strushki vecheri da uchestvuje, znash koji to pesnici idu?

Stanko – Da, svetskog glasa... hahaha Na Strushkim sad i ja i Vesna mozhe da uchestvujemo.

Vesna – I da razvalimo...

... **Arion** – (*uzeo da svira na cheshalj, i to bash uvezhbano i jako impresivno*) Tttra, tttrri, taataaari taaa, rarararaaara... (*pa i zapevao neku norveshku*)... Linnge! Pliinge! Tooget, gooor! La, la, la, laaa, la. Laaaaa, la, laaaaaa. Linnge! Pliinge! Tooget, gooor! La, la, la, laaa, la. Laaaaa, la, laaaaaa, pa, pa, pap! ... A onda, E ajde objasni za ovog vasheg ministra culture, molimte...

Vesna – ... Robert je genijalan. Bio snama u Osijek. On je pisao tekst o nama. A spavali smo u jednoj sobiii. Hrchi, dosta hrchi... I kazhe nam, slobodno vi, i kad ono..., vi me samo okrenite. A kako da ga okrenemo, on je sto pedeset kila...? Hahaha Ma slobodno, kazhe, vi me samo okrenite. hahaha

Arion – Hahaha Naaa ha ha... Al pazi, josh nije postao ministar culture. A postao, pa vi sada...

Stanko – Al nekje da izdrzhi vishe od shest meseci. Hahah... Pazi, mozhe i da izdrzhi, al kje da, da devalvira svoje stavove strashno, propashkje, ustvari. E sad, vidi svoju cenu, i dal se to isplati...

Kasnije, sa fotografom Draganom Petrovikjem i novinarkom Draganom Nikoletikj.

Dragana – ... A gde je bila ona pechina?

Stanko – To je u Zapadnoj Makedonije. Shumovito, zhivopisno, chiste reke, divota. Tamo i selo Tresonche, pa od sela, na sat vreme peshice pored reke, dolazi se do donjeg otvora pechine. ... Kad nekako pregjosmo reku, koja je i sredinom jula veoma izdashna, dolazi najproblematicni deo, uzbrdica, pa nestabilno tlo, sipar, al ispentrali se do gornjeg otvora pechine. Povekji je to luk, kad se popnete mozhe ispravljeno da se krekjete i kroz pechinu, jedno kilometer-dva, od sedam kilometra koji su istrazhili speleolozi... Popeli se po urezanim skalicama u kamenu do ulaznog platoa, koji je dovoljno prostoran za sve nas osmoro, al problem je bio u tome shto, vechinom nas je to prvo iskustvo, a temperature se uveche spuste prilichno ispod nule, i ako leto, a tu i blagi strah od nepoznatog. Pa kad su krenuli i one prichice... neko nije sklopio ochi, sem Zhezho – vodich.

Dragana – Joj, koja je to ekspedicija bila.

Dragan - Mene zanima samo jedno, ta promena svesti, koja nastaje u vama u kontaktu sa situacijom. Pa da bi pratili svaki dan te promene.

Vesna – A vodichi imaju tako velike priche... Al kad speleolog pricha kako provode satima ispod zemlje, nekad i spavaju dole... A kontrolu koju imaju - malo jede, malo spava, tivak je...

Dragana – ... Mi kjemo biti u kontaktu, da bi ti poslala to, taj document objave teksta...

Vesna – Okej. ... Recite Dragane, jer ova vasha grupa, ja sam neshto prochitala..., kako to sad...?

Dragan – Pa nije to tako obavezna..., to ne mora samo vikendom, al pretezhno tako. ... A ja putujem po selima i

seljane nagovaram da osmisle neki kratki film, pa da ja taj film sa mojim saradnicima da to realizujem. Od selaka, kje neko da rezhira, znachi, da osmisli film. A mozhe da bude pricha kako god hokje... To je teshko, ono, s ljudima, to je zajebano, tako da se ta ideja moja modifikovala, u neke razgovore, pa sam ja to neshto snimao, pa izvlachio. ... To je vrlo vazhno da saragujemo, zato shto regionalni projekti su uvek shiroki i svaki donese neshto svoje. ... Ja sam se specijalizovao za fotografisanje ljudi sa sela. Ja se tako uvuchem po svadbama i idem... Zadnjih godina idem i sa kamerom, i ja snimam neshto za potrebe tih mladenaca, nauchio sam to, napravim im jednu reportazhu, za to i naplatim, a ujedno snimim i neshto za sebe, malo kradumice, uglavnom, to shto bi moglo dobije neku shiru snagu, neku drugu vrednost, neki drugi aspekt.

Novi Sad, 10 – 12.09.2017. *Sa Svetlanom Mladenov u jednom kafikju u blizini Novosadske katedrale, ljubaznom soglasnoshkju da bude deo nasheg projekta, i ako u tekukjim obavezama na pripremi Festivala Dunavski Dijalozi, shto od 2013. tradicionalno svake godine se odrzhava u Novom Sadu.*

Svetlana – ... Ima, ima da se vidi, danas vekj ima nameshtenih negde... Ovde u Kulturnom centru, tu je na jednom zidu... Sve je to pravljeno od novine... Radio je, ovaj, Nenad Shoshkikj iz Podgorice.

Vesna – A uopshte nepostoji zbirka, recimo, vishe tih radova Novosadske avangarde?

Svetlana – Kako da ne, Muzej ima najbolju zbirku. To shto se kupovalo u novije vreme, to shto smo mogli da nagjemo i shto je vredelo. ...

... **Stanko** - Ne, ne, mi smo kamperski, ovaj, shatorima, cela opremu, kamperske stolice, massice...

A nokjili na tvrgjavi sinokj.

Svetlana – Jeeli!? Pa ne znam dal da se smejem... Zashto mi to niste ranije javili, da bi vam pomogla gde da kampirate u nekom krugu umetnichkom...

... E tako je, ne postoji ni Vrhshachko ni Panchevachko biennale. ... A Gera, Gera je strashna shteta da je ostao... One najbolje radove uradio samnom..., jer ja sam radila Panchevachki bijenale..., pa one sekire i onih znakova... A Ovo sam ja radila jednu izlozhbu Komflikt i provokacija, od 1997-me do 2014-e (pokazuje knjigu), to je umetnost u proshirenom polju, znash...

... A ono u Skoplju, u Maloj Stanici, tema je bila, kako fotografija, ustvari, u savremenoj umetnosti se sve koristi. ... I onda, ovaj, bilo je pet projekcija, bilo je i fotografije, svako je imao svoju projekciju, i svako u posebnoj sobi. To je bio moj projekat. Pa platim dvoje kola, bilo je i troje umetnika...

... Pa jeste, Vojvodikj je tu, to sam htela rekji, kod njih sam mislila da vas smestim sa shatorima. A to su mnogo dobri ljudi i divni umetnici. Ona je knjizhevnica, pishe, a on se bavi fotografijom.

... Sad biram, sad imam jednu grupu umetnika skim ja radim, iz celog regiona. I sad ja povezujem region i to mi je bash zanimljivo, kao i vash karavan. ... Pa ja imam, tako, tu grupu s kojom ja radim, recimo ta Vesna Perunovikj i Bozha Vasikj, brachni par dobrih umetnika, on je zavrshio rezhiju, ona je valjda slikarstvo, al rade u proshirenom polju. Ona je mokjna, sad zhive u Kanadi, al dogju od juna do oktobra ovde. ... Vesna je stvarno je divna. I ja sad, na primer, saragujem nonstop sa njima, sa Robertom (*Jankulovskim*), sa tim Nenadom Shoshkikjem, dobar chovek i umetnik. Shoshkikj je director tog Centra za savremenu umetnost u Podgorici, pa bi volela da odete...

... Ma tako i Vojvodikj, preko leta, a oni su se jako povezali sa ovim zemljama, nordiskim, znash, pa samo ih zovu... Tu i Stevan vekj, naravno, Igor Antikj je tu, on zhivi u Parizu, to je inache sin Mike Antikja. ... Eto, kazhem, imam jednu grupu njih desetak...

... Super. Poshaljite mi ovaj material. Ma dobro, dobro da ste vi ovo napravili, tako i treba, da se udruzhite, to je najbolje tako. ... A nosim se mishlju, da bi, a jes komplikovano dokji do sredstva..., al da reaktueliziramo YU skulpturu '80-tih – '90-ih, onda bi krenula lepa saradnja.

... A mi smo, recimo, vekj '80-tih, '90-ih, usvojili u umetnosti, u samoj organizaciji usvojili neki standard, tu, kao,

konachno da dobijemo scenu. Mi nemamo pravu scenu. Imamo situacija.
... Eto, ne mozhe za kratko vreme sve da se ispricha. ... Ako dogjemo u Skoplju, ti kjesh biti...
Stanko – Obavezno se javi!

Novi sad, 10 – 12.09.2017. *Susret sa Brankom Kjurkijkj, aktivisticom u NVO Kuda org.
Vjetar ometa audio zum, shteta, nishta se razgovetno mozhe chute, i pored mogukjnosti Premijera...*

Novi sad, 10 – 12.09.2017. *Poslastichara Carigrad, na predlog Bore Vitorca i Dragoljuba Pavlova da nash susret napravimo bash tamo.*

Dragoljub – I tu smo u glavnom išli sa tim performansima, tada još taj termin nije bio dominantan... ... Eto, onda Trka ježeva, preko ulice glavne... Posledna moja dva performansa bili su u vojsci, to je neka, šezdeset treća - četvrta. U jednom sam, zamalo u zatvor, jer, mislili su da se sprdam sa armijom. ... Ja i on još rano se zapalili za slikarstvo, i dok su drugi pričali o automobilima, mi smo satima crtali. Mi uživali u toj slobodi stvaralaštva, i to je najveća stvar, a nismo tad razmišljali šta će biti...

Bora – Ustvari, ja sam upoznao jednog Švajcarca, koji je meni poklonio jedan Altiks fotoaparatus. Zahvaljujući tom fotoaparatu imamo te fotografije. Jer mi, ni ja, ni on, smo imali te mogukjnosti.
... Pre dve godine nam izašla ova monografija. ... U glavnom, naša aktivnost, ništa nije bilo povezano sa komercijalom, a ni sa karijerom. Mi smo to radili spontano, za lično zadovoljstvo...

Dragoljub - ... Prva naša izložba je bila 2007-me u Muzeju u Novom Sadu, onda smo, uglavnom, tu po Vojvodini, Subotici i još kojih gradova.

Bora – ... Dal se Dragan seća, ali ta izložba je bila, tako da sam ja došao u njegovu kancelariju i kažem mu - sutra imamo izložbu. Kaže, gde? Rekoh, u Muzej savremene. Kaže mi, ti to nisi normalan. On nije verovao. ... Bilo je jako interesantno, na Cetinju je izložba uspela jer su nam omogućili razgovor sa studentima. To je bilo na Akademiji njihovoj. To je fantastično bilo...

Dragoljub – ... A ovo, da deset radova naših je otkupila MOMA, jel znate to? ... A inače, pre toga, negde 2010 ili, nije bitno, smo izašli u američkom časopisu Art in Amerika, i to na...

Bora – Na pet stranica. ... A to je, ustvari, opet sticaj okolnosti. Ja idem svake godine u tu likovnu koloniju Tera, u Kikindi. ... Tom prilikom sam srećo dvoje iz Francuske, En Roše i gospodina Vejda. I da vam kažem, za jedno pola sata je tu nastalo jedno veliko prijateljstvo i vrlo otvoreno smo razgovarali... Ali posle kratkog vremena, stigao je, ovaj, mejl, da se to njima jako svigja, a dobili su jedan, ovaj katalog, što sam imao kod sebe. I onda je krenulo dopisivanje, i na kraju je Vejd javio da ima prijatelje..., on je Amerikanac, a živi Parizu... I on je preko svojih prijatelja obezbedio da ćemo da izagjemo u tom časopisu Art in Amerika... Vrlo rado bi vam dao, al imam samo jedan.

Dragoljub – ... A u tom broju časopisa gde smo mi, zaista, onako raskošno pretstavljeni, sa tekstom, jeli, pri kraju, na jednoj strani, da ne kažem na pola, bilo je o onoj čuvenoj izložbi Marine Abramović gde je ona sedela na stolu, pa mi, ono - e, eno, vidi i Marina. hahaha ... A i to, sticajem okolnosti, ja sam zaradio neke prve novce, pa sašio odelo, još kad sam bio student, i kupim kameru, onu, osmicu, običnu, pa smo krenuli i sa filmovima, našim, eksperimentalnim. ... Jednom smo nešto uradili po Čaplinu, samouveren da ću mu napraviti omaž, sa onim šampitama i svim tim..., i bez nikakve šminke, stavio brkove, i neki kao štap... Inače, na svakoj izložbi, na platnu su išli i ti filmovi. To smo mi pokrivali sa starim džezom, Bora se pojavio portretom istorije džeza...

Bora – ... Inače, snimali smo sa tom kamerom bez ikakih predrasuda i bez straha, i ako montaže nije bilo. ... Sami sebi smo se dokazivali, a onda, posle i drugima...

... A kako stigli do MOMA? Opet sticajem okolnosti, ali sam morao da budem jako uporan i istrajan, dok nisam dobio, ovaj, tu vezu... I on je primio te slike, ponudio jednoj kustoskinji u Mzeju, koja je izdvojila deset komada i to

je proshlo. ... Bilo je prijatan osećaj kad je javljeno da smo ušli u Muzeju.

Novi Sad, 10 – 12.09.2017. *Sa Slobodanom Tishme u kafu knjizhare Book Street, uz fini dzez i bluz, sa nama i Dragoljub Pavlov koji nas dopratio od poslastichare Carigrad do kafea.*

Slobodan – ... Neshto pokushavam da mu prodam. Neku sobu, Bernardijevu sobu da mu prodam. Ja to imam, pre josh, kad je '66 godine, moja mama je kupila tu, preljepu.... To je unikatno...

... Jeste, to je nameshtaj u romanu. Sad okju to, poshto se teshko snalazim, moram da prodam tamo. pa zato sam kod Macure... Ako misli za neki sitnish da mu dam, onda je to besmisleno. Jer ja mu to prodajem ne kao nameshtaj, ovako, nego kao, kao neki arte fakt, znachi, postoji ta pricha... A Sudac, on je pokupovao Vojvogjansku avangardu, sve zhivo. ... On ima tu strast neku, kolekcionarsku, ja sam mu prodao pet filmova iz sedamdeset sedme godine, ovaj, na super osmicu. ... Ja sam uspio da iskamchim tri i po hiljadu eura za to. ... To je strast, ludilo da poseduje... Ja sam shumi na Dunaviu to snimao. Jedan se zove Shuma Busha, to su ovako, kao od hartije bele, izrezane, ovaj, figure ljudske, koje su zaljepljene na stabla. Kamera ide izmegju... A drugi je, ja sam kao neki kralj shume, nashminkan, tako, sa kosom, sedim na nekom panju u shumi. To su kratki filmovi od par minuta.

... Pa znash shta, Miroslav Mandikj, on je najdosledniji ovde od svih nas umetnika, on je pre jedno ..., on je imao te velike projekte *Ruzha lutanja*, ako znate, hodanje po Evropi... Ma da, strava, kako si reko - strashan projekat. Mislim, ono, ima i Sva sela, hodanje po Vojvodini, petsto sela je obishao, i napravio jednu od najlepshih knjiga u Vojvodini, to je fenomenalno. ... Miroslav je prvo ishao, hodokjshkje, ishao na grob Remboa, pa zatim ono drugo, onda je prestao. Onda se zatvorio, i jedno vreme tu zhiveo u Novom Sadu, pa se preshao u Beograd... Bio nezadovoljan..., pa se odluchio da se povuche, da se zatvori potpuno, i otisho u ezoteriju. Tu ima raznih pricha, naravno, da je poludeo i shta ja znam. Ali ni je to, ljudi to neshvataju... On je mag, ima tu neku opscenaru, ume choveka da..., chista magija. ... On objavljuje svake godine, ovaku, knjigu poezije koja se zove Bela knjiga Miroslav Mandikj, oko hiljadu strana. ... A posljednji, znak pazhnje prema meni, je bio proshlog proljekja - poslao Violeti Jovanovikj da mi donese moju knjigu, koja se zove *Misli malog Tishme*, u stvari moji intervjui u poslednjih dvadeset godina. Na toj, Olja, Violeta i Vesna, te tri njegove zhene, su podvlachile u dve boje sve one, citirali su ono shto im se svidelo shta sam govorio. I sva je knjiga obojena, Miroslav mi je to poslao, kao poklon za rojendan. ... Miroslav je osugjen za tekst koji se zove *Pesma o filmu*, a Slavko (*Bogdanovikj*) je osugjen za pesmu koja se zove *Tribina andergraund Novi Sad*. To je objavljeno u onom chuenom Student-u, Beogradskom, koji su na naslovnu stavili americhku zastavu. ... Pa ne, patili. Oni su bili dvadesetgodishnji. Ja nisam bio u zatvoru, a mogao sam i ja, mislim, al imao srekju shto nije objavljeno u Studentu jedan tekst shto smo ja i Miroslav i Dushan Bjelikj napisali, koji se zvao *Mi smo veseli dechaci*. Tu je bilo takvih svinjarija, mislim, to je zezanje na rachun komunista, pre svega, pa seksi politika, drogiranje, drogiranje i politika, mislim, pushenje hashisha, onda, laznhog Jugoslovenstva, mislim... Mi smo uvek ginuli za umetnost. To je, svi mi ovde, to nashe drushtvo ... Ja i dan danas plakjam ceh zbog, mislim, zhivim..., ne sad neshto da vam kukam, ali, ne mozheo kraj s krajem, nemamo shta da jedemo, ja i zhena i sin. A dobio sam neke vrlo znachajne nagrade, knjizhevne, shta ja znam, imam nekih deset knjizhevnh nagrada... Ni za shta se nismo prodavali. ... A bavio sam se i roken rolom josh kao klinac, znachi, imao sam taj bend Tila i chetiri boga, to je josh shezdesetih godina. Poshto sam ja Tishma, pa su me zvali Tile. Onda sam pocheo u vezi, ono, poezija i shta ja znam. Pocheo sam da radim u studentskim novinama, i onda se odvojio od roken rola, da bi onda, sedamdeset i devete ponovo napravio bend. Znachi, to je tu, Nju vejj – Pank - Nju vejj. To je La strada, prva, posle Luna i onda, posle, ponovo La strada, to je nekih deset godina. Ali to je bio taj period kad smo mi, jednostavno, nismo imali izbora. Nisam mogao nishta objaviti, nigde. Ja sam, kad su ovi otishli u zatvor, ja sam otisho na dve godine u Beogradu i tamo sam dve godine zhivio. Jer ovde je bio uzhas. Ganjali sun nas ko zveri. ...

Novi Sad, 10 – 12.09.2017. *Sa Sanjom Kojikj Mladenov u njoj kancelariji, kustosicom i bivshom direktoricom Muzeja savremene umetnosti Vojvodine.*

Sanja – Aha, da, da, da. Vi nezavisno radite od institucija? To je nazavisni projekat? ... Da, da, da. Znachi, vi putujete celom regijom, ustvari, jel?

... Njih znam, Tome Adzieski, Nebojsa Vilikj. (prolistavajukji knjigu Autorski kroz pojavnog 1-5) ...Da, da. Aaa, evo i Dragana Matikja. Pa oni su bili kod vas tamo, na Autorski kroz pojavnog... Sa Frelinom radili su neki video rad tamo, znam. Ja sam tek napisala o tome. Trebaju da imaju izlozhu u Splitu od tog materijala.

... Da, ide Damjanova (*Radomir Damjanovikj*) izlozha. Pa tu je i postavka, mozete gore da vidite.

... Jeste, moj suprug je vash kolega, Kojikj Stevan. ... Vajar koji je preshao na nove medije. Radi na Akademiji na novim medijima. ... Jeste, sin Sobodana iz Tere, Kikinda. Mi smo, onako, iz dve umetnichke familije sastojimo. hahaha... I to je bilo, onako, najlogichnije, kad smo se nashli, nekako, sve je onda odgovaralo. ... Ma da, ne samo shto kazhu, Slobodan fantastichno void Teru... Ono, gde kje sad biti Muzej, bile su vojne objekte, jedan vojni manjesh, gde su nekad drzhali konje, koji ima veliki raspon krova, bez stubova. Chist proctor, fantastichan. Nema sumnje da je to odlican projekat.

... Lepo nam je dvorishte, da, ovaj, jako. Naravno, zahvaljujukji ljudima koji ga odrzhavaju. ... I u Skoplju u Muzeju savremene, vash, isto imate neki atrijum, to sam videla, i zgrada vrlo slicna, malo kasnije zidana od ove, isto, jedna modernistichka..., da.

Stanko – To su Poljaci radili. Bio je megjunarodni konkurs, oni su dobili. Donacija Poljske vlade, posle zemjotresa. '71-ve je otvorena Muzej.

... Sad ste bili u Skoplju sa Svetlanom? Rekla mi Svetlana da ste i na Hadziboshkovu izlozhu bili.

Sanja – Jesmo. On je fantastichan autor. ...

Vesna – A sad u Njujorku, sa performansom..., nemozhesh nishta drugo planirati, samo ako ti je to cilj videti shto vishe izlozhi. hahaha

Sanja – Veliki je problem, tako je to uvek. Celo telo i noge nemozhe da izdrzhe kolko se prevali... Da, znam. Sad ove godine u Parizu, prolazili po dvadesetak kilometara dnevno, to je stvarno nenormalno. I to koristili smo metro, naravno, nije da nismo.

Stanko – Kao Miroslava Mandikja onaj projekat Ruzha lutanja.

Sanja – Da, da. A ne bi ni znala, nego na telefonu mi meri, ovaj, kolko smo preshli.

Kustos (*moje izvinjenje, nisam mu pribelezhio ime*) – Ja sam s Mandikjem prichao u vezi Ruzhe lutanja. Pitam ja njega, reko, zbog chega si, ovaj, izvini shto te pitam, reko, zbog chega si jedan, praktichno, potpuno samosvojan duhovni razvoj morao da nazovesh projekat? Mislim, budimo iskreni... A on, kao, znash, kazhe, i moram da ti se izvinim, jesi u pravu, ali, kazhe, da nisam nazvao projekat, ne bi niko doshao. ... Kao, bilo bi suvishe transparentno. A ovako, kad to nazovesh projektom, onda to vekj dobije svoju dimenziju. Dopalo mi se. Ali, ovaj, bio sam i kod Bozhidara par puta, tamo u Brezovici, i shta ja znam... Lichno mi se vishe dopada to shto Miroslav radi...

Kustos – ... Dobro, i Miroslav je istrajan... A Boshko, kad ga je Brajila ostavila, to mu je bio jedan od ntezhih momenata u zhivotu. ... deca su otishla na fakultete, ovaj, jedna se tu udala, a sin, on je za Beograda otishao. I onda su oni sami ostali neko vreme, i Brajila vishe nije mogla posle dvadeset i kusur godina i ostavila ga je. ... To je jedan momenat kad je zaista mislio da kje i on da napusti Brezovicu. ... Ja sam se s Brajilom upoznao, kazhe, bila samo kao njegova ispomokj i nishta drugo...

Sanja – Bez vesh mashine. hahaha ... Onda i da uzmete kataloge.

Vesna – A tako je on, sad tako pricha o svojim zhenama...

Sanja - ... Taman za prichu, da imate nastavak. Da, da, imate sad tu materijala. ...

Stanko – Eee, super. Hvala vam.

Osijek, 12.09.2017. *Kratki susret sa Vladimirom Frelinom i Anom Petrovich u Osijeku (nashi stari prijatelji, o kojima znamo i ono shto su oni propustili da znaju...), na proputovanju ka Zagrebu. Priblizhavamo se kafikju gde smo bili dogovorili da se nagjemo, popiti pivo i na ne vishe do sat – sat i po produzimo dalje...*

Frela – Zdravo, zdravo! ... A ne mogu vjerovat..., po peti put..., e super, ajde... hahaha

Ana – Pa shta radite ovdje, jeste vi normalni... hahaha

Frela - Jebote, super ste to izorganizovali.

Ana - ... A jel radi ovaj... (*pita Stanka za njegov laser, koji je on koristio za jedan svoj rad na Sifulajki, Gevgelija, a pritom pao mu u vodu i pokvario se*)

Stanko – Aha, radi..., nabavio drugi. hahaha... Radio, al nije najbolje, pa onda kupish drugi, zapravo dva nova! Hahaha (*smiju se svi veselo i glasno, sa pauzama, pa opet prsnu...*)

Gjorgji - Ma to i pricham... Kad smo bili na onu zadnju lokaciju, izvadio je dva, pa kad ga pitam..., on meni – da, bolje kjuti! Bolje kjuti! (*opet su svi prsli...*)

Ana – hahaha... haaaaa (*gazi se od smjeha*)

Vesna - Joj, ova godina nam je bila..., ljudiii, nemate pojma...

Gjorgji - Hiper! Dinamika, dinamika!

Frela – Ono u Njujork i to... Pa vi ste ishli biznis klasom, to mi je jasno. Hahaha

... E, nazvao me ovaj iz Muzeja. (*misli na Zorana Petrovskog iz MSU – Skopje, gdje Frela treba da ima izlozhu dogodine*) Poslao sam mu sve kak je trazhio. ... A sada, ovaj, u ovome u Puli (*misli na izlozhu Unutrashnje migracije*), bash imam taj video iz Makedonije, Silence / Silent disko.

Vesna - ... Tvoju stranicu je on sregjivao. (*za Aninog rada “Na rubu”, u knjizi PATEM 2013 - 2016*)

Frela – Al i debela ova knjiga... Ej drushtvo, tako ste me iznenadili, da ne mogu izraziti, ovaj, sve.

... Ali jedan veliki rad nisam, shto je trebao biti ispred galerije, nisam uspjio napraviti. Na kraju se i nevidi da fali, shto je najbitnije. E, a na otvorenju (*izlozhe u Beogradu sa Trtovcem*), znash ti, kakav pichvajz, ej! Ovako, ljudi nemogu uchi, ej. ... Ej, Slobodan Shijan, znash ko je Shijan? Bash je reko, e to je umjetnost! Hahaha ...

Stanko – Ma jeste. ... Fino je bilo u Geteu, ostali jedno dva, dva i po sata, pa svi smo na vashu izlozhu, jel, u Pariskoj, pa malo prichali, pa malo i Selmana stavili u bubanj – kako ovo - kako ono...? Malo na ispit. hahaha

Frela – Aha, aha. Tako i treba! hahaha

Vesna – A kad kje te tachno biti u Puli?

Ana – Chetnaestog smo tamo, a petnaestog je izlozha. Pa kako se ovo pogodilo, bash, eto, mozete nam i dokji na otvaranje. hahaha... (*a i zaista bili*) ...

Pozdravljamo se, grlekji se prijateljski, i ne dopivajukji pivo, shto se kazhe, onako, u zhurbi, na razumevanju Frele i Ane, kao nashi frendovi, a raspolozheni da nam posvete vishe vremena i pazhnju. Al trebali smo najkasnije do 19-20 sati da budemo u Zagrebu, na dogovoreni susret sa kolegama u Centru Periferije na Zhitnjaku.), nashi stari znanci iz proshle godine, kad su nam otvorili vrata AZh Galerije za nashu izlozhu PATEM 2015-2016 i prijateljski nas smestili i ugostili.

Zhitnjak, Zagreb, 12 – 13.09.2017. *Vechernji susret u Centru Periferije. U ateljeu Alema Korkuta, koji je ubrzo morao otikji, bili sa Franetom Rogikjem i Predragom Pavikjem. Hrvoje Mitrov se isprichao shto ne bi mogao biti snama, kao shto i Kata Mijatovikj i Zoran Pavelikj.*

Predrag – ... Mislish Generalno? Tik-tak. hahaha... Zhivot tak. A eto, planiram izlozhu u Bechu...

Onak, na rezidenciju, otikji na par mesjeci, balit po muzejima, upoznat ljude...

Predrag – Da, osamsto je stipendija. Tu i neku lovu za produkciju i telefon i, kartu za prevoz, mobitel.

Na tebi je, kako kazhesh, kupit si cugu, a mozhd a kje i zhenske, kak si nanjushio... hahaha ... Chekaj, donjechu vam neshto svoje. ... Evo drushtvo. (*dobili po dva-tri negova kataloga*)

Gjorgji – A ovo?

Predrag – Olovke, puno olovaka. ... Ali je sve to sloumoushan animacija koja..., imash u choshku jednu frku, tu, veliku, koliko da pokrije mene, a pored nje video koji ti pokazuje jedno osam tisukja fotografija, spojeni u jednu dvo i pol minutnju radnju, da se dozhivi taj, recimo, moment, uz jako ubrzani, fejkani process..., i ljudi su popushili, ono, mnogi. hahaha ... Imash, znachi, video ti ide, ono, ogromna projekcija, i u kJoshku ista ovakva situacija, koju vidish tu na zadnjoj fotki, kao, ta shiljevina, kao roba, ne? Olovke su, znachi, unishtene. ... Ideja je da si objasnish filmski process. Kao neki process učenja, svi fenomeni, zashto se slika mikje i zashto se ne mikje, ne? I onda je, u biti, to neki moj trud da napravim, recimo, poput Majbridza, kao, prvih filmskih slika tih konja u trku. ... To je u biti ona, neka pricha sa Majbridzem da, al je totalno glupa i debilna... hahaha... Ja sam kreten, djete deжебelo, vjeliko, se ljulja na konjku. hahaha

... A ovo je Kozharikj, Ivan Kozharikj. ... Ja sam bio u MMSU Istre u Puli, i tam bio smeshten u jednom skladish-tu, spavao ne u normalnom krevetu, pa sam onda odluchio... Tad sam malo bio i rezigniran, pa kad naishao na te Kozharicheve radove, jer sam spavao u depou, sam napravio kopiju, ustvari, ja sam uzeo Kozharicha, jako mi se svidjeo, a ostavio im kopiju. ... I evo vam dobrog Kozharicha! Kuzhish, sam si fino, original sam si uzeo doma, ne? hahaha A taj tekst je bio, u biti, kao neka knjiga umjetnika... I ta je sad ta pricha o tom dogagajaju. Kak je doshlo do toga, jer ja, u principu, ja sam popalio njega iz chistog bjesa, i onak, sam ga htijo sebi doma uzjet, ne?!

... A shta radite sa snimkama?

Vesna - Pa vidjekjemo neku dokumentaciju... Sve te priche kako se vezuju...

Gjorgji - ... Frane, shta ima kod tebe?

Frane – Pa, uregjujem si prostoriju, atelje. Jer sam napravio..., povezujem si sve te tri sobice, a pre se ulazilo iz hodnika u svaku. Al je izashlo da to i nije tako lak posao, pa nikako da zavrshim.

... A da, da, sa onim Na ivici..., sa Zhitnjaka iz autobusa. hahaha... Ma menja se dosta ovaj dio od... Ma od Patrikja, gde stoji autobus koji ide skroz ovdje, do nas, i chak u tom djelu koji je urbaniziran. Grade novo i, uhvatim i neshto dobro, stvarno ima po celom putu, onak, i s jedne i s druge strane...

... Da, da, okju donjet neshto od kataloga, ne znam shto je najbolje, jer...

Predrag – Eto, kad nema Katu, ja se brimem i o machki, dok ih nema... Volio bit machka, jebote.

Vesna – H' h'mmm. ... H' h'mmm

Jutarnji Susret u Centru Periferije, Zhitnjak, Zagreb. U atelljeu Alema Korkuta u kratkom razgovoru sa Alemom i Borisom Grajnerom.

... **Stanko** - ... Vidi, ma da, recimo ovi koji dolaze, mladi istraživači više će se, ovaj, osloniti na ovo, na knjigu, zato što su lenji, u suštini. Istraživaće, ne kažem da neće, al ovo im je najlakše doći do neko mšljenje vremena. A i odgovornost likovne kritike i teorije...

Boris – Ma nema, ne postoji više takozvana institucija likovne kritike, znaš, ona je nestala sa prostorom objave, kužiš? Pa imaš, šta ja znam, ovi povjesničari umjetnosti, oni to gledaju sa izostankom strasti, i to jesu, zbog toga, tekstovi malo suhi, oni ne idu u osobno tumačenje, jer za osobno tumačenje, da bi ono bilo kvalitetno, moraš imati razgragjen aparat, a nemožeš ga preuzet, moraš ga sam razradit da bi se mogao snjim služit.

... Onda se, zapravo, se kasnije pojavilo djelovanje na filmsku traku, dakle, naknadno doctavanje, grebanje i tako dalje... Recimo, Martinis ju je koristio tu filmsku trakou kao jedan fizički element, dakle, on si namotavao glavu sa filmskom trakom... E sad se došlo do te mogućnosti da se na taj nosač djeluje digitalno, ne?! Ali ja to niš nisam radio, ja, zapravo, se bavio uglavnom sa konceptom, dakle, imaš prichu i onda je na filmski način stvarash. ... A

imamo prilično cvrstu tradiciju, dosta solidnu, ne, šta ja znam, recimo Gotovac, Stilinović, Martinis, Trbunjak, Sanja Iveković, oni su to, više – manje, postavili, onda je tu Galeta, se isto uključio, i sad ima dosta, dosta je jaka ta proizvodnja.

... Ma sa animacijom je, to su valovi.

Alem – Sad je živnula. Znaš šta, otvoren je na Akademiji taj ostsjek za novi mediji, čak šta više u zadnje vreme više idu na nekakve, ono, socijalne akcije, angažmane...

... Al čuj, Akademija je to, pa i Animacija u okviru nje... Galeta je pokušavao, dok je još bio živ, na Akademiji progurati tu neku, znaš, da se ukinu odsjeci, što je pre radikalno i nemoguće, u principu, niti imaš študente koji bi to željeli, niti vječinu profesora. ... A rezultat je, imaš sad, oni Crtani, koji su okej, koji osvajaju neke nagrade, počinje se to razvijat, nakon vremena kad je animirani...

Boris – Pa je, ono, kad vidiš po svetskim festivalima, ima ih puno prisutnih, i to onim najvećim. Imaš i dosta, recimo, na granici izmegju eksperimentalnog i animiranog...

Pripremljeni za put, fotografiramo se ispred Centra, ta prijateljski pozdravljamo, zhelechi nam dobar put i uspjeshnu realizaciju projekta, pred sam polazak za Ljubljanu, Shempas, Rijeka...

Shempas, 13 – 14.09.2017. *Na putu od Ljubljane prema Shempasu (70-ak km), lokacija kultne umjetnichke grupe OHO iz 70-ih, gde i danas zhive Marko Pogachnik i Marika. I pored prijateljske komunikacije sa Markom, da bi dogovorili nash susret, nismo uspeli usaglasiti termine, pa najavili da kjemo svakako podikji kamp i nokjiti na Shempasu.*

... *Stanko* – Na prvata livada, bap šatorite, ta na neko letviče, kje stokmime PATEM Šempas.

Vesna – Država PATEM.

Stanko – Ne, ne, mnogu NSK zvuči (*Nu Sloveniše Kunst*)..., da, da, no ova će go sredime...

... E on je bio najveći seronja od ovih Šempasovca. ... A gde bi kukja Pogachnika mogla biti?

Gjorgji – Zato je i to toliko plodno zemjište tu, jel je on sve to... Ja mislim da je tamo, jel vidiš ono brdce, brdce ono, pa malo desno i preko, iza brda...

Vesna – ... Te dve bele gradbe, jel vidiš, jedna je bez krova, jedna iznad nje, s desne strane..., to mi izgleda da tamo bi mogao da bude neki umetnik. Jel vidiš ovaj drveni stub? Ovaj napučeni, ispred nas, pa te dve bele iznad. ... Ali vidi, jedna je gradba bez pokriva, a ona druga kosa ima krov...

Stanko – Ne gradbe, već gragjevin! Ne pokriv, već krov... Da bi tu mogao bit..., jes - onaj najveći?

... E, vidim. ... Kako slikarica, ustvari, kapira prostor, znaš, nevjerovatno, prosto me iznenagjuje, Gjorgje... Ne, ne, ona je koristira repere... Pa to je prostor Gjoko! To je prostor! ... A ta ti je kosa, kao onaj VC kod Mandića, Zhilnikov vece. ... E Vesna, to ti je životni projekat - Krov bez kućice, da, da.

Vesna – ... Ko Boža, a mu puštiš kamera ili audio, odma počnuva... hahaha

... **Stanko** - ... I sam si se smeev Gjoko, smijao sam se ko lud, negde oko sedam saati...

Gjorgji – Za kaj?!

Stanko – A za kaj, za kaj? Za kaj pa ne?! hahaha ... Ovaj, pitao se, a kako će Gjoko da prepriča Sanji ovaj moj san?

... Kako smo mi bili mali, deca, znaš, ono, pa se nešto igramo s drugim ovde, dečacima iz Šempasa i, snama i mali koji liči na Pogačnika, pa mu ja, ono... - bi, bi, bi..., bi bi..., je si ti Marko možda? A on - pa je sam Marko, a shto tebe boli kurac?! Pa, on ono - lalala, la...hahaha... A još od tad, još tad, još kao dječak, imao brkove. ... Verovatno se i rodio s brkovima? Zato jer je obeležen, on mora da bude, znaš, i to ti je ko Isus, znaš, ono, furao je neke fazone... Neki znak od rođenja. ... I Pogačnik je rođen s brkovima, s brarom i sa velikom dukačkom kosom. Kao reinkarnacija Isusa, znaš, ono... A jes veliki umjetnik, veliki seronja - jeste, kad je, ustvari, on taj, mesija, znaš. ... I tako, Vesna se preplašila kad je vidjela Pogačnika u snu, kao mali Isus, prosto, i nadržala se, jebote...

... Ono što je najvažnije u snu, shto ti Gjoko, kao i Pogačnik, samo što si prohodao, a vidim te kako nosiš veliki teret. Blokovi kamena s jedne i s druge strane i, onako, balansiraš ti, i nish nisi polomio...

Gjorgji – Hahah Joj, sad si me potsetio na moju prva ljubav. Ona me uputila u ceo seksualni život...

Stanko – Al vidi, ti jes da si bio mali, al onako, mali momak zver. Pa kad se ona curica pojavila, pa lepršava, pa lepa, pa izdašna, pa, pa, pa... Pa si lepo iza...

... E sve ovo, ustvari, što je Šempasova priča, to je, to je od aure, prosto, proizilazi iz aure. Ja mislim da je i Pogačnik tu snama, ovaj, mali Pogačnik, onog kojeg si ti sanjala, ustvari, a nisi ni, prosto, mogla da poveruješ da to može da bude On, zato što, ono, dečak mali, evo, tok'cak! ... A pojavio se i Boža Mandić iz Brezovice. Ne on mali, nego veliki, veliki Boža! Jes, on mali rastom al, kao da je porasto, kao da su ga napumpali, prosto, i to je bilo ono kad si se ti probudila u snu, ustvari. A ni si se ti Pogačnika uplašila, nego Bože si se uplašila. Ono, veliki, a još malo, ovaj, uvečani, ono... I priča, sere čovek, znaš. To ti je Vesna, aura mesta... A sad je najbolje da se izagje iz kadra...

... Znaš, kad se Vesna jutros probudila, pita me - koliko je saati? 8:58 je bilo, pa - a što nisi nas probudio? - Ma nemoj, kazhem, ja sam vas ostavio da se kao deca malo naspavate. Deci treba malo više spavanja. ... Ajde Stanko, ne seri, nego si nešto praktično uradi. - Idi na VC. – Idem si na VC!

Chuju se ptice, insekti, trava, vazduh, ta i motor Hundaija, na putu ka selu. U selu, silazim iz auta da pitam jednu gospogju u svojim ozbiljnim godinama, za ispravnost vode iz chesme ispred nas. Ona, ochito, u jutarnju shetnju sa Goldh Red Riverom. Prestavio sam se, kratko objasnio razlog nashem kratkom boravku u njihovom raju. Uz potvrdni odgovor o ispravnosti vode, uputi nas ka kukji Pogachnika, napominjukji da je Marika tu. Zahvalio se, i zamolio sam da pozdravi Pogachnikove, otkrivajukji da sam pre nasheg dolaska, bio u komunikaciji s Markom o obostranoj zheljji da ostvarimo nash susret. Pozdravili smo se, zhelekji nam dobar put. Konstatirao sam da nas samo put razdvajao od OHO-a. (od one kukjice gdje smo kampirali i koju sam preimenovao u Pogachnikove)

Rijeka, 14 – 15.09.2017. Sa Brankom Cerovcem i Davorom Dundare u jednom kafikju, onda sa Slavenom Toljem u MMSU, kao i proizhetak s Cerovcem u jednoj kafani, nalik holanskom pabu. Dundara je bio sa galebom na ramenu, pa ga u rukama milovao njezhno, jer mu je krilo bilo povregjeno, da bi ga u naredne dane zaljechio, da bi opet poljetio. Bravo!

Branko – Kad sam svjetac bio. ... Dadaizam, malo montazhe, kat-kat, jebo scenarijo. Ako ne bude valjalo, reciche Cerovac je zajebo, jer se makao pre, tamam... Super, ljepo je oblikovano (*prolistava knjigu Autorski kroz pojavnog*). ... A ovaj se skoro utopio... (*komentira Matikjev i Frelihov rad, gde Matikj pluta po Crnu rjeku*) ... Josh imamo i srekje. Niti hladno, niti pljusak, bolje nego shto su najavljivali... A i more je toplo, nikakav problem, ja vas odvezem na plazhu, chas posla... Tamo je danas i Arts kemp, ne, posvekjen Tomu Gotovcu. Sluchajno je ispalo da bash te dane ste ovdje. Dobro shto se to slozhilo, ali, ako budete vi za, ja vas svakako odvezem, to je dolje prema Opatiji, ne, ima tri plazhe, Kantrida, i tamo ima..., vjerovatno kje tamo bit umjetnici, ali vrijeme je, vidi, nikakvo.

... Je, al se moramo dogovoriti gdje je najzgodnjije. Ja znam gdje bi moglo shatorima, i ovdje gdje je sad Muzej, ja kju vam pokazati gdje je, ovaj, izlozhba Toma Gotovca, tamo je sve uregjeno. Ta izlozhba je prva izlozhba koja je u novom, u tom Benchikju, tamo kje bit Muzej. ... To je velika izlozhbetina, pet godina se radi na presjeljenju, ovo-ono... Sad nije stvar da vam ja pricham, nego je stvar da koliko bi mogli da vidite? I da budete tamo, ne? Shto da ti ja sad opisujem kako to izgleda, pa ni nalik, ne? Ochemo? ... E da, ja kju nazvat Slavenu, da vidim gdje je on, dal je uopche tu i slobodan... Ja mu nisam ranije javio, jer nisam bio siguran, onda bi vas obavezao da morate... (*javlja se Tolju*) ... Eee, mozhe, mozhe, ne, ono, nema frke, nazovi. - Na satanku je nekom, ali... Slavenu je ovo drugi mandat, pre radio u Dubrovniku... Ma ovdje on ima ogromnu imovinu, a i tamo - klan radionica Lazareti, on je slavan, ovaj... Pocheo je kad si i ti ono, izlagao Arhitektone, one svoje? U Dubrovniku je otvorio festival Karantenu, a od '12 je podnjio da bude director. ... Al ovo, chudi me da neznash za Slavenu, jer ovo..., onda, on zna vishe o tebi, ne? ... I Rijeka je izabrana za Kapital Evrope dvadesete. ... Od pre dve-tri godine on je director za ove, za sve ono skupa, i zato je dobro ovo, shto kjemo tamo ich. Snimi kje mo, imash bilborde, pa ovo-ono, to je u sklopu, pa onda tamo,

skochish u more, i snimimo te tamo, sa ovim ti sudjelujesh u, u retrospektivi ovoga... hahaha

... Ma znam, kazhem, dobro je ispalo, sluchajno, jer ovo, recimo, i Tolj..., Empeduje performance su triputa odgagjani zbog nevremena... Tamo imash..., sjedimo, snimimo, tu su plazhe..., tamo su svi i to je super. ... Ova zbrka, ne? Ovo se zove Kuda idemo? - Ne pitajte! Ko emigrante, treba vam i kuhinja za ovo..., u sklopu ovog Muzeja, tri emigranta i ovo-ono, Benchikj, predivno, to je concept. ... Al je josh odlichno, josh se pokupljaju, ali moglo je i bolje, da smo prije znali ... Pa bi vi dočekali festival i dobili taj dopust, ovaj, za veliki Festival performance, tad ja nastupam. ...

Stanko – Ma sve je centar gde smo mi. hahaha

Gjorgji – Ali ova nam je bila hiper aktivna godina. Njujork, pa onda tchetiri dogagjaja, after Njujork.

Branko – Pa znam, znam. ... Ko god pitash ovdje shta radi, kazhe, pa, pa radim neki, da prostish, ne, kurac, ne? A da pitash koji je kurac, niko nezna da kazhe... Tako zhivi, svakom duguje, nikom, nikom ne mozhe da vrati. To je ono, stara pankerska, vrati mi novac koji ti dugujem. ...

Vesna - Moramo slati neku fotografiju iz kancelarije. Gde je radna atmosfera, inache izgubkjemo posao. hahaha... Eto, kao, radimo nesho, i da napishemo – radno. Jer ovako...

Branko – Eto, imamo srekje, nazvao me je Tolj, i tu je, u Rijeci, u kancelariji radi, pa da mozheo svratit... Objasnio sam mu, ne? ... Okjemo, ne?

Kasnije, sa Slavenom Toljem u MMSU Rijeka.

Slaven – (*telefonira*) Jel bi oni mogli shatru postaviti na Biviju? Jednu nokj. ... Ne, danas na sutra. Aaa, da, na Biviju, jel tako, ne, ono, najmirmije, ne? Ajde, super. Vazhi. Aj, vazhi, bok. - Evo, on kazhe da je okej.

Stanko – E, super, hvala puno.

Slaven – Ne, tamo je najbolje, on ima tri plazhe... Ima mjesta, ima VC, onaj vanjski, i tako da, ovaj, iii..., ovako, da ja, da ja sad zovem Charlja, pa da dogovorimo...

Branko - Ma odvjeshkju ih, pa kje vidjet, ne?

Slaven – (*pokazuje na fotografiju na stolu*) Ova je nekadashnja tvornica Benchikj, tamo se sad postavlja izlozhba, i ovo su zavrshni radovi, ustvari, sve radimo po nekom principu, ono, da ugjemo, ushli smo u prostor, u neku nultu fazu, sporedili samo deo prizemja i jedan kat, pa pochinjemo da selimo tamo, tako da nismo chekali da se ono, da se nagje novac za sve, nego, uredili smo koliko smo imali novaca i selimo tamo i pochinjemo raditi tu, pa onda kje ikj korak po korak, kje se obnoviti cjela.

Stanko – Super, veliki je to projekat. ... A evo, bio nam Branko na Autorski kroz pojavno 4.

Branko – Ono, bio je concept da sazovu ljude i nema nish raditi, samo boravish tamo par dana, a ja sam skroz..., ono, ex manastir, pa idemo po Prespi, idemo na Golem Grad, i naprosto, bilo je divota.

Stanko - To je ta knjiga o tom projektu, makedonski – engleski.

Slaven – E, ja sam dolje bio par puta. Bio u Skopje na nekoj konferenciji, Pa na ono, kako se zove...

Branko – AKTO, AKTO, onaj festival...

Vesna – To je moj grad. Sjekjam se da je bilo vashe ime, al nisam bila na onim dogagjajima...

Josh smo shto progovorili, pa smo se pozdravili sa ljubaznim domakjinom i poshtovanim kolegom, koji nam poklonio nekoliko ljepih kataloga, pa i poveo da pogledamo tekukju izlozhbu. Onda smo sa Branko krenuli ka Empeduje, da vidimo za kamp. Pa smo u Benchikju, gde se josh radilo na izlozhbi Gotovca, fotografirali se ispred velikog plakata, kao i oko zgrade. Onda do jedne kafane na pivo, u ljepom ambijentu nalik holandsim pabovima, punim patine i nekim osobitim sharmom prisustva, kako smo sve to dozhiveli, uz odlichnog tochenog piva i sadržajnih priča. Shteta shto taj audio snimak nije dobar, a bilo puno toga ljepog za spodeliti, osobito Cerovchevo enciklopedisko znanje (kako kazhe Jusuf) i njegove pirujete o umjetnosti.

Golo Brdo, Rovinj, 15 – 16.09.2017. *Topao kolegijalni Susret sa Tomislavom Brajnovikjem u njegovom Studiju Golo Brdo, uz ukusni tvrdi sir i drugih ljepih ukusa, pa kapljice speshl Tikveshke loze i Brajnovikjevog izvrsnog vina I prijateljeve roze rakije, uz lepe zvuke sa laptopa.*

Tomislav - ... Al ja volim iritirati, razumesh, bash namerno. ... To je ta poetika, ne, i onda neshto, ono, kraj svjeta, razumesh, neki, ono, neshto vjezano uz vjeru, jer ja sam vjernik, znash, radim u stvari protiv crkve, protiv institucija, ne? Neka komunikacija s ljevicom, ali iritiram i ljevicu i djesnicu, razumesh? ... Jer ja, kao, uz ljevicu, a praktiram crkvu, ne? ... Mene zanima istina. Ja smatram da crkva nema veze s Bogom, razumesh? ... Kuzhish, znachi, zashto mi je to bitno? Zato shto ta Ljevica je ateistichka, zapravo, svoj ateizam i formira na temelju, ovaj, ateistichke crkve, znash? ... Sad bi oni htjeli da se jedan sekularni proistor, znachi, neutralni prostor, samo drzhavne funkcije, javno dobro, ovo-ono, oslobode od svih ideologija. To nikad se nije desilo, kuzhish?

... Recimo, ja kad kazhem vjerujem u Boga, ja mislim, verujem na znanstveni nachin Boga. ... Ja kazhem, ne, Bog je tamo gde znanost treba stikji. ... Rechi nema Boga ili rechi nema vanzemaljskog zhivota je naprosto, nemogukje. ... To je neka moja, recimo, primarna umjetnichka ideja. Kako formativni kontekst, ne, i slikovni i umjetnichki i kulturni i politichki i ..., kako njega dezintegrirati, ovaj, dekonstruirati, razumesh? ... Mikelandzela, Leonarda, Ticijana, sve te umjetnike koji su savrshenom formom nanjeli jednu lazhnu ideju, krshckjansku, ovu..., slikali Boga... A Bog bi tada - shta i meni da radite, ja sam kvantni, razumesh, ne mozete me vidjeti, ja sam energija, kuzhish? Svjetlost. ... Tekst, ne, tekst a ne slika. Eto, to je ta kratka pricha. ... To je ta povjesna prevara, on ti postavio slikom, kao prepreku za istinu, na koju bi se ti mogao definirati ovako il onako... Hrpa stvari, crkva je hrpat..., celibate, ukrshljanje male djece, pakla-raja-chistilishta, trojstvo, besmrtnost dushe, to sve, uopshte nije krshchanska ideja, to su poganski obichaji...

Stanko – Imamo i besuvoljno vjerovanje, shto i nije za potjenjivanje. ... Moje shvatanje o tim stvarima je ono, u smislu, graditi hrama u sebi.

Tomislav – Empirija, kuzhish, hokju rechi, korisnici sebi izvuku neki zakljuchak, koji ti u internosti kazhesh, svom hramu, tu nosish, razumesh? ... Znachi, kad trazhim opciju, ja nisam vezan uz svoje roditelje, svoje selo, Hrvatske ili Hrvatsvo. ... Meni vjera nije jednako nacija, razumesh? ... Kuzhish, znachi sa Bogom tjeraju od nacije, a sa nacijom od Boga, nedaje se ni jednima ni drugima blizu? Znachi, dvostruka prevara. ... To je teshko izrazit, zato sam umjetnik to pokushat izrjechit. ... Makni se iz te crkve, kuzhish..., jer shta je stvar, oni su povjesno krivi, oni su finansirali oruzhja, ratove itd. Sad bi se na kraju povjesti htli izmahnuti... Da, nisu oni krivi, to je politika, ne? Ta politika koju su oni javali. ... A znachenje smo ostavili, kao, to nema znachenja, ne, nema Boga, ne, onda nema ni znachenja, kuzhish, sve samo u materijalnu vrjednost. ... E sad, fanatic, kojeg i da je tipa, on ide duhovno, sa jednom puno jachom idejom, daje zhivot, i mislish da je on budala, kuzhish, fanatic. A i ti imash isto pametne bombe, dronove si imao tamo, ali bez duha, samo tehnologiju, razumesh? Te ti suho, ne, sad, kako to reshiti... On je pametna bomba. I sad ti je zhao, paralelno sa tim, recimo..., direktna lica sa digitalne, o tome Zhizhek govori, znachi, shta je to, da te, praktichki, ischitavaju, to je san svih ovih, Cije, Kine, ove-one, da ti dronom ukji u mozak! I da ti on ukine da njemu ugjesh u mozak. Jer tu prestaje chovjek, ja mislim da je to, ta neka zadnja linija odbrane, ako postoji Bog, zadnja linija odbrane chovjeka, to je ta sloboda, unutrashnja, ne? ... Jednostavno, resetirate, ako imash neke ideje, ovo-ono... Al ovo nije fikcija, o tome se radi, kuzhish, ljudi smo vekj u pravim ustrojima... Pitanje je vremena, znachi, kako te nashe impulse prevesti u sliku i zvuk. Ako to uspe, to sve skupa..., ko televizija, vauuu. ... A ohektivao si sad neku umjetnichku formu, neshto orginalno, a orginalnos je u ideji, kuzhish, u poruci, poruka je energija, ne? ... Ne samo medija poruka, nego poruka je medij, kuzhish, shto ti meni vozish, shto ti ja vjerujem, ne vjerujem. Sori, to je bio ovaki, jedan, chisto da se pretstavim, ovako, evo, neka razmishljanja, kuzhish?

... Zato ja kazhem, Ljubav ili smrt. Je si vidjeo?

Stanko – Da, da, ono shto si objavio. Pristaje to PATEM-u, shirenju zajednice.

Tomislav - ... I kak bi reko, ti kazhesh, istinu, ne? Izrazish se, bikje dobro, jer bikje istinito. Al je odraz stanja kod nas, srozavanje tih vrednost. ... Postmedija, kakav medij, mi se, bavimo se sadrzhajem, bavimo se krajem svjeta, razumjesh? ... Kad medij vishe nije predmet rasprave, sve je slobodno. Chovjek je medij, razumjesh, znachi, medij je ono shto ti kao umjetnik aktivirash, nema umjetnichkih medija, nema umjetnichkih materijala, nema... Poruka je medij. ... Pre neki dan sam napisao na Fejsbuku Umjetnikom ne chini ono shto ljudi misle da nije umjetnost. ...

Stanko – ...Savremenoj umjetnosti ne trebaju izlozhbe, jer te nemaju nikakvog efekta.

Tomislav – Pa to pricha i Grojs, ne..., politika se kroz umjetnika, zapravo, manifestirala javnosti... Danas politika vishe nema potrebu za umjetnikom, jer postoje mediji, razumesh, televizija, radija, novina, Tvitera, Fejsbuka, gde on direktno... I mi, znachi, ispadamo iz igre... Znachi, ti morash iste strategije politichara koristiti, medij. Ne medij, mislim, ono, video i to., nego Fejsbuk, televizije, novine. ... Znachi, umjetnik se bori da njegova ideja ima neki utjecaj, okej. Sad, koji su to porivi, dal je neki ego trip, bit faca, novac, ima tamo, sad, problematika. ... Tako da, Zhizhek se izborio sa svojom mimikom, sa arogantnoshkju, on se izborio za to. Chesto njega se referiram..., pogotovo u vezi sa Bogom. Shanse sam imao tamo, ne? Njega ne mozhesh zaobikji, on je tu, kao shto je tu Tramp, kao shto je Merkel... Kako se izborit za neku ideju? Eto, Ljubav ili smrt, ne, mislim, to je tu nastalo, al sad je tamo... Sad je to vekj umjetnost. ... To isto vjeshtina, razumjesh? Projekt, analiza, istrazhivanje itd., ima hrpu drugih, drugih vjeshtina koji su jednako vrjedni, pa se ti vrakjaj, ako...

Sarajevo, 16 – 17.09.2017. *Kishni dan u Sarajevu. Pola pet popodne. Vesna i ja, chekajukji Jusufa Hadzifejzovikja ispred Kolekcijama Ars Aevi, u kafeu na terasi iznad platoa Centra Skenderija. Gjorgji (Krstevski, trekji u Drushtvu), je jutros morao kolima Sarajevo - Skopje – Struga. ... Dolazi Jusuf, pozdravljamo se prijateljski, najtoplije, pa menjamo “lozhu” za drugi tishi kaffe.*

Jusuf – Jesam, nekako odspavao. Al sam se bojao da ne zakasnim, pa sam se budio na svaki sat. Sporo je vrijeme prolazilo, al eto, dobro... (*Jusuf je isti dan stiga u Sarajevu iz Lozane. Usput sa koje-kakvim problemima, pa iz Ljubjane je morao autobusom do Sarajeva, da bi stigao na vrijeme dogovorenog susreta, shto govori o njegovoj kolegijalnosti, tople prirode i njegovoj profesionalnosti*)

... Koje su ovo cigare tvoje?

Stanko – Vest. Evo zadnju, kao za velikog prijatelja.

Jusuf – Evo tebi Drinu.

Stanko – E, hvala ti. (*Jusuf je uzeo i prazno pakovanje Vesta za njegove praznine*)

Vesna – Mi smo, pre nego shto ste doshli, sedjeli tamo u tom kafikju i preprichavali neki rumunski dokumentarac, a ja, svremena na vreme, opet i opet, kazhem - a shta mislish, jel kje dochi? hahaha

Jusuf – A kako ni ste uzeli jako da ja hokju da dogjem. A ranije sam krenem iz Lozane, da bi stigao, i da ne zajebem ljude kojima sam obechao. ... Al svigja mi se ovaj vash projekat.

... A ove praznine, neke lepljenjem pravim kako asamblazhe, a neke, neke, ovaj, izlazhem ovako, kao hrpu papira, poredim, recimo, shta ja znam, piva, Sarajevsko, Shvicarsko, Karlovachko, Apatinsko, pa napravim kao pivara, kao, ono, deo robne kuke... Napravio sam, recimo, jedno pet-shest shtandova i napisao na njemachkom, engleskom, francuskom i na nashem jeziku, ovaj, Prodavnica praznina, kao firmu, i nikad mi se nije desilo da ne prodam nishta. Praznine idu ko halva! Hahaha

... Ja nekju da bezhim od Dokumenata, moja ideja je da izlazhem umjetnike iz Dokumenata, koji su zhivi i da ubacujemo ponovo nove, koji imaju istu vrjednost ili su tu negde, shto se tikje savremene umjetnosti, da vratim Bijenale. ... Savremena umjetnost je veona nepoznata, neshto vidish, neshto otpjevash, shto je vazhno za ovo vrijeme, bitno da je rad istinit, ako je mogukje snazhan i jak, i to je savrenena umjetnost. I mora, mora da bude s tog perioda, da bi bio

savremen, normalno. ... Moja kukja je puna praznina, to su sve praznine, i sad ne mogu..., jer kad imam novac, kad bi to mogo da deponiram, ja imam oko 14 000 praznina... I sad, kad bi otishao na neko Venecijansko Bijenale, na neku izlozhu gde dolaze puno ljudi da to gleda, da se ukljuchim u taj umjetnichki turizam, ja bi sve to prodao. ... Znachi, ja prodajem po 10 eura, a taj autorski rad nije skup. Ja sam pocheo da radim i materijalizacije, da sipam u prazninu gips i da ga odljevam, a i bronze, tako da imam rad od 10 eura do 2000 eura. Demokratizaciju umjetnosti, za koju se Bojs zalagao...

... Jer moj rad je zavrshen kad se proda... Ja kazhem jednoj gospogji, reko, rad koshta onoliko kolko je kad je puno. Kazhe, odlicno, i ona zhen a je bila prvi kupac i tako je to krenulo.

... Ja mislim da darovitost je, izmegju ostalog, mogukjnost da pratish greshke, sluchajnosti, i da..., ako si u stanju da izagjesh na kraju stim, ili da razvijesh nesh to drugo. ... To ja mislim, eto, jer, ovaj, ne mozheh ti da sjedish, da chekash po trbushke, i da chekash inspiraciju, kobajaga, znash?

Vesna - ... Kazhe Stanko – A kako mi sad, shaljemo knjigu kao pdf, pa i dogjemo i u zhivo da...

Jusuf – U doba digitalnim...

Vesna – Mi konjem... hahaha Shatorima dolazimo... hahaha

... **Jusuf** – Cha(r)lama je turska rjeh koju smo mi preokrenuli. Pito sam ovu, Beral Madre koja je osnovala Bijenale u Istambulu, dali zna shta znachi Chalama? Oona je rekla, kazhe, Sharlame na Turskome – pozorishte. ... U Bosni, kada na televiziji gledaju utakmicu, i kad neko predribla tri igracha, kazhu - al im ovaj udario “chalamu”. Chalama znachi kada ga nekog za sitno pregjesh. ... Uglavnom, znachi znati bolje od nekog nesh to. ... Da si sposoban, mozhe biti i snalazhljivost. ... Ono, Calama je i u nachinu postavke, sho nismo postavljali slike jedne pored druge, nego, svuda po zidove, ako treba nesh to i na plafon, na podu, ono... Jer Gugenhajm je prvi Muzej koji je napravio izlozhu u jednom nizu. To je luksuz. ... I onda sam odluchio tako... To imalo sharma i efekta.

Stanko - ... Dopalo mi se kako su kolege u Ars Aevi sredili postavku.

Jusuf - E to je malo pod uticajem Chalame. Jer moje..., ja sam prvi pocheo da radim Depo, i oni to zovu, kao, Ars Aevi depo. ... E onda, Ugo Vladislavljevijk, tada mladi filozof Sarajevski, u jednom tekstu, izmislio rjeh za mene, koja je Depografija. Depografija ne postoji..., i onda je on meni objasnio - ako je fotografija pisanje svjetlom, onda je depografija pisanje predmetima iz depoa, storidza, podruma, tavana, znachi, zaboravljeni predmeti.

... Prodao ja jedan rad u Italiju, znash, taj je chovek koji je kupio, reko, dachu ti pare kad mi to donesesh u Italiju. ... Pa u Rijeci, nagosmo nekog Zagrebchanina, da vozi, koji je tek zavrshio Akademiju i on kje rado..., a Charli mi je dao kola. I onaj rad moj, kako je bio, stavim ga onako, da se vidi, to je bio baget hljeb sa ovim..., uzeo sam traktora, pa sam mu skinuo gume i napravio da lichi na Formulu 1, mali tochkovi naprjed, malo vechi pozadi i tako... Kad ono, kazhe carinik - a shta vam je ovo ovdje? Reko - to mi je rekvizita, ja sam glumac, reko, koji radim pretstave i to... I odjednom, ja na stolu, reko, onako, brrr, brrrrrrrr, brrrrrrrm brm... A i on po meni – brrr, brmmm, brrrrr... Shta, reko, brrrrrrr? Pa kazhe - pa ovo mozhe da bude umjetnichki rad! A, reko, carinicheee, ja to zhelim da napravim godinama, pa ako vi mislite da je to umjetnichki rad, to onda je umetnichki rad. ... Kazhe -kolko ti ovo prodajesh? Reko, dvaes eura. - Dvaes eura? Kazhe - ma ti zajebavash. Pa onda - ajde vozi, vozi, kao, sretno umjetnici, dovigjenja... A ovaj mladi Hrvat, kazhe meni, pa ti si meni rekao da ovo prodajesh tri i po hiljada eura! Pa, reko, to je cijena kad stignemo tamo... Ostao on ovako... Kazhe, ti si najchudniji umjetnik koga sam upoznao. Hahaha ... Sutra u ovo doba ja kju biti u zraku...

Приредил: Герил Брутски / Priredio: Geril Brutski

https://www.scribd.com/document/395221828/ПАТЕМ-Друштво-со-ограничена-одговорност-Транскрипт-од-проектот-Радуис-на-кривината-2017-ByTheWay-Limited-Liability-Company-Transcript-of-th?fbclid=IwAR1_Cbm7ACx4n2ThEeIm0rkMexQq2JLQdjaEI3PuUj0qCI-TexmXaw7enaI

Биографија на уметниците / Artists biographies:

Илина Арсова е дипл. ликовен уметник и зависник од адреналински спортови како високогорско планинарење, качување карпи и слободно скијање. Во своето ликовно творештво долго време е инспирирана од планинскиот пејзаж кој го претставува низ различни ракописи и медиуми од класично сликарски пристап, до записи и цртежи во форма на дневник и како последно перформаност „ЗЕРО“, каде самата авторка станува дел од пејзажот. Фотографија и видео: Игор Христов

Iliina Arsova, visual artist, passionate about adrenaline sports like rock climbing, high altitude mountaineering and freeride skiing. The art works are mostly inspired by mountain sceneries visited around the world, expressed in different media from classical to abstract painting, diaries and travelogues, to the latest form of the performance ZERO, where the author herself becomes part of the artwork.

Горан Деспотовски (Вршац 1972) Дипломирал и магистрирал сликарство на Академијата за уметности во Нови Сад, Војводина, Србија. Тој има изложувано на педесет и пет самостојни и повеќе колективни изложби во земјата и странство, како што се Пригушена Егзистенција, Бања Лука, Република Српска (2015); Кошице, Словачка (2015) и Тајчунг, Тајван (2014); Premonition/Blood/Hope, Kunstlerhaus, Виена, Австрија (2014); Identiteti Association for History, Co-operation and Reconciliation, Голубиќ, Хрватска (2014); There will be no miracles here, Facing Belgrade - ein Einblick in die zeitgenössischen Kunstszen e Serbiens, Карцруе, Германија (2013); Real life presence, организација на MSUV и Landesmuseum Joanneum - Kunstlerhaus Graz, Грац, Австрија (2009). Многу пати е наградуван. Автор е на проектот Razlike, Slika i Knjiga на Академијата за уметности во Нови Сад. Професор е на Академијата за уметности на Универзитетот во Нови Сад на Катедрата за сликарство. Претседател е на Друштвото на ликовните уметници -Војводина од 2017 година.

Goran Despotovski (1972, Vršac) Graduated and earned his master’s degree in painting at the Academy of Arts in Novi Sad, Vojvodina, Serbia. He has exhibited at fifty-five solo and numerous group exhibitions in the country and abroad, such as Subdued Existence, Banja Luka, Republika Srpska (2015), Kosice, Slovakia (2015) and Taichung, Taiwan (2014); Premonition/Blood/Hope, Kunstlerhaus, Vienna, Austria (2014); Identities Association for History, Co-operation and Reconciliation, Golubić, Croatia (2014); There will be no miracles here, Facing Belgrade - ein Einblick in die zeitgenössischen Kunstszen e Serbiens, Karlsruhe, Germany (2013); Real life presence, organization MSUV and Landesmuseum Joanneum - Kunstlerhaus Graz, Graz, Austria (2009) He has been awarded several times. Author of projects Difference, Image and Book of the Academy of Arts in Novi Sad. Professor at the Academy of Arts of the University of Novi Sad at the Department of Painting. President of the Association of Fine Artists of Vojvodina since 2017. art@gorandespotovski.com www.gorandespotovski.com

Јордан Дуков е дипломиран новинар, магистер по медиуми и комуникации, автор на преку 500 ТВ документарци, продуцирани во изминатите 15 години и емитувани на ТВ Телма.

Својот професионален пат го започнал најпрвин во Македонската Радио Телевизија, за потоа, веќе 15 години да работи во документарната редакција на Тв Телма од Скопје. Ко - основач на “Кадар”, тим за истражувачко новинарство, документаристика и едукација.Работи и како сценарист на повеќе кратки документарни филмови посветени на специфични општествени теми како што се: различности, политика, екологија, култура, миграции, млади...Во 2012 година неговиот едноминутен филм “Car wash cabaret” е победник на конкурсот за едноминутен филм на “Скопје филм фестивал”. Режисер и сценарист е на краткиот документарен филм “So many loves”, како и на долгометражниот документарен филм “Bluberry Hill / Планински кавијар” прикажан во официјална селекција на меѓународниот фестивал за креативен документарен филм “Македокс”, 2017-та година.

Jordan Dukov is a journalist, documentary author and scriptwriter with a mas-ter’s degree in media and communications and co-founder of “Kadar produc-tion”. He authors more than 500 videos and documentaries produced for Tel-ma

TV over the past 15 years. In 2012, his one-minute film “Car Wash Cabaret” won the Skopje Film Festival contest for short films. Also, he is director and screenplay author of the short music documentary “So Many Love” and the feature documentary “Blueberry Hill” shown in official selection on International film festival for creative documentaries “Makedox”, in 2017.

Весна Дунимаглоска е родена 1976 во Битола, Р. Македонија. Дипломира во 1999 на ФЛУ-Скопје. 2005 стекнува МА/Мултимедија на УУ-Белград. Работи како професор по ликовно образование. Адреса: Е.Кардељ 30/33, 7000 Битола. е-маил: vduni@uahoo.com. Остварува резиденции (КК-Вена, МЦ Њујорк, Казино Луксембург, ИФАИ Москва), 7 самостојни изложби (две во Скопје и Белград, Виена, Битола, Осиек), многубројни групни изложби (Њујорк, Луксембург, Минеаполис, Тирана, Осиек ...), национални селекции (Контекст Европа Виена, Лион, Уметникот во Разговор, Канабел Хамбург...), меѓународни биеналиња (Вршац и Скопје). Со изложбата “Избор 2002“ АИКА ја сврстува во 6 најдобри автори од Македонија во периодот 1999-02. Историчарот на уметност Мишко Шувакович го запишува нејзиното име во неговиот “Поимовник на современата уметност“ како пример за македонска поставангарда. Од 2013 до 2015 со група на автори, го организира и концептно го надоградува проектот (АнП) Авторски низ појавното во КонАнП6/ПатемАрт1-6 - концептуализирано дружење и уметничко дејствување во природа, во кое се вклучени ликовни уметници и автори од области блиски на ликовната уметност. Во 2015 Весна заедно со Ѓорѓи Крстески и Станко Павлески го трансформираат проектот КонАнП6 / ПатемАрт 1 – 6 во актуелното ПАТЕМ - Друштво со ограничена одговорност и од тогаш тие константно работат на проектот. Тел + 389 78 610 995 Е – маил: vduni@ yahoo.com

Vesna Dunimagloska is born in Bitola, where she lives and works. She graduated in 1999 from the Faculty of Fine Arts in Skopje. In 2005 she obtained an MA in Multimedia Art at the Art University of Belgrade. She currently works as a professor of art education. She has participated in art residences (CC-Vienna, MC New York City, Casino Luxembourg, Moscow IFAI), seven solo exhibitions (two in Skopje and Belgrade, one in Vienna, Bitola, Osijek), numerous group exhibitions (New York, Luxembourg, Minneapolis, Tirana, Osijek, Zagreb...), exhibitions with national art teams (Context Europe, Vienna, Lyon; The Artist in Conversation, Canabel, Hamburg, Imago Mundi Lucianno Benneton collection), international biennials (Vrsac and Skopje). The exhibition Selection 2002 AICA put her among the six best artists in Macedonia in the 1999/2002 period. Art historian Mishko Shuvakovic mentions her work in his “Glossary of contemporary art”.as an example of Macedonian post- avant-garde art. Since 2012 till 2015 with a group of artists organize and conceptually upgrade the project “Artistically through the Phenomenal” in Toward AtP / By The Way Art 1-6 - conceptual socializing and artistic acts in nature, where artists and authors from the field of fine arts are invited to participate. In 2015 Vesna, with Gjorgji Krsteski and Stanko Pavleski transform the art project “By The Way Art” into the current By The Way – an association with limited responsibility and since then they’ve been constantly working on the project. Tel +389 610 995 –E-mail vduni@ yahoo. com

Дамјан Ѓуров, година на раѓање.11.03.1979, тел. +389 72 266 910; d_gjurov@yahoo.com 2002-2007 Дипломира на Факултетот за ликовни уметностиво Скопје на одделот за Скулптура,во класата на Професор Беди Ибрахим –Насока Керамика. Самостојни изложби: 2008 МКЦ - Скопје, 2015 “Лунарно - Соларно” – Галерија “Амам” – Гевгелија. 40 Групни изложби и две во странство (Истамбул-Галерија Топане 2010г.,Загреб- Галерија Житњак 2016г.) Од 2006 член на ДЛУГ-Друштво на ликовни уметници Гевгелија а од 2007 година член на ММЦГ-Мултимедија центар Гевгелија; 2009,2010,2011 и 2012 – Во организација на мултимедијалниот ” БОШ” Фестивал -Гевгелија; 2008, 2009 и 2011 поставени скулптури на отворено се Малиот принц пред МКЦ и Дрво на плоштад Македонија и Коњаничкиот споменик на Революционерот Ѓорче Петров, сите во Скопје, 2011-2013 Професор по уметност во гимназијата”Јосиф Јосифовски” во Гевгелија, од 2013 – Директор на ЈОУ Библиотека”Гоче Делчев” во Гевгелија

Damjan Gjurov, date of birth: 11.03.1979, Contact details: +389 72 266 910; d_gjurov@yahoo.com Education: 2002-2007 BA of Arts and Sculpting at the University of “Ss. Cyril and Methodius” – Skopje, Faculty of Fine Arts, Department of sculpting - ceramics module under the mentorship of Prof. Bedi Ibrahim. Independent exhibitions: 2008 Youth Cultural Center (MKC) - Skopje, Macedonia, 2015 “Lunar-Solar” – “Amam” Gallery – Gevgelija, Macedonia. 40 Group

exhibitions in different galleries and cultural centers in Macedonia, 2 group exhibitions abroad (Topane Gallery in Istanbul – 2010; Žitnjak Gallery in Zagreb – 2016). 2006 – member of ДЛУГ – a fine art society of Gevgelija. 2007- member of ММЦГ- multimedia center of Gevgelija. 2008, 2009 and 2011 the following sculptures are openly displayed in Skopje: “The Little Price” in front of MKC , “A Tree” – Main Square Skopje and the “Monument to Gjorce Petrov” also in Skopje. 2009-2012 part of the main organization team for BOSH-Multimedia art festival in Gevgelija. Working experience: 2011-2013 Art professor in SOU “Josif Josifovski” Gevgelija. Since 2013 – Director of JOU Library ”Goce Delcev” Gevgelija

Уметничка група „SEE“ е формирана 2012 година во состав од 4 автори: **Љупчо Иљовски, Марија Бошкоска, Перо Танчев и Дарко Комнениовиќ**, со принципи и методологија воспоставени во „манифестот“ од самото формирање.Изложби: 2017 - Изложба на проектот Ø, неформален простор- скривница , Скопје, Македонија. 2014 - Репрезентација на проектот УМ/А-1, Монтажна галерија ЦАЦ- Скопје, Скопје, Македонија. Репрезентација на проектот 961-2, неформален простор, Скопје, Македонија. 2013 - Изложба на проектот ул РЕД 11/8, неформален јавен простор, Гевгелија, Македонија.

Art group SEE. Artistic group SEE was established in 2012, composed of 4 authors: Ljupco Iljovski, Marija Boshkoska, Pero Tancev and Darko Komnenovikj, with principles and methodology established in the “manifest” since the formation.Exhibitions: 2017 - Exhibition of the project Ø , informal space- shelter, Skopje, Macedonia. 2014 - Representation of the project UM / A-1, Montage Gallery CAC-Skopje, Skopje, Macedonia. Representation of the project 961-2, informal space, Skopje, Macedonia. 2013 - Exhibit of the project St. RED 11/8 informal public space, Gevgelija, Macedonia, Info: www.artgroupsee.org; email: artgroupsee@yahoo.com

Јован Ивановски (1976 г.) е архитект. Работи како доцент на Архитектонскиот факултет при Универзитетот Св. Кирил и Методиј во Скопје. Остварил студиски престои во Германија и Швајцарија. Магистрирал на Институтот за архитектура во Десау, Германија, а докторирал на Архитектонскиот факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Проектант е на повеќе наградувани архитектонски конкурси и реализации. Учесник е на бројни истражувачки проекти и (ко)автор на повеќе архитектонски изложби. Неколкукратен учесник е во националните претставувања на Р. Македонија на венецијанското биенале за архитектура како куратор и автор. Во периодот 2016-2018 г. работи на подготовка на изложбата Towards a Concrete Utopia, Architecture of Yugoslavia 1948-1980, како дел од кураторскиот советодавен тим на Музејот на модерна уметност (MoMA) од Њујорк.

Jovan Ivanovski (1976) is an architect. Workes as an assistant professor at the Faculty of Architecture at the University of Ss. Cyril and Methodius in Skopje. He has completed study stays in Germany and Switzerland. He received his Masters Degree at the Dessau Institute of Architecture in Germany, and received his PhD at the Faculty of Architecture at the University “St. Cyril and Methodius University in Skopje. He has designed several award-winning architectural competition projects and realizations. He participated in numerous research projects and he is co-author of several architectural exhibitions. He is a multiple participant in the national presentations of the Republic of Macedonia at the Venice Biennale of Architecture as a curator and author. In the period 2016-2018 he worked on the preparation of the exhibition Towards a Concrete Utopia, Architecture of Yugoslavia 1948-1980, as part of the curatorial advisory team of the Museum of Modern Art (MoMA) in New York.

Ѓорѓи Крстески е роден 1976 година во Струга. Дипломирал на Машинскиот факултет во Скопје во 2002 година, оддел вазаварување и заварени конструкции. 2010 дипломирал на Факултетот за ликовни уметности во Скопје, педагошки оддел, насока Вајарство, во класата на Станко Павлески. Под менторство на проф. Павлески, на Факултетот за ликовни уметности во Скопје, ги привршува неговите постдипломските студии. Крстески е еден од основачите на групата Wezdensky (отворено арт здружување) и здружението за афирмирање на културата ИНКА (Иницијатива за независен културен активизам) и двете од Струга. Во 2013. заедно со Весна Дунимаглоска и Марија Џунова го организираат и концепциски го надоградуваат проектот „Авторски низ појавното“ во КонАнП6 / ПатемАрт 1 - 6, кое претставува концептуализирано дружење и уметничко дејствување во природа, во кое се вклучени ликовни уметници и автори од области блиски на ликовната уметност. 2015. со Весна Дунимаглоска и Станко Павлески го трансформираат ПатемАрт во актуелното ПАТЕМ - Друштво со ограничена одговорност.

Gjorgji Krsteski is born in 1976 in Struga. He graduated at the Faculty of Mechanical Engineering in Skopje in 2002 at the department of welded constructions. In 2010 he graduated at the Faculty of Fine Arts in the department of Fine Art Pedagogy and Sculpture, under the professor Stanko Pavleski. Under the mentorship of professor Pavleski, Gjorgji finished his post-graduate studies. He is one of the founders of the Wezdesnky group (an open art association) and also the association for affirmation of culture INKA (Initiative for independent cultural activism), both resided in Struga. In 2013, Gjorgji, Vesna Dunimagloska and Marija Djunova organize and conceptually upgrade the project “Artistically through the Phenomenal” in Toward ATP / By The Way Art 1-6. The project can be described as conceptual socializing and artistic acts in nature, where artists and authors from the field of fine arts are invited to participate. In 2015, Gjorgji along with Vesna Dunimagloska and Stanko Pavleski transform “By The Way Art” into the current “By The Way” – an association with limited responsibility.

Ана Лазаревска, родена на 21.05.1987 година во Скопје, Р. Македонија. Едукација и релевантни искуства: Факултет за ликовна уметност, Скопје / графика / 2005 - 2010 Академија за ликовна уметност, Загреб / графика / 2009 Интернационална летна школа, Салзбург / помеѓу слика и фотографија / 2007 Интернационална летна школа, Охрид / Уметност и електроника / 2011 Уметничка резиденција, Нормандија / индивидуално истражување / 2016. Уметност: Ана Лазаревска како визуелен уметник се фокусира на новите медиуми, интерактивната инсталација и перформансот. Преку своето творештво таа го испитува човекот, неговото физичко постоење, сетилата како сензори за креирање на внатрешни процеси, човечката психа, човековата идентификација со она што го опкружува, развојот на идентитетот и егото како и еволуцијата на свесноста во индивидуалното и колективното постоење. Технологијата и нејзиното влијание врз психата на човекот, развивање на идеи и механизми “како да се преживее во суровиот капитализам и во иднината на дигиталната ера”. Изложби: Во текот на сопственото творештво, Лазаревска ги изложува своите дела на бројни групни изложби и фестивали како и на самостојни изложби и независни настани во просториите на поранешниот културен центар “ЦК” / Скопје, Национална Галерија На Македонија “Мала Станица” / Скопје, “D’s Weisse Haus” / Виена, Независен културен простор “Кула”, Музеј Галерија / Кавадарци, Младински Културен Центар / Скопје.

Ana Lazarevska, born 1987 in Skopje, Republic of Macedonia. Education and relevant experiences: Faculty of Fine Arts, Skopje / graphic art / 2005 - 2010. Academy of Fine Arts, Zagreb / graphic art / 2009. International Summer Academy Salzburg / between painting and photography / 2007. International Summer Academy ”ISA”, Ohrid / art and electronics / 2011. Artist Residency “2Angles”, Normandy / individual research / 2016. Art: Ana Lazarevska as visual artist is focused on the new media technologies, interactive installations and performance art. Through her art she is questioning the aspects of the existence of the individual, their approach to life, emotions, thoughts, and actions, the ego, and identification with things, self-representation and identity as well as the evolution of the consciousness in the individual and collective existence. She works with problematics of technology and its influence on the human psyche, developing ideas and mechanisms “how to survive in the cruel capitalism and in the future of the digital era”. Exhibitions: Her works have been exhibited through numerous group exhibitions and festivals as well as individual exhibitions and events in independent spaces: “CK” and “Kula” / Skopje, “Das Weisse Haus” / Vienna, and national institutions: Museum Gallery / Kavadarci, The National Gallery of Macedonia and the Youth Culture Center / Skopje

Ката Мијатовиќ Визуелен уметник, родена во 1956 година во Брањина, Хрватска. Од 1988-1991 година е членка на уметничката група Swamp / Baranja. Од 1991 до 1993 година студирала на Accademia di Belle Arti, Фиренца. Во 1997 година дипломира сликарство на Академијата за ликовни уметности, Загреб. Од 2005 година таа ја води АЖ Галерија во Уметничката организација Житњак Ателијери, Загреб. Од 2007 година е членка на уметничката група ПЛЕХ. Таа ја претставува Хрватска на 55-тата Меѓународна ликовна изложба La Biennale di Venezia / 2013, со проектот “Between the Sky and the Earth”, куриран од Бранко Франчески /. Живее и работи во Загреб. Преиспитувањето на сложениот однос помеѓу свесното и несвесното, нивната интеракција и можноста или неможноста за нивна меѓусебна комуникација е главната тема на уметничката преокупација на Ката Мијатовиќ. Посебен сегмент во рамки на овие истражувања се состои од дела / проекти со соништа, каде што соништата се

основен структурен шаблон и мотивирачка содржина.

Kata Mijatović Visual artist, born in 1956 in Branjina, Croatia. From 1988-1991 she is member of the art group Swamp / Baranja. From 1991-1993 she studied at the Accademia di Belle Arti, Florence. In 1997 she graduated painting at the Academy of Fine Arts, Zagreb. Since 2005 she runs AŽ Gallery at Artistic organisation Žitnjak Ateliers, Zagreb. Since 2007 she is member of the art group PLEH. She represent Croatia at 55th International Art Exhibition La Biennale di Venezia/2013, with the project Between the Sky and the Earth /curated by Branko Franceschi/. She lives and works in Zagreb. The reconsideration of the complex relationship between the conscious and unconscious, their interaction and the possibility or impossibility of their mutual communication is the main topic of Kata Mijatović’s artistic preoccupation. A particular segment within the framework of these research consists of works / projects with dreams, where the dreams are a basic structural template and motivating content.

Мат Неф е ликовен уметник, професионален печатар и едукатор кој живее во Филадельфија. Тој е Директор на Факултетот за Ликовна Уметност и печатницата Common Press на Универзитетот на Пенсилванија. Магистрирал на Универзитетот на Пенсилванија, а се здобил со факултетска диплома на Универзитетот на Индијана. Тој досега работел на бројни проекти со институции како Центарот за Современа Уметност во Филадельфија, Центарот за Цртеж во Њујорк, Музејот за Уметност на Филадельфија, и Бартон Ешрик музејот во Филадельфија. Неговите дела се дел од приватни и јавни колекции како и Библиотеката за Манускрипти и Ретки Книги при Универзитетот на Пенсилванија.

Matt Neff is an artist, printer, and educator living in Philadelphia, Matt Neff is the Director of Undergraduate Programs in Fine Arts and the Common Press at the University of Pennsylvania. He holds an MFA from the University of Pennsylvania, a BFA in Studio Art and a BA in Art History from Indiana University. His work is concerned with historical and current negotiations of power and privilege. Neff has worked on a number of projects with institutions including Institute of Contemporary Art in Philadelphia, The Drawing Center, the Philadelphia Museum of Art, and the Wharton Esherick Museum. His work is included in public and private collections including the Rare Book and Manuscript Library at the University of Pennsylvania.

Миле Ничевски, роден 1972. во Гевгелија, Македонија. Дипломирал на Факултетот за ликовни уметности во Скопје. Живее и работи во Гевгелија. <http://facebook.com/mile.nicevski>

Mile Ničevski, born 1972. in Gevgelija, Macedonia. Graduated from the Faculty of Fine Arts in Skopje. Lives and works in Gevgelija. <http://facebook.com/mile.nicevski>

Зоран Павелиќ / Визуелен уметник, роден во Осиек 1961, Хрватска. Од 1988 до 1991 основач и член на неформалната уметничка група Мочвара (Мочуриште) Баранња. 1998 дипломира сликарство на Академијата за ликовни уметности во Загреб. Член на Уметничкиот Борд на Уметничката колонија Барања (БУК) 2004-2010. Уметнички директор и член на Уметничката група ПЛЕХ 2007. Живее и работи во Загреб како независен уметник. Главната намера на уметничкото дело на Зоран Павелиќ е да се измери општествената и политичката тежина (или леснотија) на уметникот, уметноста и уметничките институции. Тој е заинтересиран за влијанието и корелацијата на различните медиуми, геополитички и други фактори врз позицијата на уметникот и уметноста во општеството. Во акциите, интервенциите, перформансите или site specific делата во јавен простор, најчесто го поставува прашањето за комуникацијата со уметничките и културните слоеви на наследство; исто така се запрашуваа и за природата на уметничките феномени / личности / институции, во услови на односи меѓу големите и малите центри, центарот и периферијата.

Zoran Pavelić / Visual artist, 1961 born in Osijek, Croatia. From 1988 to 1991 founder and member of informal art group Močvara (The Swamp) Baranja. 1998 graduated painting at Academy of Fine Arts, Zagreb. Member of Artistic board of the Baranja Art Colony (BUK) 2004-2010. Art director and member of Artistic group PLEH 2007. Lives and works in Zagreb as independent artist. The main intention of Zoran Pavelić’s artwork is to gauge the social and political weight (or lightness) of an artist, art and art institutions. He is interested in the impact and correlation of various media, geo-political and other factors on the position of an artist and art in society. Actions, interventions, performances or site specific work in

public spaces, most often question the communicating with the artistic and cultural layers of a heritage; they also inquire about the nature of artistic phenomena/personalities/institutions, in the circumstances of relations between the big and small centers, the center and the periphery. <http://issuu.com/zoranpavelic/docs/zp>

Станко Павлески е роден 1959. во Ерековци, Прилеп, Македонија. Факултет за ликовни уметности завршува во Скопје во 1984. година. Магистрира на Факултетот за ликовни уметности во Белград во 1992. година. Професор е на Факултетот за ликовни уметности во Скопје. Адреса: Македонска преродба 100, 1000 Скопје, Република Македонија. E-mail: pavleskis@gmail.com

Тој се изразува во областа на скулптурата, проблематизирајќи со минимализмот и неоминималистичките искуства, сведувајќи ја до знак и амбиент. Во нео/пост/концептуалните остварувања по 2002., дела засновани во прв ред на книги и брошури, но и различни акции во природа, инсталации, перформанси проследени со документарни фотографски и видео записи, тестирајќи ја рамката на уметноста, ќе реализира и неколку книги (нарација и тело), своевидно презентирани како самостојно дело или, пак, користени во скулпторската целост на делото: Ненапишана книга до посредувачот (2002); Книга над кориците: Моја антологија – македонската уметност и критика: 1954-2004 (2004); Проект Предговор - Како да напишам добра критика како што пишуваат ликовните критичари (2005, со превод на англиски); Јас Птоломеј МКД & Н. В. Ништото (2009, со превод на англиски) и Пишувана уметност (Токму проект, 2011, раскази). Од самите почетоци на неговата кариера, Павлески е вклучен во неколку важни селекции на поранешна Југославија. Учествува на изложбата на скулптури во Панчево (1991. ја добива првата рамноправна награда), на Биеналето на мала скулптура во Мурска Собота (1987), како и на Биеналето на млади во Риека (1991. ја добива наградата за скулптура), на изложбата Југословенска Документа во Сараево (1987 и 1989 година), на изложбата Геометрии (избор 1990) и други. Во 1996. во Горњи Милановац ја добива специјалната награда на жириото на 4 Меѓународно биенале на минијатурна уметност, а учествува на Меѓународното биенале во Мурска Собота (1995) и во Цетиње (1997). Застапуван е во повеќе претставувања на македонската уметност во странство и други кураторски проекти. Три пати бил наградуван на Биеналето на младите во Скопје, во 1991 година со Гранд - При, а на изложбите на ДЛУМ со наградите за скулптура “Нерешки мајстори” и “Јордан Грабул”.

1992. самостојно изложува во Белград, 1995 година, во Брисел, во 1997, 2007 и 2008 година во Њујорк, 2009 година, во Александрија и во 1987, 1991, 1993, 1998, 2006, 2009 и 2012 година во Скопје, како и на повеќе групни изложби во земјата и странство. Павлески е еден од основачите на Уметничкото дејствување во природа - Авторски низ појавното (АнП, 2004) и се до денес е посветен на таквата идеја и практика, што од 2013 година, со Весна Дунимагоска и Горѓи Крстески, низ модифициран концепт на проектот, како и зголемена динамика на настаните, го трансформираат во ПатемАрт и ПАТЕМ - Друштво со ограничена одговорност.

Stanko Pavleski is born in 1959 in Erekovci, Macedonia. He graduated at the Faculty of Fine Arts in 1984 in Skopje. He got his master's degree at the Faculty of Fine Arts in Belgrade in 1992. Currently, he is a professor at the Faculty of Fine Arts in Skopje. He expresses in the field of sculpting, expounding with minimalism and neo-minimalistic experiences, reducing it to a sign and ambient. After 2002, in his neo/post/conceptual accomplished works, that are based mainly on books and brochures, but also on different actions in nature, installations and performances followed by documented photographs and video recordings, testing the frame of art. He is also an author of several books (narration and body), peculiarly exhibited independently but also as part of a sculptural entirety of the work. His books are: The Unwritten book to the mediator (2002), Book above the book covers: My Anthology – Macedonian art and critique: 1954-2004 (2004); Project Preface – How could I write a critique as good as that by the art critics (2005, with translation into English); I, Ptolemy MKD & N.B. Nothingness (2009, with translation into English) and written art (Tokmu Project, 2011, Short stories). Since the beginning of his career, Pavleski is a part in several important selections of ex-Yugoslavia. He participates at the Sculpture exhibition in Panchevo (1991) where he receives his first award as equal. At the biennial for small sculpture in Murska Sobota (1987) and the Youth Biennial in Rieka (1991) he receives the award for sculpture. He is also a part of the exhibition Yugoslavian Documenta in Sarajevo (1897, 1989) and the Geometrish exhibition (1990 selection) etc. In 1996,

in Gornji Milanovac at the fourth International biennial in miniature art, he receives the special award by the jury, he also participates at the International biennial in Murska Sobota (1995) and in Cetinje (1997). He is represented in many exhibits of Macedonian art abroad and in other curators projects. He has been three times awarded at the Youth Biennial in Skopje in 1991, with Grand Prix; and at the exhibits at DLUM with the awards for sculpture “Nereshki Majstori” and “Jordan Grabul”. He has independent exhibits in Belgrade in 1992, Brussels in 1995, New York in 1997, 2007 and in 2008, Alexandria in 2009 and in Skopje in 1987, 1991, 1993, 1998, 2006, 2009 and 2012, as well as other group exhibits both in Macedonia and abroad. Pavleski is one of the founders of the Art activity in nature – “Artistically through the Phenomenal” (AtP, 2004) and until today he is devoted to such idea and practice. Since 2013, Pavleski, Vesna Dunimagloska and Gjorgji Krsteski, through the modified concept of the project, as well as the increased dynamics of the events, transform the “ByTheWayArt” and “BY THE WAY” into an Association with limited responsibility. Adress: Makedonska prerodba 100, 1000 Skopje, Republic of Macedonia. E-mail: pavleskis@gmail.com

Стојан Павлески е роден 1976 година во Скопје. Дипломирал на Архитектонскиот факултет и на Факултетот за ликовни уметности на Универзитетот Св. Кирил и Методиј во Скопје. Во моментот, тој е на постдипломски студент на Архитектонскиот факултет во Скопје. Основач и дел од креативниот тим на Архитектонското студио Стоун-Дизајн, Скопје. Селектирани изложби / конкурси: 2005 - Биенале на Млади Уметници во Музејот на современата уметност, Скопје, - 6-то Студентско Интернационално Арт биенале во Музејот на Град Скопје; 2007 - Изложба на селектирани трудови во галеријата Чифте амам, Скопје; 2016 - Автор и куратор на проектот Ничија земја - претставник на Р. Македонија на 15. Интернационална изложба на архитектура во Венеција, - Изложба ПАТЕМ 2015/2016 во галеријата АЖ, Загреб, Хрватска; 2017 - Изложба на ПАТЕМ 2015/2016 во Гевгелија; 2014 - Автор на Избрано Конкурсно решение за Универзална сала во Скопје, - Автор на Конкурсно решение за објект Езерце, Скопје, - Автор на Конкурсно решение за Основно училиште во Капиштец, Скопје; 2013 - Автор на Избрано Конкурсно решение за Телекомуникациска кула во Скопје; 2012 - Автор на Идеен проект за Спортска Сала и Хотелски Комплекс за Универзијада во Алма Ата, Казахстан, - Учество на БИМАС, Скопје; 2005 - Изложба во Музеј на Град Скопје на Стоун Дизајн, Скопје.

Stojan Pavleski is born in 1976 in Skopje, Republic of Macedonia, He has graduated at the Faculty of Architecture and the Faculty of Fine Arts in the University of Ss. Cyril and Methodius in Skopje. Currently, he is a post-graduate student at the Faculty of Architecture in Skopje. Founder and part of the creative team of Stone – Design architectural studio, Skopje. Selected exhibitions / competitions: 2005 - Biennial of Young Artists in the Museum of Contemporary Art Skopje, - 6th Student International Art Biennial at the Museum of the City of Skopje; 2007 - Exhibition of Selected Works in Gallery Chifte Amam, Skopje; 2016 - Author and curator of the project No Man's Land - representative of the Republic of Macedonia at the 15th International Exhibition of Architecture in Venice, - Exhibition of ByTheWay 2015/2016 in Gallery AŽ, Zagreb, Croatia; 2017 - Exhibition of ByTheWay 2015/2016, Gevgelija, Republic of Macedonia; 2014 - Author of Selected Competition Solution for the Universal Hall in Skopje, - He is the author of the Competition Sotion for the object Ezerce, Skopje, - He is the author of the Competition Decision for Primary School in Kapishtec, Skopje; 2013 - Author of Selected Competitive Telecommunications Tower Decision in Skopje; 2012 - Author of the Ideal Project for Sports Hall and Hotel Complex for Universiade in Alma Ata, Kazakhstan, - Participation in BIMAS, Skopje; 2005 - Exhibition in the Museum of the City of Skopje by Stone Design, Skopje.

Ирена Пејовиќ, род. 1981 год., Гевгелија, Република Македонија; живее и работи во Њу Џерси. Дипломира и магистрира Ликовна уметност на Државниот универзитет „Монтклер“ во Њу Џерси. Пејовиќ создава настани кои водат надвор од визуелниот аспект, кореографирајќи движења кои ја претвораат публиката во истражувач на еден свет кој е активен и во создавање, како збир на релациони односи, на начин на кој тие го немаат доживеано претходно. Во нејзините дела, публиката се движи со сензори, користејќи вид, звук, навигација, чувство на текстура, боја, големина, и е подвижна и неподвижна. Делата, просторот и гледачот земаат рамноправен дел во изработката на настаните. Неодамна, во 2016 год., Пејовиќ беше дел од перформансот SWIM на американскиот уметник Роберт

Витман, презентирани во Галеријата „Фридман“ во Њујорк, а реализирани во соработка со Фондацијата „Диа“ и со Џули Мартин, директор на „Експерименти во уметноста и технологијата“. Истиот перформанс, на кој Пејовиќ, исто така, учествуваше, за првпат беше изведен една година претходно, во 2015., во Театарот „Александар Касер“ во Монтклер. Селектирани самостојни изложби има одржано во: Музејот на современа уметност, Скопје; Галеријата „Ненси Дрифос“ на Универзитетот „Кин“ во Њу Џерси; Галеријата „Карас“, Загреб, Хрватска; Галеријата „Аферо“, Неварк, Њу Џерси; Галеријата МЦ во Њујорк. Има учествувано на многу групни изложби, меѓу кои: 2017 год.: Портрети, Фондација 'аце, Буенос Аирес, Аргентина; 2016 год.: Transart Triennale, Манила, Филипини и Берлин, Германија; Filmideo, Индекс арт центар и Музеј „Неварк“, Неварк, Њу Џерси; 2015 год.: Forms of Repetition, Glasshouse Artlifelab, Њујорк; dirt-e, Central Booking, Њујорк, куратор: Бен Дејвис; 2014 год.: Stars in my pocket like grains of sand, Lower East Side Printshop, Њујорк. Нејзините дела се дел од колекцијата за Современа графика во Музејот за уметности и занаети во Загреб, Хрватска. Пејовиќ е добитник на неколку значајни награди – 2018 год.: Државната награда за индивидуални уметници од Советот за уметности на Њу Џерси; 2014 год.: Наградата од Обединетата македонска дијаспора: Џон Битов Македонско културно наследство; 2013 год.: Step Beyond Travel Grant од Европската културна фондација. Има предавано на Државниот универзитет „Монтклер“ и на Универзитетот „Кин“ во Њу Џерси.

Irena Pejović, born 1981, Gevgelija, is an interdisciplinary artist based in NJ. She received her BFA and MFA from Montclair State University. Pejovic makes events that go beyond the visual realm, choreographing movements that turn the audience into an explorer of a world that is active and becoming—as a set of unfolding relationships—in a way that they have not before. In her work, the audience is moving-sensing, using vision, sound, navigation, feeling texture, color, scale, being both mobile and immobile. Recent solo exhibitions include Museum of Contemporary Art, Skopje, Macedonia; Nancy Dryfoos Gallery at Kean University, Union, NJ; Galerija Karas, Zagreb, Croatia; Gallery MC, New York; Gallery Aferro, Newark, NJ. Selected group exhibitions include: 2017. Self-Portraits, Fundacion 'аце, Buenos Aires, Argentina; 2016, Transart Triennale, Manila, Philippines and Berlin, Germany, Filmideo, Index Art Center and Newark Museum, Newark, NJ; 2015. Forms of Repetition, Glasshouse Artlifelab, Brooklyn, NY, an evening dedicated to durational performances.; dirt-e, curated by Ben Davis, Central Booking, New York City; 2013. Stars in My Pocket like Grains of Sand, curated by Jayson Keeling, Lower East Side Printshop, New York City. Irena Pejovic was part of SWIM, a theatre piece by Robert Whitman, presented at the Alexander Kasser Theatre in Montclair (2015) and at Fridman Gallery in New York City, in cooperation with Dia Art Foundation and Julie Martin, Director of Experiments in Art and Technology (2016). She was awarded the 2018 Individual Artist Fellowship Award by the New Jersey State Council on the Arts and has received exhibition and publishing grants by the Ministry of Culture of the Republic of Macedonia (2018), Croatian Ministry of Culture (2014) and the City of Gevgelija, Macedonia (2018, 2015, 2014), UMD John L. N. Bitove, C.M. Macedonian Heritage Scholarship Award (2014) and Step Beyond Travel Grant (2013) by the European Cultural Foundation. In 2012, she served as a member of the Board of Directors at the Printmaking Center of New Jersey. Her work is included in the Contemporary Print Collection of the Museum of Arts and Crafts in Zagreb, Croatia. She has taught at Montclair State University, Kean University and has appeared as a visiting artist at New Jersey City University.

www.irenapejovic.com

Јасенко Расол Роден е во Загреб во 1969 година. Работи како професионален фотограф од 1988 година. Учествувал на бројни независни и колективни изложби и во Хрватска и во странство. Автор е на пет монографии за фотографија (“Силба, август 1994”, “Ирма” објавена во 1995 година, “Опфатени”, објавена во 2004 година, “Винтерновите градини”, објавена во 2009 година.) Како професионален кинематографер најчесто работи на документарни и филмови со имагинарна содржина.

Jasenko Rasol Born in Zagreb in 1969. Working as a professional photographer since 1988. Taken part in numerous independent and collective exhibitions both in Croatia and abroad. Author of five photography monographs (“Silba, August 1994”, “Irma” published 1995, “Covered”, published 2004, “Vintner gardens”, published 2009.) As a professional cinema-

tographer mostly working on documentary and fiction movies.

Благојче Стојчевски е роден во Велес, 1990. Студира музичка теорија и педагогија во Штип./
Blagojče Stojčevski is born in Veles, 1990. He is studying theory and pedagogy in Štip.

Бојана Стојменовска (1986) е комуниколог, претседател на Здружението за поддршка и промоција на културата Континео 2020, Скопје и основач и раководител на саемот на уметност Ин Ситу. Меѓународното искуство во менаџмент на културни активности во Македонија и странство го стекнува преку соработки со реномирани организации и институции, основајќи го во 2012 првиот саем на уметност во Македонија на кој се изложиле 450 уметници и автори кои потекнуваат од 39 земји.

Bojana Stojmenovska (1986) is a communicologist, president of the Association for the support and promotion of Culture - Contineo 2020, Skopje, and founder and head of the Art Fair In Situ. She acquired the international experience in the management of cultural activities in Macedonia and abroad through collaborations with renowned organizations and institutions, establishing the first art fair in Macedonia in 2012, on which 450 artists and authors from 39 countries were exhibited.

Драган Теодосиев / Dragan Teodosiev Авторот нема доставено биографија/ the author does not provide a biography

Иванчо Талевски е роден 1983 г. во Битола, а живее и работи како активен уметник во Филадельфија, С.А.Д. Неговиот пристап на работа опфаќа широк спектрум на теми и начини на изразување. Цртежот има централна улога во неговиот пристап кон проблематиката со која се занимава. Често цртежите се претворени во сликарски дела, графики, инсталации и перформанси во кои соработува со композитори и музичари. Дел од темите во неговото творештво произлегуваат а и воедно повикуваат на преглед на: моменталните и историски центри и системи на моќ; предизвиците кои произлегуваат од коезистенцијата на контрадикторни и спротиставени истории; личното сеќавање, а и она на заедницата како субјект за обработка; а и згора на се, тој длабоко верува во излагање на набљудувани фрагменти од неговото опкружување. Неговите дела и проекти биле представени во Центарот за Графика во Филадельфија, Галеријата Наполеон во Филадельфија, Интернационалниот Центар за Графика во Њујорк, Сеул Музејот на Уметност во Јужна Кореја, Гуанлан Музејот за Графика во Кина, Националниот Музеј за Уметност во Тајван, ЕмСи Галеријата во Њујорк, Прима Центарот во Берлин и други. Неговите дела се наоѓаат во приватни и јавни колекции во Република Македонија, Соединетите Американски Држави, Кина, Јапонија, Ватикан, Република Грузија, Норвешка, Италија, Шкотска, Канада и Република Грција. Последните 8 години предава на Факултетот за Ликовни Уметности при Училиштето за Дизајн на Универзитетот на Пенсилванија во Филадельфија. Неколку години е гостин професор на Ликовното училиште Тајлер (Tyler School of Art), на Темпл Универзитетот во Филадельфија и Институтот и Колеџ за Ликовна Уметност на Мериленд (Maryland Institute College of Art) во Балтимор, САД.

Ivančo Talevski is born in 1983 in Bitola. He lives and works as an artist in Philadelphia U.S.A. His work approach has a wide spectrum of themes and manners of expressing. The drawing has main role in his approach to the problems. Often, his drawings are transformed in paintings, graphic arts, installations and performances in collaboration with composers and musicians. Part of the themes in his works are inspired by and also invite the audience to examine: the modern and historical centers and systems of power; the challenges originated in the coexistence of contradictory and opposing histories; the personal memory and that of a community as a subject for elaboration; most of all, he deeply believes in exhibiting observed fragments in his environment. His works and projects were exhibited in the Centre for Graphic Art in Philadelphia, the art gallery Napoleon in Philadelphia, the International Graphic Art centre in New York, the Seoul Museum of Art in South Korea, the Guanlan Musum of Graphic Art in China, the National Museum of Art in Taiwan, the MC Gallery in New York, the Prima Center in Berlin etc. His works can be found in public and private collections in Republic of Macedonia, the U.S.A., China, Japan, Vatican, Republic of Georgia, Norway, Italy, Scotland, Canada and in Republic of Greece. For the last 8 years he gives lectures at the Faculty of Fine Arts at the Pennsylvania College of Art & Design in Philadelphia. For several years he has been a visiting professor at the Tyler School of Art at the Temple University in Philadelphia and at the Maryland Institute College of Art in Baltimore, U.S.A.

Игор Христов магистрира филмска режија на националната филмска академија во Софија на тема „Магичниот реализам во киното“. Реализира неколку кратки филмови прикажани на преку 50 меѓународни фестивали. Уште од средно училиште пројавува љубов кон фотографијата која ја негува до ден денес. Во перформансот Зеро влегува ентузијастички давајќи естетска вредност на фотографијата, доловувајќи емоции збогатени со нишка од својот магичен реализам.

Igor Hristov, film director, MA at the National academy in Sofia, on the subject “Magical realism in the cinema”. He makes short films screened at around 50 international film festivals. Passionate about photography since his high school days, he practice it till today. Enthusiastically he gets involved in the performance ZERO, where he brings up the aesthetic values through the expression he captures, mixed with elements of his magical realism.

ПАТЕМ – Друштво со ограничена одговорност 2017
ByTheWayArt – Limited Liability Company 2017

Проектите се реализирани со
поддршка на Министерството за култура
на Република Македонија

Министерство за култура
на Република Македонија

Книгата е финансирана од ПАТЕМ – Друштво со ограничена одговорност

Издавач: Станко Павлески

За издавачот: Станко Павлески, Весна Дунимагловска и Ѓорѓи Крстески

Автори на проектот: Весна Дунимагловска, Ѓорѓи Крстески и Станко Павлески

Текстови: Натали Рајчиновска Павлеска, Патемци, Весна Дунимагловска, Герил Брутски/
Станко Павлески, Ѓорѓи Крстески и другите уметници застапени во книгата

Превод на англиски: Драгана Велковска, Весна Крупник Кеј, Славица Петковска и Игор

Котески

Ликовно обликување: ПАТЕМ

Предпечат: Весна Дунимагловска

Печат: Бранко Гапо - графичка продукција, Скопје

Тираж: 300

Publisher: Stanko Pavleski

For the publisher: Stanko Pavleski, Vesna Dunimagloska and Ѓorѓi Krsteski

Authors of the project: Vesna Dunimagloska, Ѓorѓi Krsteski and Stanko Pavleski,

Texts: Natali Rajčinovska Pavleska, Patemci, Vesna, Dunimagloska, Guerril Brute/
Stanko Pavleski, Ѓorѓi Krsteski and other artist represented in the book

Translation into English: Dragana Velkovska, Vesna Krupnik Kay, Igor Koteski

Lay-out: ByTheWay

Prepress: Vesna Dunimagloska

Print: Branko Gapo Graphic Production, Skopje

300 copies

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски”, Скопје

7.038.531(497.7)

ПАТЕМ : друштво со ограничена одговорност : 2017 /
[текстови Натали Рајчиновска Павлеска ... [и др.] ; превод на англиски
Драгана Велковска ... [и др.] = By the way : limited liability company : 2017 /
Texts: Natali Rajčinovska Pavleska ... [и др.] ; translated into English Dragana
Velkovska ... [и др.] . - Скопје : С. Павлески = Skopje : S. Pavleski, 2018.
- 210 стр. : фотографии ; 21x21 см

Текст на мак. и англ. јазик

ISBN 978-9989-2997-5-9

1. Насп. ств. насл. 2. Павлески, Станко [уметник]

а) Уметнички акции - Македонија

COBISS.MK-ID 109036554